

AGATHA CHRISTIE

ZKOUŠKA NEVINY

KNIŽNÍ KLUB

AGATHA

CHRISTIE

Zkouška neviný

KNIŽNÍ KLUB

Přeložila Eva Hrubá

AGATHA CHRISTIE

Zkouška neviný

ORDEAL BY INNOCENCE

Copyright © 1958 Agatha Christie Limited, a Chorion company All rights reserved.

Copyright of the Czech edition © Euromedia Group k. s., 2005

Translation © Eva Hrubá — heirs, 1966, 2005

ISBN 80-242-1348-6

*I kdybych byl spravedlivý,
za svévolníka mě prohlásí má ústa.*

*...hned se všeho toho trápení zas lekám,
neboť vím, že trest mi nepromineš.*

JÓB

První kapitola

I.

Za soumraku se dostal k přivozu.

Mohl tam být mnohem dřív, ale odkládal to tak dlouho, jak jen to bylo možné.

Nejprve obědval s přáteli v Redquai. Běžný, povrchní rozhovor, výměna klepů o společných známých — to vše pro něho znamenalo pouze oddálení toho, čeho se děsil, co však musel udělat. Přátelé ho zvali, aby s nimi ještě posvačil. Neodmítl. Ale nakonec přišla chvíle, kdy už to nešlo déle odkládat.

Čekali na něho taxi. Rozloučil se a dal se vézt sedm mil podél mořského břehu a pak dolů k řece odbočující lesní alejí, která končila malým kamenným přívozem.

Tam byl velký zvon, za který řidič prudce zatahal, aby přivolal převozníka z protějšího břehu.

„Mám na vás počkat, pane?“

„Ne,“ řekl Arthur Calgary. „Objednal jsem si vůz na druhé straně, asi za hodinu — pojedu do Drymouthu.“

„Převozník už jede, pane.“

Popřál mu zdvořile dobrou noc, otočil vůz a rozjel se do kopce. Arthur Calgary zůstal u přivozu sám. Sám se svými myšlenkami a strachem před tím, co ho čekalo. Pomyslel si, jaká je tu divoká příroda. Jako by se octl v nějaké opuštěné skotské zátoce. A přece jen několik mil odtud jsou hotely, obchody, bary a ruch Redquaye. Nebylo to poprvé, co se zamyslel nad neobyčejnou rozmanitostí anglické krajiny.

Ozvalo se tiché šplouchání vesel. Arthur Calgary sestoupil po šikmém nástupišti a vkročil do kymácející se loďky, kterou převozník přidržoval hákem. Byl to starý muž a Calgary měl dojem, že on a jeho člun patří k sobě a tvoří jeden nerozlučný celek.

Jakmile odrazili od břehu, zavanul studený mořský vítr.

„Dnes je chladný večer,“ prohodil převozník. Calgary přikývl. Potom souhlasil, že je chladněji než včera.

Cítil zastíranou zvědavost v převozníkových očích, nebo se aspoň domníval, že o ní ví. Vždyť byl pro něho neznámým, cizím člověkem po skončené turistické sezóně. A co víc, tento neznámý se převáží v nezvyklou dobu — příliš pozdě na svačinu v restauraci u přístaviště. Nemá zavazadla, takže jistě nemíní zůstat. (Calgary uvažoval, proč vlastně přišel tak pozdě. Nebo snad opravdu jen proto, že podvědomě odkládal tento okamžik? Že odkládal záležitost, kterou musel vyřídit, tak dlouho, jak jen mohl?) Právě překračoval Rubikon — to přirovnání mu nešlo z mysli — ale vezl se přes řeku — řeku Temží.

Zadíval se na ni, hleděl však do prázdna. Jeho myšlenky se vytrvale vracely k předešlému dni. „Bylo to teprve včera?“ tázal se sám sebe a znovu se mu před očima objevovala tvář muže sedícího proti němu za stolem. V jeho hloubavém pohledu postřehl něco, čemu nerozuměl. Něco, co zamlčoval, na co myslel, ale neřekl.

„Takoví lidé, jako on, se v tom vyznají,“ povzdechl si Calgary, „a dovedou zatajit, co mají právě na mysli.“

Když se to tak vezme, je to opravdu hrozná záležitost. Ale on musí udělat, co bylo dávno jeho povinností — a pak *zapomenout*.

Zamračil se, když si vzpomněl na včerejší rozhovor. Ten příjemný, klidný a neosobní hlas mu říkal:

„Jste pevně rozhodnut, že to uděláte, doktore Calgary?“ Podrážděně odpověděl:

„Co jiného mi zbývá? Chápete to? Souhlasíte přece se mnou? Není možné, abych se tomu vyhnul.“

Ale nerozuměl pohledu těch záдумčivých, šedých očí a odpověď ho poněkud zmátla.

„Je třeba se nad tím dobře zamyslet — uvážit to ze všech hledisek.“

„Bezpochyby musíme uvažovat jen z jediného — z hlediska spravedlnosti.“

„V určitém smyslu ano. Ale pochopte, na tom je ještě něco více. Víc než — jak tomu říkáme — spravedlnost.“

„Nesouhlasím. Musíme myslet na rodinu.“

Druhý muž rychle dodal:

„Právě — ach, ano — právě. Já jsem na ni myslel.“

To pokládal Calgary za nesmysl! Protože, kdyby na ni někdo myslel — — —

Hned nato však pokračoval jeho společník příjemným, nezměnným hlasem:

„Záleží zcela na vás, doktore Calgary. Samozřejmě, že musíte udělat jediné to, co pokládáte za svou povinnost.“

Člun přistál u břehu. Překročil Rubikon. Ozval se převozníkův hlas s lehkým, západním přízvukem:

„Dostanu čtyřpenci, pane, nebo se vrátíte?“

„Ne,“ řekl Calgary. „Už se nevrátím.“ (Jak osudově ta slova zazněla.)

Zaplatil a zeptal se.

„Neznáte dům zvaný Slunný vrch?“

Okamžitě přestal zastírat svoji zvědavost. V očích starého muže svítilo dychtivým zájmem.

„Ale jistě, znám. Je tam nahoře vpravo od vás — můžete ho vidět odtud mezi stromy. Půjdete do kopce a dáte se po cestě doprava, pak přejdete na novou cestu kolem těch budov. Je to poslední dům — na samém konci.“

„Děkuji.“

„Řekl jste Slunný vrch, pane? Kde paní Argylová —“

„Ano, ano —“ přerušil ho krátce Calgary. Nechtěl o tom hovořit. „Slunný vrch.“

Převozníkovy rty se lehce zkřivily zvláštním úsměškem. Najednou vypadal jako starý, potměšilý faun.

„To ona tak dům pojmenovala — za války. Byl to samozřejmě nový dům, právě dostavěný — ještě neměl ani jméno. Ale pozemek, na kterém je postaven — ten zalesněný ostroh — to je Zmijí vrch — tak je to. Zmijí vrch, to se jí však nelíbilo, a jako jméno domu teprve ne. Tak si ho nazvala Slunný vrch. Pro nás je to však Zmijí vrch a jinak mu neřekneme.“

Calgary mu úsečně poděkoval, popřál dobrou noc a dal se do kopce. Živou duši nespatriil, ale přesto měl takový pocit, že ho okny domů pozoruje mnoho neviditelných očí. Všichni je na něho upírají a vědí, kam jde. Jeden říká druhému: „Jde na Zmijí vrch...“

Zmijí vrch. Jak opravdu až děsivě přiléhavý to byl název. Napadla ho slova nějakého citátu: ...vždyť krutější než hadí jed je...

Přerušil proud svých myšlenek. Musí se vzpamatovat a přesně si uvážit, co chce říci...

II.

Calgary došel na konec pěkné nové cesty, po jedné straně lemované rozkošnými domky se stejně velkými zahrádkami. Skalničky, chryzantémy, růže, šalvěj, čapí nůsky — to vše zdobilo zahrádky, v nichž majitelé uplatňovali svůj osobitý vkus.

Na konci cesty byla brána s gotizujícím nápisem SLUNNÝ VRCH. Otevřel ji, vešel dovnitř a kráčel po krátké cestě k domu. Octl se před ním. Byl to masivně stavěný, neslohový moderní dům, se štíty a verandami. Docela dobře mohl stát na kterémkoliv lepším předměstí nebo v jiné novější čtvrti. Podle Calgaryho mínění si nezasloužil takový výhled — ten byl totiž jedinečný. Řeka se ostře zatáčela kolem návrší a vinula se dále skoro opačným směrem. Naproti se zvedaly lesnaté vršky a vlevo proti proudu vytvářel její tok další zákutí s loukami a ovocnými sady v pozadí.

Calgary přeletěl očima řeku po proudu i opačným směrem. Zde měl někdo postavit zámek, pomyslel si, neskutečný pohádkový zámek, jaký bývá z cukru a perníku. Místo toho zde převládal dobrý, střídavý vkus, hodně peněz, ale naprosto žádná obrazotvornost. Za to ovšem Argylovi nemohli. Dům jen koupili, nestavěli. A přece oni nebo někdo z nich (snad paní Argylová) ho vybrali...

Se slovy „Už to nemůžeš déle odkládat...“ stiskl elektrický zvonek u dveří. Stál a čekal. Po delší chvíli zazvonil znovu. Neslyšel uvnitř kroky, a přece se dveře nečekaně náhle otevřely dokořán.

Polekaně ustoupil. Jeho předrážděné obrazotvornosti se zdálo, že se mu do cesty postavila ztělesněná tragédie. Měla mladou tvář. Z jejího zatrpklého výrazu vynikalo zoufalství zvláště působivě právě pro její mládí. „Tragická maska,“ napadlo ho, „by měla vždy být maskou mládí..., protože je bezmocné a předurčené osudu, který se přibližuje... z neznámé budoucnosti...“

Vzpamatoval se a začal rozumně uvažovat. Irský typ, pomyslel si. Tmavé kruhy pod hluboce modrýma očima, černé kučeravé vlasy, krásně modelovaná hlava a truchlivá tvář...

Stála tam dívka, mladá, ostražitá a nepřátelská.

„Co si prosím přejete?“ zeptala se.

Zdvořile se otázel:

„Je pan Argyle doma?“

„Ano, ale nikoho nepřijímá. Totiž nikoho, koho nezná. A vás přece nezná, že?“

„Ne. Nezná mne, ale —“

Začala přivírat dveře.

„Pak raději napište...“

„Promiňte, ale já s ním opravdu musím nyní mluvit. Vy jste slečna Argylová?“

Neochotně přisvědčila.

„Ano, jsem Hester Argylová. Ale otec nikoho nepřijímá — bez ohlášení. Bylo by lépe, kdybyste napsal.“

„Přišel jsem z daleka...“ Byla neoblomná.

„To říkají všichni. Ale myslela jsem, že už to konečně přestalo. Vy jste asi novinář?“ Znělo to jako obvinění.

„Ne, nic takového.“

Dívala se na něho podezřívavě, jako by mu nevěřila.

„Tak co si vlastně přejete?“

Za ní v hale zahlédl ještě jinou tvář. Všední a nevýraznou. Kdyby ji měl popsat, řekl by, že připomíná lívanec. Byla to tvář ženy středních let s nakadeřenými žlutošedivými vlasy, stočenými na temeni hlavy. Vypadala jako číhající a ostražitá saň.

„Jde o vašeho bratra, slečno Argylová.“

Hester se zatajil dech. Nedůvěřivě se zeptala: „Michaela?“

„Ne, o vašeho bratra Jacka.“

Náhle vybuchla: „Věděla jsem to. Věděla jsem to, že jste přišel kvůli Jackovi! Proč nám nedáte pokoj? Všechno je pryč a skončeno. Proč o tom dále mluvit?“

„Nikdy nemůžete ve skutečnosti říci, že něco je úplně skončeno.“

„Ale tohle je skončeno. Jacko je mrtev. Proč mu nedáte pokoj? Je po všem. Jestli nejste novinář, pak jste asi lékař nebo psycholog. Zkrátka něco takového. Odejděte, prosím! Otec nesmí být vyrušován. Má práci.“

Začala přivírat dveře. Calgary udělal rychle to, co měl udělat hned. Vytáhl z kapsy dopis a podal jí ho.

„Mám zde psaní — od pana Marshalla.“

To ji zarazilo. Její prsty nerozhodně uchopily obálku. Nejistě se zeptala.

„Od pana Marshalla z Londýna?“

Teď se k ní najednou připojila ona žena středních let, která číhala v temném zákoutí haly. Podezřívavě si Calgaryho prohlížela a vyvolala v něm vzpomínky na kláštery v cizině. Nu ovšem, vždyť to byla tvář jeptišky! Chyběl jí jen bílý tuhý čepec, těsně přiléhající k obličeji — jak se mu vlastně říká? — a černý háv se závojem. Nebyl to oduševnělý obličej, ale tvář podřízené řeholnice, která na vás podezřívavě pokukuje malým otvorem v těžkých dveřích, než vás zdřáhavě pustí dovnitř a uvede do hovorny nebo ke ctihodné matce.

„Přicházíte od pana Marshalla?“ zeptala se.

Znělo to skoro jako výslech. Hester se podívala na obálku, kterou držela v ruce. Pak se beze slova otočila a běžela nahoru.

Calgary zůstal stát na prahu domu a trpělivě snášel vyčítavý a podezřívavý pohled hlídající dračice.

Přemýšlel, co by řekl, ale nic ho nenapadlo. Proto mlčel.

Vtom se shora ozvala Hester lhostejným hlasem.

„Otec řekl, aby šel nahoru.“

Proti své vůli, ale s nezměněným podezřívavým výrazem, ustoupil jeho kerberos stranou. Prošel kolem ní, odložil klobouk na židli a stoupal po schodech k Hester, která nahoře stála a čekala.

Vnitřek domu mu připadal jako nějaké zdravotnické zařízení. Pomyslel si, že by tu mohlo docela dobře být nákladné soukromé sanatorium.

Hester ho vedla chodbou a pak sestoupila po třech schodech. Otevřela jedny z dveří a pokynula mu, aby vešel. Sama vstoupila až po něm a zavřela za sebou.

Octli se v knihovně a Calgary se radostně napřímil. Prostředí této místnosti se značně lišilo od ostatní části domu. Zde byl kout, kde žil člověk, kde pracoval a odpočíval. Podél stěn stály vyrovnané řady knih a široká, sice trochu ošumělá, ale pohodlná křesla. Nějak mile na něho působil nepořádek mezi papíry na psacím stole a v knihách, rozložených po celé místnosti. Na okamžik zahlédl mladou ženu právě odcházející protějšími dveřmi. Byla velmi půvabná. Pak jeho pozornost zaujal muž, který vstal a šel mu s otevřeným dopisem v ruce vstříc.

Leo Argyle vzbuzoval v Calgarym svou vyhublostí a prusvitností dojem neskutečného člověka. Pripadal mu jako troska muže! Když však promluvil, měl příjemný, i když nezvučný hlas.

„Doktor Calgary?“ oslovil ho. „Prosím, posaďte se.“

Calgary se posadil a vzal si nabídnutou cigaretu. Jeho hostitel usedl naproti. Vše se dělo beze spěchu, jako mezi lidmi, pro které čas nic neznamena. Mdlý, jemný úsměv se objevil v Argylově tváři, když se rozhovořil. Bezkrevným prstem lehce potukával na dopis.

„Pan Marshall píše, že máte pro nás důležité sdělení, ale nezmiňuje se blíže, oč se jedná.“ Jeho úsměv byl výraznější, když dodal: „Ti právníci jsou vždy tak opatrní, než něco řeknou, vidíte?“

Calgaryho překvapilo pomyšlení, že tento muž před ním je šťastným člověkem. Jeho štěstí se neprojevovalo obvyklou rozjařeností a životním elánem. Cítil se však šťasten v ústupu do stinného a příjemného ústraní. Byl člověkem spokojeným s tím, že na něho okolní svět nedoléhá. Calgary nevěděl proč — ale překvapovalo ho to.

„Jste velmi laskav, že jste mne přijal.“ Tuto úvodní větu vyslovil zcela mechanicky. „Myslel jsem, že je vhodnější přijít osobně než psát.“ Odmlčel se — a pak dodal s náhle vzrůstajícím rozrušením. „Je to těžké... velmi těžké.“

„Uklidněte se.“

Leo Argyle byl stále zdvořilý, i když si udržoval odstup. Naklonil se k němu a svým jemným způsobem se mu snažil pomoci.

„Protože přinášíte dopis od pana Marshalla, domnívám se, že důvodem vaší návštěvy je můj nešťastný syn Jacko — myslím Jacka, Jacko jsme mu říkali mezi námi.“

Všechna pečlivě připravovaná Calgaryho slova a věty se rozplynuly. Seděl zde tvář v tvář děsivé pravdě, kterou musel říci. Znovu zakoktal.

„Je to tak strašně těžké...“

Na okamžik zavládlo ticho a pak Leo opatrně řekl:

„Jestli vám to pomůže — my víme, že Jacko nebyl normální. Nic z toho, co nám chcete sdělit, nás pravděpodobně nepřekvapí. Po celou dobu té strašné tragédie jsem byl plně přesvědčen, že Jacko opravdu nebyl za své činy odpovědný.“

„Samozřejmě, že ne...“, ozvala se Hester a Calgary se až polekal. V této chvíli na ni úplně zapomněl. Seděla na opěradle křesla, hned za jeho levým ramenem. Když otočil hlavu, dychtivě se k němu naklonila.

„Jacko byl vždycky *hrozný*“ sdělovala důvěrně. „Stále stejný, jako malý kluk — myslím totiž, když se rozzlobil. Hned vzal, co měl po ruce a — a šel na vás...“

„Hester — Hester — drahoušku!“ Argylův hlas zněl zarmouceně.

Dívka si polekaně zakryla ústa rukou. Začervenala se a s náhlou nemotorností, vlastní jejímu mládí, se překotně omlouvala.

„Mrzí mne to,“ řekla. „Nemyslela jsem — zapomněla jsem — já — neměla jsem něco takového říkat — teď, když je — myslím, teď, když je už po všem a — a —“

„Je po všem a skoncovali jsme s tím,“ dopověděl Leo Argyle. „To vše už patří minulosti. Snažím se — všichni se snažíme — považovat toho hochu za chorého. Za nepodařené dílo přírody. To je snad ten nejlepší výraz.“

Podíval se na Calgaryho.

„Souhlasíte s tím?“

„Ne,“ odpověděl Calgary.

Na okamžik zavládlo ticho. Ostrý zápor polekal oba posluchače. Zapůsobil neočekávaně, skoro stejně jako výbuch. Calgary chtěl tento dojem zmírnit a neobratně dodal:

„Já — promiňte. Vidíte, ještě nechápete.“

„Ach!“ Argyle jako by uvažoval. Pak se obrátil k dceři. „Hester, myslím, že bys nás měla nechat raději o samotě —“

„Nepůjdu pryč! Musím to slyšet — musím vědět, co to zase všechno znamená.“

„Bude to asi nepříjemné —“

Hester netrpělivě vykřikla:

„Jako kdyby na tom záleželo, že Jacko provedl ještě jiné ohavné věci?! Všechno to už je pryč.“

Calgary rychle řekl:

„Věřte mi, prosím — nejedná se o to, že by byl váš bratr ještě něco provedl — právě naopak!“

„Nerozumím...“

Dveře na druhé straně místnosti se otevřely a vracela se mladá žena, kterou Calgary už předtím zahlédl. Byla v kabátě a nesla aktovku.

Oslovila Argyla.

„Odcházím. Je tu ještě něco —?“

Argyle na chvíli zaváhal (stále jen váhá, pomyslel si Calgary), pak položil ruku na její rameno a vedl ji k němu.

„Posaďte se, Gwendo,“ řekl. „To je — doktor Calgary. Zde slečna Vaughanová, která je — která je —“ Opět se odmlčel, jako kdyby byl na rozpacích. „Která je už po několik let mou sekretářkou.“ Pak dodal: „Doktor Calgary nám přišel něco povědět — nebo zeptat se — ohledně Jacka...“

„Povědět,“ přerušil ho Calgary. „A ačkoliv si toho nejste vědomi, stále mi to víc a víc ztěžujete.“

Všichni se na něho překvapeně podívali, ale v očích Gwendy Vaughanové spatřil záblesk něčeho, co vypadalo jako porozumění. Jako by se oni dva stali v tomto okamžiku spojenci, jako by mu řekla: „Ano — chápu, jak je to někdy s Argylvými těžké.“

Je to opravdu hezká mladá žena, pomyslel si, i když — ve skutečnosti nebyla tak mladá — snad třicet sedm nebo třicet osm let. Pěkně modelovaná postava, tmavé vlasy a oči, celkový dojem síly a pevného zdraví. Vypadala schopně a inteligentně.

Argyle řekl poněkud dotčeně: „Neuvědomil jsem si, doktore Calgary, že vám to ztěžuji. To jsem opravdu nechtěl. Ale kdybyste laskavě pověděl, oč jde...“

„Já vám. Promiňte mi — má slova. Ale vše způsobuje ta vytrvalost, s kterou vy — a vaše dcera — stále zdůrazňujete, že je po všem — vše je pryč — a skončeno. To není skončeno. Kdo to jen řekl: *Nikdy není nic vyřešeno...*“

„...*dokud to není vyřešeno správně*“ doplnila za něho slečna Vaughanová. „Kipling.“

Její povzbudivé pokynutí přijal s povděkem.

„Ale přistoupím už k věci,“ pokračoval Calgary. „Až se dozvíte, co vám mám sdělit, pochopíte — mé rozpaky, nebo spíše moji tíseň. Ale nejprve bych měl říci něco o sobě. Pracuji jako geofyzik, zúčastnil jsem se nedávno výpravy do Antarktidy a do Anglie jsem se vrátil teprve před několika týdny.“

„Byla to výprava *Hayes Bentley*? zeptala se Gwenda. Vděčně se k ní obrátil.

„Ano. Výprava *Hayes Bentley*. Vyprávím to proto, abych vám vysvětlil, co předcházelo, a také, proč jsem asi dvě léta nemohl sledovat — současné události.“

Snažila se mu pomoci.

„Máte na mysli — takové události, jako jsou soudní přelíčení?“

„Ano, slečno Vaughanová, právě takové.“

Obrátil se k Argylvi.

„Prosím, promiňte mi, že si chci společně s vámi ověřit určitá data a přesný čas, i když je to pro vás bolestné. Devátého listopadu předminulého roku, kolem šesté hodiny večer, přišel sem váš syn Jack Argyle, vámi zvaný Jacko, a hovořil se svou matkou, paní Argylovou.“

„Ano, s mou paní.“

„Řekl jí, že má finanční potíže a žádal peníze. To nebylo poprvé —“

„Stávalo se to často,“ povzdechl Leo.

„Paní Argylvá odmítla. Začal hubovat a vyhrožovat. Nakonec se vyřítl z domu a křičel, že se vrátí a ona bude muset ‚zatraceně ráda naválit prachy‘. — ‚Netěšilo by tě, kdyby mne zavřeli, že ne?‘ volal a ona odpověděla: ‚Začínám věřit, že to snad bude pro tebe to nejlepší.‘ “

Leo Argyle se neklidně pohnul.

„Často jsme o tom s manželkou hovořili. Byli jsme z toho chlapce velmi — velmi nešťastní. Několikrát jsme se mu snažili pomoci a umožnit mu začít znovu. Mysleli jsme si, že snad odsouzení do vězení s ním otřese — že ho to napraví —“ Jeho hlas utichl. „Ale pokračujte, prosím.“

A Calgary pokračoval.

„Ten večer později byla vaše žena zabita. Někdo ji napadl a uhodil pohrabáčem. Na něm se našly otisky prstů vašeho syna a ze zásuvky psacího stolu zmizela velká částka peněz, kterou tam předtím vaše paní uložila. Policie zatkla Jacka Argyla v Drymouthu a našla u něho peníze, většinu v pětilibrových bankovkách. Některou kdosi označil jménem a adresou, a tu pak banka identifikovala jako jednu z těch, které toho dne ráno paní Argyllová vyzvedla. Jack Argyle byl obžalován a odsouzen.“ Calgary se odmlčel. „Úkladná vražda — tak zněl výrok poroty.“

Konečně vyslovil to — osudné slovo. *Vražda*... Slovo, které se neopakuje, slovo utlumené, pohlcené závěsy, knihami a těžkými koberci... Slovo se dalo utlumit — ale čin nikdy...

„Právní obhájce pan Marshall mi řekl, že když váš syn dokazoval po zatčení svou nevinu, měl dobrou náladu a vystupoval s naprostou jistotou. Tvrdil, že má dokonalé alibi pro dobu vraždy, kterou policie stanovila mezi sedmou a půl osmou hodinou. Jack Argyle vypovídal, že se v té době snažil dostat autostopem do Drymouthu a že na hlavní cestě z Redmynu ho svezl vůz, který mu zastavil asi míli odtud — právě před sedmou. Neznal jeho značku (byla už tehdy tma), ale šlo o černou nebo tmavě modrou limuzínu, řízenou mužem středních let. Veškeré úsilí vynaložené k nalezení vozu i muže, který ho řídil, se nesetkalo s úspěchem. Jeho výpověď se nepodařilo potvrdit. Sami právníci nabyli přesvědčení, že si mladík tu historku narychlo vymyslel, a to ještě ne příliš chytře...

Při procesu se obhajoba opírala hlavně o posudek psychiatra, který se snažil dokázat, že Jack Argyle byl vždy duševně v nepořádku. Soudce měl jízlivé připomínky k tomuto posudku a v závěrečném projevu se postavil zaujatě vůči obžalovanému. Jacka Argyla odsoudili k doživotnímu žaláři. Šest měsíců po nastoupení trestu zemřel na zápal plic.“

Calgary zmlkl. Tři páry očí se na něho upřely. V Gwendiných byl zájem a napjatá pozornost, v očích Hester podezřívavost. Leo Argyle vypadal zklamaně.

„Souhlasíte, že jsem vše správně vypověděl?“ zeptal se Calgary.

„Ano, dokonale správně,“ řekl Leo, „ale stále ještě nechápu, proč bylo nutné znovu rozebírat bolestné události, na které se všichni snažíme zapomenout?“

„Promiňte, musel jsem to udělat. Jak vidím, proti rozsudku nic nenamítáte?“

„Uznávám, že fakta vypadala jasně, a vycházíte-li jen z nich, pak šlo o surovou vraždu. Ale když si je podrobněji prozkoumáte, najdete hodně polehčujících okolností. Chlapec nebyl duševně zdrav, bohužel nikoliv v tom právním smyslu. Zákony jsou striktní a nespravedlivé. Ujišťuji vás, doktore Calgary, že sama Ráchel — myslím svou zesnulou paní — by první tomu nešťastnému chlapci prominula a omluvila jeho prchlivý čin. Jako žena pokroková a lidumilná, s hlubokými znalostmi v oboru psychologie, by ho určitě neodsoudila.“

„Věděla, jak dovede být Jacko zlý,“ řekla Hester. „Vlastně vždycky byl — snad ani za to nemohl.“

„Tak nikdo z vás,“ zeptal se zvolna Calgary, „nepochybuje? Nikdo nepochybuje o jeho vině?“

Hester se na něho podívala.

„Jak bychom mohli? Samozřejmě, že byl vinen.“

„Ne doopravdy vinen,“ odporoval Leo. „Nemám to slovo rád.“

„Také to není to pravé slovo.“ Calgary se zhluboka nadechl. „Jack Argyle byl — *nevinen!*“

Druhá kapitola

Mělo to být senzační prohlášení, ale vyznělo zcela opačně, skoro až mdle. Calgary očekával zmatek, neuvěřitelnou radost, střídající se s nechápavostí, přívál otázek... Nic takového se však nestalo. Zůstaly ostražitost a podezíravost. Gwenda Vaughanová se mračila. Hester na něho hleděla vytřeštěnýma očima. Nu dobrá, snad je to přirozené — je těžké ihned pochopit takovou nečekanou zprávu.

Leo Argyle se váhavě zeptal.

„Chcete tím říci, doktore Calgary, že souhlasíte s mým názorem? Myslíte, že nebyl zodpovědný za své činy?“

„Chci tím říci, že *to neudělal*. Nemůžete to, člověče, pochopit? *Neudělal to! Nemohl to udělat*. Kdyby nedošlo k tak neobyčejné a nešťastné shodě okolností, mohl dokázat, že je nevinen. Já jsem mohl potvrdit jeho nevinu.“

„Vy?“

„Já byl tím mužem v autě.“

Vyslovil ona slova tak prostě, že je v prvním okamžiku ani nevnímali. Než se mohli vzpamatovat, byli vyrušeni. Dveře se otevřely a vešla ta žena s všední tváří. Promluvila přímo a k věci.

„Šla jsem kolem dveří a něco zaslechla. Tento člověk tvrdí, že Jacko nezabil paní Argylovou. Proč to říká? Jak to ví?“

Její bojovná a zuřivá tvář se najednou stahovala k pláči.

„Musím to také slyšet,“ řekla plačtivě. „Nemohu zůstat stranou a nic se nedozvědět.“

„Ale ovšem, Kirsty, vždyť patříte k rodině.“ Leo Argyle ji představitel. „Slečna Lindstromová — doktor Calgary. Doktor Calgary nám vypravuje zcela neuvěřitelné věci.“

Calgaryho udivovalo skotské jméno Kirsty. Její angličtina byla výborná, ale měla lehký, cizí přízvuk.

Vyčítavě ho oslovila.

„Neměl jste sem chodit a vyprávět něco takového, co lidi rozčiluje. Už měli toho trápení dost. Rozrušujete je tím, co říkáte. Co se stalo, byla vůle boží.“

Protivilo se mu uspokojení, s jakým to prohlásila. Pomyslel si, že je jedním z těch fatalistů, kteří s radostí vítají pohromy. Dobrá, o tuto ji tedy připraví.

Začal mluvit rychle a suše.

„Toho večera pět minut před sedmou jsem na hlavní cestě z Redmynu do Drymouthu vzal do vozu mladého muže a cestou jsme si povídali. Mám dojem, že to byl zajímavý a příjemný mladý muž...“

„Jacko měl velké kouzlo,“ přikývla Gwenda. „Každému připadal roztomilý. Ta jeho náladovost mu škodila. A samozřejmě — nejednal čestně,“ dodala zamysleně. „Ale mnozí to hned nepoznali.“

Slečna Lindstromová se k ní otočila.

„Neměla byste tak mluvit, když už je mrtev.“

Leo Argyle řekl trochu příkře:

„Prosím, pokračujte, doktore Calgary. Proč jste s tím nepřišel už tehdy?“

„Ano,“ vyhrkla bez dechu Hester. „Proč jste se tomu všemu vyhnul — vždyť byly výzvy v novinách — inzeráty. Jak jste mohl být tak sobecký — tak nezodpovědný.“

„Hester — Hester —“ napomenul ji otec. „Doktor Calgary nám to přece teprve vysvětluje!“

Calgary se obrátil přímo k dívce.

„Chápu příliš dobře vaše pocity. Znáám svoje a vím, jak vždy budu cítit...“ Vzpamatoval se a vyprávěl dál. „Tak budu v příběhu pokračovat. Tehdy večer byl na silnicích velký provoz. Když jsem vysadil uprostřed Drymouthu toho neznámého mladého muže, bylo už půl osmé pryč. Jsem přesvědčen, že to ho zcela očistí z podezření, neboť policie si je naprosto jista, že vražda byla spáchána mezi sedmou a půl osmou hodinou.“

„Ano,“ řekla Hester. „Ale vy —“

„Prosím, mějte strpení. Aby vám bylo vše jasné, musím se trochu vrátit. Na několik dní jsem se ubytoval v Drymouthu v bytě svého přítele. Je námořníkem a byl právě někde na moři. Půjčil mi také svůj vůz, který měl v soukromé garáži. Právě toho dne, devátého listopadu, jsem se měl vrátit do Londýna a rozhodl se použít večerního vlaku. Odpoledne jsem chtěl navštívit svou starou chůvu, kterou

měla naše rodina velmi ráda. Bydlela v malém domku v Polgarthu, asi čtyřicet mil západně od Drymouthu. Vše šlo podle plánu. Ačkoliv už byla velmi stará a paměť jí tolik nesloužila, poznala mne a byla tuze šťastná, že jsem ji navštívil. Úplně ji vzrušilo, když četla v novinách, jak říkala, „o mé cestě k pólu“. Zdržel jsem se krátce, nechťel jsem ji unavovat. Při odchodu jsem se rozhodl, že se do Drymouthu nevrátím přímou cestou, kterou jsem podél mořského břehu přijel, ale zajedu severněji do Redmynu a navštívím starého kanovníka Peasmarshe. Má v knihovně několik vzácných knih obsahujících stará pojednání o plavbě, z nichž jsem si chtěl některé statí opsat. Starý pán odmítá zavedení telefonu, protože ho pokládá za dílo d'áb-lovo, stejně jako rádio, televizi a trysková letadla. Musel jsem tedy spoléhat na náhodu, že ho najdu doma. Neměl jsem však štěstí. Okenice byly zavřeny a zřejmě byl pryč. Chvíli jsem se zdržel v katedrá-le a pak se rozjel po hlavní cestě do Drymouthu. Tím jsem ukončil svoji okružní jízdu. Ponechal jsem si dost času, abych mohl pohodlně vyzvednout z bytu zavazadla, vrátit vůz do garáže a stihnout vlak.

Cestou, jak už jsem vám řekl, jsem vzal neznámého stopaře, a když ve městě vystoupil, pokračoval jsem podle svého programu. Po příchodu na nádraží mi zbyl ještě čas a vyšel jsem na hlavní třídu, abych si koupil cigarety. Při přecházení ulice se vyřítil ze zatáčky značnou rychlostí nákladní vůz a porazil mne.

Podle výpovědi chodců jsem vstal zdánlivě nezraněn a choval se zcela normálně. Řekl jsem, že mi nic není, že musím stihnout vlak do Londýna, a spěchal jsem na nádraží. Než vlak dojel do Paddingtonu, upadl jsem do bezvědomí. Převezli mne sanitním vozem do nemoc-nice a tam zjistili otřes mozku — takový pozdější projev není zřejmě nic neobyčejného.

Když se mi po několika dnech vědomí vrátilo, nevěděl jsem nic ani o neštěstí, ani o cestě do Londýna. To poslední, nač jsem si mohl vzpomenout, bylo, že jsem chtěl navštívit starou chůvu v Polgarthu. A pak — prázdnota.

Byl jsem ujistěn, že takový případ není nic zvláštního. Neměl jsem důvodu si myslet, že ty chybějící hodiny mého života jsou důle-žitě. Ani já, ani někdo jiný neměl to nejmenší ponětí, že jsem jel toho večera po cestě z Redmynu do Drymouthu.

Doba stanovená do odjezdu z Anglie byla velmi krátká. V nemocnici mi nařídili absolutní klid a nedostával jsem ani noviny. Po propuštění jsem jel přímo na letiště a letěl do Austrálie, kde jsem se připojil k výpravě. Lékaři sice pochybovali o tom, zda jsem schopen cesty, ale přemluvil jsem je. Přípravy a starosti spojené s výpravou mne příliš zaneprázdnily na to, aby mne zajímaly zprávy o vraždách. Po zatčení vzrušení stejně opadlo a v době, kdy došlo k přelíčení a zprávy v novinách vycházely v plném rozsahu, jsem už byl na cestě do Antarktidy.“ Odmlčel se. Poslouchali ho s napjatou pozorností. „Na vše jsem přišel asi před měsícem, brzy po svém návratu do Anglie. Chtěl jsem staré noviny, abych si zabalil nějaké vzorky. Hospodyně mi jich přinesla hromadu z kotelny. Když jsem jeden list rozložil na stole, všiml jsem si reprodukované fotografie mladého muže. Jeho tvář mi byla povědomá. Snažil jsem si vzpomenout, kde jsem ho potkal a kdo to je, ale marně. A přece, kupodivu jsem si vzpomínal, že jsem s ním mluvil — a to o úhořích. Byl zaujat, ba přímo uchvácen příhodami o úhořích. Ale kdy a kde? Dal jsem se do čtení novin. Četl jsem, že tento mladík, jménem Jack Argyle, je obžalován z vraždy. Četl jsem o jeho výpovědi na policii, jak ho svezl muž v černé limuzíně...

A pak, zcela najednou, se ten ztracený kousek mého života vrátil. Já byl ten, který vzal tohoto mladíka do vozu a svezl do Drymouthu, tam ho nechal, vrátil se do bytu — pak jsem přecházel cestu a chtěl si koupit cigarety. Vzpomněl jsem si, že jsem letmo zahlédl i vůz, který mne porazil — a pak už nic, jen nemocnice. Stále ještě jsem si nevzpomínal na cestu na nádraží a jízdu do Londýna. Znovu a znovu jsem pročítal sloupce novin. Od skončení procesu uplynul rok, případ byl téměř zapomenut. „Nějaký mládenec, který oddělal svou mámu,“ vzpomínala si nejasně hospodyně. „Nevím, co se s ním stalo — snad ho pověsili.“ Důkladně jsem pročetl řadu novin z tehdejší doby a pak zašel do kanceláře firmy Marshall & Marshall, kteří byli jeho právními obhájci. Dozvěděl jsem se, že je již příliš pozdě, abych nešťastného chlapce osvobodil. Zemřel ve vězení na zápal plic. I když se sám spravedlnosti nedočkal, může být ospravedlněna jeho památka. Šel jsem s panem Marshallem na policii, která případ

předložila státnímu zástupci. Marshall je přesvědčen, že ten se obrátí na ministra vnitra.

Samozřejmě vám o tom sám obšírně napíše. Jen to odložil, chtěl jsem být totiž první, kdo vám řekne pravdu. Měl jsem dojem, že — že je mou povinností podstoupit tuto těžkou zkoušku. Jistě chápete, že se nikdy nezabavím pocitu velké viny. Kdybych byl opatrněji přecházel cestu —“ Jeho hlas se zlomil. „Vím, že vaše vztahy ke mně nikdy nemohou být přátelské — ačkoliv jsem vlastně nevinný — vy, každý z vás, mne jistě viníte.“

Gwenda Vaughanová řekla rychle svým teplým a laskavým hlasem:

„Samozřejmě, že vás neviníme. Právě tak — tak to někdy bývá. Tragické — neuvěřitelné — ale je to tak.“

„A věřili vám?“ zeptala se Hester. Překvapeně se na ni podíval.

„A policie — také vám věřila? Proč byste si to nemohl všechno vymyslet?“ Neubráníl se úsměvu.

„Jsem věrohodný svědek,“ podotkl jemně. „Nic tím nezískávám a pak — můj příběh důkladně prozkoumali. Je zde svědectví lékaře a různé potvrzené podrobnosti z Drymouthu. Ach ano, Marshall byl velmi opatrný, jako všichni právníci. Nechtěl ve vás vzbuzovat naději, dokud si nebyl úspěchem naprosto jist.“

Leo Argyle sebou zavrtěl na židli a poprvé promluvil. „Co tím úspěchem vlastně myslíte?“

„Promiňte,“ omlouval se Calgary. „Nevyjádril jsem se správně. Váš syn byl obžalován ze zločinu, který nespáchal, byl vyšetřován, odsouzen — a zemřel ve vězení. Spravedlnost přišla pozdě. Ale co se dá napravit, určitě se napraví, o to se již postarají. Ministr vnitra požádá pravděpodobně Její Veličenstvo o milost.“ Hester se zasmála. „Milost — za něco, co neudělal?“

„Já vím. Terminologie obyčejně neodpovídá skutečnosti. Vyrozuměl jsem, že bývá zvykem předložit dotaz sněmovně; v odpovědi bude pak vysvětleno, že Jack Argyle nespáchal zločin, za který byl odsouzen, a tisk o tom přirozeně přinese obšírné zprávy.“

Skončil. Nikdo nepromluvil. Věděl, že je to pro ně velký otřes, ale že se vše konečně obrátí k lepšímu. Povstal.

„Myslím, že už vám nic víc nepovím,“ řekl nejistě.

„Nebudu opakovat, jak mne to mrzí, že jsem z toho nešťastný, a prosit o vaše prominutí — to vše už velmi dobře víte. Tragédie ukončila jeho život a na můj vrhla stín. Ale přece —“ mluvil, jako by se hájil, „jistě pro vás aspoň něco znamená — vědomí, že nespáchal ten hrozný zločin — že jeho jméno — vaše jméno — bude v očích veřejnosti očištěno...!“

Jestliže čekal odpověď, nedostal ji.

Leo Argyle seděl zhrouceně v křesle. Gwenda visela pohledem na jeho tváři. Hester se dívala upřeně do prázdna rozevřenýma, tragickýma očima. Slečna Lindstromová něco šeptem mumlala a potřásala hlavou.

Calgary stál bezmocně u dveří a díval se na ně.

Konečně se Gwenda Vaughanová ujala situace. Přistoupila k němu, položila mu ruku na rameno a tiše řekla:

„Teď už raději jděte, doktore Calgary. Bylo toho na ně příliš mnoho. Potřebují čas, aby se s tím vyrovnali.“

Uklonil se a vyšel. Na schodišti se k němu připojila slečna Lindstromová.

„Otevřu vám,“ řekla. Než se za ním zavřely dveře, ohlédl se a viděl, jak Gwenda Vaughanová klesla na kolena k Argylovu křeslu. Trochu ho to překvapilo.

Slečna Lindstromová se na chodbě postavila proti němu jako voják a drsně se na něj osopila.

„Život mu vrátit nemůžete, tak proč jim to znovu připomínáte? Už byli se vším smíření, a teď budou trpět! Vždy je lepší udělat to, co přináší dobro.“

Mluvila s rozhořčením.

„Jeho památka musí být ospravedlněna,“ řekl Arthur Calgary.

„Ach, vy máte jemnocit! To je všechno hezké. Ale opravdu nechápete, co to všechno znamená? Muži, ti nikdy nemyslí.“ Dupla nohou. „Mám je všechny ráda. Přišla jsem v roce 1940 pomoci paní Argylové — když zde zřídila za války útulek pro děti, které ztratily bombardováním domov. Pro její svěřence nebylo nic dost dobré. Udělala pro ně všechno, všechno. Už je tomu skoro osmnáct let. Ale já jsem stále ještě zde, i když je už mrtvá — abych se o její rodinu starala — aby měli čistý a pohodlný domov, aby se dobře najedli.“

Všechny je miluji — ano, miluji... a Jacko — ten nebyl dobrý. Ach ano, také jsem ho měla ráda. Ale — byl darebák!“

Najednou se obrátila a utekla. Asi zapomněla, že mu slíbila otevřít. Calgary pomalu sestoupil po schodech. Když se neobratně potýkal s patentním zámkem domovních dveří, s nímž si nevěděl rady, zaslechl na schodech lehké kroky. To se za ním rozběhla Hester.

Odemkla a otevřela dveře. Stáli a dívali se na sebe. Teď ještě víc nerozuměl jejímu tragickému a vyčítavému pohledu.

Zašeptala, nebo spíše jen vydechla slova:

„Proč jste přišel? Proč jste jen přišel?“

Bezmocně se na ni podíval.

„Nerozumím vám. Nechcete, aby jméno vašeho bratra bylo opět čisté? Nechcete, aby byl ospravedlněn?“

„Och spravedlnost!“ Jako by mu to slovo vmetla do tváře.

„Nerozumím...“ opakoval.

„Stále se oháníte spravedlností! Co na tom teď Jackovi záleží? Je mrtev. To není Jacko, o koho se jedná. To jsme my!“

„Jak to myslíte?“

„Nejde o zločince. Jde o nevinné.“ Uchopila ho za rameno a zatřásla mu do něj prsty.

„Jde o nás. Nechápete, co jste nám všem udělal?“

Vytřeštil na ni oči.

Venku ve tmě se rýsovala mužská postava.

„Doktor Calgary?“ otázal se někdo. „Vaše taxi je zde, pane. Chtěl jste jet do Drymouthu.“

„Ano — děkuji vám.“ Calgary se ještě obrátil k Hester, ale ta byla už pryč.

Domovní dveře se s bouchnutím zavřely.

Třetí kapitola

I.

Hester kráčela zvolna po schodech nahoru a z vysokého čela si shrnovala tmavé vlasy. Na chodbě se setkala s Kirsten Lindstromovou.

„Už odešel?“

„Ano, odešel.“

„Byl to pro vás otřes, Hester.“ Kirsten Lindstromová jí položila jemně ruku na rameno. „Pojďte, dám vám trochu brandy. Bylo toho na vás hodně.“

„Nemám chuť na brandy, Kirsty.“

„Nemusíte mít chuť, ale udělá vám dobře.“

Mladá dívka se dala bez odporu vést celou chodbou až do malého obývacího pokoje Kirsten Lindstromové. Vzala si nabídnutou brandy a pomalu usrkávala. Kirsten Lindstromová se rozhovořila:

„Přišlo to všechno příliš náhle. Měli nás na to připravit. Proč pan Marshall nejdříve nenapsal?“

„Myslím, že mu v tom doktor Calgary zabránil. Chtěl sem přijít a říci nám to sám.“

„Přijít a říci nám to sám, ale jděte! Co si myslel, že nám tou zprávou způsobí?“

„Snad se domníval,“ uvažovala Hester změněným, nevýrazným hlasem, „že budeme rádi.“

„Rádi — neradi — je to každopádně šok. Tohle dělat neměl.“

„Ale bylo to od něho v jistém směru statečné,“ zastala se Hester Calgaryho a do jejího obličej se opět vrátila barva. „Myslím, že to nebylo nic lehkého přijít a vyprávět celé rodině, že její člen, který byl odsouzen za vraždu a zemřel ve vězení, byl ve skutečnosti nevinný. Ano, jistě je v tom kus statečnosti — ale přesto bych byla ráda, kdyby byl nepřišel,“ dodala.

„To — to bychom si přáli všichni,“ řekla úsečně slečna Lindstromová.

Hester se probrala ze svého zamyšlení a podívala se na ni s náhlým zájmem.

„Tak vy máte také takový pocit, Kirsty? Měla jsem za to, že snad jen já.“

„Nejsem hloupá,“ odpověděla slečna Lindstromová ostře. „Napadají mě určité možnosti, na které ten váš doktor Calgary asi nepomyslel.“

Hester vstala. „Musím jít k tatínkovi.“

Kirsten Lindstromová přisvědčila.

„Musí si dobře rozmyslet, co bude teď nejlepší udělat.“

Když Hester vešla do knihovny, Gwenda Vaughanová pilně telefonovala. Otec na ni pokynul prstem. Hester k němu přistoupila a usedla na opěradlo jeho křesla.

„Snažíme se dovolat Mary a Mickyho,“ vysvětloval. „Musíme jim to hned říci.“

„Haló,“ řekla Gwenda. „Je tam paní Durrantová? Mary? Tady Gwenda Vaughanová. Tatínek si přeje s vámi mluvit.“

Leo šel k aparátu a vzal si sluchátko.

„Mary? Jak se máš? Co dělá Filip? ... Dobrá. Stalo se něco mimořádného... Myslel jsem, že byste se to měli hned dozvědět. Právě byl u nás nějaký doktor Calgary. Přinesl dopis od Andrewa Marshalla. Je to o Jackovi. Podle všeho jde opravdu o neobyčejnou záležitost — vypadá to, že příběh, který vyprávěl Jacko u soudu, jak ho někdo svezl do Drymouthu, se naprosto zakládá na pravdě. Tím mužem, který ho svezl, byl právě doktor Calgary...“ Přestal mluvit, jako by naslouchal, co mu dcera na druhém konci odpovídá. „Ano, dobře, Mary. Nechci teď vyprávět všechny podrobnosti a proč se už neobjevil tehdy. Měl úraz — otřes mozku. Celá ta záležitost je zřejmě dokonale ověřená. Volám, abych ti řekl, že bychom se zde měli všichni sejít, co možná nejdříve. Snad bychom mohli požádat Marshalla, aby k nám přišel a pohovořil si s námi o tom. Myslím, že by bylo nejlépe, kdyby nám právně poradil. Mohla bys i s Filipem? ... Ano. Víím. Ale já se opravdu, má milá, domnívám, že je to *důležité*... ano... zavolej mne později, buď tak hodná. Ještě se musím dovolat Mickyho.“ Položil sluchátko.

Gwenda Vaughanová přistoupila k telefonu.

„Mám teď zkusit zavolat Mickyho?“

Vtom ji Hester požádala:

„Prosím vás, Gwendo, mně to nebude dlouho trvat, mohu si zavolat dříve? Chtěla bych mluvit s Donaldem.“

„Ovšem,“ přisvědčil Leo. „Ty s ním máš dnes večer někam jít, že?“

„Měla jsem,“ odpověděla Hester.

Otec se na ni pátravě zadíval.

„To tě to tak rozrušilo, drahá?“

„Nevím,“ řekla Hester. „Sama nevím, jak mi je.“

Gwenda ji pustila k telefonu a Hester vytočila číslo.

„Mohla bych prosím mluvit s doktorem Craigem? Ano. Ano. Hester Argylová u telefonu.“

Chvíli čekala a pak hovořila dál:

„Jsi to ty, Donalde? Chci ti říct, že dnes s tebou nemohu na přednášku... Ne, nejsem nemocná — proto ne, my právě — my totiž máme — dozvěděli jsme se nějaké podivné zprávy.“

Opět mluvil doktor Craig.

Hester se ohlédla na otce. Položila ruku na sluchátko a zeptala se:

„Není to tajemství, že ne?“

„Ne,“ odpověděl zvolna Leo. „Ne, není to právě tajemství — ale požádal bych Donalda, aby si to snad nechal zatím pro sebe. Víš, jak se hned nadělají řeči a vše se zveličí.“

„Ano, vím.“ Začala opět mluvit do sluchátka. „Budeš to asi považovat za dobré zprávy, Donalde, ale — jsou tak vzrušující. Raději bych o tom všem do telefonu nemluvila... Ne, nechod' sem... Prosím tě, nechod'. Dnes večer ne, snad někdy zítra. Je to o — Jackovi. Ano — ano — o bratrovi — právě jsme se dozvěděli, že nakonec maminku nezabil... Ale prosím nikomu to neříkej, Donalde, s nikým o tom nemluv. Všechno ti zítra řeknu. Ne, Donalde, ne... Já totiž dnes nemohu nikoho vidět — ani tebe ne. Prosím tě. A nic neříkej.“

Položila sluchátko a pokynula Gwendě, aby si převzala telefon. Gwenda žádala o spojení s Drymouthem. Leo se jemně zeptal:

„Hester, proč nejdeš s Donaldem na přednášku? Přišla bys na jiné myšlenky!“

„Nechci, tatínku. Nemohla bych.“

„Když jsi telefonovala,“ řekl Leo, „musel si myslet, že to jsou špatné zprávy. Ty však víš, Hester, že to není pravda. Byli jsme ohromeni. Ale všechny nás to těší — jsme rádi. Jak bychom nebyli?“

„To je to, co máme říkat, že?“

„Má drahá...“ Jeho hlas zněl varovně.

„Ale je to pravda, že?“ trvala na svém Hester. „To nejsou dobré zprávy, jsou jen hrozně vzrušující.“

„Micky je u telefonu,“ přerušila je Gwenda.

Leo vstal, vzal sluchátko a opakoval synovi totéž, co řekl předtím dceři. Ten však přijal zprávu jinak než Mary Durrantová. Neměl námitek, nebyl překvapen ani nepochyboval. Spíš okamžitě pochopil.

„U sta hromů!“ ozval se Mickův hlas. „Po takové době? Chybějící svědek! Tak — tak, ten večer měl Jacko smůlu.“

Opět hovořil Leo a Micky naslouchal.

„Ano,“ řekl nato. „Souhlasím s tebou. Měli bychom se co nejdříve sejít a zavolat Marshalla.“ Krátce se zasmál. Leo znal ten smích velmi dobře už z jeho dětských let, kdy si jako malý chlapec hrával na zahradě pod oknem. „Na koho vsadíme?“ zaironizoval Micky. „*Kdo z nás to udělal?*“

Leo upustil sluchátko a náhle přerušil hovor.

„Co říkal?“ zeptala se Gwenda.

Leo opakoval jeho slova.

„To je tedy trochu hloupý žert,“ rozhorlila se Gwenda. Leo se na ni krátce podíval. „Snad,“ řekl tiše, „to vůbec ani není žert.“

II.

Mary Durrantová přecházela po pokoji a zpod vázy s kyticí chryzantém sbírala opadálé okvětní lístky. Pečlivě je vhazovala do koše na papír. Byla to vysoká, vážně vyhlížející, asi sedmadvacetiletá žena; vypadala starší, i když měla hladkou, nevrásčitou tvář. Snad to způsobovala důstojná vážnost, která se zračila v celém jejím zevnějšku. Nedalo se o ní říci, že je oslňující kráska, ale byla hezká pro své pravidelné tahy, pěknou pleť, jasné modré oči a světlé, dozadu sčesané vlasy, upravené na šíji v bohatý ohon. Náhodou byl tento účes právě moderní, proto jej však nenosila. Jako žena se vždy řídila

vlastním vkusem. Její zevnějšek se podobal jejímu domu — byl upravený a udržovaný.

Jak tak pečlivě sbírala spadlé okvětní lístky, pozoroval ji s lehce opovržlivým úsměvem muž, sedící v pojízdném invalidním křesle.

„Stále stejně pořádná bytost,“ dobíral si ji. „Místo pro vše, a vše na své místo.“ Zase se usmál a v jeho smíchu bylo něco zlomyslného. Ale Mary Durrantové to vůbec nevadilo.

„Mám ráda pořádek ve všem,“ souhlasila. „Vid', File, že by se ti také nelíbilo, kdybychom měli domov jako chlívek?“

Její manžel řekl trochu trpce:

„Hm, každopádně nemám štěstí, abych jej z něho udělal.“

Brzy po svatbě se stal Filip Durrant obětí těžké formy obrny. Pro Mary, která ho přímo zbožňovala, byl nyní nejen manželem, ale pro svou bezmocnost i dítětem. Její vlastnická láska k němu ho někdy přiváděla trochu do rozpaků. Chybělo jí totiž porozumění a naprosto nechápala, že ho často mrzí její spokojenost s tím, jak je na ní závislý.

Raději mluvil rychle dál, jako by se bál, aby neproněsla nějaké slovo soucitu nebo politování.

„Musím přiznat, že otcova novina je ohromující. Po takové době! Jak můžeš být tak klidná?“

„Myslím, že jsem se s tím ještě úplně nesrovnala... Je to tak zvláštní. Zpočátku jsem prostě nemohla ani věřit tomu, co tatínek říká. Kdyby — volala Hester, myslela bych si, že si všechno vymyslela. Víš přece, jaká Hester je.“

Obličej Filipa Durranta pozbyl něco ze svého zatrpklého výrazu. Něžně řekl: „Prudká, vášnivá bytost, která směle vstupuje do života, i když ví, že jistě narazí na překážky.“

Mary přešla ten rozbor mávnutím. Osobnost druhých ji nezajímala.

Pochybovačně namítala: „Je to skutečně pravda? Nemyslíš, že si to ten člověk vymyslel?“

„Jako roztržitý vědec? Nebylo by špatné tak to brát,“ podotkl Filip, „ale podle všeho to vzal Andrew Marshall vážně. Dovol, abych ti připomenul, že Marshall, jako firma Marshall & Marshall, je velmi seriózní právní podnik.“

Mary Durrantová se zamračila.

„Co to tedy opravdu znamená, File?“

„To znamená, že Jacko bude úplně zproštěn viny, jakmile budou úřadům předloženy dostatečné důkazy — a jak soudím, o těch nejsou nejmenší pochyby.“

„Ach tak,“ řekla Mary Durrantová s lehkým oddechnutím, „ale to všechno je snad velmi příznivé.“

Opět se Filip Durrant zasmál tím opovržlivým nebo spíš hořkým smíchem. „Polly, ty mě jednou přivedeš do hrobu.“

Jen on říkal někdy Mary Durrantové — Polly. To jméno se až směšně nehodilo k jejímu antickému zevnějšku. Podívala se na Filipa s mírným překvapením.

„Nevím, co jsem řekla, že tě to tak pobavilo.“

„Vypadala jsi u toho tak milostivě, jako nějaká šlechtična na bazaru chválící ruční práce venkovského sdružení,“ odpověděl Filip.

Mary se rozpačitě bránila: „Ale je to přece velmi nadějně. Nebudeš snad předstírat, že ti vyhovovalo mít v rodině vraha.“

„Ne v opravdové rodině.“

„No prosím, ale je to vlastně totéž. Myslím, že všechno bylo hodně nepříjemné a měli jsme s tím velké trápení. Každého posedla zvědavost. Ach, prostě odporné.“

„Ale snášela jsi to dobře,“ připomněl jí Filip. „Všechny jsi zchladila svým mrazivě modrým pohledem. Sklopili oči a styděli se za sebe. Jsi obdivuhodná, jak dovedeš skrývat své rozčilení.“

„Nenáviděla jsem to. Všechno se mi přičilo, ale nakonec zemřel a tím vše skončilo. A teď — teď to zase začne znovu. Jak hloupé!“

„Ano,“ řekl zamyšleně Filip. Pohnul mírně rameny a jeho obličej se lehce stáhl bolestí. Manželka k němu rychle přistoupila.

„Chytla tě křeč? Počkej! Upravím ti polštář. Tak. Je to lepší?“

„Měla jsi být ošetřovatelkou v nemocnici,“ poznamenal Filip.

„Nemám ani sebemenší přání ošetřovat hromadu lidí. Jen tebe.“

Bylo to řečeno prostě, ale v těchto všedních slovech se skrýval hluboký cit.

Zazvonil telefon a Mary zvedla sluchátko. „Haló... ano... u telefonu... Ach, to jsi ty...“ Obrátila se k Filipovi: „To je Micky.“

„Ano... ano... už to víme. Otec volal... Dobře, samozřejmě... Ano... ano... Filip říká, jestli mají právníci ověřené důkazy, pak že to bude jistě v pořádku... Opravdu, Micky, nerozumím, proč jsi tak rozčilený... a nevím, proč mi vytýkáš, že jsem zvlášť nechápavá... Skutečně, Micky, myslím — Haló?... Haló...“ Zlostně se zamračila. „Položil to.“ Zavěsila telefon. „Filipe, opravdu Mickymu nerozumím.“

„Co vlastně říkal?“

„Podle všeho byl velmi rozrušen. Tvrdil, že jsem nechápavá a nedovedu si představit ty — ty důsledky. To nám byl čert dlužen! Tak se vyjádřil. Ale proč? Tomu nerozumím.“

„Dostal strach, že?“ pronesl Filip zamyšleně.

„Ale proč?“ —

„On totiž má pravdu, víš? Bude to mít důsledky.“

Mary vypadala trochu zaraženě.

„Myslíš, že zase oživne zájem o ten případ? Jsem samozřejmě ráda, že Jacko je ospravedlněn, ale přece jen bude nepříjemné, až o tom lidé začnou znovu mluvit.“

„Nezáleží na tom, co řeknou sousedé. Jde o něco víc.“

Tázavě se na něho podívala.

„Také policii to bude zajímat.“

„Policii?“ zeptala se ostře Mary. „Co ta s tím má společného?“

„Má drahá,“ řekl Filip. „*Přemýšlej!*“

Mary k němu váhavě přistoupila a posadila se.

„Teď je to zase nerozřešený zločin, chápeš?“

„Přece se nebudou o to starat po tak dlouhé době,“ namítla.

„To si jen pěkně toužebně představuješ,“ odtušil Filip. „Obávám se však, že neopodstatněně.“

„Ale jistě,“ tvrdila Mary, „po tom, co byli tak hloupí — a dopustili se takového omylu vůči Jackovi — těm už se nebude chtít zabývat se tím znovu.“

„Snad se jim nebude chtít — ale pravděpodobně budou muset. Povinnost je povinnost!“

„Ach, Filipe, jsem přesvědčena, že se mýlíš. Trochu se o tom bude mluvit a pak to zase všechno utichne.“

„A my budeme šťastně žít dál,“ posmíval se jí Filip.

„Proč ne?“

Potřásl hlavou. „To není tak jednoduché... Tvůj otec má pravdu. Musíme se všichni sejít a poradit. A jak řekl, zavolat Marshalla.“

„Ty myslíš, že bychom měli jít na Slunný vrch?“

„Ano.“

„Ale to nejde.“

„Proč ne?“

„To je nemožné. Ty jsi nemocný a —“

„Já nejsem nemocný,“ namítal Filip podrážděně. „Jsem při síle a je mi dobře. Ztratil jsem sice schopnost ovládat dolní končetiny, ale patřičným dopravním prostředkem bych mohl jet až do Timbaktu.“

„Jsem přesvědčena, že ti to na Slunném vrchu neprospěje. Zase se bude probírat ta nepříjemná záležitost.“

„Ta se mého svědomí netýká...“

„A nevím, jak bychom mohli opustit dům. Bylo tu poslední dobou tolik loupeží.“

„Řekni někomu, aby sem chodil spát.“

„To se ti všechno snadno řekne — jako kdyby to byla ta nejjednodušší věc na světě.“

„Nějaká stará paní se tady přece může každý den zastavit. Přestaň už s těmi hospodyňskými námitkami, Polly! Jsi to jediné ty, která tam nechceš.“

„Ne, nechci.“

„Nebudeme tam dlouho,“ ujišťoval ji Filip. „Ale jsem přesvědčen, že musíme jít. Nadešel čas, kdy je nutné, aby rodina vystupovala před veřejností jednotně. A také abychom se dozvěděli, jak na tom vlastně jsme.“

III.

V drymouthském hotelu Calgary časně poobědval a odešel do svého pokoje. Byl hluboce pohnut tím, co prožil na Slunném vrchu. Očekával, že jeho posláním bude bolestné, a těžce se odhodlával k jeho splnění. Ale celá ta záležitost byla bolestná a vzrušující v úplně jiném smyslu, než čekal. Převalil se na lůžko, zapálil si cigaretu a znovu a znovu o tom přemýšlel.

Nejjasněji se mu vybavovala Hesteřina tvář při loučení. Jak hněvivě odmítla jeho zdůvodňování spravedlnosti. Co to řekla? „Nejde o zločince, jde o nevinné,“ a potom: „Nechápete, co jste nám všem udělal?“ Co však udělal? Tomu nerozuměl.

A ti ostatní, jako ta žena, která se jmenovala Kirsty (proč Kirsty? To je skotské jméno, a ona přece není Skotka — snad Dánka nebo Norka?). Proč mluvila tak vážně, jako by ho obviňovala?

Na tom bylo něco divného. I ten Leo Argyle — uzavřený, ostražitý. Ani zdání o nějakém „Díkybohu, že můj syn je nevinný!“, což by byla jistě přirozená reakce.

A co ta mladá žena — Leova sekretářka? Chovala se k němu sice laskavě a pomáhala mu. Ale také na to reagovala divně. Vzpomněl si, jak si klekla k Argylovu křeslu. Jako kdyby — jako kdyby mu projevovala účast a těšila ho. Proč ho těšila? Že jeho syn nebyl vrahem? A jistě — ano, jistě v tom bylo něco víc než vztah sekretářky — i když už s ním pracovala několik let... Co v tom jen vězelo? Proč oni —

Na stolku u lůžka zazvonil telefon. Zvedl sluchátko. „Haló?“

„Doktor Calgary? Někdo se zde po vás ptá.“

„Po mně?“

Překvapilo ho to. Pokud si vzpomínal, nikdo nevěděl, že strávil noc v Drymouthu.

„Kdo je to?“

Chvíli bylo ticho. Pak hlásil recepční úředník:

„Je to pan Argyle.“

„Vyřídte mu —“ Arthur Calgary se zarazil. Chtěl říci, že přijde dolů. Jestliže však přijel z nějakého důvodu Leo Argyle za ním do Drymouthu a vyhledal ho v hotelu, pak by bylo asi trapné hovořit dole v přeplněné hale.

Místo toho řekl:

„Buďte tak laskav a pozvěte ho do mého pokoje.“

Vstal z lůžka a začal se procházet po místnosti, až se ozvalo zaklepání.

Přistoupil ke dveřím a otevřel je.

„Pojďte dál, pane Argyle, já —“

Zaraženě zmlkl. To nebyl Leo Argyle. Stál tam mladý muž, ve stáří něco přes dvacet let, s tmavou, hezkou tváří, zkřivenou trpkým výrazem. Bezohledná, hněvivá — nešťastná tvář.

„Nečekal jste mne,“ promluvil mladík. „Čekal jste otce. Jsem Michael Argyle.“

„Pojďte dál.“ Calgary zavřel za návštěvníkem dveře. „Jak jste mne našel?“ zeptal se a nabídl mladíkovi pouzdro na cigarety.

Michael Argyle si jednu vzal a krátce, nepříjemně se zasmál.

„To bylo snadné. Začal jsem postupně volat do hlavních hotelů, zda jste tam náhodou nepřenocoval. Hned u druhého jsem měl štěstí.“

„A co si přejete?“

Michael Argyle pomalu odpověděl:

„Chtěl jsem vědět, co jste zač...“

Zkoumavě si Calgaryho prohlížel. Všiml si lehce vystouplých ramen, prošedivělých vlasů a úzké, citlivé tváře.

„Tak vy jste jedním z těch chlapíků, kteří byli s *Hayes Bentley* na pólu. Nevypadáte příliš zdatně.“ Arthur Calgary se jemně usmál. „Vzezření někdy klame,“ řekl. „Prokázal jsem dost zdatnosti. Není to vždy právě jen síla svalů, kterou člověk potřebuje. Jsou ještě jiné důležité vlastnosti — vytrvalost, trpělivost, odborné znalosti.“

„Kolik je vám let? Čtyřicet pět?“

„Třicet osm.“

„Vypadáte na víc.“

„Ano — ano, myslím, že vypadám.“ Na chvíli pocítil sžíravý smutek, když se přirovnal k mužnému mládí chlapce, který stál před ním.

Trochu úsečně se ho zeptal:

„Co si ode mne přejete?“

Ten se na něho rozzlobeně obořil: „To je přece jasné, ne? Vždyť jsem se dozvěděl zprávy, které jste přinesl o mém drahém bratrovi.“

Calgary neodpovídal.

Michael Argyle pokračoval. „Přišlo to pro něho trochu pozdě, že?“

„Ano,“ přisvědčil Calgary. „Pro něho příliš pozdě.“

„Proč jste to tak zamotal? A teď ten zmatek!“ Calgary mu všechno trpělivě vysvětlil. Bylo zvláštní, že ho hochova drzost a hrubost povzbuzovala. Každopádně se zde někdo rázně za bratra postavil.

„Z toho vyplývá, že má Jacko alibi, že ano? Ale jak víte, že bylo právě tolik hodin, kolik říkáte?“

„Jsem si naprosto jistý, kolik bylo hodin,“ odpověděl Calgary pevně.

„Mohl jste se zmýlit. Vy vědci býváte někdy roztržití a nevšímáte si takových maličkostí, jako je čas a místo.“ Calgary se pobaveně usmál.

„Představoval jste si mne jako roztržitého profesora z románů — který nosí od každého páru jednu ponožku a nikdy neví, kolikátého je nebo kde je? Milý hochu, vědecká práce vyžaduje precizní myšlení, přesná množství, čas i rozvahu. Ujišťuji vás, že je vyloučeno, abych se zmýlil. Do vozu jsem vzal vašeho bratra krátce před sedmou a vysadil ho v Drymouthu pět minut po půl osmé.“

„Mohly vám jít špatně hodinky, nebo jste se řídil podle hodin ve voze.“

„Moje hodinky i hodiny ve voze byly stejně nařízeny.“

„Jacko vás mohl nějak oklamat. Byl samý podvod.“

„V tom nebyl žádný podvod. Ale proč mi chcete dokázat, že se mýlím?“ pokračoval Calgary poněkud rozzlobeně. „Očekával jsem, že bude spíše obtížné přesvědčit úřady, že někdo byl nevinně odsouzen. Nečekal jsem však, že bude tak těžké přesvědčit jeho vlastní rodinu.“

„Tak vy jste těžce přesvědčoval každého z nás?“

„Reakce vašich příbuzných se mi zdála trochu — neobvyklá.“

Micky se na něho pronikavě podíval.

„Oni vám nechtěli uvěřit?“

„Skoro — tak nějak to vypadalo.“

„Ono to tak jen nevypadalo. Ono to tak bylo. Je to dost přirozené, když se nad tím zamyslíte.“

„Ale proč? Proč by to mělo být přirozené? Vaše matka je zavražděna, bratr obžalován a usvědčen ze zločinu. Teď se ukáže, že je

nevinen. Měl byste být rád — vděčný! Vždyť to byl váš vlastní bratr.“

Micky odpověděl:

„On nebyl mým bratrem a ona nebyla mou matkou.“

„Cože?“

„Nikdo vám nic neřekl? Jsme všichni adoptovaní. Všichni. Mary, má nejstarší sestra v New Yorku. Ostatní během války. Má matka, jak jí říkáte, nemohla mít vlastní děti. Tak si přivlastnila malou hezkou rodinku. Mary, mne, Tinu, Hester, Jacka. Dala nám pohodlný, přepychový domov a s ním moře překypující mateřské lásky. Mám dojem, že nakonec zapomněla, že nejsme její vlastní děti. Ale měla smůlu, když sebrala toho svého miláčka Jacka.“

„O tom jsem neměl tušení,“ řekl Calgary.

„Tak už se přede mnou neohánějte tou ‚vlastní matkou‘ a ‚vlastním bratrem‘. Jacko byl všivák.“

„Ale ne vrah!“ Calgaryho hlas zazněl důrazně. Micky se na něho podíval a pokýval hlavou.

„Správně. To říkáte vy — vy na tom trváte. Jacko ji nezabil. Pak tedy dobře — *kdo ji zabil*? Na to jste nepomyslel, že ne? Myslete na to teď! Přemýšlejte — a pak snad pochopíte, co jste nám všem udělal...“

Otočil se a spěšně opustil místnost.

Čtvrtá kapitola

„Jste velmi laskav, pane Marshalle, že jste mne opět přijal,“ řekl Calgary omluvným tónem.

„To je samozřejmé,“ odpověděl právník.

„Jak víte, šel jsem od vás na Slunný vrch a navštívil rodinu Jacka Argyla.“

„Ano, vím.“

„Myslím, že jste už byl o mé návštěvě informován.“

„Ano, byl, doktore Calgary.“

„Asi pro vás bude těžké pochopit, proč k vám přicházím znovu... Události se nevyvinuly právě tak, jak jsem čekal.“

„Skutečně?“ Právníkův hlas byl sice jako obvykle suchý a nevyrazný, přesto však v něm bylo něco, co povzbudilo Calgaryho, aby pokračoval.

„Víte, myslel jsem,“ řekl Calgary, „že tím to skončí. Očekával jsem od nich určitý projev — jak bych to nazval — přirozeného rozhořčení. Ačkoliv si myslím, že otřes mozku lze považovat za zásah vyšší moci, přece bych je, jak říkám, z jejich hlediska omlouval. Ale zároveň jsem doufal, že mi to vynahradí alespoň malým vděkem, který pocítí nad tím, že — jméno Jacka Argyla bude ospravedlněno. Ale nic z toho, co jsem čekal, se nestalo. Vůbec nic.“

„To vím.“

„Vy jste snad tušil, pane Marshalle, že k něčemu takovému dojde? Vzpomínám si, že mne udivovalo vaše chování, když jsem zde byl posledně. Předvídal jste jejich názor, s kterým jsem se setkal?“

„Ještě jste mi neřekl, doktore Calgary, jaký ten jejich názor byl.“

Arthur Calgary si přisedl blíže. „Já měl za to, že jsem něco ukončil — abych tak řekl, jako bych dal právě dopsané kapitole jiný konec. Bylo mi však dáno na srozuměnou, že jsem něco začal, místo abych to ukončil. Něco docela nového. Myslíte, že je to správné pochopení situace?“

Pan Marshall pokyvoval zvolna hlavou. „Ano,“ řekl, „mohlo by to být tak chápáno. Přiznávám se — napadlo mne tehdy, že si neuvědomujete všechny důsledky. Také jsem to pochopitelně od vás neče-

kal, protože jste nevěděl nic o minulosti a fakta jste znal jediné tak, jak vám byla podána v soudních výpovědích.“

„Nevěděl. Ne, teď to chápu. Až příliš jasně.“ Calgary pokračoval zvýšeným, rozčileným hlasem. „To, co cítili, nebylo opravdu ani ulehčení ani, vděčnost. Byl to strach. Hrůza z toho, co bude následovat. Mám pravdu?“

Marshall opatrně odpověděl. „Myslím, že ano. Ale neříkám to proto, že o tom něco vím, to si uvědomte.“

„Když je tomu tak,“ pokračoval Calgary, „pak vidím, že se nemohu vrátit ke své práci s pocitem uspokojení, protože jsem neudělal vše, co bylo v mé moci. Stále jsem do toho zapleten. Zodpovídám za to, že jsem postavil životy několika lidí před novou skutečnost. Nemohu si nad tím umýt ruce.“

Právník si odkašlal. „Není to trochu podivínský názor, doktore Calgary?“

„Podle mého mínění, ne — opravdu ne. Člověk musí být odpovědný za své činy, a nejen za své činy, ale také za jejich důsledky. Právě před dvěma léty jsem svezl na silnici mladého stopaře. Tím jsem uvedl do pohybu určitý sled událostí. Mám pocit, že se od nich nemohu oddělovat.“

Právník stále ještě potřásl hlavou.

„Tak dobře,“ ozval se netrpělivě Arthur Calgary. „Nazvěte to třeba podivínstvím, když chcete. Ale moje city a moje svědomí jsou do toho zapleteny. Já jsem si jediné přál odčinit něco, čemu jsem nemohl zabránit, protože to nebylo v mých silách. Neodčinil jsem to, ale naopak, nějakým podivným způsobem všechno ještě zhoršil pro ty, kteří už tolik trpěli. Ale stále ještě dobře nechápu *proč*?“

„Ne,“ řekl zvolna Marshall, „ne nepochopil byste proč. V posledních osmnácti měsících jste byl vzdálen od veškeré civilizace. Nesledoval jste denní tisk a uveřejněné výpovědi této rodiny. Snad byste je ani nebyl četl, ale myslím, že byste se nevyhnul tomu, abyste o nich neslyšel. Fakta jsou velmi jednoduchá, doktore Calgary. Nejsou věrohodná. Tehdy byla zveřejněna a směřují prostě k tomuto závěru: jestliže Jack Argyle zločin nespáchal — a po vašem vysvětlení ani nemohl — *kdo* tedy? To nás přivádí zpět k okolnostem, za kterých byl zločin proveden. Byl spáchán jednoho listopadového

večera mezi sedmou a půl osmou hodinou v domě, kde zesnulá byla obklopena členy vlastní rodiny a domácnosti. Dům byl bezpečně uzamčen a okenice zavřeny. Přišel-li někdo zvenku, pak mu musela otevřít sama paní Argylová, nebo si odemkl vlastními klíči. Jinými slovy, musel to být někdo, koho znala. Trochu to připomíná okolnosti případu Borden v Americe, kdy pan Borden a jeho paní byli jednoho nedělního rána ubiti sekerou. Nikdo v domě nic neslyšel, nikdo nebyl poznán nebo spatřen v blízkosti domu. Chápete již, doktore Calgary, proč členové rodiny, jak jste si povšiml, byli spíše znepokojeni než potěšeni zprávami, které jste jim přinesl?“

Calgary se váhavě otázel:

„Chcete říci, že by byli raději, kdyby byl Jack Argyle vinen?“

„Ach, ano,“ odpověděl Marshall. „Zcela jistě. Mohu-li se vyjádřit trochu cynicky, tak tu neradostnou skutečnost, že došlo v rodině k vraždě, vysvětlovala osobnost Jacka Argyla dokonale. Jako dítě byl tvrdým oříškem, jako hoch se dopouštěl samých přestupků a jako dospělý muž měl velmi prudkou povahu. V kruhu rodinném ho mohli omlouvat a také ho omlouvali. Mohli pro něho truchlit, mít s ním soucit a tvrdit jeden druhému i celému světu, že to opravdu nebyla jeho vina a že psychiatři mohou všechno vysvětlit. Ano, velmi, velmi se to hodilo.“

„A teď —“ Calgary se zarazil.

„A teď,“ řekl pan Marshall, „teď je to samozřejmě jiné. Zcela jiné. Snad skoro až děsivé.“

„Ta moje zpráva nebyla také příjemná ani vám, že?“ zeptal se významně doktor Calgary.

„To popřít nemohu. Nebyla. Ano, musím doznat, že mne to — rozrušilo. Případ, který byl už jednou uspokojivě uzavřen — ano, používám nadále slova uspokojivě — je teď obnoven.“

„Je to už oznámeno úředně?“ otázel se Calgary. „Mám na mysli — zda se bude o případ znovu zajímat policie.“

„Nepochybně,“ ujistil ho Marshall. „Když byl Jack Argyle uznán na základě pádných důkazů vinným — porota se vzdálila jen na čtvrt hodiny — celá záležitost pro policii skončila. Ale nyní, při udělení posmrtného prominutí trestu, je případ znovu nevyřešený.“

„A policie začne s novým vyšetřováním?“

„Řekl bych, že skoro jistě. Samozřejmě,“ dodal Marshall a zamýšleně si mnul bradu, „je však problematické, zda po tak dlouhé době a vzhledem k zvláštním okolnostem případu, budou schopni dosáhnout nějakého výsledku... Já osobně o tom pochybuji. Vypátrají snad, že viníkem je někdo z domu. Mohou pokročit tak daleko, že budou mít na někoho velmi silné podezření. Ale získat usvědčující důkaz, to nebude tak snadné.“

„Rozumím,“ přisvědčil Calgary. „Rozumím... Ano, to je právě to, co myslela —“

Právník mu vpadl do řeči:

„O kom mluvíte?“

„O té dívce,“ vysvětloval Calgary. „Hester Argylové.“

„Ach, ano. Mladá Hester.“ Zvědavě se zeptal: „Co vám řekla?“

„Mluvila o nevinných,“ odpověděl Calgary. „Tvrdila, že nejde o viníka, ale o nevinné. Teď vím, co tím myslela...“

Marshall se na něho pronikavě zadíval. „Myslím, že teď už asi ano.“

„Měla na mysli to, co říkáte,“ pokračoval Arthur Calgary, „že rodina bude znovu podezřelá —“

Marshall ho přerušil. „Sotva znovu — rodina totiž nikdy podezřelá nebyla. Hned zpočátku jednoznačně obvinili Jacka Argyla.“

Calgary nedbal přerušení:

„Rodina upadne v podezření a může být podezřívána dlouho — snad navždy. Jestli je někdo z rodiny vinen, je možné, že sami nebudou vědět kdo. Budou sledovat jeden druhého a — přemýšlet... Ano, to bude ze všeho nejhorší. Oni sami nebudou vědět, *kdo z nich*...“

Odmlčel se. Marshall pozoroval Calgaryho klidným, uznalým pohledem, ale neříkal nic.

„Víte, je to strašné...,“ povzdechl Calgary. V jeho úzké, citlivé tváři se zračilo hluboké rozrušení.

„Ano, je to strašné... Žít rok za rokem a neznat pravdu, pozorovat jeden druhého; vždyť podezření může narušit i blízké vztahy mezi lidmi. Zničí lásku, zničí důvěru...“

Marshall si odkašlal.

„Snad to — hm — trochu přeháníte?“

„Ne,“ odpověděl Calgary. „Nezlobte se na mne, pane Marshalle, ale domnívám se, že to možná chápu lépe než vy. Víte, dovedu si živě představit, co to asi znamená.“

Opět nastalo ticho.

„To znamená,“ uvažoval po chvíli Calgary nahlas, „že nevinní budou muset trpět... A nevinní by trpět neměli. Jedině zločinec. A proto — proto si nemohu nad tím umýt ruce. Nemohu odejít a říci: Správně jsem to udělal, odčinil jsem, co jsem mohl — vykonal jsem pro spravedlnost vše, protože, jak vidíte, jsem pro spravedlnost nevykonal nic. Zločince jsem neusvědčil a na nevinné padl jeho stín.“

„Myslím, že si to nesmíte tak brát, doktore Calgary. Něco pravdy na tom, co říkáte, bezpochyby je, ale já dobře nechápu, co — zkrátka, co můžete dělat.“

„Nu, ani já to nevím,“ řekl vážně Calgary. „Ale to neznamená, že se o to nemůžu pokusit. Proto k vám vlastně přicházím, pane Marshalle. Přál bych si — a domnívám se, že mám na to právo — znát minulost.“

„Tak dobrá,“ svolil Marshall a jeho hlas zněl trochu odměřeně: „V tom všem není žádné tajemství. Mohu vám sdělit všechna fakta, která chcete znát. Ale více vám říci nemohu. Nebyl jsem s jejich domácností důvěrně obeznámen. Naše firma zastupovala paní Argylovou řadu let. Spolupracovali jsme s ní při řízení různých finančních záležitostí a dohlíželi jsme na její majetkové poměry. Paní Argylovou a také jejího manžela znám dost dobře. Ale prostředí na Slunném vrchu, povahy a charaktery lidí, kteří tam žijí, jsem poznal jedině — abych tak řekl — z ústního podání samotné paní Argylové.“

„To vše zcela chápu,“ namítl Calgary, „ale já musím někde začít. Dozvěděl jsem se, že to nebyly její vlastní děti. Prý je všechny adoptovala.“

„Je to tak. Paní Argylová se narodila jako Ráchel Konstamová, jediná dcera velkého boháče Rudolfa Konstama. Její matka — Američanka — pocházela rovněž z velmi bohaté rodiny. Rudolf Konstam byl velkým lidumilem a výchovou podporoval u své dcery zájem o dobročinnost. On i jeho paní zahynuli při leteckém neštěstí a Ráchel pak použila velké části zděděného jmění — ano, mohli bychom to tak nazvat — k odvážným dobročinným podnikům. Sama se o ně

osobně zajímala a vykonala v tom směru velký kus důkladné práce. Při této své činnosti se setkala s Leo Argylem, který už tehdy vědecky pracoval na oxfordské univerzitě a velmi se zajímal o ekonomii a sociální reformy. Abyste paní Argylové porozuměl, musíte si uvědomit, že nemohla mít vlastní děti — a to byla pro ni jistě velká tragédie. Tato okolnost, stejně jako u mnoha žen, zastínila celý její život. Když navštívila všechny odborníky a bylo jisté, že nikdy nemůže doufat v mateřství, musela si najít nějakou útěchu. Nejprve adoptovala dítě z newyorské chudinské čtvrti — to je nyní paní Durrantová. Pak se již paní Argylová téměř výhradně věnovala dobročinnosti související s dětmi. Když vypukla v roce 1939 válka, zakoupila dům zvaný Slunný vrch, který jste navštívil, a zřídila tam se souhlasem ministerstva zdravotnictví jakýsi druh dětského válečného domova.“

„Tehdy se jmenoval Zmijí vrch,“ poznamenal Calgary.

„Ano. Ano, myslím že to byl původní název. Ach, ano, snad dokonce mnohem vhodnější než ten, který pro něj zvolila — Slunný vrch. V roce 1940 tam měla dvanáct až šestnáct dětí. Většina z nich neměla spolehlivé poručníky nebo nemohla být evakuována s vlastní rodinou. Pro tyto děti se udělalo vše. Dostaly přepychový domov. Vytýkal jsem jí to a upozorňoval ji, že jednou, po několika letech války, se budou těžko vracet z přepychového prostředí do vlastních domovů. Nedbala na to. Byla dětem nesmírně oddána a nakonec se rozhodla některé z nich, které měly zvlášť neuspokojivé rodinné poměry nebo byli sirotky, přijmout za vlastní. Tak vznikla tato pětičlenná rodinka. Mary — nyní provdaná za Filipa Durranta, Michael, který pracuje v Drymouthu, Tina — smíšeného původu, Hester a ovšem — Jacko. Vyrůstaly a pokládaly Argylovy za rodiče. Bylo jim poskytnuto to nejlepší vzdělání, jaké je možno penězi zaplatit. Jestli má životní prostředí nějaký vliv, mohly to dotáhnout daleko. Všechny předpoklady pro to měly. Jack — nebo jak mu říkali — Jacko — byl ale nenapravitelný. Ve škole ukradl peníze a museli ho dát na jinou. Později pak, na vyšší škole, už v prvním roce natropil plno nepříjemností. Dvakrát unikl jen o vlas vězení. Jeho povaha byla vždy nevládnutelná. Ale to jste už pravděpodobně všechno slyšel. Dvakrát zpronevěřil peníze, ale Argylůvi to dali do pořádku. Dvakrát

mu poskytl značnou částku k obchodnímu jednání, ale pokaždé tato investice zcela selhala. Po smrti bylo vyplaceno jeho ovdovělé manželce odškodné a vlastně se stále ještě vyplácí.“ Calgary se s údivem naklonil.

„Říkáte *ovdovělé manželce*? Ani mi nikdo neřekl, že byl ženatý.“

„Jemine!“ Právník luskl podrážděně palcem. „Jsem to hlupák! Úplně jsem zapomněl, že jste nemohl číst všechny výpovědi v novinách. Ale mohu vás ujistit, že nikdo z Argylovy rodiny neměl ani potuchy o Jackově sňatku. Jeho manželka, která žila ve velké nouzi, se objevila hned po Jackově zatčení na Slunném vrchu. Pan Argyle se k ní choval velmi laskavě. Tato mladá žena vystupovala jako tanečnice v Palais de Danse v Drymouthu. Asi jsem se zapomněl o ní zmínit, protože se znovu provdala několik týdnů po Jackově smrti. Myslím, že její nynější manžel je mechanikem v Drymouthu.“

„Půjdu a navštívím ji,“ řekl Calgary. Pak dodal vyčítavě. „Tu jsem měl navštívit jako první.“

„Jistě — jistě. Dám vám adresu. Opravdu nevím, proč jsem se vám o ní nezmínil, když jste ke mně prve přišel.“ Calgary mlčel.

„Byla takovým — nu — zanedbatelným faktorem,“ omlouval se právník. „Ani v novinách se o ní mnoho nepsalo — manžela ve vězení vůbec nenavštívila — a také se o něho dále nezajímala —“

Calgary byl hluboce zamyšlen. „Můžete mi přesně říci, kdo byl toho večera v domě, když byla paní Argylová zavražděna?“

Marshall se na něho zpytavě podíval.

„Samozřejmě Leo Argyle a nejmladší dcera Hester. Také tam tehdy přechodně bydlela Mary Durrantová se svým invalidním manželem, který se právě vrátil z nemocnice. Dále Kirsten Lindstromová, s ní jste se už pravděpodobně setkal, je to školená švédská ošetřovatelka a masérka. Původně přišla pomáhat paní Argylové s jejím válečným dětským domovem a od té doby tam zůstala. Michael a Tina přítomni nebyli. Michael je zaměstnán jako prodáváč osobních automobilů v Drymouthu a Tina má místo v okresní knihovně v Redmynu, kde také bydlí.“

Marshall se na chvíli odmlčel.

„Pak tam byla také slečna Vaughanová, sekretářka pana Argyla. Odešla z domu dříve, než byla mrtvola objevena.“

„Také jsem se s ní setkal,“ řekl Calgary. „Zdá se být velmi — oddána panu Argylovi.“

„Ano — ano. Očekávám, že brzy asi bude oznámeno zasnoubení.“

„Tohle!“

„Po smrti své ženy byl velmi osamělý,“ připomněl mu právník s mírně vyčítavým hlasem.

„Chápu,“ odpověděl Calgary, „a co motiv, pane Marshallé?“

„Milý doktore Calgary, tak dalece o tom opravdu nemohu uvažovat.“

„Myslím, že musíte. Jak jste sám uvedl, fakta jsou zjiitelná.“

„Přímý finanční zisk z toho neměl nikdo. Paní Argylová vstoupila do řady různých obchodních trustů a fondů, což se dnes, jak víte, dělá velmi často. Tento majetek byl určen ve prospěch všech dětí. Je spravován třemi správci — jedním jsem já, druhým pan Argyle a třetím jeden americký právník, který je vzdáleným bratrancem paní Argylové. Společně můžeme disponovat penězi podle potřeby a prospěchu uživatelů.“

„A co pan Argyle? Získal finančně smrtí své ženy?“

„Ne příliš. Většina jeho majetku, jak jsem už řekl, byla vložena do fondu. Odkázala mu zbytek svého jmění, ale to nebyla nějak zvlášť velká částka.“

„A slečna Lindstromová?“

„Slečně Lindstromové pořídila paní Argylová již před několika lety velmi pěknou rentu. A motiv?“ dodal Marshall podrážděně. „Motiv? Nepřipadá mi ani za groš, že by v tom byl nějaký motiv. Rozhodně ne finanční.“

„A co jiná pohnutka? Nebyly tam nějaké zvlášť velké — nesváry?“

„V tom vám bohužel pomoci nemohu.“ A jako závěrem Marshall úsečně připojil: „Rodinného života jsem si nevšímal.“

„A mohl by mi někdo pomoci?“

Marshall chvíli uvažoval. Pak skoro neochotně řekl:

„Mohl byste navštívit místního lékaře. Doktora — Mac — MacMastera. Myslím, že se tak jmenuje. Je už v penzi, ale stále bydlí v sousedství. Za války vypomáhal v dětském domově. Určitě viděl a poznal kus života na Slunném vrchu. Záleží na vás, zda ho pohnete k sdílnosti. Jestli se vám to podaří, pak by to mohlo být užitečné, ačkoliv — promiňte, že o tom tak mluvím — věříte, že můžete dokázat něco, co by mnohem snadněji mohla dokázat policie?“

„Nevím,“ odpověděl Calgary, „pravděpodobně ne. Vím jen, že to musím zkusit. Ano. Musím to zkusit.“

Pátá kapitola

Obočí policejního šéfa se pomalu zvedalo v marné snaze dosáhnout kštice prošedivělých vlasů. Zahleděl se na strop a pak znovu do listin na psacím stole.

„To je neuvěřitelné!“

Mladý muž, jehož povinností bylo souhlasit s nadřízeným, odpověděl:

„Ano, pane.“

„To je pěkné nadělení,“ zabručel major Finney. Jeho prsty bubnovaly na stole. „Je tu Huish?“ zeptal se.

„Ano, pane. Vrchní inspektor Huish přišel asi před pěti minutami.“

„Dobře,“ řekl policejní šéf. „Pošlete ho sem, ano!“

Vrchní inspektor Huish byl vysoký, smutně vyhlížející muž. Podle jeho melancholického výrazu by nikdo nepoznal, že dovede být duší i tělem dětské společnosti. Vtipem jen sršel a k nemalému potěšení zúčastněných dovedl klukům vytahovat z uší peníze. Policejní šéf ho oslovil:

„Dobré ráno, Huishi, je to pěkné nadělení, co si o tom myslíte?“

Udýchaný vrchní inspektor Huish se posadil do křesla.

„Vypadá to, že jsme se před dvěma léty asi zmýlili,“ řekl. „Ten chlapík — jak se jmenuje —“

Policejní šéf zalistroval ve spisech.

„Calpry — ne, Calgary. Nějaký profesor. Možná že je to docela roztržitý chlap. Takoví lidé často nemají o čase ani ponětí.“ Tón v jeho hlase se dožadoval souhlasu, ale Huish na to nereagoval.

„Slyšel jsem, že je vědec.“

„Tak vy si myslíte, že musíme věřit tomu, co říká?“

„No,“ odpověděl Huish, „zdá se, že tomu uvěřil Sir Reginald a tomu by těžko něco uniklo.“

To byl hold šéfu státní prokuratury.

„Ano,“ připouštěl skoro nerad major Finney. „Jestliže je přesvědčen on, dobrá, musíme to také přijmout. To však znamená, že případ je znovu otevřen. Vzal jste s sebou ty důležité záznamy, jak jsem chtěl?“

„Ano, pane. Mám je zde.“

„Pročetl jste to?“ zeptal se policejní šéf.

Vrchní inspektor rozložil po stole různé doklady.

„Ano, pane, strávil jsem nad tím dnešní noc. Na vše se ještě docela dobře pamatuju. Konečně, není to tak dlouho.“

„Nu, dobrá, Huishi! Tak, jak jsme na tom?“

„Musíme to vzít od začátku, pane,“ spustil vrchní inspektor Huish. „Nejhorší je na tom to, že *tehdy* jsme opravdu ani trochu o ničem nepochybovali.“

„Nepochybovali,“ přisvědčil policejní šéf. „Ten případ vypadal dokonale jasně. Nemyslete si, že vám něco, Huishi, vyčítám. Stoprocentně jsem s vámi souhlasil.“

„Předpokládat něco jiného dost dobře ani nešlo,“ řekl Huish zamýšleně. „O jejím zabití nás informovali telefonicky. Dozvěděli jsme se, že jí hoch vyhrožoval, a našli jsme otisky prstů — jeho otisky na pohrabáči, a pak ty chybějící peníze. Zatkli jsme ho skoro ihned a peníze měl u sebe.“

„Jaký na vás dělal tehdy dojem?“

Huish uvažoval. „Špatný. Byl příliš drzý a upovídaný. Jen přišel a už se pro kritickou dobu oháněl s alibi. Drzoun. Znáte ten typ. Vrahové jsou obvykle drzí. Myslí si, že jsou chytří, a ať udělali cokoliv, pokládají to za správné, bez ohledu na ostatní. Byl to špatný člověk.“

„Ano,“ souhlasil Finney, „byl špatný. To dokazuje jeho pověst. Ale byl jste hned přesvědčen, že vraždil?“

Vrchní inspektor zaváhal. „Něčím takovým si nemůžete být jist nikdy. Řekl bych, že byl typem, který často jako vrah končí. Například ten Harmon v roce 1938. Nejprve dlouho kradl kola, zpronevěřoval peníze a podváděl starší ženy. Nakonec oddělal ženskou a naložil ji do kyseliny. Našel v tom zálibu a začal to dělat běžně. Pokládal jsem Jacka Argyla za podobný typ.“

„Ale podle všeho jsme se mýlili,“ poznamenal policejní šéf.

„Ano,“ přisvědčil Huish, „mýlili jsme se. A ten člověk je mrtev — to je zlé. Uvažte však,“ dodal náhle živě, „že to byl špatný člověk. I když ne vrah — a jak se právě dovídáme, opravdu jím nebyl — ale špatný byl.“

„Tak s tím, člověče, pohněte!“ utrl se náhle na něho Finney. „Kdo ji zabil? Řekl jste, že jste se tím případem v noci zabýval. Ta žena se sama neuhodila zezadu do hlavy pohrabáčem. Někdo jí to udělal. Kdo?“

Vrchní inspektor vzdychl a pohodlně se opřel v křesle.

„Jsem zvědav, jestli se to někdy dovíme.“

„Je to všechno těžké, že?“

„Ano, protože stopa už je zahlazena a stěží budeme hledat důkazy. Skoro bych věřil, že jich tam ani mnoho nebylo.“

„Je otázkou, zda to neudělal někdo z domu, někdo jí blízký.“

„Myslím, že to nemohl být nikdo jiný,“ odpověděl vrchní inspektor. „Buď někdo z domu, nebo někdo, komu sama otevřela a pustila ho dovnitř. Argylovi byli opatrní lidé. Na oknech měli proti zlodějům zástrčky a řetězy, v hlavních dveřích patentní zámky. Před několika lety došlo u nich k vloupání a od té doby si dávali na zloděje pozor.“ Odmlčel se a pokračoval. „Potíží je v tom, pane, že jsme se tehdy kolem sebe moc nedívali. Vše dokonale usvědčovalo Jacka Argyla. Samozřejmě, teď je jasné, že toho vrah využil.“

„Využil té okolnosti, že tam hoch byl, pohádal se s ní a že jí vyhrožoval?“

„Ano. Dotyčné osobě zbývalo už jen vstoupit do pokoje, v rukavici zvednout pohrabáč z místa, kam jej Jacko odhodil, přistoupit ke stolu, kde paní Argylová psala, a zasadit jí tvrdou ránu do hlavy.“

Major Finney vyslovil jediné prosté slovo:

„Proč?“

Vrchní inspektor Huish zvolna pokynul hlavou. „Ano, pane, to je právě to, co musíme vypátrat. A to je to nejtěžší. Chybějící motiv.“

„Ani tehdy se nezdálo,“ řekl policejní šéf, „že by tam byl nějaký — jak byste řekl — zvlášť nápadný motiv. Jako většina jiných žen vlastnicích majetek a značné jmění vložila své prostředky do různých finančních projektů, což zákonným způsobem umožnilo, aby se po její smrti nemusela platit dědická daň. Uvedla do chodu fond, který ještě za jejího života děti finančně zajistil. Nikdo nemohl její smrtí víc získat. A nebyla to žena nepřijemná, svárlivá, tyranizující nebo lakomá. Celý život je zahrnovala penězi. Dala jim dobré vzdělání,

značný základní kapitál k podnikání a všem štědrou rentu. Měla je ráda, byla k nim laskavá a shovívavá.“

„To je pravda,“ souhlasil vrchní inspektor Huish. „Jak to vypadá, nikdo neměl důvod, aby se jí chtěl zbavit. Ovšem —“ odmlčel se. „Copak, Huishi?“

„Slyšel jsem, že se chce pan Argyle znovu oženit. Má si vzít slečnu Gwendu Vaughanovou, která je už dlouhou řadu let jeho sekretářkou.“

„Ano,“ řekl major Finney zamyšleně. „Snad by to mohl být motiv. O tom jsme v té době nevěděli. Říkáte, že u něho pracuje několik let. Domníváte se, že mezi nimi něco bylo už v době vraždy?“

„O tom bych skoro pochyboval, pane,“ odporoval vrchní inspektor Huish. „O takových věcech by se brzy povídalo ve vesnici. Nemyslím, že by byli spolu chodili, jak byste si snad představoval. Nebylo tam nic takového, na co by mohla paní Argylová přijít, nic, co by se jí mohlo nějak dotknout.“

„Třebas ne,“ namítl policejní šéf, „ale mohl zatraceně toužit po sňatku s Gwendou Vaughanovou.“

„Je to půvabná mladá žena,“ podotkl vrchní inspektor Huish. „Neřekl bych, že je oslňující kráska, ale je hezká a takovým milým způsobem přitažlivá.“

„Asi mu je po léta oddána,“ usuzoval major Finney. „Sekretářky bývají většinou tak trochu zamilovány do svých šéfů.“

„Každopádně máme motiv pro ty dva,“ pokračoval Huish. „Pak je tam ještě ta hospodyně ze Švédska. Snad ani opravdu neměla paní Argylovou tak ráda, jak se zdálo. Třeba jí i v duchu pohrdala, mohla jí být protivná, ale její smrtí nic finančně nezískala, protože ji paní Argylová už předtím zaopatřila slušnou roční rentou. Podle všeho je to laskavá a rozumná žena, a těžko si představit, že by někoho praštila pohrabáčem do hlavy. Ale člověk nikdy neví, že? Podívejte se dejme tomu na případ Lizzie Bordenové.“

„Ne, člověk nikdy neví. Někdo cizí nepřichází v úvahu?“ rozváděl dál policejní šéf.

„Pro to nesvědčí vůbec nic,“ řekl vrchní inspektor. „Zásuvka s penězi byla vytažena. Ale byl to jen pokus, aby pokoj vypadal, jako

kdyby tam řádl zloděj — na první pohled jsme poznali amatérskou práci. Vše nasvědčovalo, že to tak nastrojil mladý Jacko.“

„Čemu nerozumím,“ namítl policejní šéf, „jsou ty peníze.“

„Ano,“ souhlasil Huish. „To je opravdu nepochopitelné. Jedna z bankovek, kterou měl Jack Argyle u sebe, byla bezpečně z těch, které dostala Ráchel Argyllová toho dne ráno v bance: na její zadní straně bylo napsáno jméno paní Bottleberryové. Tvrdil, že mu peníze dala matka, ale pan Argyle i Gwenda Vaughanová prohlásili zcela určitě, že paní Argyllová přišla ve tři čtvrtě na sedm do knihovny a vyprávěla jim, jak Jacko naléhavě žádal peníze, a ona mu je kategoricky odmítla dát.“

„Vzhledem k tomu, co dnes víme,“ poznamenal policejní šéf, „je však docela dobře možné, že Argyle a ta Vaughanová lhali.“

„Ano, to je možné — nebo snad —“ vrchní inspektor zmlkl.

„Tak co, Huishi?“ povzbuzoval ho Finney.

„Dejme tomu, že někdo — můžeme ho nebo ji označit pro tento okamžik jako ‚X‘ — zaslechl hádku a Jackovo vyhrožování. Předpokládejme, že v tom někdo uviděl příležitost. Vzal peníze, běžel za hochem a řekl, že se matka nakonec rozhodla mu je dát, a tak připravil půdu pro jedno z nejdokonalejších falešných obvinění. Když zvedl pohrabáč, kterým ji napadl, dal si pozor, aby nezanechal vlastní otisky prstů.“

„Proklatě,“ zavrčel zlostně policejní šéf. „Pokud tu rodinu znám, na žádného z nich to nevypadá. Kdo ještě byl ten večer v domě kromě Argyla a Gwendy Vaughanové, Hester Argyllové a slečny Lindstromové?“

„Přechodně tam byla nejstarší provdaná dcera Mary Durrantová s manželem.“

„On je myslím invalidní, že? To ho vylučuje. A co Durrantová?“

„To je velmi klidné stvoření, pane. Nedovedu si představit, že by se rozčilila nebo — dokonce někoho zabila.“

„A služebnictvo?“ zeptal se policejní šéf.

„To je tam jen přes den, kolem šesté hodiny večer všichni odcházejí domů.“

„Ukažte, podívám se, jak to bylo s tím časem.“

Vrchní inspektor mu podal spisy.

„Hm... ano, je to tak. Ve tři čtvrtě na sedm byla paní Argylová v knihovně a hovořila se svým manželem o Jackových výhrůžkách. Gwenda Vaughanová byla částečně hovoru přítomna a odešla po sedmé hodině domů. Hester Argylová viděla matku živou asi dvě až tři minuty před sedmou. Pak už paní Argylovou nikdo neviděl až do půl osmé, kdy její mrtvolu objevila Kirsten Lindstromová. Mezi sedmou a půl osmou bylo tedy příležitosti dost. Mohla ji zabít Hester, mohla ji zabít Gwenda Vaughanová, když odešla z knihovny a než opustila dům. Mohla ji zabít slečna Lindstromová, když ‚objevila‘ mrtvolu. Také Leo Argyle zůstal v knihovně sám dvacet minut před půl osmou až do doby, kdy slečna Lindstromová způsobilá poplach. V těchto dvaceti minutách mohl kdykoliv vejít do obývacího pokoje své ženy a zabít ji. Mary Durrantová, která byla nahoře, mohla během této půlhodiny sejít dolů a matku zabít. A sama paní Argylová,“ pokračoval zamyšleně Finney, „mohla komukoliv otevřít hlavní dveře — stejně jak jsme se domnívali, že otevřela Jackovi. Jestli si vzpomínáte, Leo Argyle vypovídal o svém dojmu, že zaslechl zvonění a zvuk otvíraných a zavíraných domovních dveří, ale nevěděl přesně čas. My jsme si mysleli, že to bylo tehdy, když se Jacko vrátil a zabil ji.“

„Nemusel zvonit,“ namítl Huish. „Měl vlastní klíč. Všichni ho měli.“

„Mají ještě jednoho bratra, ne?“

„Ano, Michaela. Je zaměstnán jako prodavač osobních automobilů v Drymouthu.“

„Měl byste vypátrat,“ radil policejní šéf, „co ten večer dělal.“

„Po dvou letech?“ zapochyboval vrchní inspektor Huish. „Není příliš pravděpodobné, že by si to někdo pamatoval.“

„Ptali jste se ho tehdy na to?“

„Mám dojem, že byl venku a zajížděl vůz nějakého zákazníka. Neměli jsme tehdy důvod podezřívat ho, ale klíč měl, a mohl přijít a zabít ji.“

Policejní šéf si povzdechl.

„Nevím, jak se chcete do toho pustit, Huishi. Nevím, jestli vůbec někdy dospějeme k nějakému závěru.“

„Sám bych rád věděl, kdo ji zabil,“ řekl Huish. „Ze všeho jsem pochopil, že to byla ušlechtilá žena. Vykonala hodně pro lidi, pro nešťastné děti a pro dobročinné instituce jakéhokoliv druhu. Patřila k těm lidem, kteří by se neměli zabíjet. Ano. Rád bych to věděl. I když nikdy zřejmě nemůžeme mít dostatek důkazů, abychom uspokojili státní prokuraturu, přece bych to rád *věděl*.“

„Tak vám přeji hodně úspěchů, Huishi. Naštěstí právě teď nemáme mnoho práce, ale nenechte se odradit, i když s tím nebudete moci nějak pohnout. Stopa je velmi slabá. Ano. Stopa je velmi slabá.“

Šestá kapitola

I.

V kině zhasla světla a na plátně zazářily reklamy. Uvaděčky obcházely s pohárky limonády a zmrzliny. Arthur Calgary si je pátravě prohlížel. Buclatá hnědovláska, vysoká tmavovláska a malá blondýna. To byla ta, za kterou přišel. Jackova žena. Vdova po Jackovi a nyní manželka muže jménem Joe Clegg. Měla hezkou, drobnou, ač prostoduchou tvář, hodně nalíčenou, vyholené obočí a vlasy ošklivě zkadeřené lacinou trvalou. Arthur Calgary si od ní koupil pohárek zmrzliny. Měl její adresu a chtěl ji doma navštívit, ale přál si ji poznat dříve, dokud o něm ještě nevěděla. Tak vida, v tom to asi bylo. Podle všeho nebyla typem snachy, o kterou by paní Argylová moc stála, pomyslel si. To byl bezpochyby důvod, proč ji Jacko zatajil.

Povzdechl si a pečlivě schoval pohárek od zmrzliny pod sedadlo. Když zhasla světla a na plátně se objevil nový obraz, pohodlně se usadil v křesle. Zanedlouho vstal a odešel z kina.

V jedenáct hodin příštího dne se dostavil na uvedenou adresu. Otevřel mu asi šestnáctiletý hoch a na Calgaryho dotaz odpověděl:

„Cleggovi? Poslední patro.“

Calgary vystoupil po schodech. Zaklepal na dveře a Maureen Cleggová otevřela. Bez úhledné uniformy a nalíčených tváří z ní byla jiná dívka. Měla drobný, naivní obličej a nebylo na ní nic zvlášť zajímavého. Rozpačitě se na něho podívala a nedůvěřivě se zamračila.

„Jsem Calgary. Doufám, že vám o mně pan Marshall napsal.“

Její tvář se rozjasnila.

„Och, tak to jste vy! Jen pojd'te dál!“ Ustoupila, aby mohl vejít. „Promiňte, je zde takový nepořádek. Ještě jsem neměla čas uklidit.“ Odhodila ze židle nedbale naskládané šatstvo a odstrčila stranou zbytky oschlé snídaně. „Posaďte se přece! Je to od vás hezké, že jste přišel.“

„Domnívám se, že to je to nejmenší, co můžu udělat,“ řekl Calgary.

Zasmála se trochu rozpačitě, jako kdyby docela nechápala, co tím myslel.

„Pan Marshall mně o tom psal — o té Jackově povídačce, kterou si vymyslel — a jak to nakonec všechno byla pravda. A že ho někdo skutečně svezl tu noc do Drymouthu. Tak to jste byl vy, pane?“

„Ano — já.“

„Opravdu se z toho nemohu ani vzpamatovat. Dlouho do noci jsme o tom s Joem mluvili. Na mou duši, říkala jsem, to by bylo něco pro film. Už je to skoro dva roky, že?“

„Ano, asi tak.“

„Právě něco takového uvidíte jen v biografu a samozřejmě si řeknete, že je to všechno nesmysl, protože by se to ve skutečném životě nestalo. A teď je to zde! Opravdu se to přihodí. Je to jistě svým způsobem docela vzrušující, že?“

„Snad,“ přikývl Calgary, „by to tak mohlo být chápáno.“

Pozoroval ji s neurčitým pocitem smutku. Ona vesele šťebetala dál.

„Chudák Jackie je mrtev a nemůže se o tom dovědět. Jak víte, dostal ve vězení zápal plic. Asi to bylo vlhkem nebo něčím takovým, vidíte?“

Calgary si uvědomil, že měla romantickou představu o vězení spojenou s vlhkými podzemními kobkami a krysami, ohlodávajícími člověku prsty u nohou.

„Musím říci, že se nám smrt pro něho zdála v té době tím nejlepším,“ pokračovala.

„Ano, dejme tomu..., ano, snad to tak muselo skončit.“

„Nu, mám na mysli — když on byl tam — zavřený na dlouhé a dlouhé roky. Joe říkal, abych se s ním dala raději rozvést, a tak jsem se právě tehdy do toho pustila.“

„Vy jste se s ním chtěla rozvést?“

„Nu tak, žádné štěstí to není, být vázána mužským, který bude léta ve vězení, pravda? A kromě toho, víte, i když jsem měla Jackieho ráda, a všechno to s ním, on nebyl nic stálého. Nikdy jsem moc nevěřila, že naše manželství vydrží.“

„Byla jste už skutečně v rozvodovém řízení, když zemřel?“

„Nu, v jistém smyslu, ano. Chci říci, že jsem byla u advokáta. Joe mne nutil. Samozřejmě Joe nemohl Jackieho nikdy ani vystát.“

„Joe je váš manžel?“

„Ano. Pracuje jako elektrikář. Dostal velmi dobrou práci a váží si ho tam. Vždy mi říkal, že v Jackiem nic dobrého není, ale já jsem byla tehdy ještě hloupé dítě. Víte, Jackie měl něco do sebe.“

„Zdá se, podle toho, co jsem o něm slyšel.“

„Uměl si úžasně získávat ženy — nevím opravdu proč. Nějak zvlášť hezký nebyl. Říkávala jsem, že vypadá jako opice. Ale přesto měl něco do sebe. Najednou jste si uvědomil, že děláte všechno, co chce. Představte si, že se mu to jednou nebo dvakrát vyplatilo. Hned po svatbě měl nepříjemnosti v garáži, kde pracoval. Něco provedl na zákaznickově voze. Nikdy jsem nevěděla, o co opravdu šlo. Každopádně se šéf velice zlobil, ale Jackie si získal paní šéfovou. Nebyla to žádná mladice, jistě jí bylo už skoro padesát. Jackie jí však lichotil a obskakoval ji, že nevěděla, kde jí hlava stojí. Nakonec pro něho udělala všechno. Zatočila se kolem manžela a přiměla ho k tomu, aby slíbil, že nebude Jackieho žalovat, jestli mu vrátí peníze, o které ho připravil. Nikdy se však nedozvěděl, odkud ty peníze pocházely. Opatřila je jeho vlastní žena. Tomu jsme se s Jackem srdečně zasmáli.“

Calgary se na ni podíval s mírným opovržením. „Bylo to tolik — k smíchu?“

„Och, to bych řekla, nemyslíte? Byla to opravdu švanda. Taková stará ženská se zblázní do Jackieho, a ještě pro něho vyhrabe svoje úspory.“

Calgary povzdechl. Vše dopadne vždycky jinak, napadlo ho, než jak si představujeme. Člověk, jehož jméno se snažil s takovými potížemi ospravedlnit, mu byl den ze dne protivnější. Konečně začal chápat a sdílet názor, který ho na Slunném vrchu tak ohromil.

„Přišel jsem, paní Cleggová, jedině proto,“ začal, „abych se přesvědčil, jestli bych nemohl pro vás něco udělat — abych vám vynahradil to, co se stalo.“ Maureen Cleggová vypadala poněkud rozpačitě. „To je od vás samozřejmě velmi hezké, ale proč byste to dělal? Nám se vede dobře. Joe vydělá dost peněz a já mám svoje zaměstnání. Víte, jsem uvaděčkou v biografu.“

„Ano, vím.“

„Chceme si koupit příští měsíc televizor,“ dodala hrdě.

„Ani nemohu vyjádřit slovy,“ řekl Arthur Calgary, „jak jsem rád, že — že ta nešťastná záležitost nezastínila trvale váš život.“

V hovoru s tou dívkou, která bývala Jackovou manželkou, bylo pro něho čím dál tím těžší volit správná slova. Vše, co řekl, vyznělo okázale a strojeně. Proč s ní nemohl mluvit přirozeně?

„Myslel jsem, že to pro vás asi byla hrozná rána.“ Dívala se na něho svýma velkýma očima a ani v nejmenším nechápala, co měl na mysli.

„Bylo to tehdy strašné,“ řekla. „Všichni sousedé si o tom povídali, a těch starostí s tím, i když musím doznat, že policie se chovala celkem vzato velmi laskavě. Byli ke mně zdvořilí a o všem mluvili velice slušně.“

Zauvažoval, jestli měla k mrtvému nějaký citový vztah. Pak jí znenadání položil otázku.

„Myslela jste si, že to udělal?“

„Chcete vědět, jestli jsem věřila, že oddělal matku?“

„Ano. Právě to.“

„No ovšem — no — no ano, do jisté míry — ano. Říkal sice, že ne, ale nikdy jste nemohl věřit tomu, co Jackie řekl, a vypadalo to, jako by to opravdu udělal. Víte, Jackie dovedl být velmi ošklivý, ten to uměl, když jste se mu postavil na odpor. Nechtěl mi toho mnoho povědět, a když jsem se zeptala, vynadal mi. Toho dne odešel a řekl, že matka prachy navalí a bude všechno v pořádku. Bude prý muset. Tak jsem mu samozřejmě věřila.“

„Své rodině o sňatku asi nikdy nevyprávěl? Nesetkala jste se s nimi?“

„Ne. Oni totiž byli nóbl lidé, měli velký dům a vůbec všechno. Nebyla bych tam moc dobře přijata. Jackie mínil, že bude nejlepší, když mě zatají. A mimo to tvrdil, že kdyby mě vzal s sebou, matka by chtěla řídit můj život zrovna jako jeho. ‚Ráda lidem poroučí,‘ řekl, a sám už toho mám dost — je to tak správné, jak jsme to udělali.“

Bylo zřejmé, že ji to nijak nemrzelo, a naopak manželovo chování považovala za zcela přirozený postoj.

„Domnívám se, že jste se hodně vylekala, když ho zatkli?“

„Ano, přirozeně. Jak by jen mohl něco takového provést? říkala jsem si zprvu, ale nakonec se té myšlenky nezbavíte. Měl vždy hroznou náladu, když ho něco rozčílilo.“

Calgary se k ní naklonil.

„Vezměte to takto. Opravdu by vás to nebylo překvapilo, kdyby váš manžel uhodil matku pohrabáčem do hlavy a ukradl jí velkou částku peněz?“

„Nu, pane — Calgary, promiňte, ale to je velmi ošklivě řečeno. Myslím, že ji nechtěl ani tak silně uhodit. Jistě ji nechtěl zabít. Od-mítla mu právě dát peníze, a tak uchopil pohrabáč a vyhrožoval. Když neustoupila, ztratil nervy a praštil ji. Nevěřím, že by ji chtěl zabít. To měl zrovna smůlu. Víte, on tolik potřeboval peníze. Byl by šel do vězení, kdyby je nedostal.“

„Tak — vy mu to nemáte za zlé?“

„Ale samozřejmě jsem mu to měla za zlé... Nemám ráda takové ošklivé, násilné jednání. A ještě k tomu vůči vlastní matce! Vím, že to, co udělal, nebylo vůbec nic hezkého. Začala jsem uvažovat, že měl Joe pravdu, když říkal, abych si s Jackiem nic nezačínala. Ale víte, jak to bývá. Je to vždy pro děvče těžké rozhodnutí. Joe je řádný člověk. Zнала jsem ho už dlouho. Jackie byl jiný. Měl vzdělání a to ostatní. Zdálo se, že se mu dobře vede, stále rozhazoval peníze. A pak měl i něco do sebe, jak už jsem vám řekla. Uměl to s každým. Já mu také hezky sedla na lep. ‚Budeš litovat, děvče,‘ říkával Joe. Myslela jsem, že je to jen závist a žárlivost, rozumíte mi. Ale nakonec se ukázalo, že Joe měl pravdu.“

Calgary se na ni podíval. Přemýšlel, jestli jí přece jen neušel smysl jeho sdělení.

„V jakém směru měl pravdu?“ zeptal se. „Nu, že mě dostal do pěkné kaše. Víte, my byli vždy slušní lidé. Matka nás velmi pečlivě vychovala. Měli jsme všechno v pořádku a nemluvílo se o nás. A najednou policie zatkne mého manžela! Všichni sousedé to věděli. Každé noviny o tom psaly — *News of the World* a jiné. A těch novinářů, kteří stále přicházeli a vyptávali se. Dostala jsem se do velmi špatného světa.“

„Má milá,“ řekl Arthur Calgary, „je už vám teď přece jasné, že to neudělal?“

Na okamžik vypadala ta upřímná hezká tvářička ohromeně.

„Ovšem! Zapomněla jsem. Ale stejně — mám na mysli to, že tam šel, udělal rámus a ještě jí vyhrožoval. Kdyby to neudělal, nebyl by býval vůbec zatčen, vidíte?“

„Ne,“ přisvědčil Calgary, „ne. Máte zcela pravdu.“

Možná, napadlo ho, že je toto hezké naivní dítě realističtější než on sám.

„Ó, bylo to strašné,“ pokračovala Maureen. „Nevěděla jsem, co mám dělat. A pak mamka řekla, abych šla rovnou navštívit jeho rodinu, že budou muset něco pro mě udělat. A mám prý konečně svá práva a bude nejlepší, když jim ukážu, že se o ně dovedu přihlásit. Tak jsem tam šla. Otevřela mi ta cizinka, která je u nich jako hospodyně. Zpočátku jsem ji nemohla přesvědčit; vypadala, jako by tomu nevěřila. ‚To není možné,‘ opakovala stále. ‚To je zcela nemožné, že by si Jacko vzal vás.‘ Trochu ranila mé city. ‚Nu, jsme oddáni,‘ prohlásila jsem, ‚a to ne na úřadě, ale v kostele.‘ Tak si totiž maminka přála. A ona nato: ‚To není pravda, tomu nevěřím.‘ Pak přišel pan Argyle a byl nesmírně laskavý. Konejšil mě, abych se netrápila víc, než je třeba, a že pro Jackieho obhajobu bude uděláno vše, co je možné. Ptal se mě, jak jsme na tom s penězi — a pak mně pravidelně každý týden posílal rentu. Dokonce to dodržuje i teď. Joe nerad vidí, že ji přijímám, ale já mu říkám: ‚Nebud’ hloupý. Oni mají dost, ne?‘ Poslal mi také hezkou částku peněz jako svatební dar, když jsme se s Joem brali. Říkal, že ho velmi těší můj nový sňatek a doufá, že toto manželství bude šťastnější než předešlé. Ano, on je pan Argyle vždy tak laskavý.“

Otočila hlavu k otvírajícím se dveřím.

„Ach, to je Joe.“

Joe byl mladý muž, úzkých rtů a světlých vlasů. Když mu Maureen vysvětlila, oč jde, trochu se zamračil.

„Myslel jsem, že se s tím skoncovalo,“ protáhl mrzutě. „Promiňte, pane, ale oživování minulosti není k ničemu. Takový je můj názor. Maureen byla nešťastná, a to je vše, co se o tom dá říci.“

„Zcela s vámi souhlasím,“ pronesl Calgary.

„Ovšem,“ pokračoval Joe Clegg, „s takovým chlapem si neměla nikdy začínat. Věděl jsem, že v něm není nic dobrého, už tehdy se o

něm všelicos povídalo. Dvakrát ho podmíněně propustili. Když se takhle jednou začne, jde to s člověkem dál. Začíná to zpronevěrou peněz nebo vylákáním úspor z ženských a končí to vraždou.“

„On však nebyl vrahem,“ připomenul mu rozhořčeně Calgary.

„To říkáte, pane, vy,“ stál na svém Joe Clegg. Znělo to, jako by mu vůbec nevěřil.

„Jack Argyle má dokonalé alibi pro dobu, kdy byl zločin spáchán. Seděl právě v mém voze a vezl jsem ho do Drymouthu. Tak vidíte, pane Cleggu, ani nemohl tento zločin spáchat.“

„Možná že ne, pane,“ řekl Clegg. „Ale je zbytečné znovu vše probírat, nezlobte se na mě. Konečně, teď už je mrtev a nemůže mu na tom záležet. Sousedé však o tom začnou zase mluvit a ledacos si vymýšlet.“ Calgary vstal.

„Tak tedy dobře. Z pochopitelných důvodů máte na tento svůj názor právo. Ale víte, pane Cleggu, existuje také ještě něco jako spravedlnost.“

„Vždy jsem se domníval,“ namítl Clegg, „že anglický soudní tribunál je ten nejspravedlivější.“

„I ten nejlepší systém na světě se může zmýlit,“ uzavíral rozhovor Calgary. „Ostatně spravedlnost je v rukou lidí a lidé jsou omylní.“

Když se s nimi rozloučil a kráčel svažující se ulicí, byl mnohem rozrušenější než předtím. „Nebylo by to dopadlo lépe,“ říkal si, „kdyby se mi na ten den paměť nikdy nevrátila? Ten pedantský člověk se sevřenými rty to nakonec řekl naplno. Chlapec je mrtev. Odešel před soudce, který je neomylný. Bude-li se na něho vzpomínat jako na vraha nebo drobného zloděje, na tom mu už teď nezáleží.“ Pak najednou dostal vztek. „Ale někomu by na tom záležet mělo,“ pomyslel si. „*Někdo* by měl být rád. Proč nejsou? Tato dívka — nu — to bych ještě chápal. Snad byla Jackem poblázněna, ale nikdy ho nemilovala. Pravděpodobně není schopna někoho milovat. Ale ti ostatní. Jeho otec, sestra, vychovatelka... Měli by být rádi. Měli si na něho aspoň vzpomenout, než se začali strachovat o sebe... Ano — někomu na tom mělo záležet.“

II.

„Slečna Argylová? Tam u druhého stolu.“

Calgary se na okamžik zastavil a pozoroval ji. Upravená, útlá, velmi klidná a energická. Tmavomodré šaty, bílý límeček a manžety. Černé vlasy s modravým leskem pečlivě svinuty na šíji. Tmavá pleť, tmavší než bývá pleť Angličanů, a také drobnější postava. Toto tedy byla ta malá míšenka, kterou přijala paní Argylová do rodiny jako dceru.

Její oči, tmavé, až úplně temné, se setkaly s jeho pohledem. Byly to oči, které nic neřekly.

Měla hluboký a příjemný hlas.

„Čím vám mohu posloužit?“

„Jste slečna Argylová? Slečna Kristina Argylová?“

„Ano.“

„Jmenuji se Calgary, Arthur Calgary. Snad jste slyšela...“

„Ano. Slyšela jsem o vás. Otec mi psal.“

„Velmi rád bych si s vámi pohovořil.“

Podívala se na hodinky.

„Knihovna se zavírá za půl hodiny. Mohl byste do té doby počkat?“

„Jistě. Snad byste šla se mnou někam na šálek čaje?“

„Ano. Děkuji vám.“ Obrátila se k muži, který přišel po něm.

„Prosím, čím vám mohu posloužit?“

Arthur Calgary odstoupil stranou. Procházel se sem a tam a prohlížel si obsah polic s knihami. Celou tu dobu pozoroval Tinu Argylovou. Zůstala stejná — klidná, pracovitá, nevzrušená. Ta půlhodina byla pro něho dlouhá, ale konečně zazněl zvonek a ona mu pokynula.

„Během pěti minut jsem venku.“

Nenechala ho čekat. Byla prostovlasá a na sobě měla teplý tmavý kabát. Zeptal se, kam půjdou.

„Neznám dobře Redmyn,“ vysvětloval.

„Blízko katedrály je čajovna. Není moc dobrá, ale aspoň bude méně obsazena než ostatní.“

Seděli u malého stolku a vyhublá, unuděná číšnice přijala bez zájmu jejich objednávku.

„Dostaneme špatný čaj,“ omlouvala se Tina, „ale myslela jsem, že budete rád, když si budeme moci klidněji pohovořit.“

„Ano, správně. Musím vám vysvětlit důvody, proč jsem vás vyhledal. Víte, že jsem se setkal s ostatními členy vaší rodiny včetně — mohu to snad říci — ovdovělé ženy vašeho bratra Jacka. Byla jste jediná z rodiny, s kterou jsem se dosud nesetkal. Ach, ano, ještě zbývá vaše provdaná sestra.“

„Domníváte se, že je nutné, abyste se s námi všemi setkal?“

Řekla to velmi zdvořile — ale přece jen s lehkým odstupem, což bylo Calgarymu trochu nepříjemné.

„Jde sotva o společenskou nutnost,“ poznamenal suše. „A není to z pouhé zvědavosti.“ (Ale opravdu nebylo?) „Jen jsem vám všem chtěl osobně vyjádřit svou lítost nad tím, že jsem nebyl schopen dokázat nevinu vašeho bratra během procesu.“

„Já vím...“

„Kdybyste ho měla ráda — měla jste ho ráda?“

Chvilí uvažovala — pak řekla:

„Ne. Neměla jsem Jacka ráda.“

„A přece se dovídám ze všech stran, že v něm bylo něco okouzlujícího.“

Odpověděla jasně, ale beze zloby: „Nedůvěřovala jsem mu a neměla jsem ho ráda.“

„Vy jste nikdy — promiňte mi — nikdy jste nepochybovala, že vaši matku zabil?“

„Nikdy mne nenapadlo, že by mohla být jiná možnost.“ Číšnice jim přinesla objednaný čaj. Okoralý chléb s máslem, nějakou podivnou rosolovitou hmotu vypadající jako marmeláda a přeplácané, nechutné zákusky. Čaj byl slabý. Upil a řekl:

„Zdá se — jak mi dali najevo — že moje zpráva, zprošťující vašeho bratra obžaloby z vraždy, může mít ohlas, který nebude tak příjemný. Může vám všem přinést nové — trápení.“

„Protože případ bude zase obnoven?“

„Ano. Už jste o tom uvažovala?“

„Tatínek to pokládá za nevyhnutelné.“

„To mne mrzí. To mne opravdu mrzí.“

„Proč vás to mrzí, doktore Calgary?“

„Trápí mne, že jsem příčinou vašich dalších starostí.“

„Ale byl byste spokojen, kdybyste mlčel?“

„Myslíte z hlediska spravedlnosti?“

„Ano. Byl?“

„Samozřejmě, spravedlnost se mi zdála velmi důležitá. Teď však začínám uvažovat, zda není ještě něco důležitějšího.“

„Co?“

Jeho myšlenky se vrátily k Hester. „Snad — nevina.“

Její oči ještě více ztemněly.

„Nad čím jste se zamyslela, slečno Argylová?“

Chvíli mlčela, než opět promluvila.

„Nad slovy v Magna charta. *Nikomu neodepřeme spravedlnost.*“

„Rozumím,“ řekl. „To je vaše odpověď.“

Sedmá kapitola

Doktor MacMaster byl starý muž s huňatým obočím, bystrýma šedýma očima a bojovnou bradou. Seděl pohodlně ve své ošumělé lenošce a pozorně si prohlížel návštěvníka. Shledal, že se mu na první pohled zamlouvá.

Také on se Calgarymu líbil. Připadalo mu, že téměř poprvé od svého návratu do Anglie mluví s někým, kdo dovede chápat jeho pocity a stanovisko.

„Je to od vás velmi laskavé, že jste mne přijal, doktore MacMastere.“

„Ale vůbec ne,“ odpověděl doktor. „Od té doby, co jsem zanechal praxe, se k smrti nudím. Moji mladí kolegové mi říkají, že zde musím sedět jako panák a dávat pozor na své přetažené srdce, ale to pro mne není. Opravdu ne. Poslouchám ty žvásty v rádiu a občas mne hospodyně přesvědčí, abych se díval na blikání v televizi. Měl jsem vždy hodně práce, celý život jsem strávil v poklusu. Nedovedu se klidně smířit s tím, že teď jen nehybně sedím. A čtení mi unavuje zrak. Tak se neomlouvajte, že mne zdržujete.“

„Abyste mi rozuměl, musím vám předně vysvětlit, proč se stále o to vše starám. Celkem vzato jsem přesvědčen, že jsem udělal, co bylo mou povinností. Vypověděl jsem všechno a chlapce ospravedlnil. Pak by bylo jedině moudré a správné, kdybych odešel a pokusil se na vše zapomenout. Nu? Nemám pravdu?“

„Přijde na to,“ odpověděl MacMaster. „Trápí vás něco?“ zeptal se po chvilce odmlčení.

„Ano,“ přisvědčil Calgary. „Všechno mne trápí. Pochopte, moje zpráva nebyla přijata tak, jak jsem očekával.“

„Ach tak,“ protáhl obličej doktor MacMaster, „na tom není nic divného. To se stává denně. V duchu si vše předem představujeme, nezáleží na tom, oč jde, třeba o poradu s jiným lékařem, nabídku k sňatku mladé dáme nebo rozhovor s vlastním synem, než se vrátí zpět do školy — a když k tomu dojde, nikdy to nedopadne tak, jak předpokládáte. Vymyslel jste si to, rozumíte; na vše, co hodláte říci, jste si obvykle vykonstruoval odpověď. To je samozřejmě to, co vás

pokaždé překvapí. Odpovědi nejsou nikdy takové, jaké si myslíte, že budou. A tohle vás snad rozčílilo?“

„Ano,“ přikývl Calgary.

„Co jste vlastně čekal? Čekal jste, že se na vás všichni sesypou?“

„Čekal jsem,“ — chvíli uvažoval — „nadávky? Snad. Rozmrzelost? Pravděpodobně. Ale také vděčnost.“

MacMaster zabručel. „A oni nejsou vděční a také je chlapcův osud tak nemrzí, jak jste si představoval.“

„Něco takového,“ přiznal Calgary. „To je proto, že jste neznal okolnosti, než jste tam šel. Proč jste vlastně přišel za mnou?“

„Protože bych chtěl vědět více o rodině. Zním jen všeobecná fakta. Velmi jemná, nesobecká žena, která se všemožně stará o své adoptované děti, pracuje v zájmu veřejného blaha — zkrátka ušlechtilý člověk. Na druhé straně je takzvané problematické dítě — dítě, s kterým to jde z kopce. Mladý provinilec. To je vše, co vím. Nic jiného nevím. Nevím nic o samotné paní Argylové.“

„Máte zcela pravdu,“ řekl MacMaster. „Dotýkáte se něčeho, co je důležité. Zamyslíte-li se nad tím, pochopíte, že to je vždy ona zajímavá část každé vraždy. Jaká byla zavražděná osoba. Každý má vždy naspěch s vyšetřováním vrahova intelektu. Pravděpodobně se domníváte, že paní Argylová byla taková žena, která neměla být zavražděna.“

„Takový pocit měl jistě každý.“

„Z mravního hlediska máte zcela pravdu. Ale víte,“ — MacMaster si zamnul nos — „nejsou to Číňané, kteří zastávají názor, že dobročinnost je spíše hříchem než ctností? Víte, něco na tom je. Dobročinnost ledacos s lidmi udělá. Utáhne jim smyčku. Všichni víme, jaká je lidská povaha. Uděláte někomu něco dobrého a jste mu přátelsky nakloněn. Máte ho rád. Ale je vám také přátelsky nakloněn ten, kterému jste něco dobrého udělal? Má vás opravdu rád? Měl by, samozřejmě, ale má?“

Nu,“ pokračoval doktor po chvíli mlčení. „A jsme u toho. Paní Argylová byla, jak asi řeknete, obdivuhodnou matkou. Ale svou péči zcela nepochybně přeháněla. Ať už to bylo vědomé, nebo ne.“

„To nebyly její vlastní děti,“ poznamenal Calgary.

„Ne,“ potvrdil MacMaster. „Domnívám se, že právě s tím celá ta potíže začala. Podívejte se jen na kteroukoliv obyčejnou kočičí mámu. Má svoje koťata, vášnivě je chrání a poškrábe každého, kdo se k nim přiblíží. A pak, asi tak za týden, se zase začne vracet ke svému vlastnímu životu. Vyjde si ven, trochu si zaloví a od mlád'at si odpočine. Stále je ještě chrání, když je někdo napadne, ale už není jimi plně zaujata. Trochu si s nimi pohraje, a začnou-li příliš dovádět, pustí se do nich a naplácá jim. Tak jim dá na srozuměnou, že chce mít chvíli pokoj. Vrací se do přirozeného stavu, rozumíte. A jak vyrůstají, stará se o ně čím dál méně a její myšlenky tím více putují k půvabným kocourům v sousedství. To byste mohl nazvat normálním příkladem samičího života. Znal jsem mnoho dívek a žen se silným mateřským pudem, které toužily po vdavkách, a — i když si to samy zcela neuvědomovaly — hlavně po mateřství. A když v manželství přijdou děti, jsou šťastné a uspokojené. Život se pro ně vrací do normálních poměrů. Dovedou se zajímat o své manžely, o místní události a klepy kolem sebe a samozřejmě — o své děti. Ale má to všechno svou míru. Mateřský pud, čistě ve fyzickém slova smyslu, je uspokojený.

Nu, u paní Argylové byl mateřský pud velmi silný, ale fyzické uspokojení z narození dítěte nikdy nepřišlo. A tak její utkvělá touha po mateřství neochabovala. Chtěla děti, hodně dětí. Nikdy jich nemohla mít dost. Celou svou duší, ve dne v noci, visela na těch dětech. Její manžel už pro ni nic neznamenal. Byl jen někým příjemným a ztrácejícím se v pozadí. Nic — všechno byly děti. Jejich strava, oblékání, hry a vše, co s nimi souviselo. Udělalo se pro ně ještě více. Jediné, co nedostaly, ale co potřebovaly, byla trocha prosté, blahodárné nedbalosti. Nevystřčila je jen na zahradu, aby si hrály jako všechny obyčejné děti na venkově. Kdepak! Ty musely mít všechny možné tretky; něco umělého na šplhání, kameny k přecházení potoka, domeček mezi stromy a z navezeného písku malou pláž na řece. Stravu také neměly obyčejnou. Pro tyto děti se pasírovala zelenina skoro až do pěti let, sterilizovalo mléko, zkoumala voda a počítaly kalorie a vitaminy. Uvědomte si, že takto s vámi nemluvím jako laik. Paní Argylová nebyla nikdy mou pacientkou. Když potřebovala lékaře, chodila někam na Harley Street. Neříkám, že by chodila často — byla to velmi statná, zdravá žena.

Ale mne, jako místního lékaře, volala občas k dětem na návštěvu, ačkoliv měla dojem, že jim mnoho péče a pozornosti nevěnuji. Radil jsem jí, aby je nechala sníst nějakou tu ostružinu z keřů, a tvrdil, že jim neuškodí, když si promáčejí nohy a občas dostanou rýmu; také se nic neděje, má-li dítě trochu zvýšenou teplotu, a je opravdu zbytečné dělat si hned starosti. Přes mé dobře míněné rady děti přecpávala, krmila tekutou stravou, obskakovala a tolik milovala, že jim to po mnohé stránce neprosperovalo.“

„Máte na mysli Jacka?“ přerušil ho Calgary.

„Nu, zrovna jsem nemyslel jen Jacka. S Jackem — podle mého názoru — vzala na sebe od začátku velkou odpovědnost. V dnešní době se takoví jako on označují za ‚psychopatické děti‘. Tak či onak — Argylovi pro něho udělali to nejlepší; udělali vše, co se udělat dalo. Viděl jsem hodně takových Jacků ve svém životě. Když potom dospívají a jde to s nimi beznadějně z kopce, říkávají rodiče: ‚Kdybychom jen bývali na něho přísnější, dokud byl malý,‘ nebo jiní zase: ‚Byli jsme na něho příliš přísní, kdybychom na něho bývali mírnější.‘ Sám se domnívám, že v tom není rozdíl ani za penny. Jsou takoví, kteří se dostanou na scestí, protože měli špatný domov, a hlavně postrádali lásku. A na druhé straně jsou zase ti, kteří špatně končí, protože se při každé sebemenší nesnazi vydávají nesprávným směrem. Kladl jsem Jacka do druhé skupiny.“

„Tak vy jste nebyl překvapen, když ho zatkli pro vraždu?“ zeptal se Calgary.

„Upřímně řečeno — ano — překvapilo mne to. Ne proto, že by Jacka myšlenka na vraždu nějak zvlášť odpuzovala. Byl to mladík bez svědomí. Ale způsob spáchání vraždy mne opravdu překvapil. Vím, že měl prudkou povahu a podobné nectnosti! Jako dítě se často vrhl na jiné děcko a praštil je nějakou těžkou hračkou nebo klackem. Ale šlo obyčejně o menší dítě než byl sám a obvykle to nedělal ani tak ze slepého vzteku, jako z touhy někomu ublížit nebo se něčeho zmocnit. Způsob vraždy, který bych od Jacka čekal, kdyby nějakou spáchal, by byl docela jiný. Několik mladíků by si například vyšlo na nějakou nezákonnou výpravu, a kdyby je pak pronásledovala policie, takoví Jackové by povzbuzovali druhé: ‚Prašť ho po hlavě, bábovko! Ať to dostane! Střel po něm!‘ Přejí si vraždit, jsou ochotni navádět k

vraždě, ale nemají nervy vraždit vlastníma rukama. To byl můj názor. Jak to teď vypadá,“ dodal doktor, „měl jsem asi pravdu.“

Calgary se upřeně díval na prošlapaný koberec se sotva rozeznatelným vzorem.

„Nevěděl jsem,“ řekl, „na co narazím. Neuvědomoval jsem si, co to bude znamenat pro ostatní. Nechápal jsem, že to může — že to musí —“

Doktor mírně pokyvoval hlavou. „Ano, vypadá to tak, ne? Vypadá to, jako kdybyste musel něco mezi nimi objasnit.“

„To je právě to, o čem jsem si přišel s vámi pohovořit,“ souhlasil Calgary. „Na první pohled se nezdá, že by měl někdo z nich skutečný motiv k vraždě.“

„Na první pohled ne,“ zavrtěl hlavou doktor. „Ale když půjdete trochu do hloubky — tak myslím, že je tam důvodů dost, proč by ji chtěl třeba někdo zabít.“

„Proč?“ zeptal se Calgary.

„Považujete to opravdu za svoji záležitost?“

„Ano. Nemohu se toho pocitu zbavit.“

„Snad bych ho měl na vašem místě také..., nevím. Nu, řekl bych, že k sobě nemají žádný opravdový vztah. Nebylo to takové, dokud jejich matka — budu jí tak ze slušnosti říkat — žila. Měla je pěkně v hrsti — rozumíte, všechny.“

„Ale jak?“

„Finančně je zaopatřila. Dobře zaopatřila. Měla velký příjem a ten byl rozdělován mezi ně na takové díly, jaké pověření správcové fondu uznali za vhodné. I když sama paní Argylová nebyla jedním ze správců, přece dokud žila, platilo její přání.“ Na chvíli se odmlčel a pak pokračoval.

„Je poněkud zajímavé, jak se všichni snažili uniknout. Jak bojovali, aby nepodlehli a nepodřídili se připravenému způsobu života, protože ona jej opravdu připravila, a to velmi dobře. Chtěla jim dát dobrý domov, vzdělání i příjem a dobrý začátek pro povolání, které jim vybrala. Chtěla s nimi zacházet přesně tak, jako kdyby to byly její a Leovy vlastní děti. Nebyly však vlastní — měly docela odlišné pudy, pocity, schopnosti a požadavky. Mladý Micky teď pracuje jako prodavač aut. Hester více méně utekla z domova k divadlu. Zamilo-

vala se do velmi nežádoucího člověka, a navíc nebyla dobrou herečkou. Musela se vrátit domů. Nezbyvalo jí nic jiného než připustit — a připouštěla to nerada — že matka měla pravdu. Mary Durrantová si za války vymohla sňatek se svým nynějším mužem. Matka ji varovala, aby si ho nebrala. Byl to hodný a inteligentní mladík, ale naprostý hlupák v obchodních záležitostech. Pak dostal obrnu. Jako rekonvalescenta ho přivezli na Slunný vrch. Paní Argylová na ně naléhala, aby tam žili trvale. On zcela souhlasil, ale Mary Durrantová se proti tomu zoufale postavila. Chtěla svůj domov a manžela pro sebe. Bezpochyby by však musela ustoupit, kdyby matka nezemřela.

Micky, jejich druhý hoch, dělal ze sebe vždy odpadlíka; hořce litoval, že ho vlastní matka opustila. Litoval toho už jako dítě a nikdy se s tím nesmířil. V duchu si myslím, že svou nevlastní matku nenáviděl.

Pak je zde ta švédská masérka. Neměla paní Argylovou moc v lásce — jen děti a Lea. Přijímala od ní hodně dobrodiní a pravděpodobně se snažila být vděčná, ale nedovedla to. A přece bych si sotva pomyslel, že by její nesympatie dostoupila takového vrcholu, aby svoji chlebodárkyni praštila pohrabáčem do hlavy. Konečně mohla přece odejít, kdy se jí zlíbilo. A pokud se týče Lea Argyla —

„Nu, co je s ním?“

„Bude se znovu ženit,“ řekl doktor MacMaster, „a ať má hodně štěstí. Je to hodná mladá žena. Dobrosrdečná, laskavá, dobrá společnice a je do něho zamilovaná. Patrně už delší dobu. Jaký ona měla vztah k paní Argylové? Pravděpodobně to můžete uhodnout stejně dobře jako já. Přirozeně, smrt paní Argylové vše hodně zjednodušila. Leo Argyle není typem muže, který by měl vztah se sekretářkou i s vlastní ženou pod jednou střechou. Domnívám se, že by také svoji manželku nebyl opustil.“

Calgary zvolna přisvědčil.

„Viděl jsem je oba; mluvil jsem s nimi. Nemohu opravdu uvěřit, že jeden z nich —“

„Vím,“ přikývl MacMaster. „Člověk tomu nemůže uvěřit, že? A přece — udělal to někdo z domu.“

„Opravdu jste toho názoru?“

„Nevím, co bych si měl myslet jiného. Policie je pevně přesvědčena, že to neudělal nikdo zvenku. A policie má zřejmě pravdu.“

„Ale kdo z nich?“

MacMaster pokrčil rameny. „Člověk prostě neví.“

„Ani vy sám neusuzujete na někoho podle toho, jak je všechny znáte?“

„Neřekl bych vám to, i kdyby tomu tak bylo,“ odpověděl MacMaster. „Konečně, o co se mám opřít? Jestli tam není nějaká okolnost, která by mi unikla, žádný z nich mi nepřipadá jako pravděpodobný vrah. Ale na druhou stranu — nikoho z nich nemohu vyloučit. Ne,“ dodal pomalu, „podle mého názoru to nebudeme nikdy vědět. Policie zavede vyšetřování a všechno to, co k tomu patří. Udělají, co budou moci. Aby však získali jistotu po tak dlouhé době a s takovým minimem důkazů, o něž se mohou opřít — ?“ Potřásl hlavou. „Ne, nevěřím, že pravda vyjde někdy najevo. Jsou přece takové případy. Člověk se o nich dočte. Už před padesáti — před sto lety byly podobné. Jeden ze tří, čtyř nebo pěti lidí určitě spáchal zločin, ale nebylo dostatek důkazů, a nikdo se nikdy nedozvěděl pravdu.“

„Myslíte, že totéž se stane zde?“

„N-o,“ protáhl doktor MacMaster, „ano, obávám se toho...“ Pronikavě se na Calgaryho zadíval. „A to je na tom hrozné, že?“

„Hrozné,“ přisvědčil Calgary, „pro nevinné. Tak mi to řekla.“

„Kdo? Co vám kdo řekl?“

„Ta dívka — Hester. Vyčetla mi, že jsem nepochopil, že jde o nevinné. Vy jste to právě také připustil. Nikdy nebudeme vědět —“

„— kdo je nevinný?“ dopověděl doktor za něj. „Ano, kdybychom jen mohli znát pravdu. I kdyby nedošlo k zatčení, k soudu nebo usvědčení. Jen to vědět. Protože jinak —“

„Co?“

„Vypočítejte si to sám,“ odpověděl MacMaster. „Ne, nemusím nic říkat — právě jste na to přišel.“

Po chvíli pokračoval:

„Víte, připomíná mi to případ Charlese Brava — teď už je tomu snad skoro sto let, ale byly o tom napsány knihy. Na toto téma bylo vypracováno několik dokonalých verzí. V jednom případě spáchala vraždu manželka, v jiném paní Coxová nebo doktor Gully — dokon-

ce podle jedné z verzí si navzdory výroku poroty vzal Charles Bravo jed sám. Všechny teorie byly zcela přijatelné — ale nikdo se už nikdy nedozvěděl pravdu. A tak se Florence Bravová, opuštěná rodinou, upila o samotě k smrti. Paní Coxová se třemi malými chlapci byla vyloučena z lidské společnosti. Až do stáří ji většina lidí, které znala, pokládala za vražedkyni. Doktor Gully měl zničené povolání i společenskou pověst... Někdo to udělal — a unikl trestu. Ale ostatní byli nevinní — a neunikli ničemu.“

„No tak zde se to stát nesmí,“ prohlásil pevně Calgary. „*Nesmí!*“

Osmá kapitola

I.

Hester Argyllová se prohlížela v zrcadle. Její pohled nebyl mar-nivý, spíše úzkostlivě tázavý, plný plachosti, jakou má ten, kdo si nikdy není jistý sám sebou. Shrnula si vlasy z čela, stáhla je na jednu stranu a nad výsledkem se zamračila. Potom, když se v zrcadle za ní objevila tvář, polekaně sebou škubla, ucouvla a bázně se otočila.

„Ach,“ řekla Kirsten Lindstromová, „vy máte strach!“

„Proč si myslíte, Kirsty, že bych měla — strach?“

„Máte strach přede mnou. Lekla jste se, že se k vám chci po-kradmu přiblížit a uhodit vás.“

„Ale, Kirsty, nebud'te pošetilá. Samozřejmě že by mě něco ta-kového ani nenapadlo.“

„Ale napadlo vás to,“ stála na svém Kirsten, „a zcela oprávněně. Nedivila bych se, když budete pozorovat temné kouty, lekat se při spatření něčeho, co vám není na první pohled jasné. Protože v tomto domě je něco, čeho se musíme bát. Teď to víme.“

„Každopádně, milá Kirsty,“ ujišťovala ji Hester, „se nemusím bát vás.“

„Jak to víte?“ zeptala se Kirsten Lindstromová. „Nečetla jste nedávno v novinách o ženě, která žila léta s přítelkyní a pak ji zničehonic jednoho dne zabila? Zardousila ji. Snažila se jí vyškrábat oči. A proč? Protože, jak bezelstně vysvětlila policii, už nějakou dobu pozorovala, že ta žena je posedlá d'áblem. Viděla, jak se d'ábel dívá z jejích očí, a uvědomila si, že musí být silná a statečná, aby d'ábla zabila.“

„Ale ano, pamatuji si,“ přikývla Hester. „Ta žena však byla šíle-ná.“

„Ach,“ pokračovala Kirsten, „ale ona sama nevěděla, že je šíle-ná. A nepřipadala šílená ani svému okolí, protože nikdo nevěděl, co se děje v její ubohé, pomatené mysli. Snad jsem i já šílená. Snad jsem se jednoho dne podívala na vaši matku a pomyslela si, že je Antikristem, kterého musím zabít.“

„Ale, Kirsty, to je nesmysl! Absolutní nesmysl!“

Kirsten Lindstromová vzdychla a posadila se.

„Ano,“ připustila, „je to nesmysl. Měla jsem vaši matku velmi ráda. Byla ke mně vždy dobrá. Ale to, co se vám, Hester, snažím říci, a čemu musíte porozumět a uvěřit, je, že nemůžete pokládat za ‚nesmysl‘ nic a nikoho. Nemůžete mně ani nikomu jinému důvěřovat.“

Hester se otočila a podívala se na ni.

„Já vám věřím, že to myslíte vážně.“

„Velmi vážně,“ řekla Kirsty. „Teď musíme všichni nechat žerty stranou a vše si jasně říci. Předstírání, že se nic nestalo, nevede k ničemu dobrému. Ten člověk, který sem přišel — přála bych si, aby nebyl chodil, ale stalo se — jednoduše doložil, že Jacko nebyl vrahem. Nu dobrá, vrahem je tedy někdo jiný a ten někdo musí být jeden z nás.“

„Ne, Kirsty, ne. Mohl to být někdo, kdo —“

„Kdo? Co?“

„No, kdo chtěl třebaš něco ukrást, nebo kdo nenáviděl matku z nějakého dřívějšího důvodu.“

„Vy si myslíte, že by vaše matka toho někoho pustila dovnitř?“

„Proč ne? Víte, jaká byla. Kdyby přišel někdo s povídačkou o svém zlém osudu nebo jí vyprávěl o nějakém dítěti, které je zanedbané a špatně se s ním zachází, nemyslíte, že by matka takového člověka pustila dovnitř, pozvala do svého pokoje a poslouchala, co by jí vyprávěl?“

„Tomu nevěřím,“ řekla Kirsten. „Přinejmenším mi připadá velmi nepravděpodobné, že by si vaše matka sedla ke stolu a dovolila té osobě, aby zvedla pohrabáč a uhodila ji zezadu do hlavy. Ne, byla klidně a důvěřivě v pokoji s někým, koho znala.“

„Ach ne, Kirsty,“ křičela Hester. „Ach, kéž byste to neřekla! Proč to sem vnášíte — přímo mezi nás?“

„Protože je to zde, je to mezi námi. Ne, teď už vám nic víc neřeknu, ale varovala jsem vás. I když jste přesvědčena, že někoho dobře znáte, i když se domníváte, že jim můžete důvěřovat, není to pravda. Tak si dejte pozor! Chraňte se přede mnou a před Mary, i před otcem a Gwendou Vaughanovou!“

„Jak zde však mohu dále žít, když budu každého podezřívat?“

„Poslechnete-li mé rady, bude pro vás lepší, když z tohoto domu odejdete.“

„Teď právě nemohu.“

„Proč ne? Kvůli tomu mladému doktorovi?“

„Nevím, jak tomu mám rozumět, Kirsty?“ Hester se začervenala.

„Myslím doktora Craiga. Je velmi milý mladý muž. Dost dobrý lékař, roztomilý a svědomitý. Mohla byste pochodit hůř. Ale přesto, podle mého názoru, by bylo lépe, kdybyste všeho nechala a odešla.“

„Ale to je nesmysl!“ vykřikla hněvivě Hester. „Všechno je nesmysl, nesmysl, nesmysl! Och, jak bych si přála, aby sem byl doktor Calgary nikdy nepřišel!“

„Já také,“ souhlasila Kirsten, „z celého svého srdce.“

II.

Leo Argyle podepsal dopis, který mu Gwenda Vaughanová předložila.

„Je to poslední?“ zeptal se.

„Ano.“

„Dnes jsme toho udělali dost.“

Po nějaké chvíli, když Gwenda nalepila známky a srovnala dopisy, prohodila: „Nebylo by teď vhodné — abys podnikl tu cestu za hranice?“

„Za hranice?“ opakoval Leo Argyle velmi neurčitě.

„Ano. Nepamatuješ si, že jsi chtěl jet do Říma a Sieny?“

„Ach ano, ano, chtěl jsem.“

„Chtěl sis prohlédnout dokumenty z archivu, o kterých ti psal kardinál Massilini.“

„Ano, vzpomínám si.“

„Přál by sis, abych ti objednala letenky, nebo bys jel raději vlakem?“

Jako kdyby se vracel z dlouhé cesty, Leo se na ni podíval a jemně se usmál.

„Vypadá to, že se už nemůžeš dočkat, až se mne zbavíš, Gwen-do.“

„Ach ne, miláčku, ne!“

Rychle k němu přistoupila a klekla si po jeho boku.

„Nikdy jsem si nepřála, abys mne opouštěl, nikdy. Ale — ale myslím — ach, myslím, že by bylo lépe, kdybys teď odjel — teď po — po...“

„Po posledním týdnu?“ zeptal se Leo. „Po návštěvě doktora Calgarioho?“

„Kéž by sem nebyl přišel,“ povzdechla si Gwenda. „Přála bych si, aby vše zůstalo, jak bylo.“

„A na Jackovi lpělo dál nespravedlivé obvinění pro něco, co ne-udělal?“

„Mohl to udělat,“ řekla Gwenda, „mohl to udělat kdykoliv. Pokládám čistě za náhodu, že to neudělal.“

„To je zvláštní,“ zamyslel se Leo. „Ve skutečnosti jsem stěží uvěřil, že to opravdu udělal. Rozumí se samo sebou, že jsem nakonec musel ustoupit před důkazy — ale připadalo mi to tak nepravděpodobné.“

„Proč? Měl vždy hroznou povahu, ne?“

„Ano. To měl. Napadal druhé děti, ale obyčejně menší než on sám. Opravdu jsem nikdy nevěřil, že by napadl Ráchel.“

„Proč ne?“

„Protože se jí bál. Víš, že měla velkou autoritu. Jacko ji pocíťoval stejně jako kdokoliv jiný.“

„Nemyslíš však, že to byl právě důvod proč —“ odmlčela se.

Leo se na ni tázavě podíval. Něco v jeho pohledu způsobilo, že se začervenala. Otočila se, přistoupila ke krbu a vztáhla ruce k plamenům. „Ano,“ pomyslela si, „Ráchel měla autoritu, svatá pravda. Byla tak spokojena a jista sama sebou, jako včelí královna, která všem vládne. Nestačí to však k tomu, aby někdo dostal chuť chytit pohrabáč, aby dostal chuť ji praštit a jednou provždy — umlčet? Ráchel měla vždy pravdu, Ráchel věděla vše nejlépe. Ráchel musela mít vždy po svém.“ Náhle se obrátila.

„Leo, nemohli bychom — nemohli bychom se teď brzy vzít a nečekat až do března?“

Leo se na ni podíval.

Chvíli mlčel, pak odpověděl:

„Ne, Gwendo, ne. To by asi nebylo správné.“

„Proč ne?“

„Myslím, že bychom mohli litovat, kdybychom se do něčeho hnali.“

„Tomu nerozumím.“

Přistoupila k němu a opět poklekla vedle něj na zem.

„Leo, jak tomu mám rozumět? Musíš mi to říci.“

„Má drahá, myslel jsem jen, že se nesmíme, jak jsem řekl, do ničeho hnát.“

„Ale vezmeme se přece v březnu, jak jsme chtěli?“

„Doufám..., ano, doufám.“

„Neříkáš to nějak přesvědčivě... Leo, už o mne nestojíš?“

„Ach, má drahá,“ položil jí ruce na ramena, „ovšem, že stojím. Jsi pro mne vším na světě.“

„Tak tedy —“ řekla netrpělivě Gwenda.

„Ne.“ Vstal. „Ne. Ještě ne. Musíme počkat. Musíme mít jistotu.“

„Jakou jistotu?“

Neodpovídal.

Zeptala se:

„Snad si nemyslíš — nemůžeš si myslet —“

„Já — já si nemyslím nic.“

Otevřely se dveře a vešla Kirsten Lindstromová s podnosem a postavila jej na stůl.

„Nesu vám čaj, pane Argyle. Mám přinést také šálek pro vás, Gwendo, nebo posvačíte dole s ostatními?“

„Půjdu dolů do jídelny,“ odpověděla Gwenda. „Vezmu tyto dopisy — měly by být odeslány.“

Lehce třesoucíma se rukama posbírala dopisy, které Leo právě podepsal, a odešla z pokoje. Kirsten Lindstromová ji provázela pohledem. Pak se podívala na Lea.

„Co jste jí řekl? Co jste jí udělal, že je tak rozrušená.“

„Nic.“ Leuův hlas zněl unaveně. „Vůbec nic.“

Kirsten Lindstromová pokrčila rameny a beze slova odešla z místnosti. Avšak její sotva znatelné a nevyslovené mínění bylo přesto zřejmé. Leo vzdychl a natáhl se v křesle. Cítil se velmi unavený. Nalil si čaj, ale nenapil se. Seděl ve svém křesle a nepřítomným zra-

kem bloudil po pokoji, zatímco se jeho myšlenky pilně zabývaly minulostí.

Společenský klub v londýnském East Endu, který ho tehdy zajímal... Ano, tam to bylo, kde se poprvé setkal s Ráchel Konstamovou. Dovedl si ji teď v duchu jasně představit. Dívka střední postavy, statně urostlá, oblečená vždy ve velmi drahých šatech. Tenkrát to nedovedl ocenit, snad proto, že je nosila nedbale. Děvče s oválným obličejem, vážné, dobrosrdečné, plné horlivosti a naivity. Líbila se mu. Chtěla toho hodně vykonat a věřila, že to stojí za to! Nadšeně ze sebe sypala nesouvislá slova a jeho srdce se pro ni rozechřívalo. Vždyť také on měl stejný pocit a chuť k činům, ač přitom nepostrádal vrozenou skepsi, která ho často uváděla v pochyby, zda předsevzatá práce byla vždy tak úspěšná, jak by člověk očekával. Ale Ráchel nepochybovala. Když uděláš to nebo ono, když bude založena taková a taková sociální instituce, blahodárné výsledky se už dostaví samy.

Nikdy nebrala v úvahu — teď to pochopil — lidskou povahu. Lidi viděla vždy jako případy a problémy, které se musí řešit. Nikdy nechápala, že každý lidský tvor je jiný; jinak reaguje a má své vlastní, zvláštní názory. Vzpomínal si, jak jí tehdy řekl, aby se příliš neoddávala nadějím. Ale ona vždy čekala příliš mnoho, ač se k tomu často nepřiznala. Protože mnoho čekala, byla nakonec pokaždé zklamána. Zamiloval se do ní najednou a příjemně ho překvapilo, když se dozvěděl, že je dcerou bohatých rodičů.

Plánovali společný život na základě vznešených myšlenek a na prosté žití zapomínali. Teď však teprve jasně chápal, co ho k ní hlavně přitahovalo. Ano — to její vřelé srdce. Jenomže — a v tom byla ta tragédie — to vřelé srdce nepatřilo ve skutečnosti jemu. Milovala ho, ale — co opravdu chtěla od něho a od života, nedostala. Chtěla děti. A děti — nepřicházely.

Navštěvovali lékaře, lékaře vyhlášené i neznámé, dokonce i šarlatány. Konečný názor, který musela přijmout, byl jednoznačný. Nikdy nebude mít vlastní děti. Litoval ji, velmi ji litoval a docela ochotně souhlasil s jejím návrhem, že by měli adoptovat dítě. Právě probíhalo jednání s adopčními úřady, když při příležitostné návštěvě

v New Yorku porazili vozem děcko, které vyběhlo z domu v nejchudší části města.

Ráchel vyskočila z vozu a poklekla na ulici vedle něj. Mělo sice nějakou oděrku, ale nevypadalo vážněji zraněno. Bylo to krásné dítě, zlatovlasé a modrooké. Ráchel trvala na tom, aby je vzali do nemocnice a ujistili se, že se mu opravdu nic nestalo. Hovořila s příbuznými dítěte; s ucouranou tetou a jejím manželem, zřejmým pijanem. Z rozmluvy naprosto jasně vyplynulo, že nemají k tomuto dítěti citový vztah. Žilo s nimi od smrti vlastních rodičů. Ráchel navrhla, aby nechali děvčátko několik dní u nich, a žena pohotově souhlasila.

„Člověk se tady o ni nemůže pořádně starat,“ omlouvala se.

Tak přivezli Mary do svého bytu v hotelu. Zřejmě se jí líbila měkká postel, přepychová koupelna a nové šaty, které jí Ráchel koupila. Tehdy nadešel okamžik, kdy se dítě samo ozvalo:

„Nechci domů. Chci tady s vámi zůstat!“

Ráchel se na něho podívala, v očích jí vzplanula náhlá touha a radost. Když osaměli, zažadonila:

„Nechme si ji. Lehce se to zařídí. Adoptujeme ji. Bude to naše vlastní dcera. Ta žena by byla jen ráda, kdyby se jí zbavila.“

Souhlasil celkem ochotně. Mary vypadala klidně, způsobně a poddajně. Zřejmě neměla vztah k strýci nebo tetě, se kterými žila. Jestliže tím udělá Ráchel šťastnou, dobrá, podniknou to. Poradili se s právníky, podepsali listiny a Mary O'Shaughnessy, od té chvíle uznaná za Mary Argylovou, s nimi odplula do Evropy. Domníval se, že konečně bude chudák Ráchel šťastná. A ona byla šťastná, ale tak nějak vzrušeně a horečnatě. Milovala Mary a zahrnovala ji kdejakou drahou hračkou. Dívinka to s klidem a líbezností přijímala. A přece, uvažoval Leo, vždy v tom vězelo něco, co ho trochu rušilo. Ta snadná přizpůsobivost dítěte, její naprosto chybějící stesk po vlastním domově a vlastních lidech. Doufal, že se opravdová náklonnost dostaví později. Dosud však nepozoroval ani známky něčeho takového. Přijímala dobrodiní, byla spokojená a měla radost ze všeho, co dostala. Ale lásku k nové nevlastní matce? Ne, tu neviděl.

Postupně přicházely chvíle, vzpomínal dále Leo, kdy se jaksi octl v pozadí života své ženy. Od přírody byla matkou, ale ne man-

želkou. Nyní, když získala Mary, jako by se její touha po mateřství zcela ještě nenaplnila, pouze povzbudila. Jedno dítě jí nestačilo.

Od tohoto okamžiku souviselo všechno její podnikání s dětmi. Zajímala se o sirotčince, nadační ústavy pro zmrzačené děti, o případy dětí zaostalých, ochrnutých a s ortopedickými vadami — vždy jen o děti. Bylo to úžasné — a také se tomu opravdu obdivoval. Stalo se to však středem jejího života a on začal znenáhla nacházet zálibu jen ve vlastní činnosti. Počal se hlouběji zabývat historickým pozadím národního hospodářství, což ho vždy zajímalo. Více a více se stahoval do své knihovny. Věnoval se badatelské práci a psal krátké, dobře přijímané monografie. Jeho pilná, vážná a šťastná žena vedla domácnost a stupňovala svoji dobročinnou aktivitu. On zůstal zdvořilý a povolný. Povzbuzoval ji slovy: „To je jistě dobrý plán, má drahá. Ano, ano. Jistě bych to podnikl.“ Příležitostně opatrně prohodil: „Podle mého názoru by sis měla důkladně prozkoumat situaci, než se k něčemu zavážeš. Nesmíš se dát hned strhnout.“

Radila se sice s ním i nadále, ale teď už spíše jen povrchně. Časem se stávala stále víc a víc panovačnější. Ona věděla, co je správné, ona věděla, co je nejlepší. Zdvořile ustoupil se svou kritikou a příležitostným napomenutím.

Domníval se, že Ráchel nepotřebuje ani jeho pomoci, ani jeho lásky. Stále měla plno práce, byla šťastná a úžasně energická.

Nemohl se zbavit pocitu křivdy, ale kromě toho, což bylo zvláštní, ji také litoval. Jako kdyby tušil, že cesta, na kterou se dala, může být nebezpečná.

Když v roce 1939 vypukla válka, činnost paní Argylové se okamžitě zdvojnásobila. Jednou ji napadlo, že otevře dětský válečný domov pro děti z londýnských brlohů, a dala se do vyjednávání s mnoha vlivnými osobnostmi v Londýně. Ministerstvo zdravotnictví projevilo ochotu spolupracovat a ona hledala, až našla k tomuto účelu vhodnou budovu. Nově postavený moderní dům stál v odlehlé části Anglie, kde bylo bombardování dost nepravděpodobné. Tam mohla ubytovat asi osmnáct dětí ve věku od dvou do sedmi let. Děti nepocházely jen z chudých, ale také z nešťastných domovů. Většinou se jednalo o sirotky nebo nemanželské děti matek, které odmítly evakuaci z Londýna a péče o potomky je obtěžovala. V jejich domovech

se s nimi špatně zacházelo a všichni je zanedbávali. Tři nebo čtyři z nich byly dokonce mrzáčky. Kromě domácího personálu najala pro ortopedické ošetření švédskou masérku a dvě plně kvalifikované nemocniční sestry. Celé to nemělo pouze pohodlný, ale přímo přepychový rámeček. Jednou jí to vyčítal:

„Nesmíš, Ráchel, zapomínat, že tyto děti se budou muset vrátit do prostředí, ze kterého jsme je vzali. Nesmíš jim to znesnadňovat.“ Vroucně odpověděla:

„Nic není pro tyto ubohé drobečky příliš dobré. Nic!“

„Ano, budou se však muset vrátit, nezapomeň!“ naléhal dál.

Ale nad tím mávla rukou. „Třeba to nebude nutné. Snad — uvidíme, co se stane.“

Válečná nouze brzy přinesla změny. Nemocniční sestry se nechtěly dále starat o zcela zdravé děti, když bylo tolik zapotřebí vlastní ošetrovatelské práce. Často se střídaly. Nakonec zbyly jen dvě, starší nemocniční ošetrovatelka a Kirsten Lindstromová. Chyběly také síly pro domácnost a Kirsten vypomáhala i tam. Pracovala velmi oddaně a nesobecky.

A Ráchel Argylová měla stále plno práce a byla šťastná. Leo si vzpomínal na chvíle, kdy ji občas něco vyvedlo z rovnováhy. Na den, kdy si Ráchel nevěděla rady s malým chlapcem Mickym, který neměl chuť k jídlu a pomalu ubýval na váze. Volala lékaře, ale ten nic neshledal, naznačil však paní Argylové, že se asi dítěti stýská po domově. Rychle tu domněnku zavrhl.

„Zcela nemožné! Neznáte domov, z kterého přišel. Tloukli ho a špatně s ním zacházeli. Muselo to být pro něho peklo.“

„Přesto,“ namítl doktor MacMaster, „přesto by mne to nepřekvapovalo. Hlavně, aby se svěřil.“

A jednoho dne to Micky už nevydržel. Vzlykal v posteli, vykřikoval a pěstmi odstrkoval Ráchel:

„Chci domů. Chci domů k naší mamce a Erniemu.“

Ráchel se neuvěřitelně rozčilila.

„Nemůže přece chtít svou mámu. Nestála o něho ani za mák. Tloukla ho, kdykoliv se opila.“

Sám ji jemně upozornil: „Ale jsi proti přírodě Ráchel. Je to jeho matka a miluje ji.“

„To nebyla žádná matka!“

„Ale on je její vlastní krví. To je to, co cítí. A to mu nemůže nic nahradit.“

„Ale teď by přece měl vidět svou matku ve mně,“ tvrdila roztrpčeně.

Ubohá Ráchel, pomyslel si Leo. Ubohá Ráchel, která si mohla tolik věcí koupit..., ale pro sebe nechtěla nic. Dovedla dát opuštěným dětem lásku, péči a domov. Dovedla jim koupit všechno, jejich lásku si však koupit neuměla.

Válka skončila. Na vyžádání rodičů nebo příbuzných se děti začaly stěhovat zpět do Londýna. Ale ne všechny. Některé z nich zůstaly a nikdo je nechtěl; tehdy Ráchel řekla:

„Víš, Leo, jsou teď jako naše vlastní děti. Přišel vhodný okamžik, kdy můžeme mít opravdu svoji vlastní rodinu. Čtyři... pět těchto dětí může s námi zůstat. Adoptujeme je, postaráme se o ně a opravdu budou jako naše.“ Pocítil neurčitou úzkost, nevěděl zcela dobře proč. Ne že by měl něco proti dětem, ale instinktivně cítil tu klamnost domněnky, že je možné vytvořit si vlastní rodinu uměle.

„Nemyslíš, že je to trochu riskantní?“ Ale ona odpověděla: „Riskantní? Co na tom, že je to poněkud riskantní. Stojí to za to.“

Ano, snad to za to stálo, on si však tím nebyl tak úplně jistý jako ona. Ale to už tehdy dospěl tak daleko, že se všeho stranil a uzavíral se do svého samotářství. Potlačiv v sobě námitky, častokrát opakoval: „To si musíš udělat jak chceš, Ráchel.“ Byla plna radosti z úspěchu, plna štěstí, dělala plány, radila se s právníky a se svým obvyklým systematickým způsobem se pustila do práce. A tak získala svoji rodinu. Mary, nejstarší dceru, přivezenou z New Yorku; Mickyho, tesknícího chlapce, který tolik nocí proplakal v touze po svém domově na periferii a nedbalé, zlostné mamce. Tinu, půvabné tmavé dítě smíšeného původu, jejíž matka byla prostitutka a otec indický námořník. Dále Hester, nemanželské dítě mladé irské dívky, která chtěla začít nový život. A Jacka, toho zajímavého malého chlapce s tváří jako opička, jehož šprýmům se tolik nasmáli. Vždy se dovedl vyhnout potrestání a vylákat navíc pamlsky dokonce i z pedantské slečny Lindstromové. Jeho otec si odpykával trest ve vězení a máma s někým utekla. Ano, uvažoval Leo, jistě to byla záslužná práce

ujmout se těchto dětí, dát jim dobrodiní domova a oba rodiče. Napadlo ho, že Ráchel se oprávněně radovala z úspěchu. Jenomže to nevyšlo zcela tak, jak se předpokládalo... Neboť tyto děti byly jiné než ty, které by měl s Ráchel. V těle jim neproudila krev houževnatě pracujících a bohatnoucích předků jeho ženy, nebyla v nich ctižádostivost a úsilí, se kterým si i méně významní členové její rodiny získávali pevné místo ve společnosti. Nebylo v nich nic z mírné dobrotivosti, laskavosti a ryzosti povahy, která mu utkvěla v paměti u vlastního otce, dědečka i babičky, ani trocha vrozené inteligence jeho prarodičů z matčiny strany.

Všechno, co může poskytnout prostředí, bylo jim dáno. Mohlo vykonat hodně, ale nemohlo udělat vše... Dřímaly v nich zárodky slabého charakteru jejich předků. Hlavně proto se octly v dětském domově. Za nepříznivých okolností mohlo toto špatné símě vzlíčit a přinést své plody. To se velmi názorně projevilo u Jacka. Ten rozkošný, živý Jacko, se svými veselými kousavými žertíky, osobitým kouzlem a přirozenou vlastností otočit si každého kolem prstu, byl v podstatě delikventní typ. To se projevilo velmi brzy dětskými krádežemi a lžemi; Ráchel říkala, že vše se výchovou snadno odstraní, ale neodstranilo se nic.

Ve škole měl špatný prospěch. Z vyšší školy ho vyloučili a pak došlo k dlouhé řadě bolestných událostí, kdy s Ráchel dělali, co mohli; snažili se ho ujit svou láskou a důvěrou, pokusili se pro něho najít vhodné zaměstnání, kde by mohl, kdyby se přičinil, dosáhnout úspěchů. Snad, pomyslel si Leo, s ním jednali příliš mírně. Ale ne! Ať mírnost, nebo přísnost, v Jackově případě by to nakonec dopadlo stejně. Musel mít, na co si vzpomněl. Když to nemohl získat zákonnými prostředky, nepříčilo se mu použít jiných. Ale nebyl natolik vychytralý, aby mu zločinné jednání přinášelo úspěch — třeba malého rozsahu. A proto došlo k tomu poslednímu dni, kdy přišel zničený ze strachu před vězením, hněvivě se dožadoval peněz, svého práva a vyhrožoval. Odešel s křikem, že se vrátí a ona prý lépe udělá, když pro něho peníze připraví — *nebo jinak!*

A tak — Ráchel zemřela. Jak vzdálená mu připadala celá minulost. Všechna ta dlouhá léta války s vyrůstajícími chlapci a děvčaty. A on sám? Také cizí a neurčitý.

Měl pocit, jako kdyby všechnu mohutnou energii a chuť k životu, která v něm byla, Ráchel vysála. Ponechala ho ochromeného a vyčerpaného, tak hladově toužícího po teple a lásce.

I teď si těžko dovedl vzpomenout, kdy si poprvé uvědomil, jak to vše má blízko sebe. Hned po ruce... Nenabízelo se mu nic, ale bylo to zde.

Gwenda... Dokonalá, prospěšná sekretářka, která s ním pracovala, vždy pohotová, laskavá, nápomocná. Měla v sobě něco, co mu připomínalo Ráchel, když se s ní setkal poprvé. Stejně teplo. Stejně nadšení a stejná dobrosrdečnost. Jenže to teplo, dobrosrdečnost i nadšení patřilo v Gwendině případě celé *jemu*. Ne předpokládaným dětem, které by snad někdy měli, ale jen právě *jemu*. Bylo mu, jako kdyby si nad ohněm ohříval ruce... Ruce, které vychladly a ztuhly, protože je nikdo nepotřeboval. Kdy poznal poprvé, že o něho stojí? To se nedalo snadno říci. Neodhalil to najednou.

Avšak náhle — jednoho dne — poznal, že ji má rád. A tu si uvědomil, že nemohou být nikdy svoji, pokud bude Ráchel žít.

Leo si povzdechl, napřímil se v křesle a upil vychladlého čaje.

Devátá kapitola

Jen několik minut po odchodu doktora Calgaryho přijímal doktor MacMaster jiného návštěvníka. Tohoto znal velmi dobře a srdečně ho vítal.

„To jsem rád, že jsi přišel, Done. Pojď dál a řekni, co máš na srdci. Určitě nepřicházíš jen tak. Já to vždycky poznám, když tak podivně vraštíš čelo.“

Doktor Donald Craig se na něho žalostně usmál. Byl to hezký, vážný mladý muž, který bral opravdově sebe i svou práci. Starý doktor ve výslužbě měl svého nástupce velmi rád, přestože si kolikrát přál, aby Donald Craig vykazoval větší smysl pro humor.

Craig odmítl nabízenou skleničku a šel rovnou k věci.

„Mám velké starosti, Maku.“

„Doufám, že to není zase nedostatek vitaminů?“ usmál se MacMaster. Podle jeho názoru byla narážka na nedostatek vitaminů dobrým vtipem. Jednou si totiž mladý Craig nevěděl rady a vysloužilý lékař mu musel dokazovat, že malý pacient netrpí nedostatkem vitaminů, ale jeho kočka velkým množstvím hlístů. Nu, a diagnóza se vyjasnila.

„To nemá s pacienty co dělat,“ vysvětloval Donald Craig. „Je to moje soukromá záležitost.“

Obličej MacMastera se okamžitě změnil.

„To mne mrzí, hochu. Velmi mrzí. Dozvěděl ses něco špatného?“

Mladý muž zavrtěl hlavou.

„To ne. Je to — podívej se, Maku, musím o tom s někým mluvit a ty je všechny znáš, žil jsi zde léta a víš o nich vše. Musím také vědět, jak na tom jsem a čemu mám čelit.“

MacMaster zvedl pomalu své huňaté obočí. „Tak mně o těch trampotách povídej,“ pobídl ho. „Jsou to Argylovi. Víš — snad každý ví — že Hester Argylová a já —“

Starý lékař pohnul hlavou.

„— si tak trochu rozumíte,“ dodal s uspokojením. „To je staromódní výraz, kterého se obvykle používalo, a byl moc dobrý.“

„Jsem do ní hrozně zamilovaný,“ řekl Donald prostě, „a doufám — ba jsem si jist, že ona do mne také. A teď se stane tohle.“

Ve tváři staršího lékaře se objevil výraz úlevy. „Ach ano! Milost pro Jacka Argyla. Milost, která pro něho přišla příliš pozdě.“

„Ano. A proto mám právě takový pocit — vím, že je to špatný pocit, ale nemohu se mu ubránit — že by bylo lepší, kdyby — kdyby nové svědectví nevyšlo najevo.“

„Podle všeho nejsi jediný, kdo takto uvažuje,“ podotkl MacMaster. „Takový pocit, pokud do toho vidím, má každý, počínaje majorem Finneym a konče celou rodinou Argylových, včetně muže, který se vrátil z Antarktidy a doplnil svědectví.“ Po chvíli dodal: „Byl zde dnes dopoledne.“

Donald Craig se na něho překvapeně podíval. „Byl tu? Říkal něco?“

„Co čekáš, že by říkal?“

„Nenapadlo ho, kdo —“

Doktor MacMaster pomalu zavrtěl hlavou. „Ne. Nic ho nenapadlo. Jak taky mohlo — když přišel zčistajasna a viděl je všechny poprvé? Podle všeho,“ pokračoval, „nemá ani představu.“

„Ne. To asi vskutku nemá.“

„Co tě tak rozčililo, Done?“

Donald Craig zhluboka nabral dech.

„Hester mi telefonovala toho večera, kdy tam ten chlapík Calgary přišel. Po ordinaci jsem s ní měl jít do Drymouthu na přednášku o zločineckých postavách v Shakespearovi.“

„To bylo zrovna vhodné,“ ušklíbl se MacMaster.

„A tak tedy telefonovala, že nepřijde, protože se dozvěděli mimořádně vzrušující zprávy.“

„Zprávy od doktora Calgaryho?“

„Ano. Ano, ačkoliv se tehdy o něm nezmínila. Ale byla velmi rozrušená. Vypadalo to — nedovedu ti vysvětlit, jak to vypadalo.“

„Irská krev,“ poznamenal MacMaster.

„Oznamovala to, jako kdyby ji postihla nějaká rána, přímo ji to vyděsilo. Ach, já ti to nedovedu vyložit.“

„Nu a co čekáš?“ zeptal se doktor. „Ještě jí není dvacet, že?“

„Ale *proč* je stále tak rozčilená? Říkám ti, Maku, že je něčím k smrti vyděšena.“

„Hm — ano, nu — tak by to mohlo asi být,“ zadumal se MacMaster.

„Ty myslíš — co si myslíš?“

„Záleží víc na tom,“ zdůraznil MacMaster, „co si myslíš ty.“

Mladý muž trpce pronesl:

„Jsem přesvědčen, že kdybych nebyl lékařem, ani mne takové věci nenapadnou. Věřil bych, že moje milá by nemohla nic špatného udělat. Ale tak — jak to je —“

„Ano, pokračuj. Uděláš lépe, když to řekneš a budeš mít pokoj.“

„Rozumíš, vím o něčem, co se děje v Hesteřině duši. Ona — ona trpí pocitem méněcennosti.“

„Máš pravdu,“ přisvědčil MacMaster. „Dnes tomu tak říkáme.“

„Ještě neměla čas, aby se z toho dostala. V době vraždy trpěla docela přirozeným pocitem dospívající mladé ženy — odporem k autoritě — a pokusila se uniknout z dusivé lásky, která v dnešní době nadělala tolik zla. Chtěla se vzbouřit, dostat se pryč. To vše mi sama řekla. Utekla a připojila se k podřadné kočovné divadelní společnosti. Uznávám, že za těchto okolností se její matka zachovala velmi rozumně. Navrhla, aby Hester šla do Londýna, vstoupila na Královskou akademii umění a studovala herectví pořádně, když má k tomu chuť. Ale to Hester udělat nechtěla. Ten útěk k divadlu byl ve skutečnosti jen gestem. Nechtěla doopravdy studovat divadelní role a věnovat se hereckému povolání vážně. Chtěla jen dokázat, že dovede stát na vlastních nohou. Každopádně se ji Argylovi nepokoušeli nijak omezovat a dali jí docela slušnou rentu.“

„To udělali rozumně,“ ocenil MacMaster. „A také měla tu hloupou milostnou aféru s členem společnosti, který byl už ve středních letech. Nakonec sama poznala, že v něm není nic dobrého. Přijela paní Argylová, urovnala to s ním a Hester se vrátila domů.“

„Dostala za vyučenou, říkávalo se za mých mladých let,“ poznamenal MacMaster. „Ale to pochopitelně nemá nikdo rád, když dostane za vyučenou. Ani Hester se neradovala.“

Donald Craig dychtivě pokračoval: „Stále v sobě cítila plno potlačovaného odporu; tím hůře, že musela vskrytu duše přiznat —

možná i otevřeně — že matka měla pravdu: jako herečka se neuplatnila a muž, kterému věnovala svoji náklonnost, nestál za nic. Kromě toho ho doopravdy ráda neměla. Ale — ‚maminka nejlépe ví‘ — to mladé vždy dopaluje.“

„Ano,“ skočil mu do řeči MacMaster. „To byla jedna z chyb chudinky paní Argylové, přestože takto na to nikdy nepomyslela. Ona měla téměř vždy pravdu, ona věděla vše nejlépe. Kdyby patřila k tomu druhu žen, které dělají dluhy, ztrácejí klíče, zmeškávají vlaky, dopouštějí se pošetilostí a druzí jim musí pomáhat, celá její rodina by ji měla raději. Je to smutné a kruté, ale takový máš život. A ona nebyla ženou dost mazanou, aby lstí prosadila svou. Byla samolibá, měla radost z vlastní síly a úsudku, a příliš, příliš sebou jistá. A to se velmi špatně snáší, když je člověk mladý.“

„Já vím,“ přisvědčil Donald Craig. „Plně to uznávám. Právě proto, že vše tak dobře chápu, mám pocit — uvažuji —“ Zarazil se.

MacMaster řekl jemně:

„Bude lépe, když to za tebe dopovím, že ano, Done? Bojíš se, že to byla tvoje Hester, která vyslechla hádku mezi matkou a Jackem, a pod dojmem toho, co slyšela, v návalu odporu proti autoritě a matčině povznesené domněnce o vlastní vševědoucnosti vešla do pokoje, zvedla pohrabáč a zabila ji. To je to, čeho se bojíš, že ano?“

Mladý muž nešťastně přikývl.

„Nejsem si jist. Nevěřím tomu, ale — připouštím, že se to mohlo stát. Hester nemusela rozvažovat a odhodlávat se k... Myslím, že je na svá léta nedospělá, nevyhraněná, náchylná ke stavům zmatenosti. Probírám stále tu rodinu a mám pocit, že nikdo z nich by pravděpodobně něco takového neudělal — dokud nedojdu k Hester. A tu — tu si nejsem jist.“

„Chápu,“ přisvědčil doktor MacMaster. „Ano. Chápu.“

„Já ji opravdu neviním,“ dodával Don Craig rychle. „Možná že to ubohé dítě opravdu nevědělo, co dělá. Nemohu to nazvat vraždou. Byl to jen čin z emočního odporu, vzpoury, z touhy po svobodě, z přesvědčení, že nikdy nebude volná dokud — dokud tu bude její matka.“

„A na tom posledním je asi dost pravdy,“ souhlasil MacMaster. „Je to jediný motiv, který tam je, a to motiv poněkud zvláštní. Není

takový, aby vypadal přesvědčivě v očích zákona. Touha po volnosti. Po osvobození z vlivu silnější osobnosti. Jen proto, že nikdo z nich nedědí smrtí paní Argylové velkou část peněz, muže zákona nenapadne, že měli motiv. Ale jsem toho názoru, že i finanční kontrola byla převážně v rukou paní Argylové prostřednictvím jejího vlivu na správce fondu. Ano, její smrt je všechny osvobodila, nejen Hester, milý hochu. Osvobodila Lea, aby se mohl oženit s jinou. Osvobodila Mary, aby se mohla starat o manžela tak, jak si přála, osvobodila Mickyho, aby žil vlastní život po svém. Dokonce i ta tmavá kočka — Tina — která sedí v knihovně, mohla zatoužit po svobodě.“

„Musel jsem si s tebou přijít pohovořit,“ přiznával Donald. „Musel jsem vědět, co si myslíš, zda máš dojem, že — že by to mohla být pravda.“

„O Hester?“

„Ano.“

„Mohla by to být pravda,“ řekl pomalu MacMaster. „Ale nevím, jestli tomu tak je.“

„Domníváš se, že se to mohlo stát právě tak, jak říkám?“

„Ano. To, co si myslíš, není přitažené za vlasy a může to vypadat docela pravděpodobně. Ale vůbec to není jisté, Donalde.“

Mladý muž se s povzdechem zachvěl.

„Ale v tom musí být jasno, Maku. To jediné, podle mého názoru, je nutné. Musím to *vědět*. Jestli mi to Hester řekne, jestli mi to řekne sama, pak — pak bude vše v pořádku. Vezmeme se co možná nejdříve a postarám se o ni.“

„Ještě dobře, že tě nemůže slyšet vrchní inspektor Huish,“ konstatoval suše MacMaster.

„Obyčejně jsem občan dbalý zákonů,“ řekl Donald, „ale víš sám, Maku, velmi dobře, jak se u soudu dívají na psychologické případy. Podle mého názoru to byla nešťastná náhoda, ale ne případ chladnokrevné nebo dokonce — za nám známých okolností — prchlivé vraždy.“

„Ty to děvče miluješ,“ poznamenal suše MacMaster.

„Nezapomeň, že s tebou mluvím důvěrně.“

„Rozumím,“ ujistil ho stroze doktor MacMaster.

„Říkám jen, že vše společně překonáme, jestli mi to Hester poví a budu o tom vědět. Ale musí mi to říci. Nemohu žít dál v nejistotě.“

„Chceš říci, že nejsi ochoten se s ní oženit, kdyby vražda zůstala nevyjasněna?“

„Ty bys na mém místě byl?“

„Nevím. Kdyby se to v mládí přihodilo mně a já tu dívku miloval, byl bych pravděpodobně přesvědčen, že je nevinná.“

„Nezáleží tolik na vině nebo nevině, ale na tom, že to musím vědět.“

„A kdyby matku zabila, jsi ochoten se s ní oženit a — jak se říká — šťastně žít dál?“

„Ano.“

„Tomu nevěř!“ vrtěl hlavou MacMaster. „Budeš uvažovat, jestli hořká chuť tvé kávy je způsobena jen kávou, a myslet na to, že ten pohrabáč v roštu je pořádně velký. A ona pozná, že přemýšlíš. Ne, to nepůjde...“

Desátá kapitola

„Jsem přesvědčen, pane Marshall, že uznáváte moje důvody, pro něž jsem vás pozval na tuto schůzku.“

„Ano, ovšem,“ řekl pan Marshall. „Buďte si jist, pane Argyle, kdybyste ji vy nenavrhl, přišel bych sám a požádal o ni. Oznámení se dnes objevilo ve všech ranních novinách a není pochyby, že se tisk začne o případ ještě více zajímat.“

„Někteří novináři nám už volali a žádali o rozhovor,“ poznamenala Mary Durrantová.

„Nu právě, podle mého se to jedinež dalo čekat. Radil bych vám, abyste zaujali stanovisko, že k tomu nemáte co říci. Máte přirozeně radost a jste vděční, ale raději o tom nebudete hovořit.“

„Vrchní inspektor Huish, který byl tehdy případem pověřen, požádal, aby mohl zítra dopoledne přijít a pohovořit si s námi,“ poznamenal Leo.

„Ano. Ano, obávám se, že případ bude muset být částečně obnoven, ačkoliv si opravdu nedovedu představit, jak by mohla policie dojít k nějakému určitému závěru. Minula přece už dvě léta, a jestliže si lidé tehdy mohli na něco vzpomenout — mám na mysli lidi z vesnice — teď už to bude zapomenuto. Je to samozřejmě velká škoda, ale co se dá dělat.“

„Podle všeho je to zcela jasná záležitost,“ připojila se k hovoru Mary Durrantová. „Před zloději byl dům bezpečně zavřen. Přišel-li však někdo za maminkou s nějakým naléhavým problémem a tvářil se jako přítel, nebo se s ní dokonce dobře znal, jsem přesvědčena, že takového člověka by dovnitř pustila. Tady tatínek slyšel po sedmé hodině zvonek.“

Marshall obrátil tázavě k Leovi hlavu.

„Ano, myslím, že jsem tak vypovídal,“ odpověděl Leo. „Teď už si samozřejmě nemohu jasně vzpomenout, ale tehdy jsem měl dojem, že slyším zvonek. Byl jsem připraven jít dolů, ale vtom ke mně dolehl zvuk otvíraných a zavíraných dveří. Hlasy slyšet nebylo a je vyvoloučeno, aby se někdo násilně domáhal vstupu nebo se choval nepřístojně. Asi bych to byl zaslechl.“

„Bohužel, víme ze zkušenosti, že je mnoho podvodníků, kteří získávají vstup do domů věrohodným vyprávěním o nouzi, a pak, až se dostanou dovnitř, mají v úmyslu přepadnout domácího a zmizet s penězi. Ano, musíme zřejmě předpokládat, že se to tak opravdu stalo.“

Mluvil přesvědčivě. Přitom se rozhlížel po malém shromáždění, pečlivě je pozoroval a každého si zaznamenával do své puntičkářské paměti. Hezkou Mary Durrantovou, ženu bez přílišné představitivosti, klidnou, mírně povznesenou, zřejmě sebejistou, a za ní na pojízdném křesle jejího manžela. Inteligentní chlapík ten Filip Durrant, pomyslel si Marshall. Mohl toho hodně vykonat a přivést to daleko, jen kdyby neměl — jak se říká — tak špatný nos ve všech obchodních podnikáních. Marshalla napadlo, že to vše nebere tak klidně jako jeho manželka. Jeho oči hleděly ostražitě a hloubavě. Asi chápal lépe než kdokoliv jiný důsledky celé záležitosti. Je však možné, že třeba Mary Durrantová nebyla tak klidná, jak vypadala. Už jako dívka dovedla vždy skrývat své city, natož teď, jako dospělá žena.

Vtom se Filip Durrant lehce pohnul v křesle a své bystré inteligentní oči upřel s jemným úsměskem na právníka. Mary prudce otočila hlavu. Pohled, plný zbožňování, kterým se zadívala na manžela, advokáta téměř ohromil. Samozřejmě věděl, že Mary Durrantová je oddanou manželkou, ale vždy ji pokládal za klidné, nevýbojné stvoření, bez vášně, bez velké náklonnosti nebo nelibosti, proto ho to náhlé odhalení překvapilo. Takový měla tedy vztah k tomuto člověku? A pokud se týkalo Filipa Durranta, nevypadal spokojeně. Má strach z budoucnosti, pomyslel si Marshall. Nu, mohl by mít!

Naproti právníkovi seděl Micky. Mladý, hezký, zatrpklý. Proč tak zahořkl, napadlo Marshalla jen tak mimochodem. Neudělalo se vždy pro něho vše? Proč se musel tvářit jako někdo, kdo byl stále proti celému světu? Vedle něho seděla Tina, vypadající spíše jako malá, elegantní černá kočka. Velmi tmavá, s jemným hlasem, velkým a temným očima a ladnými pohyby. Byla klidná, nebo se za klidem skrývala vznětlivost? Marshall toho věděl o Tině velmi málo. Přijala místo knihovnice v okresní knihovně, které jí navrhla paní Argylová. Měla v Redmynu byt a jezdila domů na soboty a neděle. Zřejmě poddajný a spokojený člen rodiny. Ale člověk nikdy neví.

Každopádně se jí to netýkalo, nebo nemělo by. Toho večera zde nebyla, i když ve skutečnosti je Redmyn vzdálen pouhých dvacet pět mil odtud. Přesto se to asi opravdu Tiny a Mickyho netýkalo.

Marshall zavadil rychle pohledem o Kirsten Lindstromovou, která ho už chvíli pozorovala. V jejím chování si povšiml určité bojovnosti. Dejme tomu, napadlo ho, že to byla ona, která se rozzuřila a napadla svoji zaměstnavatelku. Opravdu by ho to nepřekvapilo. Ve skutečnosti člověka už nic nepřekvapuje, když je řadu let u soudu. V moderní hantýrce měli pro takové typy výraz „ušlápnutá stará pan-na“. Závistivá, žárlivá, vždy všemi sužovaná vychovatelka. Ano, ta slova ji vystihovala. A jak by se vše na ni hodilo, pomyslel si poněkud nevhodně pan Marshall. Opravdu, velmi by se to hodilo. Cizinka — nikdo z rodiny. Byla by však Kirsten Lindstromová úmyslně falešně obvinila Jacka, kdyby slyšela hádku, a využila tak příležitosti? Tomu už šlo hůře uvěřit, protože Kirsten Lindstromová Jacka zbožňovala. Vždy přece měla děti ráda. Ne, tomu by o ní uvěřit nemohl. Škoda, protože — ale nebylo by správné, aby nechal své myšlenky unášet tímto směrem.

Jeho pohled přešel na Lea Argyla a Gwendu Vaughanovou. Dosud neoznámili své zasnoubení. Rozumné rozhodnutí. Sám jim to ostatně v dopise naznačil. Je více než pravděpodobné, že se jejich vztah stal místním veřejným tajemstvím a policii jistě neušel. Vždyť tohle mohlo být pro ně pravým vyřešením. Takových podobných případů bylo! Manžel, manželka a jiná žena. V tomto případě však Marshall nemohl uvěřit, že by Leo Argyle napadl svou paní. Vždyť znal Lea Argyla řadu let a měl o něm to nejvyšší mínění. Intelektuál, člověk s vroucím citem, sečtělý a s vyšším filozofickým pohledem na život. Nebyl typem člověka, který by zavraždil manželku pohrabáčem. Avšak možná, v určitém věku, když se člověk zamiluje — ale ne! To je námět pro noviny. Hezké čtení pro celou Británii třeba na neděli! Opravdu by si člověk nemohl představit Lea...

A co ta žena? Mnoho toho o Gwendě Vaughanové nevěděl. Pozoroval její plné rty a vyvinutou postavu. Byla do Lea zamilovaná — dobrá. Ach ano, pravděpodobně ho milovala už dlouhou dobu. A co rozvod — uvažoval. Co by říkala paní Argylová — rozvodu? Nebyl si jist, ale myslel, že by se ten nápad Leu Argylovi, který měl zasta-

ralé názory, nezamlouval. Nevěřil, že by Gwenda Vaughanová byla tajnou milenkou Lea Argyla, byť by to vše tím spíš mohlo být pravděpodobnější. Jestliže Gwenda Vaughanová využila příležitosti zbavit se paní Argylové a měla jistotu, že na ni nepadne podezření — zaváhal, než začal přemýšlet dál. Obětovala by ona Jacka bez výčitek svědomí? Opravdu si nemohl vzpomenout, že by kdy měla Jacka příliš v lásce. Jackovo kouzlo na ni nepůsobilo. A ženy — Marshall to věděl až moc dobře — bývají nemilosrdné. Proto nemohl vyloučit ani Gwendu Vaughanovou. Je však pochybné, zda policie získá po tak dlouhé době nějaký důkaz. Neměl ani tušení, jaký důkaz by proti ní mohl být. Byla toho dne v domě, většinu doby trávila s Leem v knihovně, v kritickou dobu mu popřála dobrou noc, rozloučila se a odešla po schodech dolů. Není nikoho, kdo by mohl s určitostí vyvrátit, zda neodbočila do pokoje paní Argylové, nevzala pohrabáč a zezadu nepřistoupila k nic netušící ženě, skloněné nad papíry na psacím stole. A pak, když se paní Argylová bez výkřiku skácela, zbývalo pouze Gwendě Vaughanové pohrabáč zahodit, vyjít hlavními dveřmi a jít jako obyčejně domů. Nedovedl si představit, jak by bylo možné, aby policie nebo někdo jiný vypátrali, zda to tak udělala.

Jeho zraky zamířily k Hester. Hezké dítě. Ne, ne hezké, ale opravdu krásné. Byla to poněkud zvláštní, až nepříjemná krása. Měla v sobě něco nespoutaného a divokého. Ano, člověk mohl ve spojitosti s ní použít slova rozervaná. Proč byla tak zoufalá? Jaké měla důvody? Tehdy utekla hloupě k tomu divadlu a hned měla pošetilé pletky s nežádoucím chlapíkem; pak to rozumně uznala, vrátila se s paní Argylovou domů a opět se uklidnila. Přesto by nemohl bezpečně Hester vyloučit, protože nevěděl, co se v její duši děje a co by mohla provést v takovém zvláštním okamžiku rozervanosti. Ale policie by to také nevěděla.

Vskutku, uvažoval Marshall, podle všeho bylo velmi nepravděpodobné, že by tu policie mohla něco dělat, i kdyby dospěla k určitému názoru, kdo v tom měl prsty. To je na té celé situaci uspokojivé. Uspokojivé? Trochu sebou trhl, když to slovo domyslel. Nemýlí se? Byla slepá ulička opravdu řešením celé záležitosti? Uvažoval, zda Argylovi sami znají pravdu. Zamítl to. Neznali ji. Ovšem, až na

jednoho z nich, který ji pravděpodobně znal příliš dobře... Nepříjemné. Ano, ano, velmi nepříjemná situace.

Všechny tyto úvahy netrvaly příliš dlouho. Pan Marshall se probral ze svého malého zadumání a všiml si, že se Mickyho oči na něho výsměšně upírají.

„Tak to je váš názor, že pane Marshalle?“ spustil Micky. „Někdo cizí, neznámý vetřelec, špatný charakter, který vraždí a loupí a pak úspěšně zmizí?“

„Zdá se,“ odpověděl Marshall, „že to tak budeme muset přijmout.“

Micky se zvrátil do křesla a rozesmál se.

„To je historka pro nás a té se musíme držet, že?“

„Nu, ano, Michaeli, to je má rada.“ V hlase pana Marshalla zřetelně zazněl varovný tón.

Micky pokynul hlavou.

„Rozumím, to radíte vy. Ano. Ano, řekl bych, že máte zcela pravdu. Ale vy tomu nevěříte, že ne?“

Pan Marshall se na něho velmi chladně podíval. Je to potíž s lidmi, kteří nemají smysl pro diskrétnost. Naléhají, aby se vyslovilo něco, o čem je mnohem lépe nemluvit.

„Proč ne?“ odpověděl. „Jaký by to mělo smysl? To je moje mínění.“

V konečném tónu jeho hlasu bylo hodně vyčítavosti. Micky se rozhlédl kolem.

„Co si myslíme my všichni?“ zeptal se společnosti. „Nu, Tino — má milá, díváš se jako obvykle docela přezíravě. Nic tě nenapadá? Nějaká, abych tak řekl, zákonem nepodložená verze? A ty Mary? Neřekla jsi mnoho.“

„Samozřejmě — souhlasím s panem Marshallem,“ ozvala se Mary trochu ostře. „Jaké zde může být jiné řešení?“

„Filip s tebou nesouhlasí,“ zaútočil Micky.

Mary se rychle otočila a podívala se na manžela. Filip Durrant ho klidně usadil:

„Raději bys měl držet jazyk za zuby, Micky. Hodně řečí nikdy neprospělo, zvláště když je někdo v úzkých. A my jsme v úzkých.“

„Tak nikoho nic nenapadá, že ne?“ začal znovu Micky. „Dobrá. Budiž! Ale myslíme na to všichni trochu až dnes večer půjdeme spát. Mohlo by to být prospěšné, rozumíte. Konečně, člověk by rád věděl, na čem je. Takhle vy, Kirsty, nevíte něco? Vy obvykle víte. Pokud si vzpomínám, vždy jste věděla, co se děje, ačkoliv k vašemu dobru řeknu, že jste nikdy moc nemluvila.“

Kirsten Lindstromová důstojně odvětila:

„Podle mého mínění, bys měl být, Micky, zticha. Pan Marshall má pravdu. Mnoho řečí škodí.“

„Mohli bychom hlasovat,“ navrhl Micky. „Nebo napište jméno na kousek papíru a hod'te lístek do klobouku. To by bylo zajímavé dozvědět se, pro koho se hlasovalo, že?“

Tentokrát se Kirsten Lindstromová ozvala hlasitěji.

„Přestaň už! Nebud' tím hloupým bezohledným malým hochem, jakým jsi býval. Teď jsi přece dospělý.“

„Jen jsem navrhl, abychom na to mysleli,“ řekl Micky zaraženě.

„Budeme na to myslet,“ ujistila ho Kirsten Lindstromová.

A její hlas zněl roztrpčeně.

Jedenáctá kapitola

I.

Nad Slunným vrchem se rozprostřela noc.

Pod ochranou jeho zdí se odebralo sedm lidí ke spánku, ale nikdo z nich nespál dobře...

Od té doby, co byl Filip Durrant nemocen a ztratil schopnost se pohybovat, nacházel stále více útěchu v činnosti duševní. Jako vysoce inteligentní člověk si nyní uvědomoval, že se mu jedině prostřednictvím jeho důvtipu otvírá východ z nouze. Někdy se bavíval tím, že na vhodné podněty předvídal reakce lidí kolem sebe. Co často řekl a udělal, nebyl projev přirozený, ale záměrný, jednoduše motivovaný a určený k sledování vyvolané odezvy. Hrál takový druh hry; když dostal předvídanou odpověď, zaznamenal si pro sebe bod.

Výsledkem této zábavy bylo, že se stal — snad poprvé ve svém životě — pronikavým pozorovatelem rozdílnosti a opravdovosti lidské bytosti.

Lidé jako takoví ho dříve příliš nezajímali. Ty, v jejichž kruhu žil nebo se kterými se setkal, měl nebo neměl rád, bavili ho nebo nudili. Býval vždy mužem činu, ne ducha. Ve své nemalé obrazotvornosti se zabýval vymýšlením různých způsobů vydělávání peněz. Všechny tyto plány měly zdravé jádro, ale pro naprostý nedostatek obchodního ducha nevedly k ničemu. Na lidi se až dosud díval jako na šachové figurky. Ted, když ho nemoc vytrhla z dřívějšího aktivního života, musel je brát tak, jak byli.

Začalo to v nemocnici. Tam vzniká láska k sestrám a utajované spory s drobnými nemocničními strastmi násilně upoutávají pozornost, protože se nenaskytuje nic jiného, čím by se člověk zabýval. A teď se to jemu stalo trvalým zvykem. Lidé — to bylo opravdu vše, co mu dnes život dával. Jen lidé. Sledovat je, poznávat a dělat závěry. Vyzkoumat, jaká je příčina jejich skutků, a ověřovat si, zda se nemýlí. Opravdu, to by mohlo být i tady velmi zajímavé...

Právě toho večera, když seděl v knihovně, si uvědomil, jak málo toho skutečně věděl o rodině své ženy. Jací ve skutečnosti byli? Měl na mysli jejich nitro — zevnějšek znal dost dobře.

Podivné, jak málo víte o ostatních lidech. Dokonce i o vlastní ženě!

Podíval se zamyšleně na Mary. Kolik toho opravdu o ní věděl?

Zamiloval se do ní, protože se mu líbil její hezký zevnějšek a klidné, vážné chování. Navíc měla peníze a na tom mu také záleželo. Byl by si hodně rozmyslel sňatek s dívkou bez groše. Vše mu velmi vyhovovalo, a tak se s ní oženil. Škádlił ji a říkal jí Polly. Měl radost z jejího rozpačitého pohledu, když si z ní dělal žerty, což neměla ráda. Ale co opravdu o ní věděl? Na co myslela a co cítila? Věděl jistě, že ho miluje nade vše hlubokou, vášnivou oddaností. Při pomýšlení na tuto oddanost sebou trochu neklidně zavrtěl, pohnul rameny, jako kdyby chtěl setřást nějaké břemeno. Je to dobrá vlastnost u ženy, když se jí můžete zbavit na devět až deset hodin denně. Jak hezké, vracíte-li se k ní domů. Ale teď jí měl dost; byl stále pozorován, úzkostlivě ošetřován a hýčkán. Proto prudce zatoužil, aby ho Mary aspoň trochu zanedbávala. Jak by mu to prospělo... Musel si hledat cesty k úniku.

Duševní cesty — protože jiné nebyly možné. Musel uprchnout do vysněných říší své fantazie nebo se uchýlit k úvahám.

Úvaha — například taková, jako: Kdo byl zodpovědný za smrt tchyně? Neměl svou tchyni rád a ona neměla ráda jeho. Nechtěla, aby se s Mary vzali (chtěla vůbec, aby se Mary vdávala? — napadlo ho), ale nebyla schopna tomu zabránit. Začali šťastný a nezávislý život — a pak se vše nějak zkazilo. Začalo to tou Jihoamerickou společností — potom podnikem pro součástky k jízdním kolům — oba nápady byly velmi dobré, ale jejich financování neuvážil dobře — nakonec dovršila pohromu argentinská dopravní stávka. Všechno čistě smůla, ale měl takový pocit, že za to byla zodpovědná paní Argýlová. Nepřála si, aby měl úspěch. Pak přišla jeho nemoc. Vypadalo to, jako kdyby bylo jejich jediným východiskem vrátit se a žít na Slunném vrchu, kde měli srdečné přivítání jisté. Nebylo by mu na tom zvlášť záleželo. Člověku, který se stal mrzákem a jen polovičným mužem, mohlo být jedno, kde žije — ale Mary na tom záleželo.

Nu, dobrá — nemuseli žít na Slunném vrchu věčně. Paní Argylová byla zavražděna. Správcové fondu zvýšili Mary její podíl, a tak se opět postavili na vlastní nohy.

Nad smrtí paní Argylové nepociťoval zvláštní lítost. Bylo by ovšem příjemnější, kdyby zemřela na zápal plic nebo na něco takového v posteli. Vražda je vždy ošklivá záležitost, navíc ten rozruch okolo s křiklavými titulky v novinách. Ve srovnání s jinými případy se tato vražda celkem „uspokojivě“ vyřešila — pachatel měl zřejmě o kolečko víc, a tak se dala slušně vysvětlit psychologicky. Navíc to nebyl vlastní bratr Mary, nýbrž jedno z těch „adoptovaných dětí“, které v důsledku dědičných vlastností propadnou zkáze. Ale teď to tak docela v pořádku není. Zítra přijde vrchní inspektor Huish a se svým jemným západním přízvukem v hlase bude klást otázky. Někdo by se snad měl zamyslet nad odpověďmi...

Mary si kartáčovala před zrcadlem dlouhé, světlé vlasy. Její klidná lhostejnost ho poněkud dráždila. Neodolal a zeptal se:

„Máš na zítřek svůj příběh připravený, Polly?“

Udiveně se k němu obrátila.

„Přijde přece vrchní inspektor Huish. Znovu se tě bude ptát, co jsi dělala ten večer 9. listopadu.“

„Ach, já vím. To už je teď tak dlouho. Člověk si to sotva může pamatovat.“

„Ale on může, Polly. V tom je ten vtip. On může. Má to všechno někde zapsáno v malém, hezkém policejním notesu.“

„Tak? Oni si takové věci schovávají?“

„Pravděpodobně si schovávají všechno trojmo na deset let! Nu, to co jsi dělala, je velmi jednoduché, Polly. Nedělala jsi nic. Byla jsi se mnou v tomto pokoji. Na tvém místě bych se nezmiňoval, že jsi odešla mezi sedmou a půl osmou.“

„Ale to jsem šla jen do koupelny. Konečně,“ hájila se Mary, „do koupelny musí jít každý.“

„Ale tehdy jsi mu o tom faktu neřekla. Pamatuji si to.“

„Asi jsem na to zapomněla.“

„Domníval jsem se, že to byl třeba pud sebezáchovy. Každopádně budu za tebou stát. Byli jsme zde spolu a hráli karty od půl

sedmé až do doby, kdy Kirsten ztropila poplach. To je naše výpověď a musíme se jí držet.“

„Výborně, drahoušku,“ souhlasila klidně a bez zájmu.

V duchu se divil: „Nedovede si to představit? Nedovede pochopit, že v tom vězíme až po krk na bůhvíjak dlouhou dobu?“

Naklonil se k ní.

„Víš, to je zajímavé... Ty nechceš vědět, kdo ji zabil? Všichni víme — v tom měl Micky docela pravdu — že je to jeden z nás. Nezájímá tě kdo?“

„Nebyla jsem to já nebo ty...“, odpověděla Mary.

„A to je vše, co tě zajímá? Polly, jsi úžasná.“

Lehce se začervenala.

„Nechápu, co je na tom divného?“

„Ne, vidím, že nechápeš... Nu, se mnou je to jiné. Já jsem zvědavý.“

„Asi to nikdy nebudeme vědět. Ani nevěřím, že by policie někdy něco vypátrala.“

„Snad ne. Určitě toho budou mít zatraceně málo, oč by se opřeli. Ale my jsme v poněkud jiném postavení než policie.“

„Jak to myslíš, Filipe?“

„Nu, známe vše tak trochu odjinud. Známe tu naši malou skupinku z vnitřní stránky — a máme docela dobrou představu, co se s nimi děje. Každopádně bys ji měla mít aspoň ty. Vyrostla jsi se všemi. Tak řekni svoje mínění. Kdo myslíš, že to byl?“

„Nemám ponětí, Filipe.“

„Tak jen uvažuj!“

Mary břitce odsekla:

„Nechci vědět, kdo to udělal. Dokonce bych na to raději ani nemyslela.“

„Jsi pštros,“ řekl jí manžel.

„Já vážně nechápu smysl toho dohadování. Je přece lepší, když nebudeme nic vědět. Pak můžeme žít dál jako dříve.“

„Ó ne, nemůžeme. V tom se, děvče, mylíš. Zlo už zapustilo kořeny.“

„Co tím chceš říci?“

„Nu, podívej se na Hester a jejího hochu — vážného mladého doktora Donalda. Hezký člověk, seriózní, utrápený. Nechce připustit myšlenku, že to opravdu udělala — ale ve skutečnosti také není přesvědčený o opaku. A tak ji úzkostlivě pozoruje, když si myslí, že o tom neví. Ona však o tom dobře ví. Tak to máš! Snad to udělala — měla bys o tom něco vědět lépe než já — ale jestli to neudělala, co k čertu může dělat se svým mládcem? Stále opakovat: ‚Prosím, já ji nezabila.‘ To už mu stejně řekla.“

„Filipe, opravdu mám dojem, že si ledacos představuješ.“

„Ty si zato nedovedeš představit nic, Polly. Podívej se na toho chudáka Lea. Asi mu s Gwendou nezazvoní svatební zvony. Ona je z toho hrozně rozrušená. Copak sis toho nevšimla?“

„Stejně nechápu, proč se otec chce ve svém věku ženit.“

„On to ví dobře. Ale také chápe, že odstranění překážky v jeho milostném vztahu s Gwendou by se dalo pokládat pro ně oba za prvotřídní motiv k vraždě. Jak nepříjemné!“

„To je fantastické, domnívat se — třeba jen na okamžik — že by tatínek zabil maminku. Něco takového se nestává.“

„Ale stává. Čti noviny!“

„Ne v našich kruzích.“

„Vražda není jen pro proletáře, Polly. Dále je tu Micky. Něco ho pořádně trápí. Je to podivínský a zatrpklý mladík. Tina vypadá upřímně, bezstarostně a poctivě. Jen někdy bývá trochu škrobená. A pak zde máme chudinku starou Kirsty —“

Tvář Mary trochu ožila.

„Nu — a to by mohlo být rozluštění!“

„Kirsty?“

„Ano. Konečně, je tu cizinkou. A mám dojem, že poslední rok nebo dva trpěla silnými bolestmi hlavy... Je mnohem pravděpodobnější, že by to mohla udělat ona než kdokoliv z nás.“

„Chudák,“ řekl Filip. „Nechápeš, že stejně uvažuje i ona sama? Obává se, že všichni budeme souhlasit s touto myšlenkou. Bylo by to nejvhodnější, protože není členem rodiny. Nevšimla sis dnes večer, jak vypadala utrápeně? A je v téže situaci jako Hester. Co může říkat nebo dělat? Prohlásit nám všem: ‚Já jsem svou přítelkyni a zaměstnavatelku nezabila!‘ — ? Jakou cenu může mít takové prohlášení? Je

to pro ni větší peklo než pro kohokoliv jiného... Protože je sama. Bude v duchu probírat každé slovo, které kdy řekla, každý nevlídný pohled, kterým se na tvoji matku podívala — a bude si myslet, že toho použijeme proti ní. Není v její moci dokázat svou nevinu.“

„Byla bych ráda, kdyby ses uklidnil, File. Konečně, co my můžeme dělat?“

„Pokusit se vypátrat pravdu.“

„Ale jak bychom mohli?“

„Jsou různé způsoby. Rád bych to zkusil.“

Mary zneklidněla.

„Jaké způsoby?“

„Dá se třeba ledacos říci — a pozorovat potom lidi, jak zareagují... Člověk by mohl něco vymyslet...“, odmlčel se a usilovně přemýšlel, „něco, co by mělo význam pro viníka, ale ne pro nevinného...“ Opět mlčel a hlavou se mu honily myšlenky. Pak se na ni obrátil s dotazem: „Nechceš pomoci nevinným, Mary?“

„Ne.“ To slovo zaznělo jako výbuch. Přistoupila k němu a klekla si k jeho židli. „Nechci, aby ses do toho všeho pletl, File. Nezačínej s nějakými řečmi a kladením nástrah. Nech to být. Ach, proboha, nech to *být!*“

Filip zvedl obočí. „No — no,“ chlácholil ji a jeho ruka spočinula na hladkých zlatých vlasech.

II.

Michael Argyle se neklidně převaloval a hleděl do tmy. Jeho myšlenky se stále točily kolem dokola jako veverka v kleci a bloudily minulostí. Proč na ni nemohl zapomenout? Proč musel s sebou po celý svůj život vléci minulost? A vůbec, co na tom záleželo? Proč si musel tak jasně pamatovat na zatuchlý, a přitom veselý pokoj v londýnské špinavé uličce? Na sebe — jak mu říkali „náš Micky“. Na nedbalé vzrušující prostředí! Legraci na ulicích! Kamarádství s ostatními kluky! Na svou matku se zářivě zlatými vlasy (laciný přeliv, pomyslel si rozumem dospělého), na její náhlé záchvaty zuřivosti (samozřejmě gin), kdy se na něho vrhla a ztloukla ho, a na její nespoutané veselí, když měla dobrou náladu. Ty vynikající ryby se smaženými brambůrkami k večeři, po nichž vždy zpívala písničky — sen-

timentální balady. Někdy chodívali do kina. Také měl samozřejmě „strýčky“ — tak jim musel říkat. Jeho vlastní táta ho nechal na holičkách dřív, než si ho mohl zapamatovat... Ale maminka nedopustila, aby na něho příležitostný strýček vztáhl ruku. „Dej Mickymu pokoj,“ okřikovala je.

A pak nastal ten rozruch s válkou. Nálety, Hitlerovy bomby — varovné sirény. Jako když mňoukají kočky! Schovávali se v tunelu podzemní dráhy a někdy tam zůstávali přes noc. Taková legrace! Sešla se tam celá ulice s obloženými chleby a lahvemi piva. A vlaky projížděly prakticky celou noc. To byl život, panečku! V samém víru událostí!

A pak se dostal sem — na venkov. K smrti nudné místo, kde se nikdy nic nedělo!

„Vrátíš se zpět, miláčku, až bude po všem,“ slíbila mu matka, ale tak lehce, jako kdyby to nemyslela vážně. Podle všeho jí na jeho odchodu nezáleželo. A proč nešla s ním? Mnoho dětí bylo evakuováno i s maminkami. Ale jeho matka jít nechtěla. Mířila do severní Anglie (jako obyčejně — se strýčkem — jmenoval se Hany!) pracovat do zbrojovky.

Měl to poznat už tehdy, i když se s ním tak vřele loučila. Ve skutečnosti o něho nestála... Gin, pomyslel si, o to stála, o gin a strýčky...

A on byl zde, zajatý, uvězněný, jedl neznámá jídla, která mu nechutnala, a chodil spát v šest hodin — neuvěřitelné! Obyčejně po hloupé mléčné večeři se suchary (mléko a suchary — brr!), ležel, nespál, plakal a schovával hlavu pod přikrývky. Naříkal pro mamku a domov. Tato žena to zavinila. Ona ho dostala a nenechala odejít. Hodně sladkých řečiček! Vždy ho nutila hrát hloupé hry. Něco však od něho chtěla. Něco, co se rozhodl jí nedat. Nevadí. Počká. Bude trpělivý. A jednoho dne — jednoho slavného dne, půjde *domů*. Domů do ulic, ke klukům a zářícím červeným autobusům, k podzemní dráze, k rybám a smaženým brambůrkům, k dopravnímu ruchu a místním kočkám — v duchu se toužebně toulal nesouvislým seznamem rozkoší. Musí počkat. Válka nemůže trvat věčně. Strčili ho do toho pitomého místa, zatímco padaly bomby na celý Londýn a polo-

vina města byla v plameni — jemine! To musel být žár, a těch zabítých lidí a řítících se domů!

V duchu viděl všechno v zářivých barvách.

Nevadí. Až bude po válce, vrátí se zpět k mamce. Ta bude překvapená, jak vyrostl.

Michael Argyle prudce vydechl a ve tmě se ozvalo tlumené zasupění.

Bylo po válce. Hitler a Musso dostali výprask... Některé děti se vracely. Ted' brzy... A pak se ona vypravila do Londýna, a když se vrátila, řekla, že zůstane na Slunném vrchu a bude jejím vlastním chlapečkem...

„Kde je moje mamka?“ zeptal se. „Zasáhla ji bomba?“

Kdyby ji zabila bomba — dobrá, to by nebylo tak zlé. To se stalo maminkám některých kluků.

Ale paní Argylová zavrtěla hlavou: „Ne —“ Tedy nebyla zabita. Ale má hodně těžkou práci a nemůže se dost dobře starat o dítě — tak nějak to vyznělo. Inu mazání medu kolem pusy, které nic neznamená... Jeho mamka ho neměla ráda, nechtěla, aby se vrátil — musel zůstat zde, navždy...

Potom slídlíval kolem a špicloval uši, až konečně něco zaslechl, jen zlomek hovoru mezi paní Argylovou a jejím manželem. „Byla až moc ráda, že se ho zbaví — nezáleželo jí na něm“ — a něco o stu librách. Tak to potom věděl — jeho matka ho prodala za sto liber...

Ponížení — bolest — nikdy to nemohl překonat... A ona ho koupila! Viděl ji nejasně jako vtělení moci, jako někoho, proti komu jeho nedorostlá síla byla bezmocná. Ale on vyroste, jednoho dne bude silný, bude mužem. A pak ji zabije...

Jakmile se takto rozhodl, hned se cítil lépe.

Později, když odešel do škol, nebylo to tak zlé. Ale nenáviděl prázdniny — kvůli ní! Všechno zařizovala, všechno plánovala, dávala mu veškeré možné dary. Vypadala vždy udiveně, protože on se choval tak odmítavě. Nenáviděl její líbání... A ještě později míval radost, když mařil její hloupé záměry, které s ním měla. Vstup do banky... Petrolejářská společnost... A to zas on ne. Půjde a najde si práci sám.

Studoval již na vyšší škole, když se pokusil vypátrat svoji matku. Dozvěděl se, že je několik let mrtvá — zahynula při autohavárii s mužem, který řídil vůz v nezřízeně opilém stavu...

Tak proč na všechno nezapomenout? Proč by se neměl mít dobře a nežívat života? Nevěděl, proč se mu to nedařilo.

A teď — co se stane teď? *Ona* byla mrtvá, že? Přemýšlel o tom, jak ho koupila za mizerných sto liber. Vzpomněl si, že si mohla koupit všechno — domy a vozy — a děti, protože nemohla mít vlastní. Tehdy v ní viděl „všemohoucího boha“.

Nu, nebyla. Stačila rána pohrabáčem do hlavy a byla mrtvolou jako každá jiná! (Jako ta zlatovlasá mrtvola při srážce aut na Great North Road...)

Už nežila, že? Proč se ještě trápit?

Co se to s ním dělo? Snad proto, že ji přestával nenávidět, když už nežila?

Tak to byla *smrt*...

Cítil se opuštěný bez své nenávisti — opuštěný a měl strach.

Dvanáctá kapitola

I.

Ve své ložnici, udržované v bezvadné čistotě, splétala si Kirsten Lindstromová plavé, prošedivělé vlasy do dvou neslušivých copů a chystala se ke spaní.

Byla usouzená a měla strach.

Policie nemá cizince ráda. Žila v Anglii tak dlouho, že se sama už necítila cizinkou. Ale to policie nemohla vědět.

Ten doktor Calgary — proč musel přijít a tohle jí udělat?

Po právu se tak stát muselo. Myslela na Jacka — a opakovala si, že se to po právu muselo stát.

Vzpomínala na něho tak, jak ho znala, když byl ještě malým chlapcem.

Vždy, ano, vždy byl lhářem a podvodníkem! Ale tak kouzelným a milým. Člověk mu jen odpouštěl a snažil se ho chránit před potrestáním.

Ten uměl lhát. To byla strašná pravda. Lhal tak dobře, že mu člověk věřil — že se nedovedl ubránit, aby mu nevěřil. Zkažený, krutý Jacko.

Doktor Calgary si asi myslel, že ví, o čem mluví! Ale doktor Calgary se mýlí. Místo, čas a alibi, opravdu! Něco takového si dovedl Jacko lehce opatřit. Nikdo ve skutečnosti neznal Jacka tak, jak ho znala ona.

Uvěřil by jí někdo, kdyby jim řekla, jaký vlastně Jacko byl? A teď — zítra, co se stane? Přijde policie. A každý je tak nešťastný, tak podezřívavý. Jeden pozoruje druhého... nejistý, čemu věřit.

A ona je měla všechny tak ráda... tak ráda. Věděla o nich víc, než mohl vědět kdokoliv jiný. Mnohem více než třeba paní Argylová. Protože paní Argylovou zaslepoval náruživý pocit mateřského vlastnictví. Byly to její děti — vždy je pokládala za vlastní. Ale Kirsten je viděla jako jednotlivce — jako je samotné — se všemi chybami a ctnostmi. Kdyby měla své vlastní děti..., možná že by k nim chovala stejně city. Ona však nepatřila k vysloveně mateřskému typu

žen. Ta největší část její lásky by patřila manželovi, kterého nikdy neměla.

Takovým ženám jako paní Argylová je těžko porozumět. Zblázněná do hromady dětí, které si присvojila, a s vlastním manželem jednala, jako kdyby byl vzduch. Dobrý člověk, opravdu jemný člověk, nemohlo být lepšího. Zanedbávaný — odstrčený. A paní Argylová, zaujatá příliš svými zájmy, si ani nepovšimla, co se jí děje před nosem. Ta sekretářka — hezké děvče a ženská každým coulem. Nu, ještě nebylo pro Lea tak pozdě — nebo bylo už teď pozdě? Ted' — když z hrobu, kde dosud odpočívala v pokoji, hledá vražda svého pachatele? Budou mít ti dva odvahu někdy se vzít?

Kirsten utrápeně vzdychla. Co se jim všem stane? Mickymu, který tak hluboce, až patologicky nenáviděl svou nevlastní matku. Hester, vnitřně rozpolcené, popudlivé, právě nyní, když našla klid a bezpečí u toho hezkého, usedlého mladého lékaře. A Leovi s Gwendou, kteří měli motiv. Ano, je nutno na to hledět zpříma, měli příležitost, jak si oba jistě uvědomují. Co bude s Tinou, tím drobným, jako kočka uhlazeným stvořením, a se sobeckou, chladnokrevnou Mary, která neprojevila lásku nikomu, dokud se nevdala.

Kdysi, vzpomínala Kirsten, ona sama oddaně milovala svoji zaměstnavatelku a obdivovala se jí. Nemohla se přesně upamatovat, kdy ji přestala mít ráda, kdy ji začala odsuzovat a objevovat její nedostatky. Byla tak jistá sama sebou, tak blahovolná a přitom tyranská — něco jako krácející živé ztělesnění „vševědoucí matky“. A ona ani nebyla opravdovou matkou! Kdyby někdy porodila dítě, zůstala by asi skromnější.

Ale proč pořád myslet na Ráchel Argylovou? Ráchel Argylová je mrtva.

Musí myslet na sebe — a na ostatní.

A na to, co se může stát zítra.

II.

Mary Durrantová se s leknutím probudila.

Měla sen — zdálo se jí, že je opět dítětem v New Yorku.

Jak podivné. Už léta si na tu dobu ani nevzpomněla.

Bylo překvapující, že si dovedla vůbec něco vybavit. Kolik měla let? Pět? Šest?

Zdálo se jí, že se zase vrátila z hotelu domů do bytu na periferii. Argylovi odpluli do Anglie a nakonec ji s sebou nevzali. Než si uvědomila, že se jí to jen zdálo, její srdce se naplnilo na chvíli zuřivou zlostí.

Jak to bylo tehdy úžasné. Vezla se autem, v hotelu jela výtahem do osmnáctého patra. Velké apartmá, báječná koupelna; objevovala, co je vše na světě, když je člověk bohatý! Kdyby zde mohla zůstat, kdyby to mohla mít — navždy...

Vlastně to vůbec nebylo těžké. Musela jen projevit trochu lásky — toť vše. Nebylo to pro ni tak snadné, protože neměla srdečnou povahu, ale dokázala to. A hle, zajistila si životní postavení. Bohatého otce s matkou, šatstvo, auta, lodi, letadla, čekající služebnictvo, drahé panenky a hračky. Pohádka se stala skutečností...

Škoda, že tam musely být také všechny ty ostatní děti. To způsobila samozřejmě válka. Nebo by k tomu stejně došlo? Ach, ta nenasytná mateřská láska! Jistě na tom bylo něco nenormálního, něco pudového.

Vždy pociťovala ke své nevlastní matce mírné pohrdání. Rozhodně nejednala moc moudře, když si vybrala zrovna takové děti. Nemanželské! Se zločinnými sklony, jaké měl Jacko. Nevyrovnanou Hester, divocha jako Micky a míšenku Tinu! Není divu, že se všechny špatně vydařily. Ačkoliv ve skutečnosti je nemohla vinit ze vzpurnosti. Ona sama byla vzpurná. Vzpomněla si na seznámení s Filipem, odvážným mladým pilotem, a na matčin zamítavý postoj. „Tyhle ukvapené sňatky! Počkej, až bude po válce.“ Ale ona nechtěla čekat. Měla právě tak pevnou vůli jako její matka a otec ji podporoval. Vzali se a válka brzy potom skončila.

Chtěla mít Filipa sama pro sebe — zbavit se matčina stínu. Utrpěla porážku — ale způsobil ji osud — ne matka. Nejprve Filipův finanční neúspěch a pak ta hrozná rána — polio a ochrnutí. Jakmile se Filipův stav zlepšil a mohl opustit nemocnici, museli přijet na Slunný vrch. Vypadalo to, že si tam budou nuceni zařídit svůj domov. Sám Filip to pokládal za nevyhnutelné, protože utratil všechny peníze a její příjem z fondu nebyl tak velký. Požádala o zvýšení, ale

bylo jí řečeno, že bude rozumné, když zůstanou nějakou dobu na Slunném vrchu. Ona však chtěla Filipa pro sebe, celého pro sebe, nechtěla, aby se stal posledním „z dětí“ Ráchel Argylové. Nechtěla ani vlastní dítě — chtěla jen Filipa.

Ale jak to vypadalo, ten sám s bydlením na Slunném vrchu souhlasil.

„Je to pro tebe pohodlnější,“ přemlouval ji. „A stále tam přicházejí lidé, ti mne rozptylují. Kromě toho, ve tvém otci vždy najdu dobrého společníka.“

Proč nechťel být jen s ní tak, jako ona chtěla být s ním? Proč stále toužil po společnosti jiných — jejího otce nebo Hester?

A Mary cítila, jak ji ovanula vlna malicherného vzteku, že by matka jako vždy měla po svém.

Ale neměla — zemřela.

A teď se zase znovu všechno vyhrabe. Proč, ach, proč?

A proč se Filip o to vše zajímá? Vyptává se a snaží se něco vypatrat. Vždyť se plete do něčeho, po čem mu nic není!

Klade nástrahy...

Jaké nástrahy?

III.

Leo Argyle sledoval ranní světlo, naplňující pokoj mdlým šedivým svitem.

Všechno velmi pečlivě promyslel. Bylo mu to naprosto jasné — věděl přesně, co na ně čeká, na něho i Gwendu. Ležel a snažil se dívat na celou tu záležitost tak, jak to učiní vrchní inspektor Huish. Ráchel tehdy vešla do pokoje a vyprávěla mu o Jackovi, o jeho zuřivosti a hrozbách. Gwenda taktně odešla do vedlejší místnosti a on se snažil Ráchel uklidnit. Ujišťoval ji, že jednala docela správně, když nepovolila. Dřívější stálé pomáhání Jackovi k ničemu dobrému nevedlo — rozhodně se musí smířit s tím, co ho čeká. A ona odešla uklidněna.

Potom se vrátila do pokoje Gwenda, sebrala dopisy na poštu a zeptala se, zda by mohla ještě něco udělat. Její hlas prozrazoval víc než skutečná slova. Poděkoval jí a řekl, že nic. Popřála mu dobrou noc a opustila místnost. Prošla chodbou, šla po schodech dolů a ko-

lem pokoje, kde seděla Ráchel u svého psacího stolu, a pak vyšla z domu, aniž by ji někdo viděl...

A on seděl opuštěný v knihovně a nebylo nikoho, kdo by potvrdil, že nevyšel a nešel dolů do pokoje Ráchel.

Tak je to — oba měli příležitost.

I motiv, protože tehdy už miloval Gwendu a ona milovala jeho.

Ne, nikdo jim oběma nemohl dokázat ani vinu, ani nevinu.

IV.

Čtvrt míle odsud ležela s vyprahlýma očima rozrušená Gwenda.

Ruce zatínala v pěsti a vzpomínala trpce, jak hodně nenáviděla paní Argylovou.

A teď ve tmě Ráchel Argylová říkala:

Těšila ses, že můžeš dostat mého manžela, až zemřu. Ale nemůžeš — nemůžeš. Nikdy mého muže nedostaneš!

V.

Hester měla sen. Zdálo se jí, že byla s Donaldem Craigem a on ji opustil najednou na kraji propasti. Poděšeně vykřikla a vtom, na druhé straně, uviděla stát Arthura Calgaryho, vztahujícího k ní ruce.

Vyčítavě na něho vykřikla.

„Proč jste mi to udělal?“

A on odpověděl:

„Ale já jsem vám přišel na pomoc...“

Probudila se.

VI.

V malém hostinském pokoji ležela klidně Tina. Lehce a pravidelně oddechovala, ale spánek nepřicházel.

Myslela na paní Argylovou. Nevzpomínala z vděčnosti nebo nenávisť, ale — prostě z lásky. Paní Argylová jí dala jídlo, pití, teplo, hračky a pohodlí. Milovala paní Argylovou. Tesknila nad její smrtí...

Nešlo však jen o její citové vztahy.

Konečně — komu na nich záleželo, dokud věřili, že to udělal Jacko... Ale teď?

Třináctá kapitola

Vrchní policejní inspektor Huish se klidně a zdvořile rozhlédl po přítomných. Když promluvil, jeho hlas zněl přesvědčivě a omluvně.

„Vím, je to asi pro vás všechny velmi bolestivé, že se tím vším musíme zabývat znovu. Ale opravdu nám v této záležitosti nic jiného nezbývá. Předpokládám, že jste si všimli oznámení? Bylo ve všech ranních novinách.“

„Dostal milost,“ poznamenal trpce Leo.

„Frazeologie se lidí vždy nemile dotýká,“ uznával Huish. „Je to anachronismus jako mnohé v právní terminologii. Ale význam je zcela jasný.“

„To znamená, že jste se asi zmýlili,“ neodpustil si Leo výtku.

„Ano,“ přiznal prostě Huish. „Zmýlili jsme se.“ Po chvíli dodal: „A samozřejmě — bez svědectví doktora Calgaryho jsme se tomu opravdu nemohli vyhnout.“

„Můj syn vám při zatčení vypověděl, že byl toho večera svezem autem,“ namítl Leo odměřeně.

„Ano. Říkal nám to. A dělali jsme, co jsme mohli, abychom si to ověřili — ale nedopátrali jsme se jakéhokoliv potvrzení jeho výpovědi. Zcela chápu, pane Argyle, že musíte být touto záležitostí neobyčejně rozhořčen. Nevymlouvám se a neomlouvám se. Povinností nás, policejních úředníků, je shromažďování důkazů. Ty se předávají státnímu zástupci a on rozhoduje, zda jde o soudní případ. Zde rozhodl kladně. Je-li to možné, prosil bych vás, abyste nemysleli na svou roztrpčenost a znovu si přesně ověřili fakta a časové údaje.“

„Co to má teď za smysl?“ ozvala se ostře Hester. „Ať to udělal kdokoliv, je na míle daleko a nikdy ho nenajdete.“

Vrchní policejní inspektor se k ní obrátil.

„Možné to je — ale také nemusí,“ pronesl laskavě. „Byla byste překvapena, jak chytíme toho pravého — někdy po mnoha letech. To dělá trpělivost. Být trpělivý a nikdy se nevzdat.“

Hester odvrátila hlavu. Gwendu zamrazilo, jako by ji ovanul studený vítr. Její živá představitivost vycítila v klidných slovech hrozbu.

„Ted', když dovolíte,“ Huish vyčkávavě pohlédl na Lea, „začneme s vámi, pane Argyle!“

„Co chcete přesně vědět? Musíte mít moji původní výpověď. Pravděpodobně nebudu již tak přesný. Přesný čas lehce vyklouzne člověku z paměti.“

„Ach, to chápu. Ale je tu vždy možnost, že může vyjít najevo nějaká nepatrná okolnost, cosi — co tehdy bylo přehlédnuto.“

„Není dokonce možné,“ zeptal se Filip, „že s odstupem let vidí člověk věci v jiném světle?“

„Ano, je to možné,“ Huish se obrátil k Filipovi a se zájmem se na něho podíval. „Inteligentní chlapík,“ pomyslel si. „Rád bych věděl, jaký má na to svůj vlastní názor...“

„Tak, pane Argyle, prošel byste laskavě se mnou sled tehdejších událostí? Tedy — posvačili jste?“

„Ano. Svačina se podávala v jídelně jako obvykle v pět hodin. Sešli jsme se tam všichni kromě pana a paní Durrantových. Paní Durrantová si odnesla svačinu pro sebe a manžela do jejich obývacího pokoje.“

„Byl jsem na tom tehdy dokonce ještě hůře než dnes,“ podotkl Filip. „Zrovna jsem se vrátil z nemocnice.“

„Ano, správně.“ Huish se obrátil k Leovi.

„Kdo všechno z vás tedy svačil v jídelně?“

„Moje žena a já, Hester, slečna Vaughanová a slečna Lindstromová.“

„A pak? — Povězte mi to tak, jak si to pamatujete vy.“

„Po svačině jsem se vrátil se slečnou Vaughanovou sem. Revidovali jsme jednu kapitolu mé knihy o středověkém hospodářství. Manželka odešla do svého obývacího pokoje, který je v přízemí a sloužil současně za její pracovnu. Jak víte, nikdy nezahálela. Prohlížela si nějaké plány na nové dětské hřiště, jež měla v úmyslu darovat zdejší obecní radě.“

„Slyšel jste příchod vašeho syna Jacka?“

„Ne. Totiž nevěděl jsem, že to byl on. Slyšel jsem..., oba jsme slyšeli zvonek u domovních dveří, ale nevěděli jsme, kdo je to.“

„Kdo jste myslel, že to je, pane Argyle?“ To Lea trochu pobavilo.

„Byl jsem tehdy v patnáctém století, a nikoliv ve dvacátém. Vůbec jsem o tom neuvažoval. Mohl to být kdokoliv nebo cokoliv. Moje paní, slečna Lindstromová i Hester nebo některá z našich denních pomocnic bývaly vždy dole. Nikdo,“ řekl prostě, „by nečekal, že bych šel otevřít já.“

„A potom?“

„Nic. Až o hodně později přišla moje paní.“

„Za jak dlouho?“

Leo se zamračil.

„Teď už to opravdu nedovedu odhadnout. Musel jsem vám to přece říci už tehdy. Za půl hodiny — ne, za víc — snad za tři čtvrtě.“

„Skončili jsme se svačinou něco po půl šesté,“ přispěchala Gwenda na pomoc. „Myslím, že bylo asi za pět minut tři čtvrtě na sedm, když přišla do knihovny paní Argylová.“

„O čem mluvila?“

Leo vzdychl. Hovořil s nechutí.

„To vše už tu tolikrát bylo. Řekla, že k ní právě přišel Jacko, protože se dostal do maléru. Choval se prudce a násilnický a žádal peníze. Prohlásil, že ho zavřou, když je okamžitě nedostane. Ona mu je odmítla dát a potom si dělala starosti, zda jednala správně.“

„Pane Argyle, smím se vás na něco zeptat? Když hoch požadoval peníze, proč nezavolala vaše paní vás? Proč vám to až potom jen oznámila? Nebylo to divné?“

„Ne, nebylo.“

„Podle mne by však takové jednání bylo nejpřirozenější. Neměli jste mezi sebou nedorozumění?“

„Ach, ne. Dělávala to tak, protože si zvykla obvykle rozhodovat ve všem sama. Často se radívala se mnou předem a ptala se na můj názor, o svých rozhodnutích však se mnou obvykle hovořila až potom. Právě v této záležitosti — o problému s Jackem — jsme spolu hovořovali velmi vážně a přemýšleli, co bude nejlépe pro něho udělat. Nikdo z nás obou neměl v jednání s hochem úspěch. Zaplatila několikrát značné částky peněz, aby ho zachránila od důsledků jeho činů. Tehdy jsme se rozhodli, že pro příště bude pro Jacka nejlepší, když dostane tvrdou lekci.“

„Ale přesto ji to rozčililo.“

„Ano — rozčílilo. Kdyby nebyl tak prudký a nevyhrazoval, jsem přesvědčen, že by to nevydržela a zase mu pomohla, ale jeho ošklivé vystupování ji v rozhodnutí jen utvrdilo.“

„Odešel potom Jack z domu?“

„Ano.“

„Víte to sám, nebo vám to řekla paní Argylová?“

„Ona mi to řekla. Dodala, že odešel s klením a vyhrožoval, že se vrátí. Udělá prý lépe, prohlásil, když bude mít pro něho připraveny nějaké peníze v hotovosti.“

„Znepokojilo vás — prosím, to je důležité — znepokojilo vás pomýšlení na hochův návrat?“

„Naprosto ne. Uvykli jsme — abych to tak nazval — na Jackovo chvástání.“

„Nikdy vás nenapadlo, že se vrátí a napadne ji?“

„Ne. Řekl jsem vám to tehdy. Přímo mne to ohromilo.“

„A podle všeho jste měl pravdu,“ podotkl jemně Huish. „Nebyl to on, kdo ji napadl. V kolik hodin přesně odešla paní Argylová z knihovny?“

„To si pamatuji. O tom jsme velmi často mluvili. Krátce před sedmou — asi tak sedm minut.“

Huish se obrátil ke Gwendě Vaughanové.

„Dosvědčujete to?“

„Ano.“

„A rozhovor proběhl tak, jak právě vylíčil pan Argyle? Nemůžete nic dodat? Nezapomněl na nic?“

„Neslyšela jsem všechno. Když začala paní Argylová hovořit o Jackových požadavcích, domnívala jsem se, že bude lépe, když odejdu, abych je neuváděla svou přítomností do rozpaků. Šla jsem tam,“ ukázala na dveře v zadní části knihovny, „do malé místnosti, kde vždy píší na stroji. Když jsem zaslechla paní Argylovou odcházet, vrátila jsem se.“

„A to bylo za sedm minut sedm?“

„Přesněji za pět minut sedm, ano.“

„A pak, slečno Vaughanová?“

„Zeptala jsem se pana Argyla, zda si přeje pokračovat v práci, ale řekl, že už se teď nebude moci soustředit. Otázala jsem se tedy,

jestli bych neměla udělat něco jiného, on však již nic nechtěl. Tak jsem si sklídila své věci a odešla.“

„V kolik?“

„Pět minut po sedmé.“

„Šla jste dolů a vyšla hlavními dveřmi?“

„Ano.“

„Obývací pokoj paní Argylové je hned po levé straně hlavních dveří?“

„Ano.“

„Byly dveře otevřeny?“

„Zavřeny nebyly — spíše trochu pootevřeny.“

„Nevešla jste dovnitř nebo nezavolala na ni, že jste na odchodu?“ Ne „

„Neměla jste to ve zvyku?“

„Ne. Bylo by to hloupé, vyrušovat ji z práce třeba jen proto, abych jí řekla dobrou noc.“

„Kdybyste vešla dovnitř — možná že byste byla objevila její mrtvolu?“

Gwenda pokrčila rameny.

„Snad ano... Domnívám se však, že byla zabita později, aspoň jsme si to v té době mysleli všichni —“ Zmlkla.

„Stále uvažujete tak, jako kdyby ji zabil Jacko. Ale teď je to jiné. Tak tam tedy mohla být mrtvá?“ naléhal dál Huish.

„Snad — ano.“

„Odešla jste z domu a šla rovnou domů?“

„Ano. Po návratu jsem mluvila se svou bytnou.“

„Dobře. A nikoho jste po cestě v blízkosti domu nepotkala?“

„Myslím, že ne..., ne.“ Gwenda se zamračila. „Opravdu si teď nemohu vzpomenout... Byla zima, tma a tato cesta je slepá. Mám dojem, že jsem nepotkala nikoho — až u Červeného lva — tam bylo několik lidí.“

„A co auta? Také kolem vás nejela?“

Gwenda se polekaně podívala.

„Ach, ano, pamatuji si na nějaký vůz. Postříkal mi sukni. Když jsem přišla domů, musela jsem ji očistit od bláta.“

„Jaký to byl vůz?“

„Nevzpomínám si. Nevšimla jsem si. Minul mne právě u vjezdu na naši cestu. Mohl mít namířeno do kteréhokoliv domu.“

Huish se obrátil k Leovi.

„Řekl jste, že za nějakou chvíli po odchodu vaší ženy z pokoje bylo slyšet opět zazvonění.“

„No — snad ano. Nikdy jsem si tím nebyl zcela jist.“

„Kolik bylo hodin?“

„Nemám ponětí. Nedíval jsem se.“

„Nenapadlo vás, že by se mohl vracet váš syn Jacko?“

„Ne. Já jsem — opět pracoval.“

„Ještě jednu otázku, pane Argyle. Tušil jste, že je váš syn ženatý?“

„Vůbec ne.“

„Jeho matka o tom také nevěděla? Nebo máte dojem, že to věděla, ale neřekla vám to?“

„Vím zcela určitě, že jí něco takového nepřišlo ani na mysl. Okamžitě by s tím za mnou přiběhla. Byl to pro mne velký otřes, když se příštího dne objevila jeho manželka. Nemohl jsem věřit svým uším, když slečna Lindstromová přišla sem do knihovny a řekla: ‚Dole je jakási mladá žena, která tvrdí, že je Jackovou manželkou. To nemůže být pravda.‘ Hrozně vás to rozrušilo, že ano, Kirsty?“

„Nemohla jsem tomu uvěřit,“ potvrdila Kirsten. „Musela mi to dvakrát opakovat a pak teprve jsem šla nahoru za panem Argylem. Bylo to neuvěřitelné.“

„Choval jste se k ní velmi laskavě, jak vím,“ řekl Huish Leovi.

„Dělal jsem, co jsem mohl. Potěšilo mne, že se zase provdala. Podle všeho je její nový manžel dobrý a řádný člověk.“

Huish přikývl, pak se obrátil k Hester.

„Ted' mi, slečno Argylová, ještě jednou řekněte, co jste dělala vy toho dne po svačině.“

„Nepamatuji si už,“ zachmuřila se Hester. „Jak bych také mohla? Vždyť je to přes dva roky. Mohla jsem dělat cokoliv.“

„Já skutečně věřím, že jste po svačině pomáhala slečně Lindstromové umývat nádobí.“

„To je plná pravda,“ ozvala se Kirsten. „A pak jste šla nahoru do vaší ložnice. Měla jste v úmyslu jít ven, vzpomeňte si. Chtěla jste se

podívat na ochotnické představení ‚Čekání na Godota‘ v drymouthském divadle.“

Hester se stále dívala zachmuřeně a nejevila zájem přispět něčím policii.

„Už jednou jste si všechno zapsal,“ podotkla. „Proč to mám znovu opakovat?“

„Protože nikdy nevíte, co by mohlo být užitečné. Tak tedy, slečno Argylová, v kolik hodin jste odešla z domu?“

„V sedm hodin — nebo tak nějak.“

„Slyšela jste hádku mezi vaší matkou a bratrem Jackem?“

„Neslyšela jsem nic, byla jsem nahoře.“

„Ale viděla jste paní Argylovou, než jste odešla z domu?“

„Ano. Potřebovala jsem nějaké peníze. Chtěla jsem už s vozem vyjet a teprve venku jsem si uvědomila, že mám málo benzínu. Musela jsem jej doplnit cestou do Drymouthu. Tak jsem šla za matkou a požádala ji o peníze — jen o nějakou libru — to bylo vše, víc jsem nepotřebovala.“

„A dala vám je?“

„Kirsty mi je dala.“

Huish vypadal trochu překvapeně.

„Nepamatuji si to z původní výpovědi.“

„Nu, tak se to stalo,“ řekla Hester vzdorovitě. „Vešla jsem dovnitř a zeptala se, zda bych mohla dostat nějaké peníze. Kirsten mne z haly zaslechla a volala, že by mi je mohla dát ona. Právě také odcházela a maminka řekla: ‚Ano, ať ti je dá Kirsty.‘“

„Zrovna jsem byla na odchodu do Ženského ústavu a nesla tam knihy o aranžování květin,“ vysvětlovala Kirsten. „Věděla jsem, že paní Argylová má moc práce a nepřeje si být rušena.“

Hester dotčeně mluvila dál:

„Co na tom záleží, kdo mi dal ty peníze? Chtěl jste vědět, kdy jsem viděla maminku naposledy živou. Právě tehdy. Zmínila jsem se jí o penězích a Kirsten na mne zavolala, že mi je dá. Tak jsem si je od ní vzala a vrátila se k mamince do pokoje. Popřála jsem jí dobrou noc a ona mně dobrou zábavu, nabádala mne však, abych byla při jízdě opatrná. To říkávala vždy. Pak jsem šla do garáže a vyjela s vozem.“

„A slečna Lindstromová?“

„Ta odešla hned, jak mi dala peníze.“

Kirsten Lindstromová rychle dodala:

„Hester mne s vozem předjela, právě když jsem došla na konec naší cesty. Musela vyjet téměř hned po mně. Jela do kopce nahoru k hlavní cestě, zatímco já jsem odbočila doleva k vesnici.“

Hester otevřela ústa, jako by chtěla něco říci, ale pak je zase náhle zavřela.

Huish uvažoval. Snažila se ho Kirsten Lindstromová utvrdit v názoru, že by Hester neměla čas zločin spáchat? Nebylo možné, že místo klidného popřání dobré noci došlo ke sporu — k hádce, a Hester ji uhodila?

Laskavě se obrátil ke Kirsten.

„A teď, slečno Lindstromová, si poslechneme vaši výpověď. Co si vy pamatujete?“

Byla nervózní. Její ruce se nepřírozeně svíraly.

„Posvačili jsme a Hester mně pomáhala sklízet ze stolu. Pak odešla nahoru a hned nato přišel Jacko.“

„Slyšela jste ho?“

„Ano. Otvírala jsem mu. Vysvětlil mi, že ztratil klíč. Šel přímo k matce a začal: ‚Jsem v bryndě. Musíš mne z toho dostat.‘ Víc jsem neslyšela. Vrátila jsem se do kuchyně a připravovala večeři.“

„Slyšela jste ho odcházet?“

„Ano, samozřejmě. Křičel. Vyšla jsem z kuchyně a viděla ho stát vpředu v hale — byl velmi rozzuřen — vykřikoval, že se vrátí a že matka udělá lépe, když mu nachystá peníze. Nebo jinak! Tak to řekl: ‚Nebo jinak!‘ Znělo to jako hrozba.“

„A pak?“

„Odešel a práskl dveřmi. Paní Argylová vešla do haly bledá a rozrušená. Obrátila se ke mně: ‚Slyšela jste to?‘ a já se zeptala: ‚Má nějaké potíže?‘ Přikývla a pospíchala do knihovny k panu Argylovi. Prostřela jsem k večeři a pak šla nahoru, abych se převlékla k odchodu ven. Ženský ústav měl příštího dne květinovou soutěž. Slíbili jsme jim nějaké knihy o aranžování květin.“

„Vzala jste tedy knihy do ústavu — v kolik hodin jste se vrátila domů?“

„Asi kolem půl osmé. Otevřela jsem si svým klíčem. Šla jsem rovnou do pokoje paní Argylové, abych jí vyřídila poděkování a předala dopis — seděla u psacího stolu s hlavou pokleslou na rukách. Všimla jsem si odhozeného pohrabáče a vytažených zásuvek psacího stolu. Blesklo mi hlavou, že se sem dostal zloděj. Někdo ji přepadl. A měla jsem pravdu. Teď vidíte, že jsem měla pravdu! Byl to zloděj — někdo zvenku!“

„Někdo, komu paní Argylová sama otevřela?“

„Proč ne?“ řekla Kirsten vzdorně. „Chovala se vždy laskavě — velmi laskavě. A nebála se lidí — nebo něčeho takového. Kromě toho nebyla přece v domě sama. Byli zde ostatní — její manžel, Gwenda, Mary. Stačilo jen zavolat.“

„Ale nezavolala,“ poznamenal Huish.

„Ne. Protože, ať to byl kdokoliv, musel jí hezky něco napovídat. Ona vše pokaždé vyslechla. A pak asi sedla k psacímu stolu — snad, aby se podívala po šekové knížce — protože každému věřila — a on tím získal příležitost popadnout pohrabáč a uhodit ji. Třeba ji ani neměl v úmyslu zabít. Chtěl ji jen omráčit, vzít peníze a šperky — a jít.“

„Moc nehledal — jen vyklopil několik zásuvek.“

„Snad zaslechl v domě hluk — a ztratil nervy. Nebo zjistil, že ji zabil a v panickém strachu rychle prchl.“

Z jejích očí planul strach, ale skrývala se v nich i prosba.

„Určitě to tak bylo — určitě!“

Zaujalo ho takové naléhání. Strachovala se o sebe? Ona měla možnost zabít svou zaměstnavatelku a pak vytahat zásuvky, aby vzbudila podezření, že šlo o zloděje. Podle lékařského nálezu nemohla být doba smrti stanovena přesněji než mezi sedmou a půl osmou.

„Podle všeho se to tak asi stalo,“ přisvědčil vlídně. S úlevou si oddechla. Pohodlně se opřela v křesle a sledovala, jak se Huish obrátil k Durrantovým. „Nikdo z vás nic neslyšel?“

„Vůbec nic. Vzala jsem si podnos se svačinou do našeho pokoje,“ řekla Mary. „Je poněkud stranou. Zůstali jsme tam až do doby, kdy začala Kirsten křičet — to našla právě maminku mrtvou.“

„Až do té doby jste tedy vůbec neopustila pokoj?“

„Ne.“ Podívala se na něho svým jasným pohledem. „Hráli jsme karty.“

Filip nevěděl, proč pocítil lehké znepokojení. Polly mluvila přece tak, jak jí řekl. Snad to bylo dokonalostí jejího chování, klidem a rozvahou, proč působila naprosto přesvědčivě.

„Polly, drahoušku, jsi úžasná lhářka!“ pomyslel si a pravil: „A já, vrchní inspektore, jsem tehdy nemohl a stále nemohu vůbec stát na vlastních nohou.“

„Ale už jste na tom mnohem lépe, že pane Durrante?“ usmál se vrchní inspektor. „Jednoho krásného dne nám budete zase chodit!“

„To dá ještě práce.“

Huish se obrátil k dalším dvěma členům rodiny, kteří až dosud seděli zcela tiše. Micky měl založené ruce a lehký úšklebek na tváři. Tina, útlá a půvabná, seděla pohodlně v křesle a její oči roztěkaně bloudily z jedné tváře na druhou.

„Vím, že nikdo z vás dvou v domě nebyl, ale mohli byste mi osvěžit paměť a říci nám, co jste toho večera dělali.“

„Skutečně si potřebujete osvěžit paměť?“ zeptal se Micky a ještě více se ušklíbl. „Já dosud dovedu odříkat svůj výstup. Byl jsem venku a zkoušel vůz. Zlobila spojka. Jezdil jsem s ním hezky dlouho — z Drymouthu nahoru na Minchin Hill, po Moor Road a zpět přes Ipsley. Vozy jsou naneštěstí němé, nemohou svědčit.“

Tina konečně obrátila hlavu. Dívala se přímo na Mickyho, její obličej však zůstal bezvýrazný.

„A vy, slečno Argylová? Jste zaměstnána v knihovně v Redmynu?“

„Ano. Zavírá se v půl šesté. Potom jsem si něco málo nakoupila v High Street a šla domů. Mám byt — nebo spíše byteček — v činžovní čtvrti Morecombu. Uvařila jsem si večeři a strávila klidný večer přehráváním gramofonových desek.“

„Nevyšla jste vůbec ven?“

Na malou chvíli se zarazila.

„Ne. Nevýšla.“

„Jste si tím zcela jista, slečno Argylová?“

„Ano. Jsem!“

„Máte auto, že ano?“

„Ano.“

„Má *bubblecar*, takové to malé s průhlednou střechou,“ ozval se Micky. „Rachotí a je s tím jen samá práce.“

„Ano, mám *bubblecar*,“ přisvědčila Tina vážně a klidně.

„Kde jej míváte?“

„Na ulici. Nemám garáž. V blízkosti bydliště je postranní ulička a tam parkují vozy.“

„Nevzpomínáte si na nic, co by nám pomohlo?“

Huish sám nevěděl, proč na ni tak naléhá.

„Myslím, že vám nemohu nic říci.“

Micky se na ni rychle podíval.

Huish povzdechl.

„Obávám se, že vám to mnoho nepomohlo, vrchní inspektore,“ neodpustil si poznámku Leo.

„To, pane Argyle, nikdy nevíte. Doufám, že si na celé záležitosti uvědomujete to nejpodivnější?“

„Já —? Jsem skoro na pochybách, zda vám rozumím.“

„Peníze,“ řekl Huish. „Peníze, které paní Argylová vyzvedla z banky včetně té pětilibrové bankovky se jménem paní Bottleberryové z Bangor Road 17 napsaným na její zadní straně. Důležitým důkazem v celém případě se stala tato pětilibrová bankovka, která byla spolu s ostatními nalezena u Jacka Argyla při zatčení. Přísahal, že dostal peníze od paní Argylové, ale paní Argylová rozhodně prohlásila vám a slečně Vaughanové, že žádné peníze Jackovi nedala — tak jak dostal těch padesát liber? Nemohl se sem vrátit — to zcela vyvrací svědectví doktora Calgaryho. Tak je jistě měl u sebe, když odtud odcházel. Kdo mu je dal? Vy?“

Obrátil se přímo na Kirsten Lindstromovou, která se rozhořčeně zarděla.

„Já? Ne, ovšem že ne. Jak bych mohla?“

„Kde byly uschovány peníze, které paní Argylová vyzvedla z banky?“

„Obvykle je měla v zásuvce psacího stolu,“ odpověděla Kirsten.

„Zamčené?“

Kirsten zaváhala.

„Pravděpodobně by zásuvku zamkla, než by šla před spaním nahoru.“

Huish se podíval na Hester.

„Vzala jste vy peníze ze zásuvky a dala je bratrovi?“

„Já jsem přece ani nevěděla, že tu je. A jak bych je mohla vzít bez matčina vědomí?“

„Mohla jste je vzít docela snadno, když se šla matka poradit s otcem nahoru do knihovny,“ namítl Huish.

Zvědavě čekal, pozná-li nastraženou past.

Spadla rovnou do ní.

„Ale tehdy už byl přece Jacko pryč. Já —“ Zaraženě zmlkla.

„Jak vidím, víte dobře, kdy váš bratr odešel,“ řekl Huish.

Hester dodala rychle a prudce.

„Já — já to vím teď — tehdy jsem to nevěděla. Oblékala jsem se nahoře ve svém pokoji. A stejně bych nebyla ochotna dávat Jackovi žádné peníze.“

„A já vám zase řeknu tohle,“ ozvala se rozhorleně Kirsten a její obličej zrudl hněvem. „Kdybych dala Jackovi peníze — dala bych mu svoje vlastní! Nebyla bych je ukradla!“

„O tom nepochybuji,“ souhlasil Huish a otočil se opět na Lea Argyla. „Ale vidíte, kam nás to zavádí. Paní Argylová, přestože to před vámi popřela, mu asi dala peníze *sama*.“

„Tomu nevěřím. Proč by mi to neřekla, kdyby mu je dala?“

„Nebyla by první matkou, která zacházela se synem měkčeji, než chtěla doznat.“

„Mýlíte se, Huishi. Moje paní nikdy nejednala neupřímně.“

„Myslím, že tentokrát ano,“ ozvala se Gwenda Vaughanová. „Opravdu to musela udělat..., a jak říká vrchní inspektor, je to jediná odpověď.“

„Konečně,“ řekl taktně Huish, „musíme se teď dívat na celou záležitost docela jinak. V době zatčení jsme si mysleli, že Jack Argyle lhal. Nyní se však dovídáme, že měl pravdu, když mluvil o svezení autostopem — to dosvědčuje doktor Calgary. Tak také asi mluvil pravdu o penězích. Prohlásil, že mu je dala matka. Asi mu je tedy dala.“

Nastalo ticho — nepříjemné ticho.

Huish vstal. „Tak vám děkuji. Bohužel, stopa je nyní velmi slabá. Ale člověk nikdy neví.“

Leo ho vyprovodil ke dveřím. Když se vrátil, povzdechl si: „Nu, tak to máme odbyto. Zatím.“

„Navždy,“ dodala Kirsten. „Nikdy se to nedozvědí.“

„Co z toho budeme mít?“ vykřikla Hester.

„Má drahá.“ Otec k ní přistoupil. „Uklidni se, dítě. Nebud' tak podrážděná. Čas všechno zhojí.“

„Ne všechno. Co budeme dělat? Ach! Co jen budeme dělat?“

„Pojďte se mnou, Hester.“ Kirsten jí položila ruku na rameno.

„Nechci nikoho ani vidět.“ Hester vyběhla z pokoje a za chvíli slyšeli prásknutí domovních dveří.

„Tohle jí tedy moc neprospěje!“

„Mám pocit, že to však nebude dlouho trvat,“ řekl zamyšleně Filip Durrant.

„Co nebude dlouho trvat?“ zeptala se Gwenda.

„Nejistota, že se nikdy nedozvíme pravdu... Cítím šimrání v zádech.“

„Prosím tě, Filipe, dej si pozor,“ napomenula ho Tina.

Překvapeně se na ni podíval.

„Malá Tina. A co ty o tom všem víš?“

„Doufám,“ prohlásila Tina velmi jasně a zřetelně, „že o tom nevím nic.“

Čtrnáctá kapitola

I.

„Nic jste se asi nedozvěděl,“ řekl policejní šéf.

„Nic určitého, pane,“ odpověděl Huish. „A přece celkem vzato nebyl ten čas promarněný.“

„Tak nám o tom něco povězte!“

„Nu tedy, naše hlavní poznatky o časových údajích a celé domácnosti zůstávají stejné. Paní Argylová byla naživu ještě před sedmou hodinou, to hovořila se svým manželem a Gwendou Vaughanovou, a nato ji ještě dole viděla Hester Argylová. Tři lidé nemohou být spolčeni. Jacka Argyla se to teď jasně netýká, což ovšem znamená, že mohla být zavražděna svým manželem v kteroukoliv dobu mezi 19.05 a 19.30, Gwendou Vaughanovou v 19.05, když odcházela domů, Hester to mohla udělat krátce před tím, Kirsten Lindstromová později, až při svém návratu — dejme tomu, krátce před půl osmou. Durrant má alibi pro své ochrnutí, ale alibi jeho ženy závisí na jeho výpovědi. Mohla sejít dolů a zabít matku mezi sedmou a půl osmou, kdyby chtěla a kdyby ji manžel byl ochoten krýt. Nevím však, proč by to dělala. Opravdu, pokud to dovedu pochopit, jen dva lidé měli skutečný motiv ke zločinu. Leo Argyle a Gwenda Vaughanová.“

„Myslíte, že je to jeden z nich — nebo oba společně?“

„Pochybuji, že by v tom byli oba. Podle mého názoru to byl impulzivní zločin — nepromyšlený. Paní Argylová přijde do knihovny a vypráví jim o Jackových výhrůžkách a vymáhání peněz. Představte si to takto. Leo Argyle jde později dolů, aby si s ní pohovořil o Jackovi nebo o něčem jiném. Dům je tichý, nikdo nablízku. Vchází do jejího obývacího pokoje. Ano, je tu. Sedí k němu zády u psacího stolu a je zde také pohrabáč. Snad stále ještě na tom místě, kam jej Jacko odhodil, když jí vyhrožoval. Takoví utlačovaní muži někdy ztratí rozvahu. S kapesníkem v ruce, aby nezanechal otisky, zvedne pohrabáč, praští ji do hlavy a je to hotovo. Vytáhne nějakou tu zásuvku, aby vzbudil dojem, že někdo něco hledal. Pak jde zase nahoru a zůstane tam až do doby, kdy ji někdo najde. Nebo si to představte

zase tak, že Gwenda Vaughanová nahlédne při odchodu do pokoje a dostane nápad. Jacko bude dokonalým obětním beránkem a cesta ke sňatku s Leem Argylem je volná!“

Major Finney zamyšleně pokyvoval hlavou.

„Ano. To by mohlo být ono. A samozřejmě z opatrnosti neoznámili zasnoubení příliš brzy. Ne dříve, dokud nebyl chudák Jacko bezpečně usvědčen z vraždy. Ano, to vypadá dost přijatelně. Zločiny jsou velmi jednotvárné. Manžel a třetí osoba nebo manželka a třetí osoba — vždy stejně stará šablona. Ale co my s tím, Huishi, můžeme dělat? No? Co s tím můžeme dělat?“

„Nevím, pane, co s tím můžeme dělat,“ zavrtěl hlavou Huish. „My třeba budeme mít jistotu — ale kde jsou důkazy? Něco, co by obstálo před soudem?“

„Nikde — nemáme nic. Ale vy jste si tím jist, Huishi? Jste aspoň vy o tom v duchu přesvědčen?“

„Ne natolik, jak bych rád byl,“ přiznal se smutně vrchní inspektor.

„Aha! Proč ne?“

„Myslím, že takový člověk jako pan Argyle —“

„Není typem, který by spáchal vraždu?“

„O to tak nejde — nejde zrovna o tu vraždu. Jedná se o hochy. Nechápu, že by to na něho chladnokrevně svedl.“

„Nezapomeňte, že on nebyl jeho vlastní syn. Možná že o chlapce moc nestál, třeba se mu protivila náklonnost, kterou ho jeho žena zahrnovala.“

„To snad ne. Měl přece podle všeho všechny děti rád. Zdá se, že je má rád stále.“

„Hm,“ zabručel zamyšleně major Finney, „ale věděl, že chlapce nepověsí..., v tom by mohl být ten rozdíl.“

„Nu, možná že něco na tom je. Snad si myslel, že deset let vězení — tolik by asi pro hochy znamenal rozsudek na doživotí — mu nemůže uškodit.“

„A co ta mladá žena — Gwenda Vaughanová?“

„Jestli to udělala,“ podotkl Huish, „mám dojem, že by neměla ohledně Jacka velké výčitky. Ženy jsou kruté.“

„Zkrátka jste rozumově přesvědčen, že je to jeden z těch dvou?“

„Rozumově ano.“

„Ale jinak ne?“ naléhal na něho policejní šéf.

„Ne. Něco se tam odehrává. Snad by se to dalo nazvat spodními proudy.“

„Vyjádřete se přesněji, Huishi!“

„Rád bych věděl, co si oni sami o sobě ve skutečnosti myslí. Jeden o druhém.“

„Ach rozumím. Přemýšlíte, jestli oni sami znají viníka?“

„Ano. Nemohu na to přijít. Vědí to všichni? A jsou všichni také domluveni, že to zatají? Myslím, že ne. Je dokonce možné, že každý z nich má na to jiný názor. Švédka — z té je už hromádka nervů — zhroutí se co nejdříve. Snad proto, že to udělala sama. Je ve věku, kdy se ženy v různých situacích snadno chovají jako praštěné. Může mít strach o sebe nebo o někoho jiného. Mám dojem — třeba se mýlím — že je to o někoho jiného.“

„O Lea?“

„Asi to nebude Leo, spíš ta mladá — Hester.“

„Hester? Hm? Je nějaká možnost, že by to mohla udělat Hester?“

„Očividný motiv sice nemá, ale je horkokrevná a nevyrovnaná.“

„A Lindstromová ví pravděpodobně o děvčeti trochu více než my.“

„Ano. A pak je tu ještě ta malá tmavovláska, která pracuje v okresní knihovně.“

„Toho večera nebyla na Slunném vrchu, že ne?“

„Ne. Ale mám takové tušení, že něco ví. Třeba zrovna, kdo to udělal.“

„Dohaduje se, nebo ví?“

„Je ustaraná a jsem přesvědčen, že to nejsou jen dohady.“ Po chvíli pokračoval. „Nu, a konečně co ten druhý syn — Micky? Také tam nebyl. Jezdil prý autem, ale sám. Udává, že zkoušel vůz směrem k vřesovišti a Minchin Hillu. Máme jen jeho výpověď. Mohl však také zajet až tam, vejít do domu, zabít ji a opět ujet. Gwenda Vaughanová zase řekla něco, o čem se původně ani nezmínila. Teď totiž tvrdí, že právě u vjezdu na soukromou cestu ji minul vůz. Ale po stranách této cesty je čtrnáct domů, takže možná jel do některého

z nich a nikdo si to po dvou letech nebude pamatovat. Ovšem, není vyloučeno, že to docela dobře mohl být vůz Mickyho.“

„Proč by chtěl zabíjet svou nevlastní matku?“

„Neměl důvod, o kterém bychom věděli — ale také by se našel!“

„Kdo by tak asi o tom něco věděl?“

„Pravděpodobně všichni, ale neřeknou nám to. Leda, že by si neuvědomili, že nám něco prozrazují. A v tom je ten vtip.“

„Vidím váš ďábelský úmysl,“ usmál se major Finney. „S kým chcete začít?“

„Myslím, že s Lindstromovou, budu-li se jí moci dostat na kobylku. Doufám také, že se dozvím, zda ona sama neměla na paní Argylovou vztek. — A pak zbývá ještě ten ochrnutý,“ dodal. „Filip Durrant.“

„Co je s ním?“

„No, mám dojem, že začíná už mít na vše své vlastní názory. Nepředpokládám, že se mně s nimi bude chtít svěřit, ale snad se mi podaří pochopit způsob jeho myšlení. Je to inteligentní člověk, a řekl bych, že úžasný pozorovatel. Třeba si něčeho zajímavého povšiml.“

II.

„Tino, pojď ven, na trochu čerstvého vzduchu.“

„Ven?“ Tina se podívala nerozhodně na Mickyho. „Ale, Micky, je tam zima.“ Lehce se zachvěla.

„Jsem přesvědčen, že nenávidíš čerstvý vzduch, Tino. Proto vydržíš sedět zabeďněná celý den v knihovně.“

Tina se usmála.

„Vůbec mi nevadí, když jsem v zimě zabeďněná. V knihovně je hezky a teploučko.“

Micky se na ni podíval.

„A sedíš schoulená u kamen jako malé líné kotě. Procházka ti však jen prospěje. Pojď, Tino, chtěl bych s tebou mluvit. Chci — chci se trochu nadýchat čerstvého vzduchu a zapomenout na celý ten zatracený kriminální případ.“

Tina vstala líným a půvabným pohybem. Opravdu se podobala kotěti, se kterým ji Micky právě srovnával.

V hale se zabalila do tvídového kabátu s kožešinovým límcem a společně vyšli ven.

„Nevezmeš si aspoň někdy kabát, Micky?“

„Ne. Nikdy mi není zima.“

„Brrr,“ řekla Tina jemně. „Jak nenávidím tuto zemi v zimě. Ráda bych šla do ciziny. Ráda bych byla někde, kde stále svítí slunce a vzduch je vlhký, příjemný a teplý.“

„Právě mi nabídli práci v cizině až u Perského zálivu,“ začal Micky, „u jedné petrolejářské společnosti. Měl bych na starosti přepravu motorů.“

„Půjdeš?“

„Ne, myslím, že ne... Co z toho?“ Obešli zezadu dům a scházeli klikatou cestičkou mezi stromy, která končila dole na břehu řeky. Na poloviční cestě byl malý letní altán chráněný před větrem. Nesedli si hned dovnitř, ale zůstali stát před ním a dívali se přes řeku.

„Je zde krásně,“ obdivoval Micky krajinu. Tina se rozhlížela lhostejným zrakem. „Ale ty to ani nevnímáš, vid’?“ laskavě se k ní obrátil Micky. „Ty si neuvědomuješ krásu, Tino, nikdy sis ji neuvědomovala.“

„Nepamatuji si, že by tě někdy krása tohoto kraje těšila. Aspoň jsem to nikdy, za všechna léta, co jsme zde žili, nepozorovala. Stále jsi zuřil a toužil se vrátit zpět do Londýna.“

„To bylo něco jiného. Nepatřil jsem sem.“

„V tom to vězí, že? Ty nepatříš nikam.“

„Nepatřím nikam,“ opakoval Micky jako omámený. „Snad je to pravda. Můj bože, Tino, jak strašné pomýšlení! Vzpomínáš si na tu starou píseň? Myslím, že nám ji zpívala Kirsten. Něco o holoubkovi. *Ó krásný holoubku, něžný holoubku, holoubku s bílou, bělostnou hrudí.* Pamatuješ se?“ Tina zavrtěla hlavou.

„Snad ji zpívala tobě, ale — ne, nepamatuji se.“ Micky pokračoval, slova napolo vyslovoval a napolo zpíval:

*„Ach panenka milovaná, daleko, daleko jsem,
nikde není pro mne místa v světě široším,
ani moře, ani břehy nejsou už mým domovem,
ted’ přebývám jedině v tom srdíčku tvém.“*

„Podíval se na Tinu. „Tak si myslím, že je to asi pravda.“

Tina položila svou útlou ručku na jeho rameno. „Pojď si sednout, Micky. Je to v závětrí a není tam taková zima.“

Když poslechl, pokračovala. „Musíš být stále tak nešťastný?“

„Má drahá, tomu ty skoro vůbec nerozumíš.“

„Rozumím tomu dobře,“ odporovala Tina. „Proč na ni nemůžeš zapomenout?“

„Zapomenout na ni? O kom mluvíš?“

„O tvé matce.“

„Zapomenout na ni!“ povzdechl hořce Micky. „Dnešní dopoledne s výsledkem neposkytuje velkou příležitost k zapomenutí! Když je někdo zavražděn, nenechají tě na něho ,zapomenout‘!“

„Tak jsem to nemyslela,“ řekla Tina. „Měla jsem na mysli tvoji pravou matku.“

„Proč bych na ni vzpomínal? Neviděl jsem ji od svých šesti let.“

„Ale, Micky, stále ses vracel v myšlenkách k ní. Celou tu dobu.“

„Svěřoval jsem se ti s tím někdy?“

„O něčem takovém člověk obvykle ví,“ odpověděla Tina.

Micky se obrátil a podíval se na ni.

„Ty jsi takové klidné, něžné malé stvoření, Tino. Jako malá černá kočka. Tak rád tě hladím po kožíšku. Hezká čiči! Pěkná malá čiči!“ Mickyho dlaň něžně přejížděla rukáv jejího kabátu. Tina seděla tiše a usmívala se na něho.

„Tobě nebyla protivná, že ne, Tino?“ ozval se náhle Micky. „Nám všem ostatním ano.“

„To si nezasloužila,“ zavrtěla Tina hlavou a rozhovořila se trochu energičtěji:

„Podívej se, co ti dala. Vám všem. Domov, teplo, lásku, dobré jídlo, hračky, lidi, kteří se o vás starali a chránili vás...“

„Ano, ano,“ přerušil ji netrpělivě Micky. „Talíře smetany a hodně mazlení. To je vše, co jsi potřebovala, vid', malá čičinko?“

„Byla jsem za to vděčná. Z vás však vděčný nebyl nikdo.“

„Nechápeš, Tino, že člověk někdy nedovede být vděčný, když by měl? Pocit, že musíš být vděčný, vše ještě nějak zhoršuje. Já ne-

chtěl, aby mě sem přivedli. Já nechtěl, aby mě vzali z mého vlastního domova.“

„Bombardování bys tak asi neunikl,“ poznamenala Tina. „Mohlo tě to zabít.“

„Co by na tom záleželo? Nevadilo by mi, kdybych v tom zůstal. Byl bych zabit ve svém vlastním domově, mezi svými lidmi. Tam, kam jsem patřil. Vidiš, tady to máš, už jsme zase u toho. Nic není tak zlého jako nemít domov. Ale ty, malá kočička, dbáš jen o hmotné záležitosti.“

„Snad je to částečně pravda,“ přikývla Tina, „a proto na tom nejsem stejně jako vy ostatní. Já nepocituji ten podivný odpor, který zřejmě všichni máte — ty ze všech nejvíce, Micky. Pro mne bylo snadné být vděčnou, rozumíš, protože já jsem nechtěla zůstat sama sebou. Já jsem nechtěla být tam, kde jsem byla. Chtěla jsem se stát někým jiným. A ona ze mne udělala někoho jiného. Udělala ze mne Kristinu Argylovou, která měla domov a lásku, jistotu a bezpečnost. Ano, milovala jsem maminku, protože mi to všechno dala.“

„A co tvoje vlastní matka? Nikdy na ni nemyslíš?“

„Ne. Proč? Sotva si na ni pamatuji. Nezapomeň, že mi byly teprve tři roky, když jsem sem přišla. Vždy jsem se jí tak akorát bála — děsila mne. Ty její hlučné hádky s námořníky a — dívám-li se na ni dnešními očima a jestli se dobře pamatuji — mám dojem, že většinu dne propila.“ Tina mluvila neosobním, jakoby udiveným hlasem. „Ne, nemyslím na ni, ani nevzpomínám. V paní Argylové jsem viděla svou matku a — zde je můj domov.“

„Je to pro tebe tak snadné, Tino,“ řekl Micky.

„A proč je to pro tebe těžké? Protože si to děláš sám! Nebyla to paní Argylová, Micky, koho jsi nenáviděl, ale tvoje vlastní matka. Jsem přesvědčena, že mám pravdu. Jestli jsi paní Argylovou zabil, a je možné, že jsi to udělal, pak sis nepřál zabít ji, ale svou vlastní matku.“

„Tino, o čem to k čertu mluvíš?!“

„A teď,“ pokračovala Tina, „už nemáš nikoho, koho bys dál nenáviděl. A to tě docela nudí, vid? Ale ty se musíš naučit žít bez nenávisti, Micky. Snad je to těžké, ale je to možné.“

„Nevím, o čem mluvíš. Co jsi tím myslela, když jsi řekla, že je možné, že jsem ji zabil? Víš docela dobře, že jsem zde vůbec toho dne nebyl. Zkoušel jsem zákazníkův vůz po Moor Road na Minchin Hill.“

„Opravdu?“ zeptala se Tina.

Vstala, popošla několik kroků vpřed a zůstala stát na vyhlídce, odkud bylo vidět dolů na řeku.

„Co tím chceš říct, Tino?“ Micky se postavil před ni.

Tina ukázala dolů na nábřeží.

„Kdo jsou tam ti dva lidé?“

Micky se zběžně podíval.

„Zřejmě Hester se svým přítelem doktorem. Ale co jsi myslela, Tino? Proboha, nestůj na samém kraji!“

„Proč — nechceš mne shodit dolů? Mohl bys. Víš, že jsem velmi slabá.“

Mickyho hlas se změnil v chrapot.

„Proč říkáš, že jsem zde ten večer mohl být?“

Tina neodpověděla. Obrátila se a vykročila zpět po cestě k domu.

„Tino!“

Ozvala se klidným a jemným hlasem:

„Mám starosti, Micky. Mám velké starosti o Hester a Dona Craiga.“

„Co je ti po Hester a jejím milenci?“

„Ale mně na nich záleží. Obávám se, že Hester je velmi nešťastná.“

„Teď o nich nemluvme.“

„Já o nich mluvit budu. Jde o ně, rozumíš.“

„Tino, věřila jsi celou tu dobu, že jsem tady byl toho večera, kdy byla matka zabita?“

Tina mlčela.

„Tehdy jsi nic neřekla.“

„Proč bych měla? Pokládala jsem to za zbytečné. Nikdo přece nepochyboval, že ji zabil Jacko.“

„A teď zrovna tak nikdo nepochybuje, že ji Jacko nezabil.“

Tina přikývla.

„A tak?“ zeptal se Micky. „A tak?“

Neodpověděla mu a pokračovala v chůzi cestičkou stoupající k domu.

III.

Na malé pláži pod vyhlídkou přehrnovala Hester špičkou boty písek.

„Nechápu, proč bychom o tom měli mluvit,“ prohlásila odměřeně.

„Musíš o tom mluvit,“ odporoval Donald Craig.

„Nevím proč... Stále něco rozebírat kolem dokola nevede k ničemu. Nikdy to není nic platné.“

„Mohla bys mi aspoň říci, co se dnes dopoledne dělo.“

„Nic,“ zněla stručná odpověď.

„Co je to nic? Přišla k vám přece policie, ne?“

„Ach ano, přišla.“

„No tak. Vyslýchali vás všechny?“

„Ano, vyslýchali nás.“

„Jaké vám dávali otázky?“

„Jako obyčejně,“ odpověděla Hester. „Opravdu, právě tytéž jako dříve. Kam jsme šli, co jsme dělali a kdy jsme viděli maminku naposledy naživu. Skutečně, Done, už o tom nechci mluvit. Teď je to skončeno.“

„Ale není, drahoušku, není to vůbec skončeno. To je právě ono.“

„Nechápu, proč musíš kolem toho nadělat tolik řečí,“ rozhorlila se Hester. „Ty do toho zapletený nejsi.“

„Má milá, chci ti pomoci. Copak nerozumíš?“

„Dobrá, ale stále o tom mluvit mi nepomůže. Já chci právě na to zapomenout. Kdybys mi pomohl zapomenout, to by bylo něco jiného.“

„Hester, drahoušku, není správné před něčím utíkat. Musíš tomu čelit.“

„Čelila jsem tomu — jak zrovna říkáš — celé dopoledne.“

„Hester, mám tě rád. Víš to, že ano?“

„Snad.“

„Co má znamenat to — snad?“

„Protože o tom všem pořád a pořád mluvíš.“

„Ale já musím.“

„Nechápu proč. Nejsi od policie.“

„Kdo viděl naposledy tvou matku živou?“

„Já,“ řekla Hester.

„Vím. Hovořila jsi s ní právě před sedmou, že ano, právě než jsi šla ven na schůzku se mnou?“

„Právě než jsem šla do Drymouthu — do divadla,“ odpověděla Hester.

„Nu, já jsem byl také v divadle, nebo ne?“

„Ano, ovšem, byl jsi.“

„Věděla jsi tehdy, Hester, že tě mám rád?“

„Nevěděla jsem to jistě, ani jsem dokonce jistě nevěděla, že tě já začínám mít ráda.“

„Neměla jsi důvod, vid', ani ten nejmenší důvod, aby ses matky zbavila?“

„Ne, ve skutečnosti ne,“ ujišťovala ho Hester.

„Jak tomu mám rozumět — ve skutečnosti ne?“

„Často jsem myslela na to, že ji zabiji,“ vykládala Hester věčným hlasem. „Říkala jsem si: ‚Ach, kéž by byla mrtvá, přeji si, aby byla mrtvá.‘ Někdy,“ dodala, „se mi ve snu zdálo, že jsem ji zabila.“

„Jakým způsobem jsi ji ve snu zabila?“

V této chvíli nebyl už Don Craig milencem, ale dychtivým mladým lékařem.

„Někdy jsem ji zastřelila,“ štěbetala vesele, „a někdy jsem ji uhodila do hlavy.“ Doktor Craig vzdychl.

„To byl jen sen,“ pokračovala Hester. „Bývám ve snu často velmi prudká.“

„Poslouchej, Hester,“ mladý muž vzal její ruce do svých. „Musíš mi říci pravdu. Musíš mi důvěřovat.“

„Nechápu, co chceš,“ zarazila se. „Pravdu, Hester. Chci pravdu. Miluji tě a budu za tebou stát. Jestli — jestli jsi ji zabila, pak snad — jsem přesvědčen, že mohu vysvětlit důvody, proč jsi to udělala. Rozhodně nebyla vina jen na tvé straně, rozumíš? Určitě bych s tím nikdy nešel na policii. Zůstane to jen mezi námi dvěma. Nikdo jiný

trpět nebude, protože celá záležitost utichne pro nedostatek důkazů. Ale já to musím *vědět*“ Na poslední slovo položil silný důraz.

Hester se na něho dívala vytřeštěnýma očima. Její zornice se rozšířily, až skoro splývaly s duhovkou. „Co chceš, abych ti řekla?“ zeptala se. „Chci, abys mi řekla pravdu.“

„Myslíš si, že už pravdu znáš, že? Myslíš si — že jsem ji zabil.“

„Hester, miláčku, nedívej se tak na mne.“ Uchopil ji za ramena a jemně s ní zatřásl. „Jsem lékař a znám příčiny takových případů. Vím, že lidé někdy nemohou být zodpovědní za své činy. Znáš tě, jaká jsi — sladká a milá, v jádru dobrá. Pomohu ti. Dohlédnu na tebe. Vezmeme se a budeme šťastni. Nemusíš se cítit osamocená, nepotřebná a utlačovaná. Naše skutky mívají často důvody, kterým většina lidí rozumí.“

„To se velmi podobá tomu, co jsme všichni říkali o Jackovi, že?“ vyhrkla Hester.

„Nestarej se o Jacka. Myslím teď jen na tebe. Tolik tě mám rád, Hester, ale musím znát pravdu.“

„Pravdu?“ opáčila Hester.

Posměšný úsměv zvolna zkřivil koutky jejích úst. „Prosím, miláčku,“ naléhal Donald. Hester odvrátila hlavu a podívala se nahoru. „Volá mne Gwenda. Asi je čas k obědu.“

„Hester!“

„Věřil bys mi, kdybych ti řekla, že jsem ji nezabila?“

„Jistěže bych — ovšemže bych ti věřil.“

„O tom pochybuji,“ řekla Hester s povzdechem. Prudce se otočila a dala se do běhu vzhůru po pěšině, trhl sebou, jako kdyby chtěl běžet za ní, ale neudělal to. „K d’asu,“ zaklel Donald Craig. „K d’asu!“

Patnáctá kapitola

„Ale já teď zrovna nechci domů,“ odporoval rozhořčeně Filip Durrant. V jeho hlase zaznívala podrážděnost.

„Podívej se, Filipe, opravdu zde nemáme důvod déle zůstat. Přišli jsme sem přece proto, abychom se sešli s panem Marshalllem, o všem si pohovořili a počkali na policejní výsledky. Ale teď už nám nic nebrání v návratu domů.“

„Myslím, že to tvého otce docela potěší, když se tu trochu zdržíme,“ trval na svém Filip, „je rád, když má večer s kým hrát šachy. Na mou duši, v šachách je úplně kouzelník. Já sám nehraji špatně, ale jeho nikdy nepředčím.“

„Otec si může najít k hraní šachů někoho jiného,“ řekla stroze Mary.

„Co takhle třeba písknout a zavolat někoho z Ženského ústavu?“

„A stejně bychom měli jít domů,“ naléhala Mary. „Zítra je den, kdy chodí paní Cardenová čistit kliky.“

„Polly, ty dokonalá hospodyňko!“ zasmál se Filip. „Každopádně ta paní může vyčistit kliky bez tebe, nebo ne? Jestli nemůže, pošli jí telegram a sděl jí, aby je nechala další týden rezavět.“

„Filipe, nerozumíš práci v domácnosti a nevíš, jak je těžká.“

„Nevím, co je na ní těžkého, dokud si ji ovšem neděláš těžkou sama. Ať tak či onak, já chci zůstat.“

„Ach, když já to tady skutečně nenávidím,“ zanaříkala Mary.

„Ale proč?“

„Je to ponuré, strašné a — a to, co se zde stalo — vražda a všechno.“

„Ale jdi, Polly, neříkej mi, že máš z něčeho takového nervy pryč. Jsem přesvědčen, že by ses dovedla setkat s vrahem, aniž bys hnula brvou. Ne, ty chceš domů, protože chceš domů, protože chceš dohlížet na čištění klik, utírat prach a přesvědčit se, jestli se ti nedali do kožichu moli...“

„Moli se nedávají do kožichů v zimě,“ odsekla Mary.

„Nu, nehrajme si se slovíčky, Polly, víš, co mám na mysli. Jde o hlavní úmysl. Chápej však, pro mne je to zajímavější zde.“

„Zajímavější než ve vlastním domově?“

Mary to řekla polekaně a dotčeně.

Filip se na ni rychle podíval.

„Mrzí mne, drahoušku, že jsem se dobře nevyjádřil. Nic nemůže být hezčího než náš vlastní domov a ty jsi jej udělala opravdu půvabný, pohodlný, čistý, přitažlivý. Víš, bylo by to docela jiné, kdybych — kdybych na tom byl jako dřív. Myslím, že bych měl celý den plno práce. Seděl bych až po uši zahrabaný v projektech a nevýslovně rád bych se pak vracel k tobě domů, do vlastního domova a vyprávěl si s tebou o všem, co se toho dne přihodilo. Jistě však chápeš, že je to teď jiné.“

„Já vím, že je to určitým způsobem jiné. Nemysli si, že na to někdy zapomínám, File. Opravdu na to myslím. Hrozně na to myslím.“

„Ano, přlíš na to myslíš, Mary.“ Filip mluvil skoro se zaťatými zuby. „Myslíš na tolik, že mne tím někdy nutíš, abych na to myslel i já ještě více. Vše, co potřebuji je rozptýlení a — ne“ — zvedl ruku — „neříkej mi, že se mohu rozptylovat luštěním křížovek a všemi těmi tretkami, které jsou součástí léčby. Nebo dokonce mne mají zabavit lidé, kteří mě docházejí léčit, a čtení nekonečně dlouhých knih? Někdy se tak nutně potřebuji do něčeho zakousnout! A zde, v tomto domě, tady je něco k zakousnutí.“

„Filipe,“ v Mary se zatajil dech. „Nezabýváš se ještě tím — svým nápadem?“

„Hrát si na detektiva?“ řekl Filip. „Vražda — vražda, kdo spáchal vraždu? Ano, Polly, nejsi od toho daleko. Hrozně rád bych věděl, kdo to udělal.“

„Ale proč? Jak se to chceš dovědět? Jestli se někdo vloupal dovnitř nebo zjistil, že jsou otevřené dveře —“

„Stále se vracíš k teorii vetřelce?“ zeptal se Filip. „Víš, že ta neobstojí. Starý Marshall se na ni tvářil sladce. Ale ve skutečnosti nám jen pomáhal zachovat dekorum. Nikdo té krásné teorii nevěří. Prostě to není pravda.“

„A ty musíš mít plno starostí, jestli je pravdivá nebo ne,“ přerušila ho ironicky Mary. „Jestli to není pravda — jestli to byl — jak říkáš, někdo z nás — pak to vědět nechci. Proč bychom to měli vědět? Nejsme — nejsme na tom stokrát lépe, když to nevíme?“

Filip Durrant se na ni tázavě podíval.

„Schováváš zase hlavu do písku, vid Polly? Nejsi ani trochu přirozeně zvědavá?“

„Říkám ti, že to nechci vědět! Je to tak příšerné. Chci na všechno zapomenout a na nic nemyslet.“

„To ti matka nepřirostla ani tolik k srdci, aby sis přála vědět, kdo ji zabil?“

„Co z toho, když budeme vědět, kdo ji zabil? Dva roky jsme byli pevně přesvědčeni, že ji zabil Jacko.“

„Ano,“ řekl Filip, „hezky jsme se dali všichni přesvědčit.“

Jeho manželka se na něho nerozhodně podívala.

„Nevím, Filipe, opravdu — já ti nerozumím.“

„Polly, nedovedeš pochopit, že je to pro mne vlastně výzva? Výzva mému důvtipu? Nechci říci, že se mne nějak zvlášť silně dotkla smrt tvé matky, nebo že jsem ji měl rád. Neměl. Udělala všechno možné, aby zabránila našemu sňatku, ale nezlobil jsem se na ni, vždyť se mi podařilo tě získat, že ano, má milá? Ne, není to touha po pomstě, ani dokonce nadšení pro spravedlnost. Myslím, že je to — hlavně zvědavost, ač snad mám i lepší pohnutku než jen tuto.“

„Do něčeho takového by ses neměl plést. Nic dobrého ti nepřinese, když se do toho zamícháš. Ach, Filipe, prosím tě, prosím nedělej to! Pojedme domů a zapomeňme na vše!“

„Nu tedy,“ řekl Filip, „máš možnost mne hezky vozit na vozíku, kam se ti zlíbí, že? Ale já chci zůstat zde. Nechceš někdy, abych dělal to, co chci já?“

„Snažím se, abys měl na světě všechno, co chceš,“ ujišťovala ho Mary.

„To skutečně nechceš, má milá. Ty bys mne jen ráda chovala v náručí jako dítě a určovala, co a jak je pro mne každý den nejlepší.“

Mary se na něho nerozhodně podívala.

„Nikdy nevím, kdy mluvíš vážně.“

„Nehledě na zvědavost,“ pokračoval Filip Durrant, „někdo by měl vypátrat pravdu, rozumíš?“

„Proč? K čemu to bude dobré? Poslat někoho jiného do vězení? Myslím, že to je hrozné pomýšlení.“

„Naprosto mi nerozumíš,“ vysvětloval jí Filip. „Neřekl jsem, že bych šel na policii, kdybych vypátral, kdo ji má na svědomí. To bych pravděpodobně neudělal, i když by pochopitelně záleželo na okolnostech. Konečně, kdybych se na ni i obrátil, asi by z toho nic nebylo, neboť se stále domnívám, že skutečný důkaz bude chybět.“

„Jak chceš tedy něco vypátrat,“ zeptala se Mary, „když zde není žádný opravdový důkaz?“

„Je totiž mnoho způsobů,“ odpověděl Filip, „jak lze něco vypátrat a dozvědět se zcela jistě a jednou provždy. A já jsem přesvědčený, že to tady začíná být skoro nutné, rozumíš? V tomto domě se poměry nevyvíjejí příliš dobře a brzy budou ještě horší.“

„Jak to myslíš?“

„Ničeho sis, Polly, nevšimla? A co tvůj otec a Gwenda Vaughanová?“

„Co je s nimi? Proč se otec potřebuje ve svém věku znovu ženit?“

„To dovedu pochopit. Nakonec vlastně z manželství nic neměl. Ted' má příležitost k opravdovému štěstí. Sice podzimnímu, když chceš, ale má ji. Nebo řekněme, měl ji. Ted' to mezi nimi není moc dobré.“

„Snad to, co se stalo —“ začala nejistě Mary.

„Právě,“ řekl Filip. „To, co se stalo, je den ze dne více rozděluje. A může to mít dva důvody. Podezření, nebo vinu.“

„Podezření na koho?“

„Nu, řekněme, že podezřívá jeden druhého. Nebo podezření na jedné straně a vědomí viny na straně druhé a naopak, vyber si, jak chceš.“

„Ale, Filipe, ty mne stále mateš.“ Konečně projevila trochu živosti. „Tak ty myslíš, že to byla Gwenda? Snad máš pravdu. Ach, jaká spása, kdyby to udělala Gwenda.“

„Chudák Gwenda. Měla bys radost jen proto, že ona nepatří do rodiny?“

„Nu ovšem, nebyl by to nikdo z nás.“

„A to je vše, oč se ti jedná,“ řekl Filip. „Jde ti vždy jen o nás.“

„Samozřejmě,“ přisvědčila Mary.

„Samozřejmě, samozřejmě,“ opakoval podrážděně Filip. „S tebou je potíže, Polly, protože nemáš žádnou představivost. Nedovedeš se vzít do postavení druhého?“

„Proč bych to měla dělat?“

„Ano, proč bys to dělala,“ přisvědčil trpce Filip. „Snad bych měl poctivě přiznat, aby se vše přenechalo času. Ale dovedu se vzít do postavení tvého otce nebo Gwendy. Jsou-li nevinní, musí to být pro ně peklo. Jak asi trpí Gwenda, když se s ní najednou jedná odměřeně a ve svém srdci tuší, že si nebude moci vzít muže, kterého jediné miluje. A pak se vžij do postavení svého otce. Nemůže se ubránit logické domněnce, že milovaná žena měla příležitost spáchat vraždu a že měla také motiv. Doufá, že to neudělala, myslí, že to neudělala, ale neví nic určitě. A co víc, nikdy to určitě vědět nebude.“

„V jeho věku —“ začala Mary.

„Ach, v jeho věku, v jeho věku,“ opakoval netrpělivě Filip. „Nechápeš, že je to pro muže v jeho věku ještě horší? Je to jeho poslední láska v životě. Není pravděpodobné, že by ještě nějakou měl. Je hluboká. A když se to vezme z jiného konce,“ pokračoval, „dejme tomu, že Leo vystoupil z mlhy a stínů uzavřeného světa, ve kterém vydržel žít tak dlouho. Dejme tomu, že to byl on, kdo uhodil svoji ženu? Člověk by s tím chudákem měl skoro soucit,“ dodal zamyšleně. „Já si osobně ani na okamžik nedovedu představit, že by něco takového doopravdy udělal. Ale nepochybuji o tom, že se tak docela dobře může domnívat policie. Tak, Polly, řekni svůj názor, kdo myslíš, že je vrahem?“

„Jak bych to mohla vědět?“

„Nu, snad to nemůžeš vědět,“ připouštěl Filip, „ale mohla bys dostat nějaký velmi dobrý nápad — kdybys přemýšlela.“

„Říkám ti, že odmítám na to vůbec myslet.“

„Nechápu proč... Je to jen odpor? Nebo možná, je to — tím, že něco dokonce víš! Snad jsi ty, tak chladná a klidná bytost, v duchu zcela jistá..., že o tom ani nemusíš přemýšlet, ani mně to nechceš svěřit? Je to Hester, koho máš na mysli?“

„U všech všudy, proč by si Hester přála maminku zabít?“ rozlobila se Mary.

„Opravdu neměla důvod?“ zeptal se Filip zamyšleně. „Přece čteš o takových věcech. Syn nebo dcera, slušně vychovaní, doma mají všechno a pak se jednoho dne přihodí nějaká hloupost. Někdo z milujících rodičů odmítne dát peníze na kino či koupit nové boty nebo nečekaně poručí ‚Ať jsi v deset doma‘ zrovna, když se jejich ratolest chystá na schůzku.

Nemusí to být nic důležitého, ale účinek je takový, jako když zapálíš střelný prach. Najednou dotyčný dospívající dostane záchvat zuřivosti, zvedne kladivo, sekeru nebo pohrabáč, a je to. Vyvrcholí tak dlouho potlačovaný odpor. Tento příklad by se hodil na Hester. S ní je totiž potíž v tom, že člověk nikdy neví, co se děje v její rozkošné hlavě. Má samozřejmě slabiny a sama je nenávidí. A tvoje matka byla takovým člověkem, který se přičinil o to, aby si je uvědomila. Ano,“ Filip se poněkud naklonil z křesla, „myslím, že bych z toho mohl pro Hester udělat docela dobrý případ.“

„Ach, přestaň přece o tom mluvit,“ vykřikla Mary.

„Přestanu,“ souhlasil Filip. „Mluvením se nikam nedostanu. Nebo ano? Konečně, člověk si musí sám v duchu zkonstruovat motiv vraždy a její provedení, a to pak aplikovat na každého z těch, kterých se to týká. A potom, když máš vše sestaveno tak, jak se to asi stalo, pak začneš klást své malé léčky a už jenom pozoruješ, jestli do nich padají.“

„V domě byli čtyři lidé,“ připomněla mu Mary. „Mluvíš, jako by jich tam bylo víc než půl tuctu. Souhlasím s tebou, že to zřejmě neudělal otec, a je nesmyslné domnívat se, že by Hester mohla mít skutečný důvod a něco takového udělala. Tak zbývá Kirsten a Gwenda.“

„Které z nich dáš přednost?“ zeptal se Filip poněkud uštěpačně.

„Vážně si nedovedu představit, že by Kirsten něco takového provedla,“ řekla Mary. „Byla vždy tak trpělivá a dobré nálady, mamince skutečně zcela oddána. Ledaže by najednou ztratila rozum, člověk někdy opravdu o takových příhodách slyší. Ona však nikdy nevypadala ani trochu nepřítelně.“

„To máš pravdu. I já se domnívám, že Kirsty je úplně normální žena, taková, která by ráda žila normálním životem ženy. V jistém smyslu je stejným typem jako Gwenda, ovšem Gwenda je hezká a půvabná, a chudák stará Kirsty je obyčejná jako buchta s rozinkami.

Myslím, že se na ni žádný muž dvakrát nepodíval. Ale ona o to stála. Ona by se ráda zamilovala a provdala. Musí to být zatracené peklo narodit se jako ženská, ale bez půvabů, zvlášť když to na druhé straně není vyváжено mimořádným nadáním nebo chytrostí. Je pravda, že tu byla příliš dlouho. Měla odejít po válce a pokračovat ve svém povolání jako masérka. Snad by ulovila nějakého zámožného staršího pacienta.“

„Jsi jako všichni muži,“ vytkla mu Mary. „Máš dojem, že se ženy nezabývají ničím jiným, než jak by se provdaly.“

Filip se ušklíbl. „A přece, podle mého názoru, je to to nejlepší, co si mohou zvolit. Mimochodem, nemá Tina nějakého hochy?“

„O tom nevím,“ podivila se Mary. „Ona však o sobě moc nemluví.“

„Ne, je to klidná, malá myška, vid? Není zrovna krásná, ale má svůj půvab. Překvapuje mne, že o celé té věci něco ví.“

„Pochybuj, že by něco věděla,“ zavrtěla hlavou Mary.

„Pochybuješ?“ otázal se Filip. „Já zase ne.“

„Ach, ty si jen všechno namlouváš,“ namítala Mary.

„Tohle si nenamlouvám. Víš, co to děvče řeklo? ‚Doufám, že o tom nevím nic.‘ Ano, tak se vyjádřila. Je to trochu divný způsob. Sázím se, že něco ví.“

„Ale co?“

„Snad zde někde něco vázne a ona sama nemůže dobře rozeznat, kde to je. Doufám, že to z ní dostanu.“

„Filipe!“

„To nemá význam, Polly. Získal jsem poslání ve svém životě a jsem přesvědčen, že je ve veřejném zájmu, abych tomu přišel na kloub. Tak, kde teď začnu? Asi nejdříve Kirsty. Ta je po všech stránkách prostá duše.“

„Přála bych si — ach, tolik bych si přála,“ řekla Mary, „abys zanechal toho bláznivého nápadu a vrátili jsme se domů. Byli jsme tak šťastni. Všechno se dařilo —“ Její hlas prozradil pláč, i když se rychle otočila.

„Polly!“ Filipa se to dotklo. „Opravdu ti na tom tolik záleží? Neuvědomil jsem si, že tě to tak trápí.“

Mary se k němu otočila a v jejích očích svítila naděje.

„Půjdeš tedy domů a zapomeněš na vše?“

„Nemohl bych na to zapomenout,“ zmařil její naději Filip. „Jen bych se dál trápil, nevěděl bych kudy kam a přemýšlel bych. Zůstaňme zde každopádně do konce týdne. Pak, Mary, pak uvidíme.“

Šestnáctá kapitola

„Otče, nemáš nic proti tomu, když se zde trochu zdržím?“ zeptal se Micky.

„Ale ovšem že ne. Jsem tomu rád. V podniku to máš zařízeno?“

„Ano,“ přisvědčil Micky. „Volal jsem tam a můžu se vrátit až po neděli. Zachovali se v tom ohledu slušně. Tina se zdrží také přes neděli,“ dodal.

Přistoupil k oknu, podíval se ven, přecházel po pokoji s rukama v kapsách a prohlížel si přihrádky s knihami. Pak zajíkávě a neobratně začal:

„Víš, otče, opravdu oceňuji vše, co jsi pro mě udělal. Právě nedávno jsem poznal — nu, poznal jsem, jak jsem byl vždy nevděčný.“

„Nikdy přece nešlo o vděčnost. Jsi můj syn, Micky, a vždy jsem tě za syna považoval.“

„Máš zvláštní způsob jednání se synem. Nikdy jsi mě nekomandoval.“

Leo Argyle se usmál. Jeho úsměv však byl vzdálený a nepřítomný.

„Opravdu si myslíš, že jediným úkolem otce je komandování dětí?“

„Ne,“ řekl Micky, „ne. Snad není.“ Překotně mluvil dál. „Byl jsem zatracený blázen. Ano, zatracený blázen. Je to vlastně směšné. Víš, co bych rád dělal — a asi udělám? Chci přijmout místo v cizině u petrolejářské společnosti v Perském zálivu. Již od začátku mě tam chtěla dostat maminka — k petrolejářské společnosti. Ale tehdy jsem vzít nic nechtěl! Jen pryč a na vlastní nohy.“

„Byl jsi ve věku, kdy ses chtěl rozhodovat sám a protivilo se ti pomýšlení, že by za tebe rozhodovali jiní. Vždy jsi byl takový, Micky. Když jsme ti chtěli koupit červený svetr, vynutil sis modrý, ale celou dobu jsi pravděpodobně toužil právě po červeném.“

„To je pravda,“ zasmál se krátce Micky. „Byl jsem vždy takový nespokojený tvor.“

„Jen mladý,“ řekl Leo. „Kopal jsi jako hříbě. Báł ses uzdy, sedla a dozoru. Všichni máme podobné pocity v určitém období života, ale nakonec na to musíme přijít.“

„Snad ano,“ připustil Micky.

„Jsem velmi rád, že ses pro budoucnost takto rozhodl. Víš, vždy jsem si myslel, že práce prodavače aut není pro tebe moc vhodná. Je to dobré, ale nikam se s tím nedostaneš.“

„Mám vozy rád a umím z nich dostat to nejlepší. Když je potřeba, dovedu toho hodně namluvit, třeba i žvanit a žvanit samé pitomosti. Takový život mě však netěší, ať se propadnu! Tohle by rozhodně bylo něco jiného, pracovat při přepravě motorů a dohlížet na údržbu strojů. To je už důležitá práce.“

„Kdykoliv bys snad potřeboval peníze nebo se chtěl zúčastnit nějaké obchodní transakce, o které by sis myslel, že stojí za to, peníze máš k dispozici. Víš přece o finančním fondu. Jsem vždy ochoten souhlasit s vydáním jakékoliv částky, budou-li známy podrobnosti obchodní transakce a budou-li přijatelné. Prostě peníze máš připraveny, kdykoliv je budeš potřebovat.“

„Děkuji ti, otče, ale já tě nechci vykořisťovat.“

„O vykořisťování není ani řeči, Micky. Jsou to tvoje peníze. Patří tobě i ostatním s konečnou platností. Jsem jen zmocněn určit, kdy a jak má být dědický podíl vydán. Ale nejsou to moje peníze a já ti je nedávám. Jsou tvoje.“

„Ve skutečnosti jsou matčiny,“ řekl Micky.

„Fond byl dohodnut před několika lety,“ připomněl mu Leo.

„Nechci z toho nic,“ trval na svém Micky. „Nechci se jich dotknout! Nemohl bych! Za nynějších okolností bych *nemohl!*“ Začervenal se, když se podíval otcí do očí. Nejistě dodal: „Nechtěl jsem — nechtěl jsem to zrovna tak říci.“

„Proč se jich nechceš dotknout?“ zeptal se Leo. „Adoptovali jsme tě. To znamená, že jsme za tebe převzali plnou zodpovědnost ve všem, i po stránce finanční. Byla to obchodní dohoda, že budeš vychován jako náš syn a patřičně zaopatřen pro život.“

„Chci se postavit na vlastní nohy,“ opakoval Micky.

„Ano. Chápu, že chceš... Tak tedy dobře, Micky, ale kdybys změnil názor, nezapomeň, že peníze máš zde.“

„Děkuji ti, otče. Je to od tebe hezké, že mi rozumíš. Nebo aspoň, i když nerozumíš, že mne necháš jednat po mém. Chtěl bych ti to

nějak lépe vysvětlit. Chápeš, že nechci mít užitek z... nemohu těžít z... och, proklatě, je příliš těžké o tom všem mluvit.“

Ozvalo se hlučné zaklepání na dveře.

„To bude jistě Filip,“ řekl Leo Argyle. „Micky, prosím tě, otevři mu dveře.“

Micky šel otevřít a Filip na svém invalidním křesle vjel do pokoje. Pozdravil je oba s veselým úšklebkem.

„Máte moc práce?“ volal hned ve dveřích. „Jestli ano, jen mi řekněte, budu zticha, nebudu rušit. Rád bych si trochu prohlédl knihy.“

„Ne, dnes dopoledne nemám co dělat,“ ujišťoval ho Leo.

„Gwenda tu není?“ otázal se Filip.

„Telefonovala, že ji bolí hlava, a tak dnes nepřijde.“ Leův hlas zněl bezvýrazně.

„Chápu,“ přitakal Filip.

Vtom se ozval Micky:

„Nu, tak já půjdu a vytáhnu Tinu. Přinutím ji k procházce. To děvče nenávidí čerstvý vzduch.“

Lehkým, pružným krokem opustil místnost. „Mýlím se,“ zeptal se Filip, „nebo se s Mickym stala v poslední době nějaká změna? Nemračí se tolik na svět jako obvykle, že ne?“

„Dospěl,“ podotkl Leo. „Trvalo mu to dlouho.“

„Nu, vybral si podivnou dobu k rozveselení. Včerejší schůzka s policií nebyla právě povzbuzující, nemyslíte?“ Leo klidně odpověděl:

„Je to ovšem trapné, že se celý případ znovu obnovil.“ Filip popojížděl podél regálů s knihami a sem tam vytáhl bezmyšlenkovitě nějaký ten svazek. Jakoby mimochodem prohodil: „Řekl byste, že chlapík jako Micky má nějaké svědomí?“

„To je divná otázka, Filipe.“

„Ve skutečnosti není. Právě jsem o tom uvažoval. Někteří lidé se totiž opravdu nedovedou trápit nad proviněním. Je to, jako kdyby člověk neměl hudební sluch. Nepocítují výčitky svědomí, případně ani nejsou schopni svých činů litovat. Jacko takový nebyl.“

„Ne,“ souhlasil Leo. „Jacko jistě nebyl.“

„A já jsem uvažoval o Mickym.“ Filip se odmlčel a pak pokračoval věčným hlasem. „Dovolil byste, abych se vás na něco zeptal? Kolik toho opravdu víte o původu celé vaší adoptované rodiny?“

„Proč to chcete vědět, Filipe?“

„Snad jen ze zvědavosti. Víte, člověk vždycky uvažuje, jak je to s dědičností.“

Leo neodpověděl. Filip ho bystře a se zájmem pozoroval.

„Asi vás má otázka obtěžuje?“

„Nu,“ pokrčil Leo rameny a povstal. „Konečně, proč byste se neptal? Jste jedním z rodiny. Je nesporné, že právě teď je k otázkám vhodná doba. Ale naše rodina, o níž uvažujete, nebyla adoptována obvyklým způsobem. Mary, vaše žena, byla formálně a právně přijata za vlastní, ostatní k nám však přišli mnohem méně formálním způsobem. Sirootka Jacka nám svěřila jeho stará babička. Ta později zahynula při náletu a on zůstal u nás. Tak docela jednoduše se to stalo. Micky byl nemanželský a jeho matka se zajímala jen o muže. Žádala za něho 100 liber a dostala je. Vůbec jsme se nedozvěděli, co se stalo s matkou Tiny. Nikdy dítěti nenapsala, ani po válce na ni neuplatňovala nárok a nám se nepodařilo ji vypátrat.“

„A Hester?“

„Také nemanželské dítě. Její matka — mladá irská ošetřovatelka — se provdala za někoho z americké výzvědné služby krátce po tom, co k nám Hester přišla. Prosila nás, abychom si dítě nechali. Neměla v úmyslu říci svému manželovi o jeho existenci. Koncem války odjela s mužem do Spojených států a víc jsme o ní neslyšeli.“

„Všechny ty osudy jsou svým způsobem tragické,“ řekl Filip. „Všichni jsou ubozí, nežádoucí chudáčci.“

„Ano. To bylo též příčinou, proč k nim všem Ráchel tak horoucně přilnula. Chtěla je ušetřit pocitu zbytečnosti, chtěla jim dát opravdový domov a být jim pravou matkou.“

„Ušlechtilý skutek,“ uznal Filip pochvalně.

„Jen — jenže to nikdy nemůže vyjít tak, jak si ona představovala. Věřila, že nezáleží na pokrevním svazku, ale ono na něm opravdu záleží. Ve vlastních dětech je obvykle něco, nějaký rys v povaze nebo ve způsobu vnímání, co poznáte a dovedete pochopit, aniž byste o tom musel mluvit. Takové pouto nemáte s adoptovanými dětmi.

Člověk nemůže instinktivně poznat, co se děje v jejich nitru. Můžete je ovšem posuzovat podle sebe, podle svých vlastních myšlenek a citů, ale rozum vám dříve či později řekne, že ty se mohou od jejich značně lišit.“

„Myslím, že vy jste to pochopil hned od začátku,“ přerušil ho Filip.

„Upozorňoval jsem na to Ráchel,“ pokračoval Leo, „ale samozřejmě tomu nevěřila. Nechtěla tomu věřit. Toužila z nich mít své vlastní děti.“

„V Tině je podle mého názoru něco tajemného. Snad je to jejím exotickým původem. Víte, kdo byl jejím otcem?“

„Myslím, že nějaký námořník. Pravděpodobně Ind. Její matka,“ dodal suše Leo, „to jistě nevěděla.“

„Člověk neví, jak na ni vše působí nebo jaké má o tom mínění. Řekne toho tak málo.“ Filip se odmlčel a pak vystřelil otázku: „Proč před námi něco tají?“

Všiml si, jak Argylova ruka, probírající se v nějakých listinách, náhle znehybněla. Nastala chvíle ticha. Konečně se Leo zeptal:

„Jak jste přišel na to, že neřekla vše, co ví?“

„Nu tedy, vždyť je to úplně nápadné.“

„Mně to není nápadné,“ řekl stroze Leo.

„Něco ví,“ tvrdil Filip. „Myslíte, že je to něco, co by určité osobě uškodilo?“

„Filipe, promiňte, když to říkám, ale předně myslím, že je od vás poněkud nerozumné zabývat se těmito záležitostmi. Člověk by si snadno mohl hodně představovat.“

„Varujete mne snad?!“

„Je vám opravdu něco po tom, Filipe?“

„Chcete říci — když nejsem od policie?“

„Ano, právě to jsem měl na mysli. Policie musí konat svou povinnost a vše vyšetřit.“

„A vy si nepřejete, aby to vyšetřili?“

„Možná,“ řekl Leo, „že se bojím toho, co bych se dozvěděl.“

Filipova ruka vzrušeně sevřela křeslo. Jemně naléhal:

„Snad vy víte, kdo to udělal. Mám pravdu?“

„Ne.“

Náhlost a prudkost Leovy odpovědi Filipa ohromila.

„Ne,“ opakoval Leo a uhodil pěstí do stolu. Najednou to už nebyl ten křehký, vyhublý, uzavřený člověk, kterého Filip tak dobře znal. „Nevím, kdo to udělal! Slyšíte? Nevím. Nemám ani to nejmenší tušení. A nechci — *nechci* to vědět!“

Sedmnáctá kapitola

„A co ty děláš, Hester, má milá?“ zeptal se Filip.

Pohyboval se po chodbě v pojízděném křesle. Hester, vyklánějící se z okna, se lekla a napřímila.

„Ach, to jsi ty,“ vydechla s úlevou.

„Díváš se do vesmíru, nebo uvažuješ o sebevraždě?“ zažertoval Filip.

Vzdorovitě se na něho podívala.

„Proč něco takového říkáš?“

„Třeba jsi na to myslela,“ usmál se Filip. „Ale vážně, Hester, jestli o takovém kroku uvažuješ, tohle okno se k tomu nehodí, není dost vysoko. Jen si pomysli, jak by to bylo nepříjemné, zlomit si ruku nebo nohu, místo aby tě vysvobodilo milosrdné zapomenutí, po němž zřejmě tolik toužíš. No řekni!“

„Micky míval ve zvyku slézat z tohoto okna po magnólii. O této jeho tajné cestě z domu i dovnitř maminka nikdy nevěděla.“

„Toho je, o čem rodiče nikdy nevědí! Člověk by o tom mohl napsat knihu. Ale jestli uvažuješ o sebevraždě, Hester, pak zrovna u altánu by bylo lepší místo k seskoku.“

„Tam, kde to vyčnívá nad řeku? To je pravda, člověk by se dole roztránil o skály!“

„S tebou je to, Hester, proto tak těžké, že jsi ve své představivosti tak chtivá senzace. Většina lidí se zcela spokojí tím, že si to pěkně zařídí s plynovou troubou nebo si vezmou hodně pilulek pro spaní.“

„Jsem ráda, že jsi zde,“ řekla nečekaně Hester. „Nevadí ti, když si o tom všem pohovoříme, že ne?“

„Nu, ve skutečnosti nemám dnes co dělat,“ svěřoval se Filip. „Pojď ke mně do pokoje a trochu víc si o tom povíme.“ Když zaváhala, dodal: „Mary je dole, vlastníma krásnýma ručkama mi připravuje nějakou lahodnou dopolední přesnídávku.“

„Mary by tomu nerozuměla.“

„Ne,“ souhlasil Filip, „Mary by tomu ani trochu nerozuměla.“

Filip popojížděl dál a Hester kráčela vedle něho. Otevřela dveře do obývacího pokoje a on vjel s křeslem dovnitř, Hester vešla za ním.

„Ale ty tomu rozumíš,“ pokračovala Hester. „Jak je to možné?“

„Nu, bývá období, kdy člověk na takové věci myslí... Zpočátku, když mne porazila moje choroba a dozvěděl jsem se, že budu asi po celý život mrzákem...“

„Ano,“ přisvědčila Hester, „to muselo být strašné. Strašné. A ty jsi býval pilotem, že ano? Létal jsi!“

„Vysoko, vysoko nad světem, až v blankytu nebeském,“ zaveršoval Filip.

„To je mi strašně líto,“ ujišťovala ho Hester. „Opravdu. Měla jsem na to víc myslet a mít víc porozumění.“

„Bohudíky, že jsi je neměla,“ mávl rukou Filip. „Ale tak či onak, ta doba je už pryč. Víš, člověk si na vše zvykne. To je, Hester, něco, co zatím neoceníš. Ale přijdeš na to. Ledaže bys dříve velmi rychle něco hloupého provedla. Tak pojď a všechno mi pověz. Co tě trápí? Myslím, že ses pohádala se svým hochem, s tím rozvázným mladým doktorem. Je to tak?“

„To nebyla hádka,“ zesmutněla Hester. „Něco mnohem horšího než hádka.“

„To bude zase v pořádku,“ utěšoval ji Filip.

„Ne, nebude,“ tvrdila rozhodně. „Nemůže — *nikdy*.“

„Jsi příliš nevybírává ve svých výrazech. Vidiš všechno jen černé, nebo bílé, že ano? Nic mezi tím.“

„Nemohu za to, že jsem taková. Vždy jsem taková byla. Všechno, o čem jsem myslela, že bych mohla nebo chtěla dělat, pokaždé špatně dopadlo. Chtěla jsem mít svůj vlastní život, být někým a něco dělat. K ničemu to nevedlo. K ničemu jsem se nehodila. Často jsem uvažovala o tom, že si něco udělám. Dokonce už od čtrnácti let.“

Filip ji se zájmem pozoroval. Klidným věčným hlasem řekl:

„Ovšem, mnoho lidí si bere život mezi čtrnáctým a devatenáctým rokem. Je to věkové období, kdy vše nabývá nesmírné důležitosti. Studenti si sahají na život, protože si myslí, že neudělají zkoušky, a dívky zase proto, že jim matky nedovolí jít do kina s hochem, který se jim nezdá vhodný. Je to takové období, kdy se všechno jeví v pře-

hnaných barvách. Radost, nebo zoufalství. Zármutek i nesrovnatelné štěstí. Člověk se z toho vykřeše. S tebou je, Hester, proto tolik trápení, že ti to vykresání trvalo déle než ostatním lidem.“

„Maminka měla vždycky pravdu,“ doznávala. „Ve všem. Mnohokrát mi vymlouvala, abych nedělala to, co jsem dělat chtěla. Měla ve všem pravdu a já se mýlila. Nemohla jsem to vydržet, prostě jsem to nemohla vydržet! Tak došlo k mému rozhodnutí, že musím být statečná a že se musím postavit na vlastní nohy. Chtěla jsem vyzkoušet sama sebe. A všechno špatně dopadlo. Jako herečka jsem se neuplatnila.“

„Ovšemže ne,“ přisvědčil Filip. „Nemáš kázeň. Nedovedeš se, jak říkají v divadelních kruzích, přizpůsobit režirování. Příliš sama sebe dramatizuješ, má milá. Teď právě to také děláš.“

„A pak jsem myslela, že jsem opravdu zamilovaná, že to není jen dívčí hloupé poblouznění. Byl to starší muž, ženatý, a měl velmi nešťastný život.“

„Obvyklá situace,“ přikývl Filip, „a on jí bezpochyby využil.“

„Domnívala jsem se, že to bude — inu velká láska. Nesměješ se mi?“

Zarazila se a podezřívavě se na Filipa podívala.

„Ne, nesměji se ti, Hester,“ řekl jemně Filip. „Dovedu docela dobře pochopit, že to muselo být pro tebe peklo.“

„Nebyla to velká láska,“ stěžovala si trpce Hester. „Byla to laciná milostná pletka. Nic z toho, co mi vyprávěl o svém životě nebo manželce, nebyla pravda. Já jsem se mu vlastně pověsila na krk. Chovala jsem se jako blázen, pošetilý malý blázen.“

„Někdy se musíš zkušenostem aspoň přiučit. Víš, Hester, vůbec ti to neuškodilo. Pravděpodobně ti to pomohlo dospět. Nebo by ti to bylo pomohlo, kdyby ses tolik nebránila,“ dodal Filip.

„Maminka si se vším věděla rady,“ svěřovala se rozmrzele dál Hester. „Přijela, všechno zařídila a řekla mi, jestli opravdu chci jít k divadlu, že by bylo lépe, kdybych šla do dramatické školy a studovala pořádně. Ale já jsem ve skutečnosti nechtěla být herečkou a tehdy jsem už věděla, že se k tomu nehodím. Tak jsem se vrátila domů. Co jiného jsem mohla dělat?“

„Pravděpodobně hromadu věcí. Ale to bylo to nejsnadnější,“ poznamenal Filip.

„Ano,“ přitakala Hester horlivě. „Jak dobře mi rozumíš. Poznáváš, že jsem hrozný slaboch. Já chci opravdu dělat vždy jen to, co je snadné. A když se tomu bráním, dělám to vždy tak hloupě, že se nikam nedostanu.“

„Jsi zřejmě sama hrozně nejistá, že ano?“ otázal se Filip.

„Snad je to tím, že jsem adoptovaná,“ odpověděla Hester. „Neměla jsem o tom ani potuchy skoro až do šestnácti let. Věděla jsem to jen o ostatních, a tak jsem se jednoho dne zeptala a — a dozvěděla jsem se, že jsem adoptována také. Měla jsem ošklivý pocit, jako kdybych nepatřila nikam.“

„Jsi hrozné děvče s tím svým sebedramatizováním,“ řekl Filip.

„Nebyla mojeí matkou,“ pokračovala Hester. „Opravdu nikdy neporozuměla ničemu, co jsem cítila. Jen se o mne shovívavě a laskavě starala a dělala pro mě plány. Ach! Jak jsem ji nenáviděla! Je to ode mne ošklivé, vím — že je to ošklivé, ale nenáviděla jsem ji.“

„To je běžné,“ podotkl Filip. „Většina dívek prožije krátké období, kdy nenávidí své matky. Na tom opravdu není nic neobyčejného.“

„Nenáviděla jsem ji, protože měla pravdu. Je to tak hrozné, když lidé mají vždy pravdu. Způsobuje to, že máš pocit stále větší neschopnosti. Ach, Filipe, všechno je tak strašné. Co mám dělat? Co mohu dělat?“

„Provdej se za toho svého hezkého mládence a usad' se. Staň se hodnou ženuškou praktického lékaře. Nebo to není pro tebe dost skvělé?“

„Nechce se teď se mnou oženit,“ zachmuřila se Hester

„Víš to jistě? Řekl ti to? Nebo se jen tak domýšlíš?“

„Myslí, že jsem matku zabila.“

„Ach,“ protáhl Filip a na chvíli se odmlčel. „Udělala jsi to?“ zeptal se náhle.

Otočila se k němu.

„Proč se mne takto ptáš? Proč?“

„Chtěl bych se to dozvědět,“ řekl Filip. „Aby bylo jasné, všechno zůstane mezi námi. Přece bych to neprozradil policii.“

„Kdybych ji zabila, myslíš, že bych ti to řekla?“ zeptala se Hester.

„Rozumnější by bylo, kdybys to neříkala,“ souhlasil Filip.

„On prý ví, že jsem ji zabila, ale kdybych to jen připustila, kdybych se mu přiznala, že bude vše v pořádku, vezmeme se a on se bude o mne starat. Že — že to vztahy mezi námi nezmění.“

Filip hvízdal.

„Co z toho mám,“ zeptala se Hester. „A co z toho budu mít, když mu řeknu, že jsem ji nezabila? Nevěřil by mi, že ne?“

„Měl by, kdybys mu to tak řekla.“

„Nezabila jsem ji, rozumíš? Nezabila jsem ji. Nezabila. Nezabila. Nezabila.“ Zarazila se. „To nezní přesvědčivě,“ dodala.

„Pravda často nezní přesvědčivě,“ povzbuzoval ji Filip.

„Nevíme to,“ řekla Hester. „Nikdo to neví. Všichni se díváme jeden na druhého. Mary se dívá na mne. A Kirsten — je ke mně tak laskavá, jako by mne chtěla chránit. Také si myslí, že jsem to já. Jakou mám naději? To je to, nechápeš? Jakou mám naději? Bylo by lepší, zajít si na vyhlídku a skočit dolů.“

„Proboha, Hester, nebuď blázen. Jsou zde jiné možnosti.“

„Co jiného? Co může být? Ztratila jsem vše. Jak mohu žít dál den ze dne?“ Podívala se na Filipa. „Myslíš si, že jsem prudká, nevyrovnaná. Nu, třeba jsem ji opravdu zabila. Snad mne hryžou výčitky svědomí. Snad nemohu zapomenout — tady!“ Teatrálně si položila ruku na srdce.

„Nebuď blázínek!“ Filip prudce zvedl paži a strhl ji k sobě. Hester napolo padla přes křeslo. Políbil ji. „Potřebuješ manžela, má milá,“ řekl. „Ne toho rozvážného, mladého osla Donalda Craiga, s hlavou plnou psychiatrie a odborné hatmatilky. Jsi hloupá a pitomá a — dokonale půvabná Hester.“

Otevřely se dveře — Mary Durrantová stála najednou tiše na prahu. Hester se snažila rychle vzpřímit a Filip se na manželku rozpačitě pousmál.

„Právě povzbuzuji Hester, Polly,“ vysvětloval.

„Ach!“ Mary udiveně zvedla obočí.

Okázale vešla dovnitř a položila na malý stoleček podnos se svačinou. Pak stoleček přisunula k Filipovi. Na Hester nepohlédla. Hester se dívala nejistě z manžela na manželku.

„Tak tedy — snad, abych raději šla a...“ Nedokončila.

Vyšla z pokoje a zavřela za sebou dveře.

„S Hester je to špatné,“ začal Filip. „Pomýšlela na sebevraždu. Snažil jsem se jí to vymluvit,“ dodal.

Mary neodpověděla.

Napřáhl k ní ruce. Uhnula mu.

„Hodně jsem tě rozhněval, Polly? Hodně?“

Neodpověděla.

„Snad proto, že jsem ji políbil? Tak, Polly, nezlob se na mne pro hloupou pusu. Byla tak půvabná a tak pitomoučká, a já jsem měl najednou pocit — no, měl jsem pocit, že by to byla legrace, kdybych byl zase veselým chlapíkem a sem tam si trochu zaflirtoval. Tak, Polly, dej mi pusu. Dej mi pusu a udobříme se!“

„Vychladne ti polévka, jestli ji nesníš,“ řekla Mary. Pak prošla dveřmi do ložnice a zavřela je za sebou.

Osmnáctá kapitola

„Je tu dole mladá dáma, která si přeje s vámi mluvit, pane.“

„Mladá dáma?“ Calgary vypadal překvapeně. Nedovedl si představit, kdo by ho mohl navštívit. Podíval se na svou práci, kterou měl rozházenou po stole, a zamračil se. Opět se ozval diskrétně ztlumený hlas vrátného.

„Skutečně — mladá dáma, pane, velmi půvabná mladá dáma.“

„Tak dobrá. Uved'te ji nahoru.“

Calgary se nedovedl přemoci a musel se sám pro sebe trochu pousmát. Diskrétní spodní tón v hlase a ujišťování vrátného podráždilo jeho smysl pro humor. Byl zvědav, kdo může mít zájem ho navštívit. Byl dokonale překvapen, když po zabzučení zvonku otevřel a ocitl se tváří v tvář Hester Argýlové.

„Vy?“ zvolal pln překvapení. „Pojd'te dál, pojd'te dál,“ pobídl ji dovnitř a zavřel dveře.

Připadalo mu zvláštní, že na něj působila téměř stejným dojmem, jako když ji viděl poprvé. Byla prostovlasá a oblečena bez ohledu na londýnské způsoby. Tmavé vlasy jí splývaly v rozčuchaných vrkočích nepořádně kolem hlavy a pod těžkým tvídovým kabátem prokukovala zelená sukně a svetr. Vypadala udýchaně — jako kdyby se právě vrátila z procházky po vřesovišti.

„Prosím vás,“ vyhrkla Hester, „prosím vás, musíte mi pomoci.“

„Pomoci vám?“ Přímo ho to ohromilo. „Jak? Ovšemže vám pomohu, budu-li moci.“

„Nevěděla jsem, co mám dělat, nevěděla jsem, na koho se obrátit. Ale někdo mi musí pomoci. Já už dál nemohu. Proto jsem tady. Vy jste to vše začal.“

„Máte nějaké nepříjemnosti? Velké nepříjemnosti?“

„Všichni máme nepříjemnosti,“ přikývla Hester. „Ale člověk je tak sobecký, že ano? Chci tím říci, že myslím jen na sebe.“

„Posaďte se, má milá,“ vyzval ji jemně. Sklidil spisy z lenošky a usadil ji do ní. Pak přistoupil k rohovému příborníku.

„Vezmete si skleničku vína? Suché sherry? Přijde vám k chuti.“

„Jak chcete. Mně je to jedno.“

„Venku je velmi vlhko a chladno. Potřebujete něco.“

Obrátil se k ní s lahví v ruce. Hester seděla zhrouceně v křesle a dojímalá ho svým podivným, přirozeným půvabem a výrazem úplně opuštěnosti.

„Nic si z toho nedělejte,“ řekl něžně, když před ni stavěl sklenku a naléval. „Nikdy není nic tak zlé, jak to na první pohled vypadá, rozumíte?“

„Lidé to říkají, ale není to pravda, někdy je to ještě horší, než se zdá.“ Upila vína a pak se na něho obrátila s výčitkou. „Byli jsme všichni spokojeni, než jste přišel. Úplně spokojeni. Pak — pak to všechno začalo.“

„Nechci předstírat,“ řekl Arthur Calgary, „že nevím, co tím myslíte. Dokonale mne zarazilo, když jste mi to řekla poprvé, ale teď už chápu, co vám moje — moje oznámení asi způsobilo.“

„Pokud jsme žili v domnění, že to byl Jacko —“ Hester se zarazila.

„Vím, Hester, vím. Ale musíte to chápat hlouběji. Žili jste ve falešné jistotě. Nebyla skutečná, jen předstíraná. Jako domek z karet — nebo kulisy na jevišti. Někdy působila dojem bezpečí, ale nebylo opravdové a nikdy nemohlo být jisté.“

„Chcete říci,“ zeptala se Hester, „že člověk musí mít odvalu, že nemá cenu chňapnout po něčem, protože je to zdánlivě hezké a snadné?“

Na chvíli se odmlčela.

„Vy jste měl odvahu! To uznávám. Přišel jste a řekl nám to sám. Nevěděl jste, jaké budou naše pocity a jak na vše budeme reagovat. Bylo to od vás statečné. Obdivuji statečnost, protože — víte — já sama moc statečná nejsem.“

„Povězte mi,“ řekl Calgary jemně, „povězte mi, jaké nepříjemnosti teď právě máte. Je to něco mimořádného, že?“

„Měla jsem sen. Někdo — mladý muž — lékař —“

„Rozumím,“ pomáhal jí Calgary. „Vy jste přátelé nebo snad víc než přátelé?“

„Věřila jsem, že jsme víc než přátelé..., a on také. Teď však, co se to všechno stalo... Myslí si, že jsem to udělala,“ dopověděla Hester. Pak začala mluvit velmi rychle. „Snad není o tom zrovna přesvědčen, ale není si jist. Nemůže si být jist. Myslí si — vidím mu to

na očích — že jsem tou nejpravděpodobnější osobou. Snad jsem. Snad máme takový dojem jeden o druhém. A tak mne napadlo, že nám musí někdo pomoci z té strašné bryndy, do které jsme se dostali. A ten sen — mne přivedl k vám. Zdálo se mi, že jsem se ztratila a nemohla Dona najít. Opustil mne u takové velké rokle — nebo spíše propasti. Ano, to je to pravé slovo — propast. Vyjadřuje hloubku, že? A ona byla tak hluboká a tak — nepřekonatelná. Najednou jste stál na druhé straně vy, napřahoval ruce a volal: „Přišel jsem vám pomoci.“ „Zhluboka se nadechla.

„Tak jsem zde. Utekla jsem a přišla k vám, protože nám musíte pomoci. Jestli nám nepomůžete, nevím, co se stane. *Musíte* nám pomoci. Vy jste to vše způsobil. Třeba řeknete, že s tím nemáte nic společného, když už jste nám jednou řekl — plnou pravdu o tom, co se stalo — že vám už po tom dál nic není. Řeknete —“

„Ne,“ přerušil ji Calgary. „Nic podobného neřeknu. Je to také moje záležitost, Hester. Souhlasím s vámi. Když člověk něco začne, nesmí od toho utéci. Zcela s vámi souhlasím.“

„Ach,“ vydechla s úlevou Hester a její tváře se zabarvily. Náhle, jak to u ní obvykle bývalo, zkrásněla. „Tak já nejsem sama — přece mám někoho.“

„Ano, má milá, máte někoho — pokud bude něco platný. Dosud jsem bohužel moc nebyl, ale pokusím se a nepřestanu se aspoň snažit pomáhat.“ Posadil se a přitáhl si k ní blíž křeslo. „Teď mi o tom vypravujte. Vypadá to hodně špatně?“

„Pochopte, je to jeden z nás,“ začala Hester. „Všichni to víme. Když přišel pan Marshall, předstírali jsme, že to musel udělat někdo, kdo vnikl do domu zvenku — ale on věděl, že to není pravda. Zkrátka je to někdo z nás.“

„A ten váš mládenec — jak se jmenuje?“

„Don. Donald Craig. Je lékařem.“

„Don je toho názoru, že jste to vy?“

„Bojí se, že jsem to já.“ Hester zalomila teatrálně rukama a podívala se na Calgaryho. „Třeba si také myslíte, že — jsem to já.“

„Ach ne, vím docela jistě, že jste nevinná.“

„Říkáte to, jako kdybyste to opravdu věděl zcela jistě.“

„Vím to jistě,“ řekl Calgary.

„Ale jak? Jak to můžete tak jistě vědět?“

„Z toho, co jste mi řekla, když jsem vám všechno vypověděl a odcházel z vašeho domu. Vzpomínáte si, co jste mi řekla o nevinných? To byste mi nemohla říci — takto byste nemohla uvažovat — kdyby na vás lpěla vina.“

„Ach,“ vykřikla Hester. „Kámen mi spadl ze srdce, když vím, že je někdo, kdo mi věří.“

„Tak teď si můžeme o tom klidně pohovořit, vidíte?“

„Ano, teď je to docela jiné.“

„Jen tak pro zajímavost,“ vyzvídala Calgary, „a v pevné víře, že znáte můj názor, bych rád věděl, z jakého důvodu si mohl někdo jen na okamžik myslet, že jste svou nevlastní matku zabila?“

„Mohla jsem to udělat,“ rozhovořila se Hester. „Často jsem se tím v myšlenkách zabývala. Někdy člověk bývá zlostí až nepříčetný. Cítí se tak zbytečný, tak — bezmocný. Matka byla vždy klidná a nadřazená, všechno věděla a měla ve všem pravdu. Někdy jsem si pomyslela: ‚Kéž bych ji mohla zabít!‘ “ Podívala se na něho. „Rozumíte tomu? Neměl jste také podobný pocit, když jste byl mladý?“

Poslední věta Calgaryho náhle zabořila, stejně, jako když Micky v drymouthském hotelu okomentoval jeho věk slovy: „Vypadáte na víc.“ Kdy byl mladý? Připadalo to Hester už tak hodně dávno? Vrátil se v myšlenkách do minulosti. Vzpomínal si, když mu bylo devět let, jak se radili s jiným malým hochem v zahradě přípravné školy a navzájem uvažovali, co provedou s panem Warboroughem, svým třídním učitelem. Vzpomínal si živě na bezmocný, šíravý vztek, když jim pan Warborough uštědřoval zvlášť sarkastické poznámky. Pravděpodobně něco podobného pociťovala také Hester. Ale neudělali nikdy nic z toho, co spolu s mladým — jak se jen jmenoval? — Porch, ano Porch se ten chlapec jmenoval — tedy, co spolu s mladým Porchem vymyslili a naplánovali. Ve skutečnosti se nikdy žádné aktivní kroky vedoucí k záhubě pana Warborougha podniknout neodhodlali.

„Víte, takové pocity jste si měla prodělat už před několika lety. Dovedu je však pochopit.“

„Bylo to jen proto, že na mne tak působila matka,“ řekla Hester. „Teď docházím k poznání, že jsem si vše zavinila sama, a dokonce jsem přesvědčena, že kdyby žila jen trochu déle, až bych více dospě-

la a zklidnila se, že — že bychom se staly se vší pravděpodobností přítelkyněmi. Ráda bych pak přijímala její radu i pomoc. Ale — ale tak, jak to bylo — nemohla jsem ji snést. Vzbuzovala ve mně pocit vlastní zbytečnosti a hlouposti. Všechno, co jsem udělala, nestálo za nic a objektivně vzato, sama jsem viděla, že se dopouštím pouze hloupostí a dělám je jen proto, abych za každou cenu odporovala. Také jsem chtěla dokázat, že já jsem já. A já byla nula. Něco jako fluidum. Ano, to je vhodné slovo,“ řekla Hester. „To je přesně to správné slovo. Fluidum. Nikdy jsem neměla určitou podobu nadlouho a vždy se snažila napodobovat druhé lidi, které jsem obdivovala, a představovala si — víte — že kdybych utekla, šla k divadlu a měla s někým nějakou tu pletku, že —“

„Že byste se cítila dospělou, nebo byste si každopádně připadala jako — někdo?“

„Ano,“ přisvědčila Hester. „To je právě ono. Nyní však vidím, že jsem se chovala jako hloupé děcko. Ale, doktore Calgary, vy nevíte, jak si teď přeji, aby maminka žila. Protože je to tak nespravedlivé — chci říci — k ní nespravedlivé. Tolik toho pro nás udělala a tolik nám toho dala. My jsme jí nic nevrátili. A dnes už je příliš pozdě.“ Odmlčela se. „Proto,“ dodala s náhlou živostí, „jsem se rozhodla, že přestanu být hloupá a dětská. A vy mně pomůžete, vidíte?“

„Už jsem řekl, že udělám všechno na světě, abych vám pomohl.“

Obdařila ho zběžným, půvabným úsměvem.

„Vypravujte mi,“ vybídl ji, „co se přesně stalo.“

„Právě to, čeho jsem se obávala, že se stane,“ vyprávěla dále Hester. „Všichni se díváme jeden na druhého a přemýšlíme a nic nevíme. Otec pozoruje Gwendu a myslí si, že to snad byla ona. Ta zase pozoruje otce a není si jista. Je možné, že se teď nevezmou. Všechno se zkazilo. A Tina se domnívá, že s tím má něco společného Micky. Nevím proč, vždyť tam ten večer nebyl. A Kirsten zase — že jsem to udělala já a snaží se mne chránit. A Mary — to je má starší sestra, se kterou jste se nesetkal — Mary podezřívá Kirsten.“

„A kdo to udělal podle vás, Hester? Co vy si myslíte?“

„Já?“ zeptala se polekaně Hester.

„Ano, vy,“ přisvědčil Calgary. „Domnívám se, že tohle je dost důležité vědět.“

Hester rozhodila rukama. „Nevím,“ odpověděla bezradně. „Prostě nevím. Já — je strašné, že to říkám — ale já mám strach z každého. Připadá mi, jako kdyby se za každou tvář skrývala tvář jiná. Taková nějaká zlověstná, kterou neznám. Nejsem si jista, že otec je tím, kým je, a navíc Kirsten stále říká, že bych neměla nikomu věřit, dokonce ani jí. A když se podívám na Mary, mám pocit, že o ní nic nevím. Vždy jsem měla ráda Gwendu a vítala jsem, že se s ní chce tatínek oženit. Ale teď si nejsem ani Gwendou jista. Vidím ji jako někoho jiného, nemilosrdného a — mstivého. Já nevím, co je kdo zač. To je strašně zoufalý pocit.“

„Ano,“ připouštěl Calgary. „To si dovedu dobře představit.“

„Každý je tak nešťastný,“ svěřovala se dále Hester „a já se nemohu zbavit pocitu, že také vrah je nešťastný. A to by bylo asi to nejhorší ze všeho... Myslíte, že je to možné?“

„Je to docela pravděpodobné,“ potvrdil její slova Calgary, „i když jsem na pochybách — ovšem, nejsem odborník — zda je vrah někdy opravdu nešťastný.“

„Ale proč ne? Vědomí, že jste někoho zabil, je podle mého názoru ten nejstrašnější pocit.“

„Ano,“ pokračoval Calgary, „je to strašné, a proto si myslím, že vrah musí být jedním ze dvou typů lidí. Bud je to člověk, pro kterého nebylo tak strašné někoho zabít, takový, který si řekne: ‚Nu, je sice škoda, že jsem to musel udělat, ale bylo to nutné pro moje vlastní bytí. Konečně to není moje chyba. Já jen — nu, prostě jsem to musel udělat.‘ Nebo jiný —“

„Ano,“ vpadla mu do řeči Hester, „jaký je ten druhý typ vraha?“

„Jsou to mé dohady, uvědomte si, nemohu to tvrdit bezpečně, ale myslím si, že kdybyste vy byla, jak tomu říkáte, druhým typem vraha, nebyla byste schopna pro zoufalství přežít svůj čin. Bud byste se musela někomu svěřit, nebo byste musela sepsat tu událost pro sebe tak, jak se stala. Pohnutku svého skutku byste sváděla na někoho jiného a říkala si: ‚Nikdy bych něco takového neudělala, kdyby —‘ Ale to ‚kdyby‘ se stalo. Vymlouvala byste se dále: ‚Ve skutečnosti nejsem vrahem, protože jsem to nechtěla udělat. Prostě k tomu došlo,

a tak to opravdu byl osud, a ne já.‘ Chápete trochu, co se vám snažím říci?“

„Ano, a je to velmi zajímavé.“ Přivřela oči. „Snažím se právě uvažovat —“

„Správně, Hester, uvažujte. Rozpomínejte se tak usilovně, jak jen můžete, protože jestli vám budu kdy schopen pomoci, musím všechno poznat prostřednictvím vašeho myšlení.“

„Micky matku nenáviděl,“ začala pomalu Hester. „Vždy ji nenáviděl — nevím proč. Tina ji, myslím, milovala. Gwenda ji neměla ráda. Kirsten byla vždy matce oddána, přestože jí často nedávala za pravdu ve všem, co dělala. Otec —“ Odmlčela se na dlouho.

„Nu,“ pobízel ji Calgary.

„Otec je zase tam, kde byl. Po matčině smrti se docela změnil. Nebyl tak — jak bych to řekla — vzdálený. Stal se vlídnější a živější. Ale nyní je zase tam, kde byl, na nějakém jakoby zastíněném místě, kam za ním člověk nemůže. Já opravdu nevím, jaký měl k matce vztah. Asi ji miloval, když se s ní oženil. Nikdy se nehádali, ale co si o ní myslel, nevím. Ach,“ opět rozhodila rukama, „člověk opravdu nezná city druhých, že ne? Mám na mysli to, co zatajují jejich tváře, co je skryto v jejich každodenních milých slovech. Mohou být šířeni nenávistí nebo láskou nebo zoufalstvím a člověk to neví! Jak příšerné..., ach, doktore Calgary, děsí mne to.“

Vzal obě její ruce do svých.

„Už nejste dítě,“ řekl. „Jen děti se bojí. Jste dospělá, Hester. Jste žena.“ Pustil její ruce a poznamenal věčným tónem: „Máte kde v Londýně bydlet?“

Najednou vypadala trochu vyplašeně.

„Snad. Nevím. Maminka obyčejně zůstávala u Curtisů.“

„Dobrá, je to velmi hezký, klidný hotel. Kdybych byl vámi, šel bych tam a zajistil si pokoj.“

„Udělám vše, co mi řeknete,“ odpověděla Hester.

„Hodné děvče,“ pochválil ji Calgary. „Kolik je hodin? No na zdar, už bude skoro sedm. Předpokládám-li, že nyní půjdete a zajistíte si pokoj, přišel bych tak asi okolo čtvrt na osm a vzal vás na večeři. Souhlasíte?“

„To je báječné,“ zaradovala se Hester. „Myslíte to vážně?“

„Samozřejmě, úplně vážně.“

„Ale pak? Co potom? Nemohu zůstat věčně u Curtisů, vidíte?“

„Váš obzor je podle všeho vždy spojen s nekonečnem,“ usmál se Calgary.

„Vysmíváte se mi?“ zeptala se rozpačitě.

„Jen trochu,“ přikývl.

Zatvářila se nerozhodně a pak se také usmála.

„Snad jsem opravdu byla zase teatrální,“ řekla důvěrně.

„Asi je to tak trochu váš zvyk.“

„Proto jsem myslela, že se uplatním na jevišti, ale neuplatnila jsem se. Nestála jsem vůbec za nic. Ach, byla jsem podařená herečka.“

„Řekl bych, že vytlučete z obyčejného života drama, jaké chcete. Ale dost úvah. Teď vás, má milá, posadím do taxi a pojedete ke Curtisům. A nezapomeňte se umýt a vykartáčovat si vlasy,“ dodal Calgary. „Máte sebou nějaké zavazadlo?“

„Ano. Mám takový příruční kufřík.“

„Dobrá.“ Usmál se na ni. „Netrapte se, Hester. Něco vymyslíme.“

Devatenáctá kapitola

I.

„Rád bych s vámi mluvil, Kirsty,“ řekl Filip.

„Ale ovšem, Filipe.“

Kirsten Lindstromová ustala ve své práci. Právě přinesla prádlo a skládala je do prádelníku.

„Rád bych si s vámi pohovořil o tom, co se zde stalo,“ začal Filip. „Nevadí vám to?“

„Podle mého názoru se už o tom mluví až příliš,“ odpověděla Kirsten.

„Bylo by však stejně dobré,“ nedal se odradit Filip, „kdybychom došli k nějakému závěru, aspoň mezi sebou. Víte, jak to teď vypadá, že?“

„Vypadá to všude špatně,“ odsekla Kirsten.

„Myslíte, že se nyní Leo s Gwendou vezmou?“

„Proč ne?“

„Pro několik důvodů,“ zněla Filipova odpověď. „Předně, Leo Argyle je inteligentní muž a sám uznává, že jeho sňatek s Gwendou by poskytl policii to, co chce. Dokonale vhodný motiv pro vraždu své manželky. Nebo druhá možnost je, že Leo podezřívá Gwendu z vraždy. A protože je citlivým člověkem, opravdu by si nerad bral za druhou manželku ženu, která tu první zabila. Co na to říkáte?“ dodal.

„Nic,“ odpověděla Kirsten, „co bych měla říkat?“

„Příliš si s tím zahráváte, Kirsty, že ano?“

„Nerozumím vám.“

„Proč někoho kryjete, Kirsty?“

„Co to říkáte? Nikoho nekryji. Domnívám se, že by se o tom mělo méně mluvit a že by lidé neměli v tomto domě otálet. Není to k ničemu. Podle mého mínění byste měl jít s vaší paní domů, Filipe.“

„Aha, to máte na mysli? Proč právě já?“

„Vyptáváte se. Snažíte se něco vypátrat. A vaše paní si nepřeje, abyste to dělal. Je rozumnější než vy. Mohl byste přijít na něco, na co byste přijít nechtěl, nebo — na co by ona nechtěla, abyste přišel. Měl byste jít domů, Filipe. Měl byste jít velmi brzy domů.“

„Nechci domů,“ odporoval jí Filip tónem malého, nedůtklivého chlapce.

„Tak mluví děti,“ pokárala ho Kirsten. „Ty říkájí, já nechci dělat tohle a nechci dělat ono. Ale ti, kteří vědí o životě více a lépe se v něm vyznají, musí je hezky donutit, aby udělaly i to, co nechtějí.“

„Vaším úmyslem je tedy donutit mne k něčemu, že? Rozkazovat mi?“ zlobil se Filip.

„Ne, nerozkazuji vám, jen radím.“ Vzdychna. „Poradila bych všem stejně. Micky by se měl vrátit do práce a právě tak Tina do knihovny. Jsem ráda, že odešla Hester. Měla by být někde, kde se jí to vše stále nepřipomíná.“

„Ano, v tom s vámi souhlasím. Ohledně Hester máte pravdu. Ale co s vámi, Kirsten? Neměla byste také odejít?“

„Ach, měla,“ odpověděla s povzdechem, „měla bych odejít.“

„Proč to neuděláte?“

„Nepochopil byste. Je pro mne příliš pozdě, abych odcházela.“

Filip se na ni zamyšleně podíval.

„Je tolik variací, že ano — variací na jediné téma. Leo si myslí, že to udělala Gwenda, Gwenda zase, že Leo.“

Tina něco ví, a proto má jisté podezření. Micky snad ví, kdo je vrahem, ale je mu to jedno. Mary si myslí, že to udělala Hester.“ Odmlčel se a pak pokračoval. „Ale je pravda, Kirsty, že to jsou jen, jak jsem řekl, variace na jediné téma. My víme docela dobře, kdo je vrahem, že ano Kirsty? Vy a já?“

Rychle a zděšeně se na něho podívala.

„Hodně jsem přemýšlel,“ řekl Filip rozjařeně.

„Co tím myslíte?“ zeptala se. „Co tím chcete říci?“

„Já doopravdy nevím, kdo to udělal,“ ztišil hlas Filip. „Ale vy to víte. Vy nemusíte přemýšlet, kdo to má na svědomí, vy to skutečně víte. Mám pravdu?“

Kirsten šla ke dveřím. Otevřela je, pak se otočila se slovy:

„Není zdvořilé, když to řeknu, ale ať to víte. Jste blázen, Filipe. To, oč se snažíte, je nebezpečné. Znáte jen jediný druh nebezpečí. Byl jste pilotem a tam nahoře jste se díval smrti do tváře. Nedovedete pochopit, že budete v právě tak velkém nebezpečí, jako jste byl za války, jestliže se tady přiblížíte k pravdě?“

„A co vy, Kirsty? Jestli znáte pravdu, nejste také v nebezpečí?“

„Dovedu se o sebe postarat,“ ušklíbla se Kirsten. „Mohu dát na sebe pozor. Ale vy jste, Filipe, v invalidním křesle a bezmocný. Myslete na to! A kromě toho,“ dodala, „já nevykřikuji své názory. Spokojím se s tím tak, jak to je — a upřímně si myslím, že je to pro všechny nejlepší. Kdyby každý odešel a staral se sám o sebe, nebylo by dalších starostí. Když se mne někdo zeptá, řeknu mu svůj názor. Já přece jen věřím, že to udělal Jacko.“

„Jacko?“ Filip se na ni překvapeně podíval.

„Proč ne? Jacko byl chytrý. Jacko dovedl ledacos zosnovat a zajistit si, aby nenesl následky. Jako dítě to dělal často. Ostatně, padělání alibi — nestává se to denně?“

„Tohle padělat nemohl. Doktor Calgary —“

„Doktor Calgary — doktor Calgary,“ opakovala opovržlivě Kirsten. „Protože ho každý zná a má slavné jméno, vyslovujete ‚doktor Calgary‘ s úctou, jako kdyby byl bohem! Ale chtěla bych vám říci asi tolik. Kdybyste měl otřes mozku jako on, možná že byste si také ledacos přesně nepamatoval. Mohl to být jiný den — jiná doba — jiné místo!“

Filip ji pozoroval s hlavou lehce nakloněnou k jedné straně.

„Tak to je váš výklad,“ prohlásil udiveně, „a vy se ho držíte. Velmi chvályhodný pokus. Ale vy mu sama nevěříte, že ne, Kirsty?“

„Varovala jsem vás — víc dělat nemohu.“ Kirsten se otočila, pak znovu strčila hlavu mezi dveře a řekla, jako obvykle, strohým hlasem:

„Vyřídíte Mary, že jsem dala čisté prádlo do zásuvky.“

Filip se lehce usmál, pak mu ale úsměv ztuhl na rtech...

Jeho vnitřní napětí vzrostlo. Měl pocit, že se nezadržitelně blíží k pravdě. Jeho pokus s Kirsten dopadl vysoce uspokojivě, ale pochyboval, že z ní dostane víc. Její starostlivost o něho ho dráždila. Protože byl mrzákem, neznamenalo ještě, že byl tak bezbranný, jak dělala. On také dovedl dát na sebe pozor — a proboha, cožpak nebyl nepřetržitě hlídán? Mary ho skoro neopustila.

Prisunul si list papíru a začal psát. Krátké poznámky, jména, otazníky..., usilovně hledal v tom všem slabé místo...

Najednou potřásl hlavou a napsal: *Tina*

Zamyslel se nad tím...

Pak si přisunul jiný arch papíru.

Když vešla Mary, sotva se na ni podíval.

„Co děláš, Filipe?“

„Píšeš dopis.“

„Hester?“

„Hester? Ne. Vždyť ani nevím, kde je. Kirsten od ní zrovna dostala pohled z Londýna, to je vše.“

Ušklíbl se na ni.

„Mám dojem, že žárlíš, Polly, nebo ne?“

Její chladné oči se setkaly s jeho.

„Snad.“

„Komu píšeš?“ Přistoupila o krok blíže.

„Státnímu zástupci,“ odpověděl Filip vesele, ačkoliv to v něm vřelo vztekem. Copak člověk nemohl napsat ani dopis, aby se ho na to neptala?

Pak zpozoroval její tvář a změkl.

„To byl jen žert, Polly. Píšeš Tině.“

„Tině? Proč?“

„Tina je moje příští útočná linie. Kam jdeš, Polly?“

„Do koupelny,“ řekla Mary na odchodu z pokoje.

Filip se zasmál. Do koupelny, jako ten večer, kdy se stala vražda... Znovu se zasmál, když si vzpomněl, jak o tom spolu hovořili.

II.

„Pojď dál, hochu,“ řekl vrchní inspektor Huish povzbudivě.
„Tak nám o tom všem pověz!“

(Mladý Cyril Green se zhluboka nadechl. Dříve však, než mohl promluvit, spustila jeho matka: „Třeba se, pane Huishi, budete divit, že jsem si toho tehdy nevšimla, ale znáte to, jaké jsou děti. Mluví a myslí jen na vesmír, lodě a takové věci. Přijde mi domů a říká: ‚Mami, viděl jsem sputnika a přistál!‘ Nu, dříve to byly létající talíře, říkám si, vždy to něco je. Ti Rusové jim pořád něčím pletou hlavy.“

Vrchní inspektor Huish si vzdychl a pomyslel si, jak by to bylo mnohem snadnější, kdyby matky nechtěly své syny doprovázet a mluvit za ně.

„Tak povídej, Cyrile,“ začal znovu, „přišel jsi domů a řekl mamince — je to tak, vid? — že jsi viděl ruského sputnika nebo něco takového.“

„Tehdy jsem neměl rozum,“ rozpovídal se Cyril. „Byl jsem ještě dítě. Jsou tomu už dva roky. Ted’ už to vím lépe.“

„Ta rachotivá malá auta,“ vložila se zase do toho matka, „tehdy teprve začala jezdit. Zde v okolí nebylo ani jedno, tak přirozeně, když je viděl, a k tomu ještě jasně červené — nepoznal, že je to jen obyčejný osobní vůz. A když jsme příštího dne ráno slyšeli, že byla zavražděna paní Argylová, povídá mi Cyril: ‚Mami, to ti Rusové ze sputniku se museli dostat dovnitř a zabít ji.‘ Nemluv takové nesmysly,“ okřikla jsem ho. A pak jsme se během dne dozvěděli, že byl zatčen její syn, a že to také provedl.“

Vrchní inspektor Huish se ještě jednou trpělivě obrátil k Cyrilovi.

„Jak jsem rozuměl, bylo to večer. V kolik hodin, pamatuješ si?“

„Najedl jsem se.“ Cyril se celý zadýchal, jak se usilovně snažil rozpomenout. „Maminka nebyla doma. Šla do kurzu. Vyběhl jsem tedy na chvíli s kluky ven a trochu jsme si hráli na cestě dole u nové vozovky.“

„A copak jste tam dělali? To bych ráda věděla?“ vložila se matka do toho.

Strážník Good, který tento slibný kousek svědectví obstaral, zasáhl. Věděl až moc dobře, co Cyril dělal s kluky dole u nové cesty. Několik hospodářů tehdy rozhněvaně hlásilo krádež chryzantém a on znal všelijaké nepoctivce z vesnice, kteří tajně nabádali mladší generaci, aby je zásobovala květinami. Pak je sami totiž nosili na trh a prodávali. Ted’ ovšem nebyla chvíle, aby se probíraly staré přestupky, to strážník Good věděl. Proto zasáhl důrazně:

„Kluci jsou kluci, paní Greenová, ti se nadovádějí.“

„Ano,“ řekl Cyril, „jen jsme si tam chvíli hráli. A pak jsem to uviděl. ‚Brr,‘ otřásl jsem se. ‚Co je to?‘ Samozřejmě ted’ už vím. Už nejsem hloupé dítě. Byl to jeden ten nový *bubblecar* a měl jasně červenou barvu.“

„Kolik bylo hodin?“ zeptal se trpělivě vrchní inspektor. „No, jak říkám, najedl jsem se a šel se ven trochu proběhnout — mohlo být

kolem sedmé, protože odbíjely hodiny. Uvědomil jsem si, že maminka bude doma a udělá rámus, když zjistí, že jsem pryč. Vrátil jsem se tedy a vyprávěl jí, jak přistál ruský sputnik a já ho viděl. Maminka prohlásila, že to jsou všechno samé lži, ale nebyly. Ted' už jsem ovšem chytřejší — tehdy jsem byl ještě dítě, rozumíte?“

Vrchní inspektor přikývl, že rozumí. Po několika otázkách propustil paní Greenovou i s její ratolestí. Strážník Good se držel v pozadí a tvářil se spokojeně, protože jako junior policejního sboru prokázal inteligenci a doufal, že mu to bude přičteno k dobru.

„Jen jsem se doslechl,“ upozorňoval na sebe, „jak hoch vyprávěl v okolí, že Rusové zabili paní Argylovou. Napadlo mne, že to může mít nějaký význam.“

„Také že má,“ přitakal vrchní inspektor. „Slečna Tina Argylová má červený bubblecar a podle všeho jí budu muset položit ještě několik otázek.“

III.

„Byla jste tam tehdy večer, slečno Argylová?“

Tina se podívala na vrchního inspektora. Její ruce volně spočívaly v klíně, její tmavé, pozorné oči neprozrazovaly nic.

„Je to už tak dlouho, opravdu se nepamatuji.“

„Někdo si všiml vašeho vozu,“ řekl Huish.

„Ano?“

„Ale jděte, slečno Argylová. Když jsme vás žádali, abyste nám vyprávěla, co jste toho večera dělala, tvrdila jste, že jste šla domů a už jste ven nevycházela. Připravila jste si prý večeři a poslouchala gramofonové desky. Tak to není pravda. Právě před sedmou byl váš vůz spatřen na cestě zcela blízko Slunného vrchu. Co jste tam dělala?“

Neodpověděla. Huish chvíli čekal, pak opět promluvil.

„Vešla jste do domu, slečno Argylová?“

„Ne.“

„Ale byla jste tam?“

„To říkáte vy.“

„Nejde pouze o to, že to říkám já. Máme důkaz, že jste tam byla.“

Tina vzdychla. „Ano, opravdu jsem odtamtud ten večer jela.“

„Ale řekla jste, že jste v domě nebyla?“

„Ne, do domu jsem ani nevešla.“

„Co jste tedy dělala?“

„Vrátila se zpět do Redmynu. Pak — jak jsem vám už řekla — jsem si připravila večeři a pustila gramofon.“

„Proč jste odtamtud jela, když jste ani nešla do domu?“

„Změnila jsem své rozhodnutí,“ řekla Tina.

„Co způsobilo, že jste změnila své rozhodnutí, slečno Argylová?“

„Když jsem tam přijela, nechtělo se mi jít dovnitř.“

„Protože jste něco viděla nebo slyšela?“

Neodpověděla.

„Poslouchejte, slečno Argylová, ten večer došlo k vraždě vaší matky, a to mezi sedmou a půl osmou. Vy jste tam byla i váš vůz. Někdo ho tam před sedmou spatřil. Jak dlouho tam však byl — nevíme. Je možné — uvědomte si to — že tam mohl ještě nějakou dobu být. Třeba jste vešla do domu — máte klíč, doufám...“

„Ano, mám klíč.“

„Mohla jste vejít do domu. Možná že jste šla do obývacího pokoje vaší matky a našla ji tam... mrtvou. Nebo možná —“

Tina zvedla hlavu.

„Nebo možná jsem ji zabila? To chcete říci, inspektore Huishi?“

„Je to jedna z možností,“ přikývl Huish, „ale myslím, že je pravděpodobnější, slečno Argylová, že vraždu spáchal někdo jiný. Je-li tomu tak, pak asi víte — nebo máte silné podezření — kdo byl vrahem.“

„Nevešla jsem do domu,“ opakovala zatvrzele Tina.

„Pak jste něco viděla nebo slyšela. Viděla jste někoho do domu vcházet nebo vycházet. Snad někoho, o jehož přítomnosti se vůbec nevědělo. Byl to váš bratr Michael, slečno Argylová?“

Tina zavrtěla hlavou. „Nikoho jsem neviděla.“

„Ale něco jste slyšela?“ zaútočil na ni Huish. „Co jste slyšela, slečno Argylová?“

„Říkám vám, že jsem prostě změnila své rozhodnutí.“

„Promiňte mi, slečno Argylová, ale tomu nevěřím. Proč byste jela z Redmynu navštívit svou rodinu a vzápětí se vydala zpět, aniž byste je navštívila? *Něco* způsobilo, že jste změnila své rozhodnutí. *Něco* jste viděla nebo slyšela.“ Naklonil se k ní. „Myslím, že víte, slečno Argylová, kdo vaši matku zabil.“

Opět velmi zvolna zavrtěla hlavou.

„Vy *něco* víte,“ dotíral dál Huish. „Něco, co jste se rozhodla nepovědět. Ale uvažujte, slečno Argylová, dobře uvažujte. Uvědomujete si, k čemu odsuzujete celou vaši rodinu? Přejete si, aby všichni zůstali v podezření — protože k tomu určitě dojde, jestliže se nedozvíme pravdu. Kdokoliv vaši matku zabil, nezasluhuje si, aby byl chráněn. A teď jsem právě u toho, že ano? Vy někoho kryjete?“

Její tmavé, temné oči se setkaly s Huishovými.

„Nic nevím,“ řekla Tina. „Neslyšela jsem nic a neviděla jsem nic. Já jen — změnila své rozhodnutí.“

Dvacátá kapitola

I.

Calgary a Huish se vzájemně pozorovali. Calgarymu připadal tím nejsklíčenějším a nejzasmušilejším mužem, jakého kdy viděl. Vypadal tak hluboce beznadějně, až to Calgaryho svádělo k domněnce, že životní dráha inspektora Huishe sestávala z dlouhé řady neúspěchů. Překvapilo ho, když se při pozdější příležitosti dozvěděl, že vrchní inspektor zaznamenával ve svém povolání mimořádné úspěchy. Huishovi se zase Calgary jevil jako hubený, předčasně prošedivělý muž, s lehce pokleslými rameny, jemným obličejem a zvláštním přitažlivým úsměvem.

„Asi mne neznáte?“ začal Calgary.

„Ach, víme o vás vše, doktore Calgary. Vy jste tím žolíkem, který zamíchal kartami v případě Argylových.“ Jeho smutná ústa se zvlnila poněkud neočekávaným úsměvem.

„Pak o mně sotva máte dobrý názor.“

„To patří k naší práci,“ řekl vrchní inspektor. „Vypadalo to jako jasný případ, a nikomu se nemůže vytýkat, že si to myslel. Ale takové věci se stávají,“ dodal. „Jsou na nás seslány, aby nás zkoušely — tak to říkávala moje maminka. Nechceme nikomu ublížit za každou cenu, doktore Calgary. Vždyť my hájíme spravedlnost.“

„Tomu jsem vždy věřil a budu věřit,“ potvrdil Calgary a dodal: „*Nikomu neodepřeme spravedlnost.*“

„Magna charta,“ poznamenal vrchní inspektor Huish.

„Ano,“ přisvědčil Calgary, „to mi citovala slečna Tina.“

Vrchní inspektor zvedl obočí.

„Skutečně? Překvapuje mne. Řekl bych, že se ta mladá dáma moc nepříčinila, aby pomohla roztočit kola spravedlnosti.“

„Proč to říkáte?“ zeptal se Calgary.

„Abych byl upřímný — ona odepřela vypovídat.“

„Ale proč?“ podivil se Calgary.

„Nu, to je rodinná záležitost,“ vysvětloval Huish. „Rodiny držívají pohromadě. Ale proč vy jste mne chtěl navštívit?“

„Potřebuji informace,“ přiznal Calgary.

„O případu Argylových?“

„Ano. Uznávám, že vám to asi připadá, jako kdybych se pletl do něčeho, co se mne netýká.“

„Nu, částečně se vás to týká, ne?“

„Tedy to uznáváte. Ano. Cítím se zodpovědný. Zodpovědný za to, že jsem způsobil nepříjemné starosti.“

„Nemůžete udělat omeletu a nerozbít přitom vejce — říkají Francouzi,“ zafilozofoval Huish.

„Něco bych rád věděl,“ pokračoval Calgary.

„Copak?“

„Rád bych věděl něco více o Jackovi Argylovi.“

„O Jackovi Argylovi? Nu, nečekal jsem zrovna, že se zeptáte na tohle.“

„Vím, že měl špatnou pověst. Rád bych o tom věděl j nějaké podrobnosti.“

„Nu, jsou docela prosté,“ řekl Huish. „Byl dvakrát podmíněně odsouzen. Když zpronevěřil peníze podruhé, zachránilo ho jen to, že je mohl včas složit.“

„Ve skutečnosti tedy nadějný mladý zločinec?“ obrátil se Calgary na vrchního inspektora s otázkou.

„Zcela správně, pane,“ souhlasil Huish. „Nebyl vrahem, jak jste nám objasnil, ale jinak toho natropil dost. Nic — rozumíte — ve velkém měřítku. Nebyl natolik chytrý, ani na to neměl nervy, aby se pustil do něčeho velkého. Kradl jen příležitostně ze zásuvek peníze a lstivě je získával od ženských.“

„V tom se vyznal zřejmě dobře,“ poznamenal Calgary, „uměl je z nich vytáhnout.“

„A je to docela bezpečný způsob,“ dodal vrchní inspektor Huish. „Ženy se do něho lehce zamilovaly. Šel obyčejně po těch, které byly ve středních letech nebo starší. Překvapilo by vás, jak mohou být takové ženské důvěřivé. Uváděl se velmi pěkně a dovedl je přesvědčit, že je do nich vášnivě zamilován. Není nic, čemu by žena neuvěřila, když tomu věřit chce.“

„A pak?“ zeptal se Calgary.

Huish pokrčil rameny.

„Dříve nebo později ztratily iluze. Ale chápete, takové nežalují. Nechtějí roztrubovat po světě, jak byly napáleny. Ano, je to opravdu bezpečný způsob.“

„Šlo také někdy o vyděračství?“ ptal se dále doktor Calgary.

„Nic, o čem bychom věděli, i když bych ho ani z toho nevyjímá. Neřekl bych však, že vydíral soustavně. Sem tam snad prohodil nějakou narážku na dopisy. Hloupé dopisy. Něco, o čem nechtěly, aby se manželé dozvěděli. Byl by schopen tímto způsobem ženskou utišit.“

„Rozumím.“

„Je to vše, co jste chtěl vědět?“ zeptal se Huish.

„S jedním členem Argylovy rodiny jsem se dosud nesetkal,“ řekl Calgary. „S nejstarší dcerou.“

„S paní Durrantovou?“

„Měl jsem v úmyslu je navštívit a přijel jsem k jejich domu, ale nedostal jsem se dovnitř, byl zavřený. Dozvěděl jsem se, že ona i její manžel jsou pryč.“

„Jsou na Slunném vrchu.“

„Stále ještě?“

„Ano. On chtěl zůstat. Pan Durrant,“ dodal Huish, „dělá tak trochu detektiva.“

„Je invalidní, že ano?“

„Ano — po obrně. Velmi smutné. Nemá toho mnoho na práci, ubohý chlapík. Proto se té vraždy tak horlivě chytil. Myslí si, že je něčemu na stopě.“

„A je?“ zeptal se Calgary. Huish pokrčil rameny.

„Mohl by být,“ připustil. „Víte, má v tomto případě lepší možnosti než my. Zná rodinu a je člověkem nejen s velkou intuicí, ale i inteligencí.“

„Je možné, že na něco přijde?“

„Snad, ale jestli ano, *nám* to neřekne. Nechají si to i v rodině.“

„Víte vy sám, vrchní inspektore, kdo je vinen?“

„Na něco takového se mne ptát nesmíte, doktore Calgary.“

„To znamená, že to opravdu víte?“

„Člověk se může domnívat, že něco ví,“ řekl Huish pomalu, „ale jestliže nemáte důkaz, pak s tím moc nenaděláte, rozumíte?“

„A pravděpodobně nedostanete důkaz, jaký byste potřeboval.“
„Ale my jsme trpěliví,“ ujistil ho Huish. „Nepřestaneme se snažit.“

„Co se s nimi všemi stane, když nebudete mít úspěch?“ zeptal se Calgary. „Pomyslel jste na to?“

Huish se na něho podíval.

„A to vás trápí, že ano, pane?“

„Oni se to musí dozvědět,“ prohlásil Calgary. „Ať se stane cokoliv, oni to musí vědět.“

„Nemyslíte, že oni to ve skutečnosti vědí?“

Calgary potřásl hlavou.

„Ne,“ odpověděl pomalu, „v tom je ta tragédie.“

II.

„Ó,“ zvolala Maureen Cleggová, „to jste zase vy, doktore Calgary?“

„Mrzí mne, že vás opět obtěžuji,“ omlouval se.

„Ale vy mě ani trochu neobtěžujete. Pojd'te dál, dnes mám volno.“

To si už Calgary zjistil, a proto sem přijel.

„Čekám, že se každou chvíli vrátí Joe,“ řekla Maureen. „V novinách jsem už o Jackovi nic nečetla, totiž od doby, kdy psali, že dostal milost a něco o tom, jak i při jednání v parlamentě prohlásili, že to zcela jasně neudělal. Ale nestálo tam nic, co podniká policie a kdo to vlastně spáchal. Nemohou na to přijít?“

„Vás samotnou ještě nic nenapadlo?“

„No, opravdu ne,“ přiznala Maureen. „Ačkoliv bych nebyla překvapená, kdyby to byl ten druhý bratr. Je velmi podivínský a náladový. Joe ho vídává někdy kolem vozit lidi. Pracuje u Bence Group. Je dost hezký, ale řekla bych, že strašný morous. Joe slyšel nějaké řeči, že chce jít do Persie nebo tam někam, a to působí špatným dojmem, co vy si o tom myslíte?“

„Nevím, proč by to mělo působit špatným dojmem, paní Cleggová.“

„Nu, je to jedno z míst, kde vás policie nedostane, že?“

„Vy si myslíte, že prchá?“

„Snad má pocit, že musí.“

„To spíše budou opravdu jen lidské řeči.“

„Mluví se o tom hodně,“ vyprávěla Maureen. „Říkají, že manžel zavražděné a sekretářka drží spolu. Ale kdyby to udělal on, řekla bych, že by ji pravděpodobně otrávil. Tak to muži obyčejně dělávají, co myslíte?“

„Nu, vy vidíte víc filmů než já, paní Cleggová.“

„Já se obvykle na plátno ani nedívám,“ mávla Maureen rukou. „Když tam pracujete, tak vás začnou filmy strašně nudit. Á — na-
zdar! Joe přišel!“

Joe vypadal překvapeně, když uviděl Calgaryho, a zřejmě ho to moc netěšilo. Chvilí společně hovořili a pak Calgary přešel k účelu své návštěvy.

„Nevím,“ řekl konečně, „zda bych vás mohl požádat o jisté jméno a adresu.“

Pečlivě si vše pak poznamenal do notesu.

III.

Je jí asi padesát, odhadoval, silná, těžkopádná žena, která nikdy nemohla být půvabná. Přesto měla hezké oči, hnědé a laskavé.

„Opravdu, doktore Calgary —“ Byla rozpačitá a vzrušená. „Nu, opravdu jsem přesvědčena, že nevím...“ Dalo mu hodně práce, než si získal její důvěru a pohnul ji k sdílnosti.

„Je to teď už tak dlouho,“ začala zdráhavě. „Je to — opravdu nerada bych si znovu připomínala — celou tu záležitost.“

„To chápu,“ chlácholil ji Calgary, „ale v tomto případě se ne-
jedná o nějaké zveřejnění. Opravdu vás o tom ujistíuji.“

„Ale říkáte přece, že toho všeho chcete použít pro svou knihu?“

„Ovšem v té budou popsány jen určité typy povahy,“ vysvětloval Calgary, „zajímavé z hlediska lékařského a psychologického. Žádná jména. Jen například paní A., paní B. a tak podobně.“

„Vy jste byl v Antarktidě, že ano?“ Udivila ho rychlost, s kterou náhle změnila námět hovoru.

„Ano,“ přisvědčil, „zúčastnil jsem se výpravy *Hayes Bentley*“

Její tváře nabyly barvy. Vypadala mladší. Právě v tomto okamžiku si ji dovedl představit jako dívku, kterou kdysi byla. „Čítávala

jsem o tom... Víte, vždy mne uchvacovalo vše, co mělo něco společného s póly. Jako první se tam dostal Nor — Amundsen, že ano? Myslím, že póly jsou mnohem zajímavější než Everest nebo nějaké satelity, či dokonce let na Měsíc.“

Chopil se příležitosti a začal hovořit o výpravě. Bylo zvláštní, že její zájem o romantiku se soustřeďoval na polární výzkumy. Nakonec si povzddechla:

„Je to úžasné, slyšet o tom všem od někoho, kdo tam opravdu byl.“ Pak se zeptala: „Vy chcete vědět všechno — o Jackiem?“

„Ano.“

„Nepoužijete určitě mého jména nebo něčeho takového?“

„Ovšemže ne. Řekl jsem vám to. Víte, jak se to píše. Paní Y., lady M. — a tak podobně,“ vysvětloval jí znovu.

„Ano. Ano, četla jsem podobné knihy — a snad to bylo, jako jste řekl, pat — pato —“

„Patologické,“ doplnil.

„Ano, Jackie určitě patřil k patologickým případům. Víte, někdy dovedl být tak sladký — prostě úžasný. Věřil byste každému slovu, které vyslovil.“

„Pravděpodobně to myslel vážně,“ poznamenal Calgary.

„Jsem dost stará, abych byla tvou matkou — říkávala jsem mu. Tvrdil však, že o něho děvčata nestojí, že jsou nevyzrálá a že pro něho prý mají půvab ženy zkušené a zralé.“

„Miloval vás hodně?“ zeptal se Calgary.

„Říkal, že ano. Vypadalo to tak...“ Její rty se chvěly. „A celou tu dobu, jak vím, šel jen po penězích.“

„Nemuselo to tak být,“ Calgary se snažil překroutit pravdu natolik, jak jen to bylo možné. „Snad se opravdu hodně zamiloval. Ale — ale nepodařilo se mu zbavit se své špatné povahy.“

Tklivá tvář středních let se trochu rozjasnila.

„Ano,“ vydechla, „jak hezké, takto o něm smýšlet. Nu, bylo to tak. Uvažovali jsme o tom, jak společně odjedeme do Francie nebo Itálie, až se mu podaří jeho obchod. Potřeboval jen trochu peněz,“ dodala.

Běžný způsob, pomyslel si Calgary, a divil se, jak mnoho romantických žen na něj naletělo.

„Nevím, co mne přemohlo. Byla bych pro něho udělala cokoli — cokoli.“

„Vůbec o tom nepochybuji,“ přikývl Calgary.

„Mám však dojem,“ dodala hořce, „že jsem nebyla jediná.“
Calgary vstal.

„Je to od vás hezké, že jste mi to všechno vypověděla,“ poroučel se Calgary.

„Teď už je mrtev...“ mluvila dál. „Ale nikdy nezapomenu na jeho proměnlivou tvář, na jeho smutný výraz, který se vzápětí rozzářil úsměvem. Ach, on se dovedl chovat. Nebyl vůbec špatný, jsem přesvědčena, že *vůbec* špatný nebyl!“

Vážně se na něho podívala. Ale na to Calgary odpovědi nenašel.

Dvacátá první kapitola

Filipovi Durrantovi nic nenapovědělo, že tento den je jiný než ostatní.

Nenapadlo ho, že dnešek rozhodne o jeho budoucnosti jednou provždy.

Probudil se s pocitem zdraví a dobré mysli. Kirsten mu předala telefonickou zprávu, která jen zvýšila jeho dobrou náladu.

„Tina k nám přijde na svačinu,“ oznámil Mary, když vešla se snídání.

„Tak? Ach, ano samozřejmě, dnes odpoledne má volno, že?“

Mary mluvila roztržitě.

„Co se děje, Polly?“

„Nic.“

Sloupila mu z vajíčka vršek skořápky. To ho najednou podráždilo.

„Ještě dovedu hýbat rukama, Polly.“

„Chtěla jsem ti ušetřit námahu.“

„Kolik myslíš, že mi je let? Šest?“

Trochu překvapeně se na něho podívala. Pak náhle dodala:

„Hester dnes přijde domů.“

„Tak?“ Řekl to rozpačitě, protože jeho mysl byla plně zaujata nadcházejícím hovorem s Tinou. Pak si všiml výrazu tváře své ženy.

„Proboha, Polly, myslíš, že planu k tomu děvčeti nezřízenou vášní?“

Otočila hlavu stranou.

„Vždy říkáš, že je půvabná.“

„To také je, jestli se ti líbí krásné postavy a nevšední vlastnosti.“ Suše dodal: „Ale já jsem sotva stvořený k tomu, být svědkem, nemyslíš?“

„Třeba si přeješ, abys byl.“

„Nebud' směšná, Polly. Nikdy jsem netušil, že máš sklony k zárlivosti.“

„Ty o mně nevíš nic.“

Začínal jí to vyvracet, ale zarazil se. Napadlo ho a trochu i polekalo, že skutečně toho o Mary mnoho neví.

Ona mluvila dál:

„Chci tě pro sebe — celého pro sebe. Přeji si, aby nikdo jiný kromě mne a tebe nebyl na světě.“

„Odbočili jsme v hovoru, Polly.“

Vyslovil to lehce, ale příjemně mu nebylo. Zářivé ráno jako by se najednou zamlžilo.

„Pojed'me domů, Filipe, prosím tě, pojed'me domů.“

„Pojedeme brzy, ale teď ještě ne. Hnulo se to. Jak jsem ti řekl, dnes odpoledne přijde Tina.“ Hovořil dál v naději, že obrátí její myšlenky jiným směrem: „Skládám v Tinu velké naděje.“

„V jakém smyslu?“

„Tina něco ví.“

„Myslíš — o vraždě?“

„Ano.“

„Ale jak by mohla? Toho večera zde přece vůbec nebyla.“

„Uvažuji o tom. Víš, já si myslím, že tu byla. Je to legrační, jak maličkosti občas přispěchají na pomoc. Paní Narracotová, která sem denně chodí — ta vysoká — mi něco vyprávěla.“

„Copak?“

„Trochu vesnických klepů. Nějaká paní — nebo spíš její Ernie — ne — Cyril — ano, Cyril musel jít s matkou na policejní stanici. Ten večer, co byla chudák paní Argylová zabita, něco viděl.“

„Co viděl?“

„Nu, paní Narracotová to moc dobře nevěděla. Ještě to zas z té druhé paní všechno nevytáhla. Ale člověk si může něco domyslet, že ano, Polly? Cyril zde v domě nebyl, tak asi viděl něco venku. Z toho vyplývají dvě domněnky. Viděl Mickyho nebo viděl Tinu. Moje domněnka je, že ten večer sem přišla Tina.“

„Řekla by to.“

„Nemusela. Je přece úplně jasné, že Tina něco ví a nechává si to pro sebe. Povídá se, že ten večer byla s vozem venku. Snad vešla do domu a našla matku mrtvou.“

„A zase odešla a nic neřekla? Nesmysl!“

„Mohla mít důvody... Mohla něco vidět nebo slyšet, co ji přivedlo k domněnce, že ví, kdo to udělal.“

„Nikdy neměla Jacka nějak zvlášť v lásce. Jsem přesvědčena, že by ho chránit nechtěla.“

„Pak to asi nebyl Jacko, koho podezřívala... Ale později, když ho zatkli, usoudila, že její podezření bylo úplně falešné. Když už řekla, že se z Redmynu nehnula, musela na tom stát. Teď je to však zcela jiné.“

Mary řekla netrpělivě:

„Ty si jen všechno namlouváš, Filipe. Ze všeho hodně naděláš, a nemůže to být ani pravda.“

„To však asi pravda je. Chci to zkusit a přimět Tinu, aby mi řekla, co ví.“

„Nevěřím, že by něco věděla. Myslíš si opravdu, že ví, kdo to udělal?“

„Tak daleko bych nezacházel. Domnívám se, že buď viděla — nebo slyšela — *něco*. Chci vypátrat, co to — ‚něco‘ bylo.“

„Jestli Tina nechce, tak ti neřekne nic.“

„Neřekne, vím to. Je úžasná, jak si dovede nechat vše pro sebe. Také je trochu škrobená. Nikdy nedá nic najevo. Ale ve skutečnosti není dobrou lhářkou — ne tak dobrou, jako jsi například ty... Moje metoda spočívá v odhadu. Svoje domněnky jí budu klást jako otázky, aby na ně odpověděla ano, nebo ne. Víš, co se pak stane? Jedna ze tří možností. Buď řekne ano — a bude to ono. Nebo řekne ne — a protože není dobrou lhářkou, poznám ihned, jestli její ne odpovídá pravdě. Nebo odmítne odpovědět a nasadí svoji škrobenou tvář — a to bude, Polly, právě dobré jako ano. Tak tedy musíš uznat, že mám s tímto postupem určité možnosti.“

„Ach, dej s tím pokoj, Filipe! Opravdu to nech být! Všechno se zklidní a zapomene se na to.“

„Ne. To se musí vyřešit. Jinak se Hester vrhne z okna a Kirsty se nervově zhroutí. Leo se už zase mění v ledový krápník, a co se týká chudáka Gwendy — nezbude jí, než přijmout místo někde v Rhodesii.“

„Záleží na tom, co s nimi bude?“

„Na nikom nezáleží, jen na nás — tak to myslíš?“

Jeho obličej byl vážný a rozhněvaný. Mary svého manžela nikdy předtím takto neviděla.

Vzdorovitě se na něho podívala.

„Proč bych se měla starat o druhé?“

„Nikdy jsi to nedělala, že?“

„Nevím, co tím míníš.“

Filip se na ni ostře a rozhořčeně podíval. Odstrčil podnos se snídání.

„Odnes to. Už nechci.“

„Ale, Filipe —“

Udělal netrpělivé gesto. Mary vzala podnos a vynesla ho z pokoje. Filip popojel k psacímu stolu. S perem v ruce se zahleděl ven z okna. Měl podivný pocit sklíčenosti. Před chvílí byl ještě plný vzrušení, a teď se cítil neklidný a nepokojný.

Ale okamžitě se vzpamatoval. Rychle popsal dva archy papíru. Pak se pohodlně opřel v křesle a uvažoval.

Bylo to přijatelné. Bylo to možné. Ale úplně ho to neuspokojovalo. Dal se opravdu správným směrem? Neměl jistotu. Motiv. Motiv proklatě chyběl. Někde mu unikl nějaký faktor...

Jaký?

Netrpělivě vzdychl. Sotva se mohl dočkat Tinina příchodu. Kdyby se to mohlo jen vysvětlit. Jen mezi nimi. To bylo vše, co potřebovali. Jak se to jednou dozvědí — pak budou všichni osvobozeni. Osvobození z dusivého ovzduší podezření a beznaděje. Všichni by mohli, až na jednoho, žít dále po svém. On a Mary by se vrátili domů a —

Jeho myšlenky se zastavily. Vzrušení znovu opadlo. Díval se tváří v tvář svému vlastnímu problému. On *nechce domů*... Pomyslel na dokonalou čistotu domova, jasně barevné kretony, vyleštěné kliky. Čistá, prostorná, dobře udržovaná klec! A on v kleci, připoutaný na invalidní křeslo a obklopený péčí své milující manželky.

Jeho žena... Když pomyslel na svou ženu, měl dojem, že vidí dvě osoby. Jednou byla dívka, s kterou se oženil, světlavá, modrooká, jemná a zdrženlivá. Toto děvčátko miloval, škádlil, zatímco ono se na něho dívalo s rozpačitě zakaboněným pohledem. To byla jeho Polly. Ale zde s ním žila jiná — Mary, tvrdá jako ocel, vášnivá, ale bezcitná — Mary, které na nikom jiném nezáleželo, jen na sobě. Dokonce i na něm jí záleželo jen proto, že byl její.

A tuto Mary nemiloval. V jejích chladných modrých očích byl někdo cizí — někdo cizí, koho neznal...

Pak se zasmál sám sobě. Stával se nervózní a předrážděný, jako každý v tomto domě. Vzpomněl si na svou tchyni, když mu vyprávěla o jeho ženě. O malém, sladkém, světlavém děvčátku v New Yorku. O okamžiku, kdy se dítě vrhlo paní Argylové kolem krku a vykřiklo:

„Chci zůstat s vámi. Už vás nikdy nechci opustit!“

To byla náklonnost, ne? A přece, jak se to dnešní Mary nepodobalo. Mohlo u někoho dojít k takové změně mezi dětstvím a dospělostí? Jak nesnadné, skoro nemožné bylo pro Mary vyjádřit své city slovy, ale aby je dovedla dokonce takto projevit?

A přece jistě při této příležitosti... jeho myšlenky se náhle zarazily. Že by to bylo opravdu docela prosté? Nešlo u ní o náklonnost — ale jen vypočítavost? Prostředek k cíli? Úmyslně předvedený projev lásky? Čeho je Mary schopna, aby získala to, co chce?

Skoro všeho, pomyslel si — a zděsil se, že ho to napadlo.

Vztekle mrštil perem a popojel s křeslem z obývacího pokoje do vedlejší ložnice. Dojel k toaletnímu stolíku. Vzal kartáč a sčesal si dozadu vlasy spadlé do čela. Jeho vlastní tvář mu připadala cizí.

Kdo jsem, uvažoval, a kam jdu? Takové myšlenky ho nikdy dříve nenapadly... Popojel s křeslem těsně k oknu a vyhlédl ven. Dole před kuchyňským oknem stála jedna z denních pomocnic a s někým uvnitř hovořila. Jejich hlasy, s lehkým přízvukem místního nářečí, doléhaly k němu...

Filipovy oči se široce rozevřely, zůstal jako omráčen. Zvuk ve vedlejší místnosti ho vytrhl ze zamyšlení. Dojel ke spojovacím dveřím.

U psacího stolu stála Gwenda Vaughanová. Obrátila se k němu a divoký výraz její tváře, tak vynikající v ranním slunci, ho polekal. „Nazdar, Gwendo!“

„Nazdar, Filipe! Leo si na tebe vzpomněl, že by sis rád prohlédl Illustrated London News.“

„Ach, děkuji.“

„To je hezký pokoj,“ řekla Gwenda a rozhlédla se kolem. „Myslím, že jsem tu nikdy dříve nebyla.“

„Úplně královské sídlo, že ano? Vzdálené od všech. Ideální pro invalidy a páry v líbáncích.“ Příliš pozdě si uvědomil, že neměl vyslovit poslední dvě slova. Gwendina tvář se zachvěla.

„Mám ještě práci,“ pronesla neurčitě.

„Dokonalá sekretářka.“

„Dnes už ne. Dělán chyby.“

„Neděláme je všichni?“ Úmyslně dodal: „Kdy se S Leem vezmete?“

„Pravděpodobně nikdy.“

„To by byla opravdu chyba,“ mínil Filip.

„Leo si myslí, že by si to mohla nepříznivě vysvětlovat policie.“

Její hlas zněl hořce.

„Čert to vem, Gwendo, člověk musí něco riskovat.“

„Já jsem ochotna riskovat,“ ujišťovala ho Gwenda. „Nikdy jsem se nebála riskovat. Jsem ochotna o štěstí hazardně hrát! Ale Leo —“

„Co je s Leem?“

„Leo pravděpodobně zemře tak, jak žil — jako manžel Ráchel Argylové.“ Hněv a hořkost v jejích očích ho ohromily. „Mohla docela dobře zůstat naživu,“ řekla trpce Gwenda. „Je *zde* — v domě — stále...“

Dvacátá druhá kapitola

Tina zaparkovala vůz na trávníku u hřbitovní zdi. Z přinesených květin pečlivě sňala papír, pak prošla hřbitovní branou a dala se po hlavní cestě. Nový hřbitov neměla ráda. Jejím přáním bylo pochovat paní Argylovou na starém hřbitově hned u kostela. Připadalo jí, že tam je klid starého světa. Rostou na něm tisy a lišejníkem zarůstají kameny. Na nynějším hřbitově, nedávno novém a krásně uspořádaném, s hlavní cestou a paprscitě se rozbíhajícími chodníky, vypadalo všechno tak architektonicky urovnané jako v nějakých veletržních prostorách.

Hrob paní Argylové byl dobře udržován. Za čtvercovou mramorovou obrubou s žulovou drtí se zvedal rovněž žulový kříž.

Tina, s kyticí karafiátů v ruce, se naklonila, aby si přečetla nápis:

„Milované památce Ráchel Luisy Argylové.“

Pod ním byl text:

„Její děti povstanou a požehnanou ji nazvou.“

Vtom se za ní ozvaly kroky a Tina polekaně otočila hlavu.

„Micky!“

„Viděl jsem tvůj vůz. Šel jsem za tebou. Konečně — stejně jsem měl namířeno sem.“

„Ty jsi šel sem? Proč?“

„Nevím. Snad abych se jen rozloučil.“

„Rozloučil — s ní?“

Přikývl.

„Ano. Přijal jsem to místo u petrolejářské společnosti, jak jsem ti vyprávěl. Za tři týdny odjízím.“

„A to ses přišel nejdříve rozloučit s matkou?“

„Ano. Snad abych jí poděkoval a řekl, že lituji.“

„Čeho lituješ, Micky?“

„Nemusím litovat, že bych ji byl zabil, snažíš-li se to chápat takto. Myslela sis, Tino, že jsem ji zabil?“

„Nebyla jsem si jista.“

„Nemůžeš si být jista ani teď, že ne? Asi mi to stejně nebude nic platné, když ti řeknu, že jsem ji nezabil.“

„Čeho lituješ?“

„Hodně pro mě učinila,“ přiznal pomalu Micky. „Nikdy jsem nebyl ani trochu vděčný. Pohrdal jsem každou maličkostí, kterou pro mě udělala. Nikdy jsem na ni laskavě nepromluvil ani se na ni mile nepodíval. Ted' bych si přál, abych to byl dělal, to je vše.“

„Kdy jsi ji přestal nenávidět? Až po smrti?“

„Ano. Ano, snad.“

„Ta nenávist nepatřila jí, vid?“

„Ne — ne. V tom jsi měla pravdu. Vlastní matku jsem nenáviděl, protože jsem ji miloval. Protože jsem ji miloval, a ona o mě ani trochu nestála.“

„A nyní se už na ni nezlobíš?“

„Ne, snad si nedovedla pomoci. A vlastně se narodíš taková, jaká jsi. Ona byla veselá, šťastné stvoření. Měla příliš ráda muže a příliš ráda pila. Na své děti byla hodná, když měla na to náladu. Nedomohla by, aby jim někdo ublížil. Nu tedy, o mě nestála! Celá ta léta jsem odmítal smířit se s touto myšlenkou. Ted' jsem to dokázal.“ Natáhl ruku. „Dala bys mi jeden karafiát, Tino?“ Vzal si jeden květ, sehnul se a položil jej na hrob pod nápis.

„Je to tak, maminko,“ loučil se. „Byl jsem ti špatným synem a myslím, že jsi mi nebyla příliš rozumnou matkou. Ale myslela jsi to dobře.“ Podíval se na Tinu. „Stačí taková omluva?“

„Stačí,“ přikývla Tina.

Sklonila se a položila na hrob svou kytici karafiátů.

„Často sem chodíš a nosíš květiny?“

„Chodím sem jednou za rok,“ odpověděla Tina.

„Hodná Tina,“ řekl Micky. Společně se otočili a kráčeli zpět hřbitovní cestou.

„Nezabil jsem ji, Tino. Přísahám, že ne. Chci, abys mi věřila!“

„Byla jsem tam ten večer.“

Obrátil se k ní.

„Ty jsi tam byla? Chceš říci, že — na Slunném vrchu?“

„Ano. Uvažovala jsem o změně místa a chtěla se o tom poradit s tatínkem a maminkou.“

„Nu,“ vybídl ji Micky. „Pokračuj!“

Protože nemluvila, chytil ji za rameno a zatřásl.

„Tak mluv, Tino. Musíš mně to povědět!“

„Nikommu jsem to ještě nevyprávěla.“

„Tak mluv,“ naléhal na ni Micky.

„Přijela jsem tam, ale nejela s vozem až ke vchodu. Víš, že je na poloviční cestě místo, kde se můžeš snadněji otočit.“

Micky přikývl.

„Vystoupila jsem z vozu a šla směrem k domu. Měla jsem pocit nejistoty. Víš, jak se o něčem dalo těžko s maminkou mluvit. Vždy měla vlastní záměry. Chtěla jsem jí svůj případ vyložit tak jasně, jak jen to bylo možné. A tak jsem se procházela od domu k vozu a zase zpět. Přemýšlela jsem.“

„Kolik bylo hodin?“ zeptal se Micky.

„Nevím. Nedovedu si již vzpomenout. Já — čas pro mne mnoho neznamena.“

„To ne, drahá,“ souhlasil Micky. „Vždy vypadáš, jako bys měla spoustu volného času.“

„Octla jsem se pod stromy — šla jsem velmi tiše —“

„Jsi jako malá kočka,“ přerušil ji Micky něžně. „Vtom jsem to slyšela.“

„Co jsi slyšela?“

„Šepot dvou lidí.“

„Tak?“ Micky celý strnul. „Co říkali?“

„Říkali — vlastně jeden z nich řekl: ‚Mezi sedmou a půl osmou. V této době. Pamatuj si to a nepoplet’ to. Mezi sedmou a půl osmou.‘ Ta druhá osoba zašeptala: ‚Můžeš se na mne spolehnout,‘ a pak se zase ozval ten první hlas: ‚A pak, drahoušku, bude vše nádherné.‘ “

Nastalo ticho a pak promluvil Micky.

„Nu — proč jsi to zatajila?“

„Protože jsem nepoznala, kdo to hovořil.“

„Ale musela jsi to poznat! Byli to muž a žena?“

„Nevím,“ potřásla hlavou Tina. „Nechápeš, že nerozpoznáš hlas, když si dva lidé šeptají? Je to jen — nu šepot. Domnívám se ovšem, že to byl muž a žena, protože —“

„Proto, co říkali?“

„Ano. Ale nevím, kdo to byl.“

„Ty sis myslela,“ tázal se Micky, „že to mohl být otec a Gwenda?“

„Je to možné, ne?“ řekla Tina. „Mohlo to znamenat, že Gwenda měla odejít z domu a v určené době se vrátit, nebo to mohla být Gwenda, která říkala otci, aby přišel dolů mezi sedmou a půl osmou.“

„Kdyby to byl otec s Gwendou, nerada bys je vyzradila policii? Že mám pravdu?“

„Kdybych měla jistotu,“ povzdechla Tina. „Ale já ji nemám. Mohl to být někdo jiný. Mohla to být — Hester a někdo? Mohla to být dokonce Mary, ale nikoliv Filip. Ne, ovšem, Filip ne.“

„Když říkáš Hester a někdo, koho myslíš?“

„Nevím.“

„Ty jsi ho neviděla — mám na mysli toho muže?“

„Ne. Neviděla jsem ho.“

„Tino, mám dojem, že lžeš. Byl to muž, nebo ne?“

„Otočila jsem se směrem k vozu a tu někdo přešel velmi rychle po druhé straně cesty.“

„Myslela sis, že jsem to byl já...,“ vyrazil prudce Micky.

„Nevím,“ odpověděla Tina. „*Mohl* jsi to být ty. Máš asi stejně velkou a silnou postavu.“

Došli k Tinině malému vozu.

„Tak pojď, Tino,“ vyzval ji Micky, „nasedni. Pojedeme spolu na Slunný vrch.“

„Ale Micky —“

„Nemá význam, abych ti říkal, že jsem to já nebyl, vid’? Co bych jiného řekl? Tak pojď, jedeme na Slunný vrch!“

„Co chceš dělat, Micky?“

„Proč by sis měla myslet, že chci něco dělat? Neměla jsi stejně v plánu jet na Slunný vrch?“

„Ano, měla. Dostala jsem dopis od Filipa.“ Nastartovala malý vůz. Micky seděl napjatě a strnule vedle ní.

„Tak ty jsi dostala dopis od Filipa? Co ti psal?“

„Zval mne, abych přišla. Chtěl se se mnou sejít. Ví, že mám dnes odpoledne volno.“

„Zmínil se, proč se chce s tebou setkat?“

„Píše, že by se mne rád na něco zeptal a doufá, že mu na to odpovím. Nemusím prý nic říkat — mluvit bude on. Já mám jen říci ano, nebo ne. Říká, že to zůstane mezi námi, ať mu sdělím cokoliv.“

„Asi na něco přišel,“ podotkl Micky. „Zajímavé.“

Na Slunný vrch nebylo daleko. Když tam přijeli, vyzval ji Micky:

„Ty jdi dovnitř, Tino. Já se trochu projdu po zahradě a budu přemýšlet. Tak jdi. Promluv si s Filipem.“

Tina zaváhala.

„Nechceš — snad bys —“

Micky se zasmál.

„Myslíš, že spáchám sebevraždu skokem ze Skály milenců? Ale jdi, Tino. Předpokládal jsem, že mě znáš lépe.“

„Někdy,“ řekla Tina, „si myslím, že člověk nezná nikoho.“

Otočila se k němu zády a pomalu zamířila k domu. Micky se za ní díval s hlavou nakloněnou a rukama v kapsách. Mračil se. Pak zahrnul za roh domu a zamyšleně si jej prohlížel. Vybavily se mu všechny vzpomínky na klukovská léta. Byla tu stará magnólie. Tolikrát se po ní našel nahoru a pak oknem na chodbu. Tento malý kousek půdy pokládali za jeho vlastní zahrádku. Ne že by kdy měl v zahradničení zálibu, vždy dával přednost mechanickým hračkám, které rozebral na kousky. „Malý kazisvět,“ pomyslel si a trochu ho to pobavilo.

Ach ano, člověk se opravdu nemění.

Uvnitř domu se na chodbě potkaly Tina a Mary. Mary se zarazila, když ji spatřila.

„Tino! Přijela jsi z Redmynu?“

„Ano,“ odpověděla Tina. „Nevěděla jsi, že přijdu?“

„Zapomněla jsem,“ řekla Mary. „Myslím, že se o tom Filip zmiňoval.“

Obrátila se.

„Jdu do kuchyně podívat se, zda přišel Ovaltin. Filipovi dělá před spaním dobře. Kirsten mu právě nese trochu kávy. Má ji raději než čaj. Z něj prý mívá zažívací potíže.“

„Proč s ním zacházíš jako s nemocným, Mary?“ tázala se Tina.
„Ve skutečnosti přece není nemocný.“

Oči Mary se zableskly chladným hněvem.

„Až budeš mít, Tino, vlastního manžela, lépe pochopíš, jaké zacházení muži vyžadují.“

„Promiň,“ omlouvala se jemně Tina.

„Kdybychom se jen mohli dostat z tohoto domu,“ posteskla si Mary. „Je to pro Filipa tak zlé, že je zde. A dnes se vrátí Hester,“ dodala.

„Hester?“ To Tinu překvapilo. „Tak? A proč?“

„Jak to mám vědět. Telefonovala včera a říkala to. Nevím, kterým vlakem přijede. Asi to bude jako obvykle rychle. Někdo jí bude muset jít do Drymouthu naproti.“

Mary zmizela v chodbě ke kuchyni. Tina se na okamžik rozmýšlela, pak se dala po schodech nahoru.

Na odpočívadle v chodbě se otevřely první dveře vpravo a vyšla Hester. Vypadala udiveně, když spatřila Tinu.

„Hester! Slyšela jsem, že přijedeš, ale nenapadlo mě, že jsi už tady.“

„Doktor Calgary mne svezl,“ odpověděla Hester. „Šla jsem přímo do svého pokoje — nikdo snad ani neví, že jsem přijela.“

„Doktor Calgary je teď zde?“

„Ne. Jen mne vysadil a jel do Drymouthu. Chtěl tam někoho navštívit.“

„Mary neví, že jsi přijela.“

„Mary nikdy nic neví,“ konstatovala Hester. „Ona se s Filipem straní všeho, co se děje. Myslím, že otec s Gwendou jsou v knihovně. Vypadá to, že všechno jde dál jako dříve.“

„A proč by nešlo?“

„Ani nevím,“ řekla neurčitě Hester. „Jen jsem měla dojem, že to všechno bude nějaké jiné.“

Zamyšleně scházela po schodech a Tina zas pokračovala v chůzi nahoru. Minula dveře knihovny a zamířila k pokojům na konci chodby, kde bydleli Durrantovi. Kirsten Lindstromová, stojící s podnosem v ruce u Filipových dveří, prudce otočila hlavu.

„Ty jsi mne ale vylekala, Tino,“ přiznala se. „Právě nesu Filipovi kávu a zákusky.“ Zvedla ruku, aby zaklepala. Tina se k ní připojila.

Po zaklepání otevřela Kirsten dveře a vešla dovnitř. Byla poněkud vpředu a její vysoká hranatá postava zakrývala Tině rozhled, přesto však Tina slyšela, jak Kirsten zalapala po vzduchu. Její ruce poklesly a podnos s třesknutím spadl na zem. Šálek s talířky se roztrástil o mříž krbu.

„Ach ne,“ vykřikla Kirsten, „ach ne!“

„Filip?“ vyhrkla Tina.

Předběhla ji a přistoupila ke křeslu Filipa Durranta přistavenému k psacímu stolu. Napadlo ji, že asi psal. Těsně u jeho pravé ruky leželo plnicí pero, ale hlavu měl pokleslou v podivně zkroucené poloze. Na Filipově šiji zahlédla něco, co vypadalo jako jasně červený kosočtverec, narušující bělost jeho límce.

„Byl zavražděn“ volala Kirsten. „Byl zabit — bodnut. Tudy — do mozku. Jedno malé bodnutí, a je osudné.“

Se zvyšujícím se hlasem dodala:

„Varovala jsem ho a udělala všechno, co jsem mohla. Byl však jako dítě. Rád si hrál s nebezpečnými hračkami — nechápal, do čeho se žene.“

Jako by se mi zdál zlý sen, pomyslela si Tina. Stála tam tiše u Filipova lokte, dívala se na něho, zatímco Kirsten zvedla jeho bezvládně visící ruku a hledala pulz, který už nebyl hmatný. Nač se jí chtěl zeptat? Ať to bylo cokoliv, nikdy se jí už na nic nezeptá. Aniž by byla schopna nějak zvlášť objektivně uvažovat, přece si podvědomě všimla různých drobností; a ty se jí vtiskly do vědomí. Právě psal — ano. Bylo tam pero, ale chyběl před ním papír. Nic napsáno nebylo. Ať ho zabil kdokoliv, odnesl to, co napsal. Klidně a mechanicky řekla:

„Musíme to oznámit ostatním.“

„Ano, ano, musíme jít k nim dolů. Musíme to oznámit vašemu otci.“

Obě ženy šly bok po boku ke dveřím. Kirsten objímala Tinu paží. Tininy oči ještě zabloudily k spadlému podnosu a rozbitému nádobí.

„Na tom teď nezáleží,“ podotkla Kirsten, „to se může uklidit později.“

Tina zakopla a Kirstenina paže ji zachytila.

„Bud' opatrná — spadneš.“

Prošly chodbou směrem ke knihovně. Vtom se její dveře náhle otevřely a Leo s Gwendou stáli na prahu. Ozval se jasný, hluboký Tinin hlas:

„Filip byl zavražděn. Někdo ho bodl.“

Je to jako sen, znovu napadlo Tinu. Zděšené výkřiky otcovy — mihnoucí se Gwenda, běžící za Filipem... Za mrtvým Filipem. Kirsten se od ní odloučila a spěchala po schodech dolů.

„Musím to říci Mary. Musí se jí to šetrně sdělit. Chudák Mary. Bude to pro ni hrozná rána.“

Tina šla pomalu za ní. Nikdy se necítila tak omámená a jako v mrákotách. Srdce se jí svíralo podivnou bolestí. Kam jde? Nevěděla. Nic nebylo skutečné. Dostala se k otevřeným domovním dveřím a vyšla ven. Vtom spatřila Mickyho, který se objevil za rohem domu. Bezděčně — jako kdyby to bylo za ním, kam ji po celou dobu vedly kroky — zamířila přímo k němu.

„Micky! Ach, Micky!“

Jeho náruč se otevřela. Vběhla přímo do ní.

„Už je dobře,“ konejšil ji Micky. „Teď jsi moje.“

Tina se lehce svezla v jeho náruči. Klesla k zemi. Byla ní malá, schoulená hromádka. Vtom vyběhla z domu Hester.

„Omdlěla,“ řekl bezmocně Micky. „Nepamatuji si, že by Tina někdy omdlávala.“

„To je šok,“ konstatovala Hester.

„Proč zrovna — šok?“

„Filip byl zavražděn. Ty to nevíš?“

„Jak bych to mohl vědět? Kdy? Jak?“

„Právě teď.“

Díval se na ni strnule. Pak vzal Tinu do náruče. Za doprovodu Hester ji donesl do obývacího pokoje paní Argylové a položil na pohovku.

„Zavolej doktora Craiga,“ obrátil se k Hester.

„Jeho vůz už je tu,“ oznamovala, když se podívala z okna.

„Otec ho volal kvůli Filipovi. Já —“ Rozhlédla se. „Já se s ním nechci setkat.“

Vyběhla z pokoje a zamířila po schodech nahoru.

Donald Craig vystoupil z vozu a vešel dovnitř otevřenými domovními dveřmi. Kirsten spěchala z kuchyně, aby ho přivítala.

„Dobré odpoledne, slečno Lindstromová. Co to slyším? Pan Argyle mi telefonoval, že byl zabit Filip Durrant. *Zavražděn?*“

„Ano, zavražděn,“ potvrdila Kirsten.

„Zavolal pan Argyle policii?“

„Nevím.“

„Je nějaká naděje, že by byl jen zraněn?“ ptal se Don. Otočil se, aby si vzal lékařskou brašnu.

„Ne.“ Kirstenin hlas zněl mdlé a unaveně. „Je mrtev. Jsem o tom zcela přesvědčena. Byl bodnut — sem.“

Položila si ruku na týl.

Micky vešel do haly.

„Haló, Done, raději byste se měl dříve podívat na Tinu. Omdlela.“

„Tina? Ach ano, to je ta — z Redmynu, že ano? Kde ji máte?“

„Je tam uvnitř.“

„Jen se na ni podívám, pak půjdu nahoru.“

Když vcházel do pokoje, mluvil přes rameno na Kirsten. „Ať je v teple. Připravte jí horký čaj nebo kávu, až přijde k sobě. Však to znáte z praxe.“

Kirsten přikývla.

„Kirsty!“ Chodbou od kuchyně se pomalu blížila Mary Durrantová. Kirsten k ní přistoupila — Micky se na ni díval bezmocně.

„To není pravda!“ naříkala Mary a její hlas zněl drsně. „To není *pravda*! To je lež, kterou jste si vymysleli. Nic mu nebylo, ještě když jsem od něho odcházela, byl zdrav. Psal. *Říkala* jsem mu, aby toho nechal. Říkala jsem mu, aby nepsal. Co ho k tomu vedlo? Proč jen byl tak paličatý? Proč jsme nemohli z tohoto domu odejít, když jsem chtěla?“

Kirsten ji hladila, konejšila, dělala všechno možné, jen aby se jí ulevilo.

Donald Craig vyšel z obývacího pokoje.

„Kdo říkal, že to děvče omdlelo?“ zeptal se.

Micky se na něho udiveně podíval.

„Ale ona opravdu omdlela,“ vysvětloval.

„Kde byla, když omdlela?“

„Byla se mnou... Vyšla mně z domu naproti. Pak — pak se prostě zhroutila.“

„Zhroutila se, že ano? Ano, pěkně se zhroutila,“ opakoval posměšně Donald Craig.

Přistoupil rychle k telefonu. „Musím dostat sanitku — ihned.“

„Sanitku?“ Kirsten s Mickym se na něho překvapeně podívali. Mary zřejmě neposlouchala.

„Ano.“ Donald Craig zlostně vytáčet číslo. „Ona neomdlela,“ křičel. „Byla bodnuta. Slyšíte? Bodnuta do zad. Musíme ji okamžitě převézt do nemocnice.“

Dvacátá třetí kapitola

I.

Ve svém hotelovém pokoji probíral Arthur Calgary znovu a znovu poznámky, které si udělal.

Chvílemi potřásal hlavou.

Ano... Ano, teď se dal správným směrem. Především udělal chybu, že se soustředil na paní Argylovou. V devíti případech z deseti by postupoval správně. Ale toto byl ten desátý případ.

Hned od začátku měl pocit, že je zde neznámý faktor. Kdyby se mu jednou podařilo tento faktor oddělit a prokázat, případ by byl vyřešen. Když jej hledal, utkvěle se zabýval mrtvou paní. Ale ta mrtvá — nyní si to uvědomoval — nebyla ve skutečnosti důležitá. V jistém smyslu by kterákoliv jiná oběť prokázala stejnou službu.

Změnil svůj zorný úhel — přesunul jej zpět k okamžiku, kdy to všechno začalo. Vrátil se k Jackovi.

K Jackovi nejen jako k mladému muži, nespravedlivě odsouzenému pro zločin, který nespáchal — ale k Jackovi jako skutečnému člověku. Byl Jacko podle slov staré kalvinistické nauky „lodí určenou k zániku“? Život mu poskytl hodně příležitostí. Podle názoru doktora MacMastera byl rozhodně jedním z těch, kteří jsou od narození určeni ke zkáze. Vnější prostředí mu nemohlo pomoci ani ho nemohlo zachránit. Je to opravdu tak? Leo Argyle o něm hovořil se shovívavostí a zármutkem. Jak to řekl?

„Nepodařené dílo přírody.“ Přijal moderní psychologické pojetí. Chorý člověk, ne však zločinec. Hester ho charakterizovala jinak. Řekla bez obalu, že Jacko byl hrozný.

Prosté naivní prohlášení. A jak o něm mluvila Kirsten Lindstromová? „Jacko byl darebák!“ Ano, tak ostře se vyjádřila. Darebák! Tina zase: „Nedůvěřovala jsem mu a neměla jsem ho ráda.“ Tak oni se všichni vcelku shodovali, že ano? Jen v hovoru s jeho ovdovělou ženou se dozvěděl něco podrobnějšího. Maureen Cleggová posuzovala Jacka čistě ze svého hlediska. Jacko ji ničil. Uchvátil ji jeho půvab a protivila se jí skutečnost. Nyní, když se šťastně znovu provdala, sdílela názory svého muže. Podala Calgarymu pravdivé

vyličení některých Jackových pochybných podniků a způsobů, jakými získával peníze. *Peníze...*

Unavenému mozku Arthura Calgaryho se zdálo, že vidí to slovo tančit na stěně obrovskými písmeny. Peníze! Peníze! Jako motiv v opeře, napadlo ho. Peníze paní Argylové! Peníze vložené do fondu! Peníze vložené do renty! Zbývající jmění odkázané manželovi! Peníze vyzvednuté z banky! Peníze v zásuvce psacího stolu! Hester spěchající k autu s prázdnou peněženkou a půjčující si dvě libry od Kirsten Lindstromové. Peníze, které byly nalezeny u Jacka, ty, o kterých přísahal, že mu je dala matka.

To všechno tvořilo nějakou šablonu — šablonu sestavenou z bezvýznamných podrobností o penězích.

A zcela jistě se v té šabloně stával neznámý faktor zřejmý.

Podíval se na hodinky. Slíbil, že zavolá Hester. Přisunul si k sobě telefon a žádal číslo.

Okamžitě k němu dolehl její hlas, jasný a skoro dětský.

„Hester, jste v pořádku?“

„Ach ano, já jsem v pořádku.“

Trvalo mu chvíli, než pochopil, že to zdůrazněné slovo má nějaký význam. Pak se energicky zeptal:

„Co se stalo?“

„Filip byl zavražděn.“

„Filip! Filip Durrant?“

Calgaryho hlas zněl nedůvěřivě.

„Ano. A také Tina — ale ještě nezemřela. Je v nemocnici.“

„Povězte mi to,“ nařídil.

Začala mu to vyprávět. Ptal se znovu a znovu, až znal fakta.

Rázně ji napomenul:

„Držte se, Hester, přijdu. Budu u vás,“ podíval se na hodinky, „během hodiny. Musím nejdříve navštívit vrchního inspektora Huishe.“

II.

„Co chcete vlastně vědět, doktore Calgary?“ zeptal se vrchní inspektor Huish, ale dříve než mohl Calgary promluvit, zazvonil na Huishově psacím stole telefon. Vrchní inspektor zvedl sluchátko.

„Ano. Ano. U telefonu. Okamžik.“ Vzal kus papíru a pero. Chystal se dělat poznámky. „Ano. Pokračujte. Ano.“ Psal. „Co? Hláskujte poslední slovo! Ach, rozumím. Ano, to zřejmě nedává smysl, že? Správně. Nic jiného. Správně. Děkuji.“ Položil sluchátko. „To volala nemocnice,“ dodal.

„Tina?“ zeptal se Calgary.

Vrchní inspektor přikývl.

„Nabyla na několik minut vědomí.“

„Říkala něco?“ naléhal Calgary.

„Opravdu nevím, proč bych vám to měl říkat, doktore Calgary.“

„Ptám se vás na to jediné proto, neboť se domnívám, že vám v této záležitosti mohu pomoci.“

Huish se na něho zamyšleně podíval.

„Vzal jste si to všechno příliš k srdci, že ano, doktore Calgary?“

„Ano, vzal. Chápete, cítil jsem se zodpovědný za nové vyšetřování případu. A teď se cítím zodpovědný dokonce za tyto dvě tragédie. Bude to děvče žít?“

„Domnívají se, že ano,“ přikývl Huish. „Nůž nezasáhl srdce, ale chyběl jen kousek — a byl by konec.“ Potřásl hlavou. „To je vždy stále stejné trápení. Lidé nevěří, že vrah je i nadále nebezpečný. Zní to divně, když to říkám, ale je to tak. Všichni věděli, že vrah je mezi nimi. Neměli nic zatajovat. Je-li takový pachatel v blízkosti, pak je nutno okamžitě říci vše policii. V tom je jediná ochrana. Nu, oni to neudělali a přede mnou mlčeli. Filip Durrant byl milý člověk — inteligentní člověk; ale považoval to za jakousi hru. Stále tápal a kladl lidem nástrahy. Totéž si myslel také *někdo* jiný. Výsledek? Telefonicky mi bylo sděleno, že je mrtev. Vrah ho bodl zezadu do šíje. To je z toho, když si někdo zahrává s vraždou a nechápe přitom nebezpečí.“ Zmlkl a odkašlal si.

„A ta dívka?“ zeptal se Calgary.

„Ta dívka něco věděla a nechtěla to říci. Jsem toho názoru, že byla do toho chlapíka zamilovaná.“

„Mluvíte o — Mickym?“

Huish přikývl. „Ano. Také bych řekl, že Micky ji měl svým způsobem rád. Ale nestačí mít někoho rád, když jste šilený strachem. Ať věděla cokoliv, bylo to pravděpodobně horší, než si sama uvědo-

movala. Proto, když našla Durranta mrtvého a utíkala k němu přímo do jeho náruče, využil příležitosti a bodl ji.“

„To je vaše domněnka, že ano, vrchní inspektore?“

„To není domněnka, doktore Calgary. V jeho kapse byl nůž.“

„Vražedný nůž?“

„Ano. Byla na něm krev. Chceme ji podrobit zkoušce, ale bude to určitě její krev. Její a Filipa Durranta!“

„Ale — tak se to nemohlo stát.“

„Kdo říká, že se to tak nemohlo stát?“

„Hester. Telefonoval jsem jí a pověděla mi o tom vše.“

„Tak — ona vám to řekla. Nu, fakta jsou velmi prostá. Mary Durrantová šla dolů do kuchyně, a když odcházela, její manžel ještě žil. Hodiny ukazovaly za deset minut čtyři. V této době byli v domě Leo Argyle a Gwenda Vaughanová, a to v knihovně, Hester Argyllová ve své ložnici v prvním patře a Kirsten Lindstromová v kuchyni. Hned po čtvrté hodině přijeli Micky a Tina. Micky zůstal v zahradě a Tina šla nahoru těsně v patách za Kirsten, která právě nesla Filipovi kávu a svačinu. Tina se zastavila a hovořila s Hester, pak šla dál a připojila se k slečně Lindstromové. Společně pak našly Filipovu mrtvolu.“

„A celou tu dobu byl Micky v zahradě. To je přece dokonalé alibi.“

„Vy totiž, doktore Calgary, vůbec nevíte, že těsně u domu roste vysoká magnólie. Děti na ni mívaly ve zvyku lézt, zvláště Micky. Používal jí tajně jako cesty z domu i dovnitř. Mohl se vyšplhat po stromě nahoru, vejít do Durrantových pokojů, bodnout ho a zase se vrátit ven. Potřeboval to jen provést přesně na vteřinu, ale je úžasné, co dokáže někdy odvaha. A on byl zoufalý. Za každou cenu musel zabránit schůzce Tiny s Durrantem. Aby sebe zachránil, musel je zabít oba.“

Calgary se na chvíli zamyslel.

„Právě jste se zmínil, vrchní inspektore, že Tina se probrala z bezvědomí. Nebyla schopna říci určitě, kdo ji bodl?“

„Nedalo se s ní příliš souvisle mluvit,“ řekl zvolna Huish. „Ve skutečnosti pochybuji, že byla při vědomí v pravém slova smyslu.“

Unaveně se usmál.

„Dobrá, doktore Calgary, prozradím vám přesně všechno, co říkala. Jako první vyslovila jméno: *Micky*...“

„Ona ho tedy obvinila,“ zarazil se Calgary.

„Vypadá to tak,“ přisvědčil Huish. „Ta ostatní slova nedávají smysl. Jsou poněkud fantastická.“

„Co ještě tedy řekla?“

Huish se zahleděl před sebe na podložku.

„*Micky*...‘ Pak pomlka. A zase *Šálek byl prázdný*...‘ Znovu se odmlčela a potom *Holoubek na stěžni*...‘ „Podíval se na Calgaryho. „Dává vám to nějaký smysl?“

„Ne,“ Calgary potřásl hlavou a opakoval zamyšleně: „*Holoubek na stěžni*... To jsou velmi zvláštní slova,“ dodal.

„Pokud vím, nemáme tu ani stěžně, ani holuby. Ale něco to pro ni znamenalo, něco v jejím vlastním vědomí. Jak však víte, nemusí to mít nic společného s vraždou. Nebesa vědí, v jakých pohádkových říších se teď vznáší.“

Calgary seděl chvíli tiše a znovu o všem uvažoval. Pak se zeptal: „Zatkli jste Mickyho?“

„Vzali jsme ho do vazby. Bude obžalován během čtyřiaadvaceti hodin.“

Huish se podíval zkoumavě na Calgaryho.

„Mám dojem, že jste s Mickym pro vyřešení případu nepočítal.“

„Ne,“ přisvědčil Calgary. „Rozhodně ne. Ani teď — nevím.“ Vstal. „Stále si myslím, že mám pravdu já,“ řekl, „ale naprosto uznávám, že nemám dost pádných důkazů, abyste mi uvěřil. Musím tam ještě jít. Musím je znovu všechny vidět.“

„Dobrá,“ souhlasil Huish, „dejte však na sebe pozor, doktore Calgary. Mimochodem, co si o tom myslíte?“

„Znamenalo by to pro vás něco,“ odpověděl Calgary, „kdybych vám řekl, že podle mého mínění to byl zločin z vášně?“

Huish zvedl obočí.

„Je hodně vášní, doktore Calgary. Nenávist, lakota, hrabivost, strach, to jsou všechno vášně.“

„Když mluvím o zločinu z vášně, mám na mysli přesně to, co se obvykle pod tímto výrazem rozumí.“

„Jestli tím míníte Gwendu a Leo Argyla,“ poznamenal Huish, „tak jsme na to mysleli celou tu dobu. To jistě víte. Ale podle všeho to nesedí.“

„Je to ještě mnohem složitější,“ řekl Arthur Calgary.

Dvacátá čtvrtá kapitola

Zase se stmívalo, když Arthur Calgary přišel k večeru na Slunný vrch. Tento večer se velmi podobal onomu, kdy sem přišel poprvé. Zmijí vrch — pomyslel si a zazvonil.

Jako by se události ještě jednou opakovaly. Hester otevřela dveře. V jejím obličejí se zračil tentýž vzdor a stejně tak hrozná tragédie. Za ní v chodbě viděl, jako tehdy, ostražitou, podezřívavou tvář Kirsten Lindstromové. Historie se opakovala.

Pak jako by vše zakolísalo a změnilo se. Podezíravost a vzdor zmizely z tváře Hester a ustoupily milému, radostnému úsměvu.

„Vy!“ zvolala. „Ach, jak jsem ráda, že jste přišel!“

Vzal ji za obě ruce.

„Chtěl bych mluvit s vaším otcem, Hester. Je nahoře v knihovně?“

„Ano. Ano, je tam s Gwendou.“

Kirsten Lindstromová k nim přistoupila.

„Proč jste zase přišel?“ napadla ho. „Podívejte se, jaké trápení jste nám posledně přinesl a co se nám všem stalo! Hester má zkažený život, pan Argyle má zkažený život — a dva mrtví. Dva! Filip Durrant a malá Tina. A to jste způsobil vy — všechno jen vy!“

„Tina ještě nezemřela,“ řekl Calgary, „a já zde mám nějakou práci, kterou musím dokončit.“

„Jakou máte práci?“ Kirsten mu zastoupila cestu ke schodišti.

„Musím dokončit, co jsem začal.“ Velmi jemně jí položil ruku na rameno a odstrčil ji lehce stranou. Šel po schodech nahoru a Hester za ním. Otočil se a prohodil ke Kirsten přes rameno:

„Pojďte také, slečno Lindstromová, byl bych rád, kdybyste tam byli všichni.“

Leo Argyle seděl v knihovně na židli u psacího stolu. Gwenda Vaughanová klečela před krbem a dívala se do žhavého popela. Překvapeně k němu zvedli oči.

„Promiňte, že jsem sem tak vpadl,“ omlouval se Calgary. „Ale jak jsem právě řekl těmto dvěma, přišel jsem dokončit, co jsem za-

čal.“ Podíval se kolem. „Je v domě ještě paní Durrantová? Přál bych si, aby tu byla také.“

„Myslím, že si šla lehnout,“ řekl Leo. „Působilo to na ni hrozně.“

„Byl bych přesto rád, kdyby tu byla.“ Podíval se na Kirsten. „Snad byste mohla pro ni dojít a přivést ji.“

„Asi nebude chtít,“ odtušila zachmuřeně Kirsten.

„Možná ji budou zajímat okolnosti smrti jejího manžela. Řekněte jí to.“

„Tak jděte, Kirsty,“ pobídla ji Hester. „Nebud'te tak podezřívavá a stále nás všechny nechtějte ochraňovat. Nevím sice, co nám chce doktor Calgary sdělit, ale měli bychom tu být všichni.“

„Jak si přejete,“ řekla Kirsten a vyšla z pokoje.

„Posaďte se,“ vybídl ho Leo a ukázal na židli z druhé strany krbu. Calgary se posadil.

„Jistě mi prominete, doktore Calgary,“ obrátil se k němu Leo, „když v tomto okamžiku řeknu, že bych si přál, abyste sem nikdy nebyl přišel.“

„To je neslušné,“ rozzlobila se Hester. „To je strašně neslušné, říkat něco takového.“

„Dovedu si představit, jaký asi máte pocit,“ přikývl Calgary, „asi bych ho měl na vašem místě také. Snad jsem dokonce na krátkou dobu sdílel váš názor, ale po zralé úvaze si ani dnes nemyslím, že jsem měl jiné východisko.“

Kirsten vešla znovu do pokoje. „Mary přijde,“ oznamovala.

Seděli tiše a čekali, až Mary Durrantová vejde do místnosti. Calgary se na ni podíval se zájmem. Viděl ji totiž poprvé. Vypadala klidně a vyrovnaně, byla vkusně oblečená, s každým vláskem na svém místě. Ale její tvář byla bezvýrazná jako maska a měla vzezření ženy, která kráčí ve snu.

Leo ji představil. Lehce uklonila hlavou.

„Je to od vás hezké, že jste přišla, paní Durrantová,“ oslovil ji Calgary. „Byl jsem toho názoru, že byste měla vyslechnout, co vám dnes musím sdělit.“

„Prosím,“ přikývla Mary. „Ale nic, co můžete říci vy nebo někdo jiný, mi nevrátí Filipa.“

Poodstoupila od nich trochu stranou a usedla na židli k oknu. Calgary se rozhlédl kolem.

„Dovolte, abych začal takto. Když jsem sem přišel poprvé a sdělil vám, že mohu Jackovo jméno ospravedlnit, udivilo mne, jak jste mé zprávy přijali. Teď tomu rozumím. Nejvíc však na mne zapůsobilo to, co mi zde tato dívka“ — podíval se na Hester — „řekla při odchodu. Řekla, že nezáleží na viníkovi, ale na tom, co se stane s nevinnými. V knize Jobově se mluví o *utrpení nevinných*. Moje zprávy způsobily, že jste trpěli všichni. Ale nevinní by neměli trpět a nesmějí trpět. Jejich utrpení skončí, proto jsem teď zde, abych pověděl to, co musím.“

Na chvíli se odmlčel, ale nikdo nepromluvil.

Klidným, pedantským hlasem potom Arthur Calgary pokračoval.

„Když jsem sem přišel poprvé, nepřinesl jsem vám, proti svému očekávání, radostné zprávy. Všichni jste se s Jackovou vinou smířili. Všichni jste byli, smím-li to tak říci, uspokojeni. Pokládali jste to za nejlepší vyřešení vraždy paní Argylové, jaké mohlo být.“

„Není to řečeno trochu tvrdě?“ přerušil ho Leo.

„Ne,“ trval na svém Calgary, „je to pravda. Jacko se vám velmi hodil jako zločinec, neboť se nedalo vážně uvažovat o tom, že by vraždu spáchal někdo zvenku. Pro Jacka jste mohli najít i potřebné omluvy. Byl to nešťastný, duševně chorý, problematický a delikventní hoch, nezodpovědný za své činy. Hodily se na něho všechny fráze, kterých můžeme dnes naštěstí používat, abychom omluvili vinu. Vy jste, pane Argyle, řekl, že ho neviníte. Vy jste řekl, že jeho matka, jeho oběť, by ho nevinila. Jen jediná osoba ho vinila.“ Podíval se na Kirsten Lindstromovou. „Vy jste ho vinila. Označila jste ho přímo a jasně za darebáka. Ano, tak jste to řekla: Jacko byl darebák!“,

„Snad,“ připustila Kirsten Lindstromová. „Snad — ano, snad jsem to řekla. Ale bylo to tak.“

„Ano, máte pravdu. Byl darebák. Kdyby nebyl, nic z toho by se nestalo. A přece víte zcela dobře, že moje svědectví ho očistilo od skutečného zločinu.“

„Člověk nemůže vždy věřit svědectví,“ podotkla Kirsten. „Měl jste otřes mozku. Vím až moc dobře, co může otřes mozku lidem způsobit. Nic si jasně a přesně nepamatují.“

„Tak to je stále ještě vaše řešení?“ tázal se Calgary. „Vy si doopravdy pořád ještě myslíte, že Jacko ten zločin spáchal a nějak to zařídil, aby si podvodně opatřil alibi? Je to tak?“

„Neznám podrobnosti. Ano, tak nějak to je. Já stále tvrdím, že to udělal. Všechno utrpení, které zde nastalo, i vraždy — ano, ty hrozné vraždy — to všechno je *jeho* dílo. Všechno je Jackovo dílo!“

„Ale Kirsten, byla jste vždy tak Jackovi oddána,“ vykřikla Hester.

„Možná,“ povzdechla Kirsten, „ano — snad. Ale přesto tvrdím, že byl darebák.“

„V tom jistě máte pravdu,“ přisvědčil Calgary, „ale jinak se mýlíte. Otřes mozku sem nebo tam, moje paměť je dokonale jasná. V ten večer zavraždění paní Argylové jsem Jacka v prokázané době svezl. Není možné — a opakuji ta slova důrazně — aby Jacko tedy toho večera zabil svou nevlastní matku. Jeho alibi je pevné.“

Leo se netrpělivě pohnul. Calgary pokračoval.

„Myslíte si, že stále opakuji jedno a totéž. Ne tak docela. Je nutno uvážít ostatní okolnosti. Jednou z nich je prohlášení, které jsem získal od vrchního inspektora Huishe, že Jacko mluvil velmi plynule a jistě, když dokazoval své alibi. Všechno měl pohotově připraveno, jako kdyby věděl, že se mu to může hodit. Navazuji na svůj rozhovor s doktorem MacMasterem, který má značné zkušenosti s delikventními případy, hraničícími se zločinností. Podle jeho výpovědi nebyl tak překvapen tím, že se Jacko v duchu zabýval vraždou, ale překvapilo ho, že ji opravdu spáchal. Spíš by možná čekal takový způsob vraždy, kdy by Jacko navedl *někoho jiného* ke zločinu. Tak jsem dospěl k okamžiku, kdy jsem se sám sebe ptal: Věděl Jacko, že má být ten večer spáchán zločin? Věděl, že bude potřebovat alibi a zastavil mě úmyslně, aby si je opatřil? Jestli tomu tak je, *někdo jiný* zabil paní Argylovou, *ale* — ale Jacko věděl, že bude zabita, a tak člověk může spravedlivě říci, že byl původcem zločinu.“

Obrátil se na Kirsten Lindstromovou.

„Máte takový pocit, že ano? Stále ještě máte ten pocit, nebo ho chcete mít? Máte pocit, že to byl Jacko, kdo ji zabil, ne vy... Myslíte si, že na jeho rozkaz a pod jeho vlivem jste to udělala. Proto si přežete, aby celá vina ležela na něm!“

„Já?“ otázala se Kirsten Lindstromová. „Já! Co to říkáte?“

„Říkám, že v tomto domě je jen jediná osoba, na kterou se mohla hodit úloha Jackovy spolupachatelky. A to jste vy, slečno Lindstromová. Jacko měl pověst muže, který dovede vzbuzovat vášně u žen středního věku. Této moci využíval s rozvahou. Všechny mu uvěřily, neboť měl dar výřečnosti.“ Naklonil se k ní. „Vyznával vám lásku, že?“ řekl jemně. „Dovedl vás přesvědčit, že o vás stojí, že se chce s vámi oženit, a až to bude odbyto a bude mít pevněji v hrsti matčiny peníze, že se dáte oddat a někam odjedete. Je to pravda, že ano?“

Kirsten se na něho strnule dívala. Nemluvila. Jako by ochrnula.

„Bylo to vykonáno krutě, bez citu a s rozvahou. Přišel sem toho večera zoufalý, protože neměl peníze. Hrozilo mu zatčení a odsouzení do vězení. Paní Argylová mu je odmítla dát. Obrátil se tedy na vás.“

„Myslíte,“ namítla Kirsten Lindstromová, „že bych vzala peníze paní Argylové a nedala raději svoje?“

„Byla byste mu dala svoje, kdybyste nějaké měla. Ale mám dojem, že jste je neměla... Dostávala jste sice slušný příjem z renty, kterou vám pořídila paní Argylová, domnívám se však, že to už na vás do té doby všechno — vymámil. Tehdy večer byl tak zoufalý, že když paní Argylová odešla k manželovi nahoru do knihovny a vy jste vycházela ven, čekal na vás a navrhl, co máte udělat. Nejdříve jste mu musela dát peníze a pak, než by mohla být objevena krádež, nutil vás paní Argylovou zabít, protože ta by ji nebyla ochotna krýt. Tvrdil, že to bude snadné. Měla jste jen vytáhnout několik zásuvek, aby to vypadalo, jako kdyby tam byl zloděj, a uhodit ji zezadu do hlavy. Ujistil vás, že to bude bezbolestné a že nebude nic cítit. On sám prý si alibi opatří, jen vy jste měla dbát na to, abyste to provedla v pravý čas, a to mezi sedmou a půl osmou.“

„To není pravda,“ bránila se Kirsten. Začala se třást. „Zbláznil jste se, když můžete říkat něco takového.“

A přece její hlas postrádal rozhorlení. Kupodivu zněl mechanicky a unaveně.

„I kdybyste měl pravdu,“ dodala, „myslíte, že bych dopustila, aby ho obžalovali z vraždy?“

„Ale ano,“ odpověděl Calgary. „Konec konců vás přece ujistil, že bude mít alibi. Snad jste počítala s tím, že bude zatčen a pak dokáže svou nevinu. To bylo částí vašeho plánu.“

„Když však nemohl dokázat svou nevinu, nebyla bych ho potom zachránila?“

„Možná,“ přisvědčil Calgary, „možná — kdyby nebylo jednoho faktu. Kdyby se nestalo to, že se zde ráno po vraždě zčistajasna *objevila Jackova žena*. Nevěděla jste, že je ženatý. Děvče muselo dvakrát nebo třikrát své prohlášení zopakovat, než jste mu uvěřila. V tom okamžiku se zřítíl váš svět. Viděla jste Jacka, jakým byl — bezcitným intrikářem, bez kousku citu k vám. Uvědomila jste si, k čemu vás donutil.“

Najednou Kirsten Lindstromová promluvila. Její slova plynula rychle a nesouvisle.

„Milovala jsem ho... Milovala jsem ho z celého srdce. Byla jsem blázen, důvěřivý, stárnoucí, zamilovaný blázen. Způsobil, že jsem si to myslela — přičinil se, abych tomu uvěřila. Tvrdil, že nikdy o mladé dívky nestál. Říkal — nemohu vám vypovědět vše, co říkal. Milovala jsem ho. Ujišťuji vás, že jsem ho milovala. A pak sem přišlo to hloupé, uculené dítě, ta obyčejná chudinka. Poznala jsem, že to vše byly jen lži, všechno bylo darebáctví, darebáctví... *Jeho* darebáctví, ne moje.“

„Ten večer, když jsem sem přišel,“ promluvil opět Calgary, „jste se bála, že ano? Bála jste se, co se stane. Měla jste strach o ostatní. O Hester, kterou jste milovala, o Lea, kterému jste byla oddána. Snad jste i trochu chápala, co jim to asi způsobí. Ale hlavně jste se bála o sebe. A vidíte, kam vás zavedl strach... a co teď máte na svědomí. Dokázala jste vraždit ještě dvakrát.“

„Chcete říci, že já jsem to udělala Tině a Filipovi?“

„Samozřejmě, že ano,“ přisvědčil Calgary. „Tina se totiž probírala z bezvědomí.“

Kirstenina ramena poklesla pod tíhou zoufalství.

„Tak ona vám řekla, že jsem ji bodla. Já myslela, že to ani nevěděla. Byla jsem šílená. Byla jsem šílená, šílená strachem. Přibližovalo se to víc — a víc.“

„Mám vám povědět, co řekla Tina, když nabyla vědomí?“ zeptal se Calgary. „Šálek byl prázdný.“ Pochopil jsem, co to znamená. Předstírala jste, že nesete Filipovi Durrantovi šálek kávy, ale ve skutečnosti jste ho právě bodla a vycházela z pokoje, když jste zaslechla přicházet Tinu. Rychle jste se obrátila a dělala, jako byste nesla podnos teprve dovnitř. Tina, ač ji jeho smrt vyděsila až k nepříčetnosti, všimla si později zcela bezděčně, že šálek, který spadl na podlahu, byl prázdný a kolem nebyla rozlita káva.“

Hester vykřikla.

„Ale Kirsten ji nemohla bodnout! Tina šla dolů a pak ven za Mickym. Nic jí nebylo.“

„Milé dítě,“ obrátil se na ni Calgary, „mnozí byli bodnuti a přešli celou ulici, aniž by věděli, co se jim stalo. V duševním stavu, v kterém se Tina octla, sotva by něco cítila. Snad píchnutí jako špendlíkem, snad lehkou bolest.“ Podíval se opět na Kirsten. „Později jste vsunula ten nůž Mickymu do kapsy. To bylo ze všeho nejsprostší.“

Kirsten rozhodla rukama, jako by se chtěla hájit.

„Nemohla jsem si pomoci... nemohla jsem si pomoci... Přibližovalo se to... Všichni začínali něco tušit. Filip pátral a Tina — myslím, že Tina asi slyšela, co mně říkal Jacko ten večer před kuchyní. Všichni začínali poznávat... Chtěla jsem být v bezpečí. Chtěla jsem — ach, člověk nikdy nemůže být v bezpečí! Její ruce poklesly. „Nechtěla jsem zabít Tinu. Co se týče Filipa...“

Mary Durrantová vstala. Šla pomalu pokojem a k něčemu se odhodlávala.

„Ty jsi zabila Filipa?“ řekla. „Tak ty jsi zabila Filipa.“

Náhle se na ni vrhla jako tygřice. Ale Gwenda, která se rychle dovtípila, padla k jejím nohám a zachytila ji. Připojil se k ní Calgary a společně ji zadrželi.

„Ty — ty,“ supěla Mary Durrantová.

Kirsten se na ni podívala.

„Co jemu bylo po tom?“ zeptala se. „Proč musel do všeho strkat nos a vyptávat se? Jemu nic nehrozilo. Pro něho to nebyla otázka

života nebo smrti. Jen se — bavit.“ Otočila se a šla pomalu ke dveřím. Aniž by se na ně podívala, vyšla ven.

„Zadržte ji,“ vykřikla Hester. „Ach, musíte ji zadržet.“

„Nech ji odejít, Hester!“ řekl Leo Argyle.

„Ale — ona se zabije.“

„O tom silně pochybuji,“ poznamenal Calgary.

„Tak dlouho byla naší věrnou přítelkyní,“ vzpomínal Leo. „Věrnou, oddanou — a teď tohle!“

„Myslíte, že se vzdá?“ zeptala se Gwenda.

„Mnohem pravděpodobnější je,“ vysvětloval Calgary, „že půjde na nejbližší nádraží, aby stihla vlak do Londýna. Ale samozřejmě s ním neodjede. Budou ji sledovat a zadrží ji.“

„Naše drahá Kirsten,“ Leův hlas se chvěl. „Tak věrná, tak dobrá k nám všem.“

Gwenda ho chytila za rameno a zatřásla jím.

„Jak můžeš, Leo, jak můžeš tak mluvit? Pomysli, co nám všem udělala — jak jsme kvůli ní trpěli!“

„Vím, ale ona sama zrovna tak trpěla, chápeš? Myslím, že to byla její bolest, kterou jsme v tomto domě pociťovali.“

„Mohli jsme trpět navždy,“ rozhořčila se Gwenda, „pokud by na ní záleželo! A kdyby nebylo tady doktora Calgaryho.“ Vděčně se k němu obrátila.

„Tak konečně jsem udělal něco prospěšného, i když je dnes už trochu pozdě.“

„Příliš pozdě,“ ozvala se hořce Mary. „Příliš pozdě! Ach proč jsme nevěděli — proč jsme neuhodli?“ Roztrpčeně se obrátila k Hester. „Myslela jsem, že jsi pachatelkou ty. Vždy jsem si myslela, že jsi ji zabila ty.“

„On si to nemyslel.“ Hester se otočila ke Calgarymu.

Mary Durrantová pronesla ledově.

„Přála bych si, abych byla mrtvá.“

„Má drahá,“ přistoupil k ní Leo. „Jak bych byl rád, kdybych ti mohl pomoci.“

„Nikdo mi nemůže pomoci,“ odpověděla Mary. „Je to vše Filipova vina, on zde chtěl zůstat a plést se do toho. Nechal se zabít!“

Rozhlédla se kolem. „Nikdo z vás to nepochopí!“ A s těmito slovy opustila místnost.

Calgary a Hester šli za ní. Když procházeli dveřmi, Calgary se ohlédl a viděl, jak Leova paže objala Gwendina ramena.

„Víte, že mne varovala?“ promluvila Hester. Její oči byly široce rozevřené a vyděšené. „Řekla mi hned na začátku, abych jí nevěřila, abych se jí bála tak, jako kohokoliv jiného...“

„Zapomeňte na to, drahá,“ radil jí Calgary. „To teď musíte udělat. *Zapomenout*. Všichni jste nyní volní. Na nevinné už nepadá zločincův stín.“

„A Tina? Uzdraví se? Nezemře?“

„Věřím, že nezemře. Mají se s Mickym rádi, že?“

„Snad, asi ano,“ přisvědčila Hester překvapeně. „Nikdy jsem na to nemyslela. Byli vždy jako bratr a sestra, i když ve skutečnosti bratrem a sestrou nejsou.“

„Mimochodem, Hester, nemáte tušení, co měla Tina na mysli, když říkala *Holoubek na stěžni*?“

„*Holoubek na stěžni*?“ Hester se zamračila. „Počkejte chvíli. Připadá mi to strašně povědomé. *Holoubek na stěžni, když jsme rychle pluli, plakal a plakal a plakal*. Není to ono?“

„To by mohlo být,“ připustil Calgary.

„Je to píseň — nějaká ukolébavka. Kirsten ji zpívala. Vypravuje se mi jen úryvky. *Po mé pravici můj miláček byl a něco takového dál. Ach, panenka milovaná, daleko, daleko jsem, nikde není pro mne místa v světě široším, ani moře, ani břehy nejsou už mým domovem, teď přebývám jedině v tom srdíčku tvém.*“

„Teď tomu rozumím,“ řekl Calgary. „Ano, ano, rozumím...“

„Snad se vezmou, až se Tina uzdraví, a pak s ním může jít tam do Kuvajtu. Tina si vždy přála být někde, kde je teplo. V Perském zálivu je velmi teplo, vidíte?“

„Řekl bych, že až příliš,“ souhlasil Calgary.

„Pro Tinu ale není nikde dost teplo,“ vysvětlovala Hester.

„A vy teď budete šťastná, má milá...“ Calgary vzal Hester za ruce a nuceně se usmál. „Provdáte se za toho vašeho mladého doktora, usadíte se a už nebudete trpět divokými představami a strašlivým zoufalstvím.“

„Provdat se za Dona?“ protáhla překvapeně Hester. „Dona si nikdy nevezmu.“

„Vždyť ho milujete.“

„Jsem přesvědčena že ne, opravdu... Jen jsem si to myslela. On mně však nevěřil. On nevěděl, že jsem nevinná. A to měl vědět.“ Podívala se na Calgaryho. „Vy jste to věděl! Myslím, že bych si ráda vzala vás.“

„Ale Hester, jsem o tolik let starší než vy. Nemůžete opravdu –“

„Totiž — jestli mne chcete,“ přerušila ho náhle Hester, celá rozpačitá.

„Ach a jak!“ pospíšil si s ujištěním Arthur Calgary.

AGATHA CHRISTIE

Zkouška neviný

Z anglického originálu Ordeal by Innocence
vydaného roku 1964 nakladatelstvím Fontána v Londýně
přeložila Eva Hrubá

Obálku navrhl Ivan Brůha

Vydala Euromedia Group k. s. – Knižní klub v Praze roku 2005
jako svou 2834. publikaci

Odpovědný redaktor Jakub Sedláček

Technický redaktor David Dvořák

Počet stran 240

Sazbu zhotovila Knižní sazba Hogen, s. r. o., Horní Jiřetín

Tisk Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica

Vydání druhé, v Knižním klubu první

www.euromedia.cz

www.agatha.cz

Úkladná vražda — tak zněl výrok poroty, který na doživotí poslal za mříže mladého Jacka obviněného ze zabití své matky. Ke zločinu mělo dojít v afektu, předmětem sváru byly peníze a k vykonání osudné rány posloužil pohrabáč. Když po roce a půl přijíždí na sídlo Argylových doktor Calgary, aby poskytl problematickému mladíkovi alibi, je už pozdě, neboť krátce po vynesení rozsudku Jacko na zápal plic ve vězení zemřel. Teprve pomalu Calgarymu dochází, proč jej početná rodina přijala tak chladně, ne-li přímo rozhořčeně: nevina jednoho z Argylových totiž docela jistě znamená vinu jiného...

ISBN 80-242-1348-6